

BARCSINTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA

I.kötet: Megalapozó vizsgálat

Projekt azonosító: DDOP-6.2.1/K-13-2014-0002

„Dél-Dunántúli Operatív Program - Fenntartható településfejlesztés
a kis- és középvárosokban – Integrált Településfejlesztési Stratégiák
kidolgozása”

2015. július

Készítette:
Terra Stúdió Kft.
1034 Budapest, Szomolnok u. 14.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Megalapozó vizsgálat BarcsTelepülésfejlesztési Stratégiájának teljes körű felülvizsgálatához és átdolgozásához kapcsolódóan

Készítette:

Dulicz László és Kukely György projektvezető
Rácz Andrea és Laky Ildikó megyei koordinátor
Kovács Tamás vezető tervező, gazdaságfejlesztési és társadalompolitikai szakértő
Hohl Zsófia és Zábrádi Zsolt gazdaságfejlesztési és társadalompolitikai szakértő
Bíró Attila és Hanczár Emőke közmű szakági tervező
Auer Jolán zöldfelületi és tájrendezési szakági tervező
Szálka Miklós és Zombori Gergelyközlekedés szakági tervező
Pintér Ferenc településtervező

Tartalomjegyzék

Bevezetés.....	11
1 HELYZETFELTÁRÓ MUNKARÉSZ.....	13
1.1 Településhálózati összefüggések, a település helye a településhálózatban, térségi kapcsolatok.....	14
1.1.1 A település szerepe az országos településhálózatban	17
1.1.2 A település szerepe a regionális, a megyei és a járási településhálózatban	19
1.1.3 A település vonzáskörzetének bemutatása.....	19
1.1.4 A település dinamikai típusának meghatározása	23
1.2 A területfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések vizsgálata.....	24
1.2.1 Az EU 2020 stratégia.....	24
1.2.2 Kapcsolódás az Országos Területfejlesztési Konceptióhoz (OFTK)	24
1.2.3 Kapcsolódás Somogy Megye Területfejlesztési Konceptiójához és Programjához.....	26
1.2.4 Egyéb térségi fejlesztési koncepciókhoz, programokhoz való kapcsolódás.....	29
1.2.4.1 Drávamenti Területfejlesztési Önkormányzati Társulás fejlesztési koncepciója	29
1.2.4.2 Pannon ETT határon átnyúló fejlesztési program 2014-20	30
1.3 A területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata.....	32
1.3.1 Országos Területrendezési Terv (OTrT)	33
1.3.2 Somogy Megye Területrendezési Terve	35
1.4 A szomszédos települések hatályos településszerkezeti terveinek a település fejlesztését befolyásoló vonatkozó megállapításai	36
1.5 Hatályos településfejlesztési döntések bemutatása	36
1.5.1 A hatályos településfejlesztési koncepció és Integrált Városfejlesztési Stratégia megállapításai.....	36
1.5.2 Hatályos településfejlesztési és településrendezési szerződések	41
1.6 A település településrendezési tervi előzményeinek vizsgálata	41
1.6.1 A hatályban lévő településrendezési eszközök	41
1.6.2 A hatályos településszerkezeti terv megállapításai, megvalósult elemek	41
1.7 A település társadalma.....	43
1.7.1 A népesség főbb jellemzői Demográfia, népesség.....	43
1.7.1.1 Demográfia	43
1.7.1.2 Népesség	46
1.7.1.3 Nemzetiségek	47
1.7.1.4 Képzettség	48

1.7.1.5	Foglalkoztatottság	49
1.7.1.6	Jövedelmi viszonyok	53
1.7.2	Térbeli-társadalmi rétegződés, konfliktusok, érdekviszonyok	54
1.7.3	Települési identitást erősítő tényezők	54
1.7.3.1	Történeti és kulturális adottságok.....	54
1.7.3.2	Civil szerveződések	55
1.8	A település humán infrastruktúrája	58
1.8.1	Humán közszolgáltatások	58
1.8.1.1	Köznevelés	58
1.8.1.2	Felsőoktatás.....	60
1.8.1.3	Egészségügy	60
1.8.1.4	Szociális ellátás	61
1.8.1.5	Közösségi művelődés, kultúra	65
1.8.2	Esélyegyenlőség biztosítása	67
1.9	A település gazdasága	68
1.9.1	A település gazdasági súlya, szerepköre	68
1.9.2	A település főbb gazdasági ágazatai, jellemzői	70
1.9.2.1	Mezőgazdaság	70
1.9.2.2	Ipar.....	70
1.9.2.3	Szolgáltatások.....	71
1.9.3	A gazdaságfejlesztés eszközei, lehetőségei, korlátai.....	75
1.9.4	A gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők	76
1.9.5	Ingatlanpiaci viszonyok (kereslet-kínálat)	76
1.10	Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz- és intézményrendszere.....	79
1.10.1	Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program	79
1.10.2	Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere	79
1.10.3	Gazdaságfejlesztési tevékenység.....	80
1.10.4	Foglalkoztatáspolitiká.....	81
1.10.5	Lakás- és helyiséggazdálkodás.....	81
1.10.6	Intézményfenntartás	83
1.10.7	Energiagazdálkodás	85
1.11	Településüzemeltetési szolgáltatások	88
1.12	A táji és természeti adottságok vizsgálata	88
1.12.1	Természeti adottságok	88
1.12.2	Tájhasználat, tájszerkezet.....	90

1.12.3	Védett, védendő táji és természeti értékek, területek	92
1.12.3.1	Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek	92
1.12.3.2	Nemzeti és nemzetközi természetvédelmi oltalom alatt álló vagy védelemre tervezett terület, érték, emlék	93
1.12.3.3	Ökológiai hálózat	95
1.12.4	Természeti értékek helyi védelme	95
1.13	Zöldfelületi rendszer vizsgálata	96
1.13.1	A települési zöldfelületi rendszer elemei	96
1.13.1.1	Szerkezeti-, kondicionáló szempontból lényeges valamint a zöldfelületi karaktert meghatározó elemek.....	96
1.13.1.2	Zöldfelületi ellátottság értékelése.....	97
1.14	Az épített környezet vizsgálata.....	99
1.14.1	Területfelhasználás vizsgálata	99
1.14.1.1	A település szerkezete, a helyi sajátosságok vizsgálata	99
1.14.1.2	Beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területek	101
1.14.1.3	Alulhasznosított barnamezős területek	101
1.14.1.4	Konfliktussal terhelt (szlömösödött, degradálódott) terület	103
1.14.2	Az épített környezet értékei	103
1.14.2.1	Régészeti terület, védett régészeti terület, régészeti érdekű terület	103
1.14.2.2	Védett épített környezet, a helyi egyedi arculatot biztosító építészeti jellemzők 103	
1.14.2.3	Műemlék, műemlékegyüttes.....	104
1.14.2.4	Helyi védelem	105
1.14.3	Az épített környezet konfliktusai, problémái	106
1.15	Közlekedés.....	107
1.15.1	Hálózatok és hálózati kapcsolatok.....	107
1.15.2	Közúti közlekedés	108
1.15.3	Közösségi közlekedés	112
1.15.3.1	Közúti közösségi közlekedés.....	112
1.15.3.2	Kötőpályás közlekedés.....	114
1.15.4	Kerékpáros és gyalogos közlekedés	115
1.15.5	Parkolás	115
1.15.6	Vízi közlekedés.....	115
1.16	Közművek állapota és energiahatékonyság	116
1.16.1	Víziközművek	116

1.16.1.1	Vízgyógyítás és vízellátás (ivó, ipari, tűzoltó, öntözővíz és termálvíz hasznosítás)	116
1.16.1.2	Szennyvízelvezetés csapadékvíz-elvezetés; felszíni vízrendezés	116
1.16.2	Energia	116
1.16.3	Elektronikus hírközlés	117
1.17	Térségi és települési Környezetvédelem	117
1.17.1	Talaj	117
1.17.2	Felszíni és felszín alatti vizek	118
1.17.3	Levegőtisztaság és védelme	119
1.17.4	Zaj és rezgésterhelés	119
1.17.5	Sugárzás védelem	119
1.17.6	Hulladékkezelés	120
1.17.7	Vizuális környezetterhelés	120
1.17.8	Árvízvédelem	120
1.18	Katasztrófavédelem (területfelhasználást, beépítést, befolyásoló vagy korlátozó tényezők)	122
1.18.1	Építésföldtani korlátok	122
1.18.2	Egyéb katasztrófavédelmi tényezők	122
1.19	Ásványi nyersanyag lelőhely	122
1.20	Városi klíma	123
2	HELYZETELEMZŐ MUNKARÉSZ	124
2.1	A vizsgált tényezők elemzése, egymásra hatásuk összevetése	125
2.1.1	Településhálózat	125
2.1.2	Társadalom	126
2.1.3	Gazdaság	126
2.1.4	Táji és természeti adottságok	127
2.1.5	Zöldfelületek	128
2.1.6	Épített környezet	128
2.1.7	Közlekedés	129
2.1.8	Közművek	129
3	HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ	131
3.1	A helyzetelemzés eredményeinek értékelése, szintézis	132
3.1.1	A folyamatok értékelése	132
3.1.2	A település és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglaló értékelése	133

3.1.2.1	A településhálózat és közlekedés SWOT-analízise	133
3.1.2.2	A társadalom SWOT-analízise.....	133
3.1.2.3	A gazdaság SWOT-analízise	134
3.1.2.4	A táji- és természeti adottságok, zöldfelületek SWOT-analízise	135
3.1.2.5	Az épített környezet SWOT-analízise	135
3.1.2.6	Kockázatok felsorolása	135
3.1.3	A településfejlesztés és -rendezés kapcsolata, a fejlesztés területi korlátai és lehetőségei	138
3.2	Problématérkép/értéktérkép	139
3.3	Eltérő jellemzőkkel rendelkező településrészek	140
3.3.1	Településrészek kijelölése, pontos lehatárolása, a lehatárolás indoklása,	140
3.3.2	A településrészek bemutatása	143
3.3.2.1	Városközpont.....	143
3.3.2.2	Nyugati Városrész.....	145
3.3.2.3	Somogytarnóca.....	148
3.3.2.4	Drávaszentés	150
3.3.2.5	Északi városrész	152
3.3.2.6	Déli városrész.....	154
3.3.2.7	Keleti városrész.....	156
3.3.2.8	Nyugati iparterület	158
3.3.2.9	Keleti iparterület.....	160
3.3.3	Szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolása, térképi ábrázolása és helyzetelemzése (potenciális akcióterületek)	161
3.3.4	Egyéb szempontból beavatkozást igénylő területek lehatárolása, térképi ábrázolása és helyzetelemzése (potenciális akcióterületek)	161

Ábrajegyzék

1.1-1. ábra A városi ranggal rendelkező települések (balra) és az aprófalvak elhelyezkedése (jobbra) a Dél-dunántúli régióban (Adatok forrás: KSH, Tájékoztatási adatbázis, 2013.)	15
1.1-2. ábra: Funkcionális térségek Magyarországon (Forrás: OFTK, pp. 109.)	17
1.1-3. ábra: Városhálózati struktúra Magyarországon (Forrás: OFTK, pp. 142.)	18
1.1-4. ábra Stratégiai kapcsolatok szerkezete (Forrás: OFTK, pp. 166.)	18
1.2-1. ábra: A Pannon ETT célrendszere	31
1.3-1. ábra: Barcs az OTrT szerkezeti tervén (Forrás: OTrT)	33
1.3-2. ábra: Országos ökológiai hálózat (Forrás: OTrT)	33
1.3-3. ábra: Országos jelentőségű tájképvédelmi terület övezete (Forrás: OTrT)	34
1.3-4. ábra: Országos vízminőség-védelmi terület övezete (Forrás OTrT)	34
1.3-5. ábra: Barcs Somogy megye területrendezési tervében	35
1.7-1. ábra: Barcs lakónépességének változása 2007-2013 között	43
1.7-2. ábra Barcs járás lakónépességének változása 2007-2013 között (forrás KSH, Tájékoztatási adatbázis, 2013.)	44
1.7-3. ábra Barcs járás egyes településeinek lakónépesség változása százalékosan 2007-2013 között (forrás: KSH, Tájékoztatási adatbázis, 2013.)	44
1.7-4. ábra Születések és halálozás aránya 2000-2013 (fő) (Forrás KSH, Tájékoztatási adatbázis, 2013.)	45
1.7-5. ábra Vándorlási egyenleg Barcson 2000-2013 (fő) (forrás KSH, Tájékoztatási adatbázis, 2013.)	45
1.7-6. ábra Vándorlási egyenleg Somogy megyében és Barcson 2000-2013 (forrás KSH, Tájékoztatási adatbázis, 2013.)	46
1.7-7. ábra: Öregedési mutató (Forrás: KSH, Tájékoztatási adatbázis, 2013.)	47
1.7-8. ábra Nemzetiségi összetétel (KSH népszámlálás 2011)	47
1.7-9. ábra Képzettségi mutatók Barcson (Forrás: KSH, Tájékoztatási adatbázis, 2013.)	48
1.7-10. ábra Munkanélküliség alakulása Barcson és térségében (Forrás: KSH, Tájékoztatási adatbázis, 2013.)	49
1.7-11. ábra A nyilvántartott álláskereső aránya a 15-64 éves korúakon belül a Dél-dunántúli régióban és a Barcsi járásban, 2014, % (Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat)	50
1.7-12. ábra Pályakezdő munkanélüliek aránya (Forrás: KSH, Tájékoztatási adatbázis, 2013.)	50
1.7-13. ábra Egy lakosra jutó nettó jövedelem (Forrás: KSH, Tájékoztatási adatbázis, 2013.)	53
1.8-1. ábra: Óvodába beíratott gyermekek száma (Forrás: KSH, Tájékoztatási adatbázis, 2013.)	59
1.9-1. ábra: Szolgáltatásokban működő vállalkozások aránya (az összes működő vállalkozás százalékában) (Forrás: KSH, Tájékoztatási adatbázis, 2013.)	71
1.9-2. ábra Kiskereskedelmi hálózati egységek száma (gyógyszertár nélkül) (db) (Forrás: KSH, Tájékoztatási adatbázis, 2013.)	72
1.9-3. ábra: Ruházati szaküzletek száma (db) (Forrás: KSH, Tájékoztatási adatbázis, 2013.)	72
1.9-4. ábra 1000 lakosra jutó összes kereskedelmi szálláshely szállásférőhelyeinek száma (db) (Forrás: KSH, Tájékoztatási adatbázis, 2013.)	74
1.9-5. ábra: 1000 lakosra jutó vendégéjszakák száma a kereskedelmi szálláshelyeken (db) (Forrás: KSH, Tájékoztatási adatbázis, 2013.)	74
1.9-6. ábra: Egy főre jutó idegenforgalmi adó (1000 Ft) (Forrás: KSH, Tájékoztatási adatbázis, 2013.)	75
1.9-7. ábra: Lakásállomány Barcson (Forrás: KSH, Tájékoztatási adatbázis, 2013.)	77

1.9-8. ábra: Lakásárak Barcs térségében Forrás: http://www.ingatlanet.hu/statisztika/Barcs	77
1.9-9. ábra: Négyzetméterárak alakulása Barcson a lakásértékesítés során (Forrás: http://www.ingatlanet.hu/statisztika/Barcs)	78
1.12-1. ábra: Barcs tájképvédelmi területei (Forrás: Somogy megyei TrT).....	93
1.12-2. ábra Ökológiai hálózat Somogy megye területrendezési terve alapján	95
1.13-1. ábra: Zöldfelületek nagysága Barcson és környékén (m2) (Forrás: KSH, Tájékoztatási adatbázis, 2013.).....	96
1.13-2. ábra Egy főre jutó zöldterület nagysága Zöldfelületek nagysága Barcson és környékén (m2) (Forrás: KSH, Tájékoztatási adatbázis, 2013.).....	97
1.14-1. ábra Alulhasznosított, barnamezős területek I.....	102
1.14-2. ábra Alulhasznosított, barnamezős területek II	102
1.14-3. ábra Szegregátumok Barcson.....	103
1.15-1. ábra: térségi központok elérhetőségének összehasonlítása (perc)	108
1.15-2. ábra: A járási települések átlagos elérési ideje a járásközpontból különböző módokon	108
1.15-3. ábra Személyi sérüléssel járó közúti balesetek száma 1000 főre vetítve	110
1.15-4. ábra Személyi sérüléssel járó közúti balesetek aránya okozó szerint.....	110
1.15-5. ábra 1000 lakosra vetített személygépjárművek száma	111
1.15-6. ábra- Évente forgalomba helyezett gépjárművek száma.....	111
1.15-7. ábra A korábbi Kapos Volán Zrt járúparkjának átlagéletkora	112

Táblázatok:

1.15-1. táblázat Különböző szintű térségi központok elérhetősége	107
1.15-2. táblázat Járasközpont elérhetősége a járási településekről személyautóval	109
1.15-3. táblázat: Járasközpont elérhetősége a járás településeiről helyközi autóbusz járással.....	113
1.15-5. táblázat A járás településeinek elérhetősége vasúttal	115

A 2007-2013-as programozási időszakban a magyarországi városok közel kétharmada készítette el a 2007-ben megjelenő, majd 2009-ben felülvizsgált, a várospolitikáért felelős minisztérium által kiadott Városfejlesztési Kézikönyv útmutatásai alapján az Integrált Városfejlesztési Stratégiáját (IVS). Az Integrált Városfejlesztési Stratégiák felülvizsgálata, az azóta eltelt 5-7 év után több szempontból is aktuálisra vált.

A fentiek figyelembe vételével a Belügyminisztérium 2014 júniusában közbeszerzési eljárást írt ki a járasszékhely városok IVS-nek felülvizsgálatára. A Dél-dunántúli régióban az eljárást a Terra Stúdió Kft. nyerte meg. A Terra Stúdió Kft. vezette szakértői csoport a 314/2012. (XI.8.) Kormányrendelet tartalmi követelményeinek megfelelően 2014 decemberében megkezdte a munkát.

A megalapozó vizsgálat követi a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Kormányrendelet (továbbiakban: Kormányrendelet) mellékletében foglaltakat, így helyzetfeltáró, helyzetelemző és helyzetértékelő munkarészt tartalmaz.

A részletesebb és bővebb **helyzetfeltáró munkarész** fogja át Barcs város térségi kapcsolatait, a különféle tervekben, koncepciókban való megjelenését, a területrendezési tervekkel kapcsolatos magállapításokat, a szomszédos települések terveinek a vizsgált településre vonatkozó észrevételeit és a hatályos fejlesztési dokumentumokat. Részletes elemzések készültek a település társadalmáról, a gazdaságra vonatkozó fejezet pedig kitér a gazdasági szerkezet jellemzőire és annak változására. Az önkormányzati gazdálkodás és a településüzemeltetési szolgáltatások vizsgálatánál azok a tényezők kerültek fókuszba, amelyek az önkormányzati kompetenciában és tevékenységben a településfejlesztésre, s hangsúlyozottan a gazdaságfejlesztésre vonatkoznak. A táji, települési adottságokban és a zöldfelületet kezelésében történt változások is beépültek az anyagba.

Alapos elemzésnek vettük alá az épített környezetet, támaszkodva a rendelkezésre álló dokumentumokra és a változásokra, az elmozdulásokra fókuszálva, kijelölve azokat a főbb változásokat, amelyek a település fejlesztésében az IVS-hez viszonyítva a napjainkig lezajlottak. Megtörtént a város közlekedési hálózatának részletes elemzése is. A környezeti, katasztrófavédelmi összefüggéseket külön ismertetésre kerültek. A városi tér a környezet vonatkozásában jelentős értékeket mutat, így külön hangsúlyt kapott ezen tényező bemutatása.

A **helyzetelemző és -értékelő munkarészben** nagy hangsúlyt helyeztünk az összefoglalást jelentő SWOT elemzésre, amelyet kiegészítettünk egy rövid kockázatelemzéssel, mely a fejlesztés kereteinek meghatározásához is információkat kínálhat. A településrészeket egyenként értékeltük, itt a társadalmi, demográfiai paraméterek mellett a településszerkezeti elemeket is összefoglaltuk, felhívva a figyelmet a szükséges vagy kívánatos beavatkozásokra. Elemzési szemléletünk részeként a város térségére is kitekintettünk, bemutatva azokat a településeket, amelyek szoros kapcsolatban vannak a várossal, annak szolgáltatásait használják.

Elemzési szempont és szemléletmód volt, hogy az Európai Unió 2014-2020 tervezési időszak célrendszerére, valamint az Országos Fejlesztési- és Területfejlesztési Koncepció 2014-2020, illetve Somogy megye Területfejlesztési Koncepciója 2014-2020 dokumentumok iránymutatásait is kövessük, hogy Barcsfejlesztései – éppen a helyzetfeltárás segítségével – ezekhez jól illeszkedjenek.

1 HELYZETFELTÁRÓ MUNKARÉSZ

1.1 TELEPÜLÉSHÁLÓZATI ÖSSZEFÜGGÉSEK, A TELEPÜLÉS HELYE A TELEPÜLÉSHÁLÓZATBAN, TÉRSÉGI KAPCSOLATOK

Barcs nevét 1389-1417 között említették először az oklevelekben, ekkor a segedi uradalomhoz tartozott. Várát 1460-ban említették először, ekkor Bakonyai János és István birtoka volt. 1467-ben a Marczali családnak volt itt földesúri joga. 1472-ben az itteni vár Gáji Horváth Gergely birtokában volt. 1480-ban, Bakonyai István örökös nélküli halála után, Péter erdélyi prépost, királyi titkos kancellár és Nagylucsei Orbán kincstartó, továbbá Péter testvérei, Nagylucsei Balázs és János kapták királyi adományul. 1489-ben Nagylucsei Orbán egri püspöké volt. 1495-ben a Báthori család tagjai nyerték adományul. Az 1550 évi adólajstrom szerint Báthori András volt a birtokosa. Az 1565-1566 évi török kincstári fejadójegyzékben 46 házzal került felvételre. 1598-1599-ben Nádasdy Ferenc birtokaként jegyezték fel. 1660-ban a pannonthalmi főapátsági tizedjegyzékben Szent György várának tartozékai között szerepelt. 1664 telén, Zrínyi Miklós hadainak közeledtére, atörökök elhagyták a várat, mire Zrínyi a várat felégette. 1677-ben Széchenyi György kalocsai érsek, a győri püspökség kormányzója kapta adományul I. Lipót királytól. 1715-1733-ban a gróf Széchenyi család lett a földesura. 1835-ben a Csokonyai (Erdőcsokonya) uradalomhoz tartozott. A 20. század elején gróf Széchenyi Imre örököseinek volt itt nagyobb birtoka.

1848 őszén, mikor Jellasich horvát bán hadai betörték Magyarországra, egy csapat határőr ágyúkkal kezdte lőni a helységet. Az egyik ágyúgolyó a római katolikus templom falában még a mai napon is látható. A horvátok néhány hétig táboroztak itt, míg végre a honvédc csapatok közeledtére a horvátok átfutottak a Dráván.

1857-ben nagy tűzvész pusztított a településen.

A Bajcsy-Zsilinszky Endre u. 155. szám alatt áll város legrégebbi épülete, az 1800-as évek elején épült klasszicista stílusú volt dohány- és sóraktár, mely ma műemlék lakóház. Az eredetileg kikötői raktárnak szánt épületet az akkor még erre kanyargó Drávapartjára telepítették.

A 20. század elején Somogy vármegye barcsi járásához tartozott.

1910-ben 6415 lakosából 4529 magyar, 1477 német, 238 horvát volt. Ebből 5314 római katolikus, 289 református, 659 izraelita volt.

A község 1918-ban szerb megszállás alá került, az új délszláv állam igényt formált rá, de, bár Trianonban Magyarországnak ítélték, a délszláv csapatok 33 hónapon át nem ürítették ki, néhány hónapra a Baranya–bajai Szerb–Magyar Köztársaság nevű szerb bábállam része lett.

1928-ban hozzá csatolták Drávapálfalva községet. Barcs 1979-ben városi címet kapott, ekkor egyesült vele Drávaszentés és Somogytarnóca.

1991. október 27-én az esti órákban egy jugoszláv repülőgép behatolt Magyarország légterébe, s a város szélére robbanótölteteket dobott le. Személyi sérülés nem történt, de néhány lakóház megrongálódott

A település helye a településhálózatban

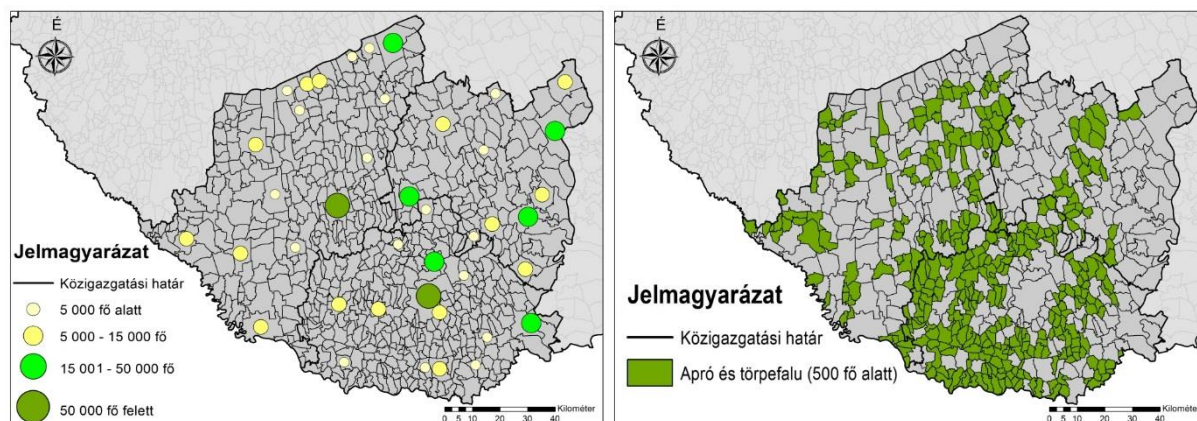
Barcs a Dél-Dunántúli Régióban, Somogy megyében fekszik. A régió településszerkezete kedvezőtlen, arra egyrészt a városhálózat fejletlensége, másrészt az aprófalvak- és kistelepülések nagy aránya jellemző.

A dél-dunántúli régiót 656 település alkotja, amelyből 41 városi jogállású (6,25%) A városi népesség az ország összes régióját tekintve Észak-Magyarország után ebben a régióban a legalacsonyabb, a lakosság mindössze 58,3 %-a él városokban. A régió társadalmi-gazdasági életében, a lakossági szolgáltatások biztosításában meghatározó jelentősége van a megyékben központi szerepet betöltő nagyvárosoknak (Pécs, Szekszárd, Kaposvár, Nagykanizsa)

A régió városhálózatának gerincét a tizenegy 10-30 ezer fő közötti lakosságú város adja. A régióban a tízezer főnél kisebb népességű városok (27 db) ellátó intézményrendszere erősen hiányos, a nem mindennapos szolgáltatásokat az ott élők kénytelenek másutt igénybe venni. E városok saját települési infrastruktúrájának kiépítettsége is elmarad a nagyobb városok színvonalától. Mindezek mellett a térségben még jelenleg is vannak városhiányos területek, ilyenek Tolna megye középső részének vidékei, a Zselicség, az Ormánság vagy a Somogyi dombvidék.

A városhiányos területek nagyrészt megegyeznek az aprófalvas területekkel. A régió településhálózatának körülbelül 55 %-át aprófalvak alkotják, ezekben él a lakosság 10 %-a. Az falvak közül 361 számít aprófalunak, vagyis itt az 500 főt sem éri el a lakosság száma. Az aprófalvas településszerkezetet rendszerint kedvezőtlen gazdaságföldrajzi környezetben találjuk. A kimondottan aprófalvas Baranyában a községek közel 70 %-a 500 lakos alatti falu (Tolnában valamivel 30 %, Somogyban 50 % alatt).

A Duna menti területeken ugyanakkor jóval népesebb települések helyezkednek el, 500 fő alatti település nincs is, az átlagos népességszám pedig 2,5-szerese a belső területekének.

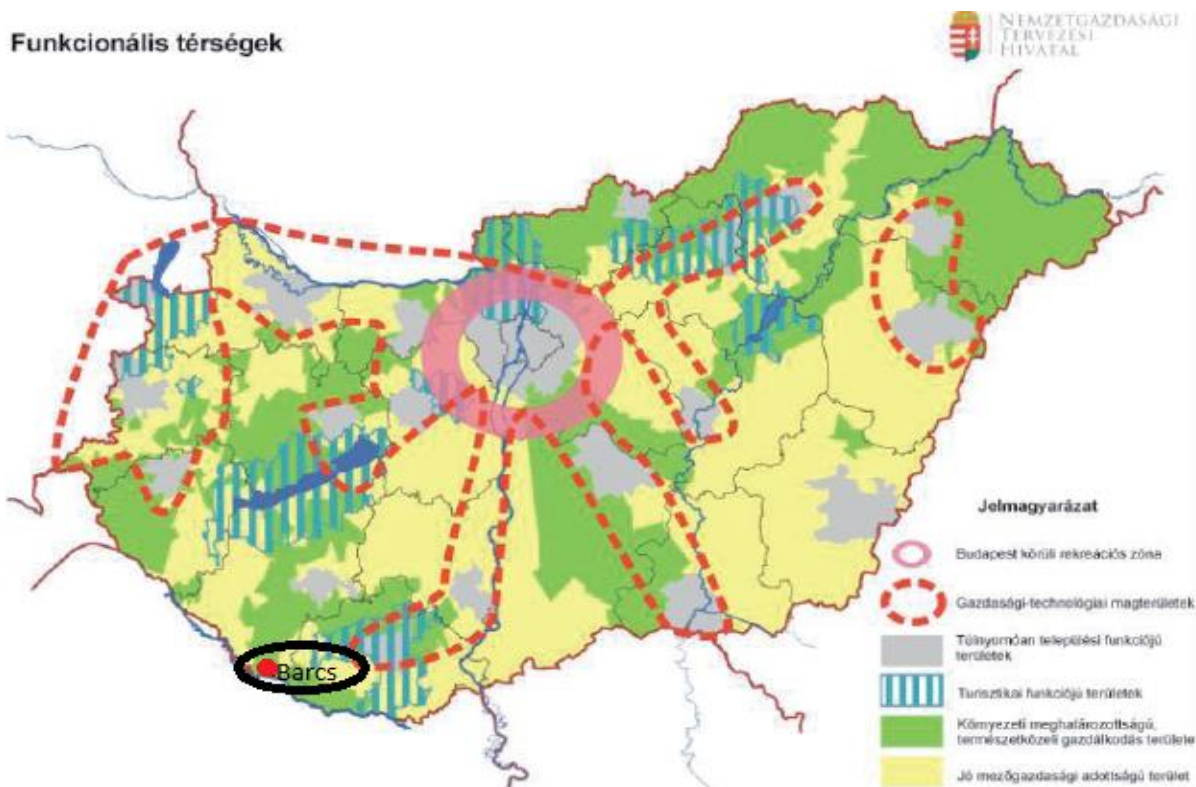
1.1-1. ábra A városi ranggal rendelkező települések (balra) és az aprófalvak elhelyezkedése (jobbra) a Dél-dunántúli régióban (Adatok forrás: KSH, Tájékoztatási adatbázis, 2013.)

Név	Megye	Járás	Jogállás	Lakosságszám ¹ (2013. jan.1.)
Balatonboglár	Somogy	Fonyódi	Város	5 901
Balatonföldvár	Somogy	Siófoki	Város	2 235
Balatonlelle	Somogy	Fonyódi	Város	5 309
Barcs	Somogy	Barcsi	Járasközpont város	11 173
Csurgó	Somogy	Csurgói	Járasközpont város	5 229
Fonyód	Somogy	Fonyódi	Járasközpont város	4 856
Igal	Somogy	Kaposvári	Város	1 286
Kadarkút	Somogy	Kaposvári	Város	2 516
Kaposvár	Somogy	Kaposvári	Megyei jogú város	65 337
Lengyeltóti	Somogy	Fonyódi	Város	3 123
Marcali	Somogy	Marcali	Járasközpont város	11 733
Nagyatád	Somogy	Nagyatádi	Járasközpont város	10 921
Nagybajom	Somogy	Kaposvári	Város	3 288
Siófok	Somogy	Siófoki	Járasközpont város	25 441
Tab	Somogy	Tabi	Járasközpont város	4 430
Zamárdi	Somogy	Siófoki	Város	2 451

¹ Meg kell jegyezni, hogy Barcs esetében a statisztikai adatokkal szemben a tényleges lakosságszám lényegesen alacsonyabb, tekintettel az elvándorlásra, illetve arra, hogy ugyan sokan itt rendelkeznek állandó bejelentett lakcímmel, ezzel szemben tartósan vidéken, avagy külföldön tartózkodnak. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy a háztartások közel fele érintett abban, hogy valamely tagja fizikálisan nem tartózkodik a bejelentett lakcímén.

1.1.1 A település szerepe az országos településhálózatban

Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Kon koncepció (OFTK; elfogadva az Országgyűlés 1/2014. (I. 3.) OGY határozatával) értelmében a városstratégiák célja a többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózatok kialakulása, valamint a kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése. Mindezek szem előtt tartásával az OFTK olyan funkcionális térségeket határoz meg, amelyek a jövőben egy-egy, nemzeti szinten is jelentős gazdasági, társadalmi vagy környezeti feladatot fognak ellátni, integrálódva a nemzeti szintű társadalmi és területi munkamegosztásba.

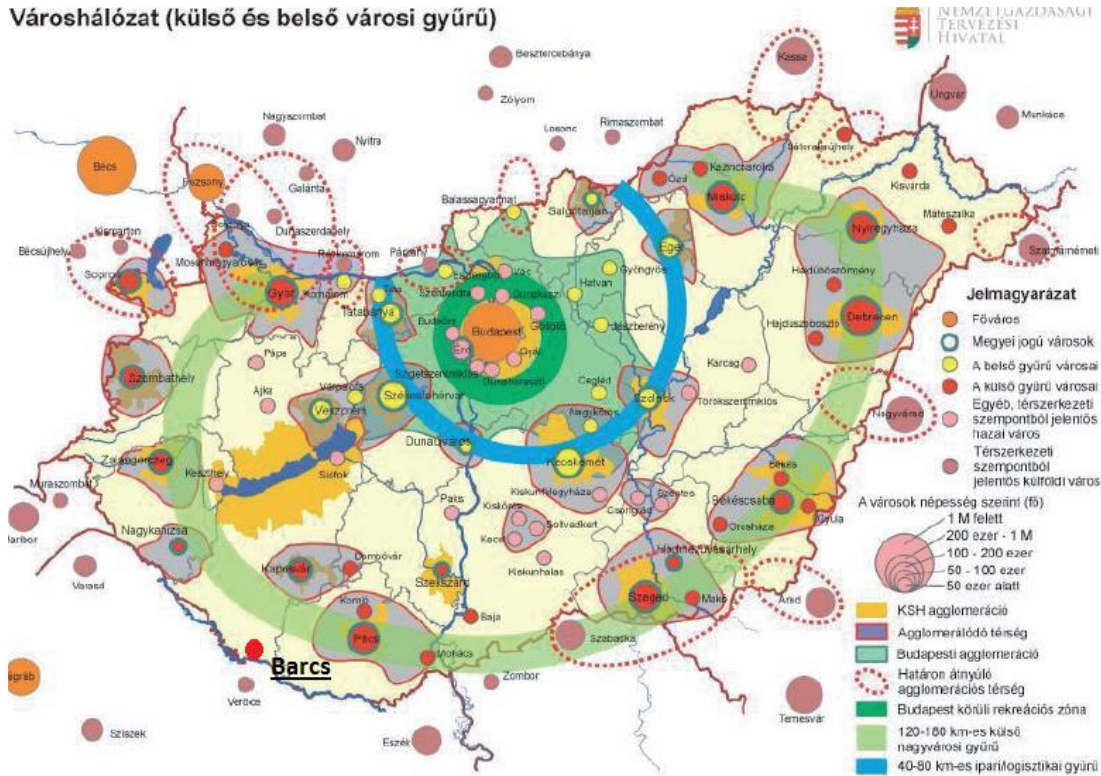

1.1-2. ábra: Funkcionális térségek Magyarországon (Forrás: OFTK, pp. 109.)

A fenti kép alapján Barcs jó mezőgazdasági adottságú, és elsősorban környezeti meghatározottságú természetközeli gazdálkodási területbe sorolható a funkcionális térségek szempontjából.

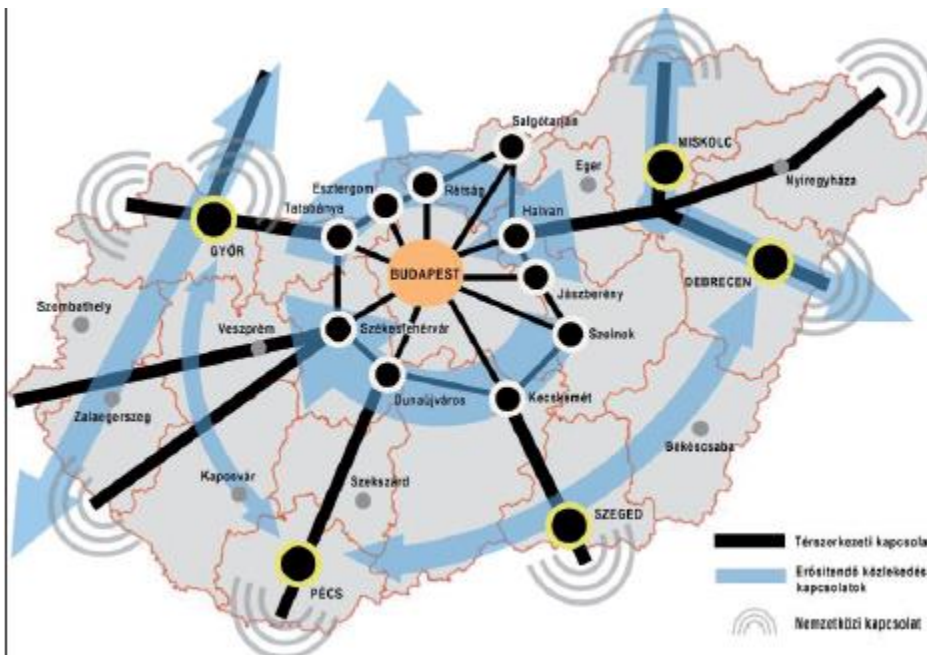
A városok és térségeik az ország gazdasági növekedésében és területi fejlődésében is jelentős szerepet játszanak. A térségi szemlélet érdekében az OFTK kijelölte a növekedés elsődleges színtereit és hálózatait. Ezeket olyan városok alkotják, amelyek kiemelkedő telephelyi lehetőségeik, jelenlévő és potenciális befektetőik, vállalataik, térségi beágyazottságuk révén a növekedés dinamikus térségeiként jelennek meg a hazai településszerkezetben.

Városhálózat (külső és belső városi gyűrű)

1.1-3. ábra: Városhálózati struktúra Magyarországon (Forrás: OFTK, pp. 142.)

Barcs városa a kedvezőtlen elhelyezkedése, és a rossz közlekedési kapcsolatai miatt egyetlen kiemelt növekedési zónának sem a része, és az OFTK nem is számol a várost közvetlenül érintő, fejlesztendő térszerkezeti kapcsolattal.

1.1-4. ábra Stratégiai kapcsolatok szerkezete (Forrás: OFTK, pp. 166.)

1.1.2 A település szerepe a regionális, a megyei és a járási településhálózatban

A Dél-dunántúli régió Magyarország délnyugati részén, a Zalai-dombságtól a Dunáig húzódik. Északi határa a Balaton és a Mezőföld, déli részén a Dráva folyik. A tervezési-statisztikai régió Baranya, Tolna, valamint Somogy megyéket foglalja magában.

Somogy megye területe 6 035 km², amely az ország területének 6,49%-át teszi ki, ez alapján az ország nagyobb területű megyéi közé tartozik. Somogy megye lakónépessége 2013. január 1-én 315 850 fő volt. Ez az ország népességének 3,18%-a, így az ország legritkábban lakott megyéje

A megye településszerkezete kedvezőtlen, arra egyrészt a városhálózat fejletlensége, másrészt kistelepülések magas aránya jellemző. Az aprófalvas településszerkezetet rendszerint kedvezőtlen gazdaságföldrajzi környezetben találjuk. Somogyban a megye 245 településének közel 50%-a 500 lakos alatti törpe- és aprófalva. A megye városai között is dominálnak a kisebb méretű települések.

Somogy megye országos térszerkezetben elfoglalt helyét elsősorban déli fekvése és a megye hosszanti, a Balatontól egészen a Dráváig terjedő, az ország délnyugati területeit átszelő pozíciója határozza meg. Földrajzi helyzetéből adódóan a megye elsősorban a nyugati és déli kapcsolatok ápolásában játszhatna jelentős szerepet, azonban ez a tevékenység az EU-s csatlakozást, az autópálya-építést, a határnyitást követően csak lassan bontakozik ki. Somogy megyében nemzetközi jelentősége az E71-es (M7-7-es) útnak van, amely Szlovénia– Horvátország, az Adria felé vezet és közúti része az európai TEN-T hálózatnak, egyben a páneurópai folyosónak (V/B korridor). A 6-os főközlekedési út (E73) csak kis területen érinti a megyét, ugyanakkor a barcsi határátkelő kivételes jelentőségű. A két nemzetközi főutat az E661-es (68-as) főút köti össze Balatonkeresztúr és az említett Barcs között. Ennek az útnak kiemelt szerepe van a nyugati irányú kapcsolatokban. Az országot és a megyét délről határoló Dráva folyó funkcionálisan nem nevezhető nemzetközi vízi útnak. A külső kapcsolatok tekintetében a szomszédos horvát területekkel való szegényes kapcsolatokra utal a közúti határátkelők csekély száma is. A Dráva adottságait tekintve a mainál lényegesen intenzívebb kapcsolatot tenne lehetővé.

Somogy megyében Kaposvár központi szerepe nem nehezedik rá a kisebb városokra. Ezek önálló, és vonzáskörzetükre nézve központi szerepet töltenek be. Kaposvár munkaerő piaci vonzása a Kaposvári kistérségen túl a Marcali kistérség déli részére, valamint a Nagyatádi kistérség csaknem felére terjed ki.

Somogy megye városai közül Kaposvár, Barcs és Siófok generál megyehatáron túlnyúló ingázást a munkavállalással kapcsolatban. A megyeszékhely hatása a Dombóvári kistérségre, Barcsé a Sellyei kistérségre terjed ki.

1.1.3 A település vonzáskörzetének bemutatása

A Barcsi járás a Dél-dunántúli régióhoz tartozó Somogy megye dél-délnyugati részén, mindösszesen 26 települést magában foglalva a Dráva folyó völgyében helyezkedik el, a megye területének 11 %-án. A barcsi kistérség a Dél-dunántúli régió külső periferiájához tartozik, melyet körülvesz a szigetvári, kaposvári, nagyatádi és csurgói kistérség.

A Dél-Dunántúlt tekintve már a régió is országunk fejletlenebbjei közé sorolható és ezen belül helyezkedik el a barcsi kistérség, ahol még erőteljesebben jelentkeznek a gazdasági fejlődést lassító tényezők.

A Barcsi Kistérség egyértelműen egyközpontú térség, ahol az 1979-ben várossá vált Barcs és a jellemzően aprófalvas körzet együttműködése nemcsak Barcs korábbi járási székhely szerepén, hanem valós munka-, lakóhelyi-, közlekedési- és ellátási (oktatás, kultúra, egészségügy, kereskedelem) kapcsolatokon alapul. Barcs városi és vonzásközponti szerepének igyekszik teherbíró képessége szerint megfelelni intézményeinek fejlesztéseivel, lakásépítésekkel, közüzemi és közlekedési fejlesztésekkel. E szerep Barcsra az átlagosnál nagyobb terheket ró, ugyanakkor a körzet ellátási függőségét szorosabbá teszi.

A kistérség fő gazdaságföldrajzi adottságai:

- A Dél-Dunántúl egyik meghatározó térszerkezeti vonala, a Barcs – Pécs – Szekszárd-Budapest vonal végpontja, ahol más főközlekedési utak kapcsolódnak. (A közúti és vasúti közlekedés a jövőben a drávai vízi közlekedés lehetőségével egészülhet ki.)
- Összekötő szerep a dél-dunántúli és a nyugat-dunántúli régiók között.
- Barcs, mint az egyik magyar-horvát határátkelőhely, nagy jelentőséggel fog bírni Horvátország schengeni csatlakozását követően
- Jó termőhelyi adottságú mezőgazdasági- és erdőterületek.
- Ipari hasznosításra alkalmas befektetési területek. Továbbá, kialakult ipari kultúra, az építőanyag-ipar, a gépipar, a könnyűipar és az élelmiszeripar területén.
- Jelentős gyógy- és termásvíz előfordulások.

A korábban elzárt határmenti térségben kialakult értékes növény- és állatvilág, a Duna - Dráva Nemzeti Park természetvédelmi területeinek adottságai.

A Barcsi járáshoz 26 település tartozik (Babócsa, Barcs, Bélavár, Bolhó, Csokonyavisonta, Darány, Drávagárdony, Drávatamási, Heresznye, Homokszentgyörgy, Istvándi, Kálmánca, Kastélyosdombó, Komlósd, Lad, Lakócsa, Patosfa, Péterhida, Potony, Rinyaújlak, Rinyaújnép, Somogyaracs, Szentborbás, Szulok, Tótújfalu, Vízvár), központja értelemszerűen Barcs

A járás településeinek területi elhelyezkedéséből következően Barcs központi funkciót tölt be. A városban található 3 középiskola (1 gimnázium, 1 szakközépiskola, 1 szakiskola), a kulturális és sportlétesítmények, az egészségügyi intézmények, valamint a kereskedelmi hálózat rendszere az általuk nyújtott szolgáltatásokkal megfelelően képes kielégíteni a lakosság igényeit.

A térség hagyományosan kétarcú: a központi funkciót ellátó kisváros Barcs, melynek fejlődése – lehetőségeiből adódóan – dinamikusabb és garantáltabb, míg a vonzáskörzetéhez tartozó kistelepülések, amelyek adottságaikból következően fejletlenebbek, erőforrásaik, perspektívaik szűkösebbek.

A térséget 5-6 mikrokörzetre lehet osztani, amelyek részben a tradíciókon (volt közös tanácsok), részben a jelenlegi körjegyzőségeken, részben a funkcionális és földrajzi egybetartozáson alapulnak. A mikrokörzetek - melyeknek természetesen „határai” nincsenek és semmiféle „besorolást” nem jelentenek - a következők:

- Darány - Drávagárdony, Kastélyosdombó, Drávatamási, Istvándi
- Lakócsa - Tótújfalu, Szentborbás, Potony
- Homokszentgyörgy - Szulok, Kálmánca, Lad, Patosfa

- Babócsa - Komlósd, Péterhida, Somogyaracs, Rinyaújnép
- Csokonyavisonta - Rinyaújlak (és a szomszéd térséghez tartozó Görgeteg, Rinyaszentkirály)
- Vízvár - Bélavár, Heresznye, Bolhó

A kistérségre az aprófalvas település szerkezet a jellemző (az átlagos falusi lélekszám 500 fő körüli), jelentős a zsáktelepülések száma (6), a 400 főnél kevesebb lakosú település 12, melyek fejlesztése a legnehezebb vidékfejlesztési feladat.

Területi elhelyezkedéséből, történelmi gyökereiből, városi jogállásából következően Barcs központi funkciót tölt be. Barcs város fejlődése e központi funkciónak megfelelően dinamikus. Barcs és térsége 1998 óta a vállalkozási övezet státusszal rendelkezik, valamint 2000 óta Ipari Parkkal is.

A térségközpont mellett egyre inkább kialakulnak ún. lokális központok is, amelyek egy-egy, valamilyen tényező alapján versenyelőnnyel rendelkező települést takarnak. Ezek mellett perifériális települések találhatóak, amelyek komplex kapcsolatrendszerrel kötődnek a lokális központhoz. A lokális központok jó közelítéssel megfelelnek a körjegyzőségeknek (e megfelelés nem automatikus). Lokális központokként vehetőek számba:

- Barcs (egyben térségi központ)²
- Babócsa
- Csokonyavisonta
- Drávatamási Darány
- Vízvár
- Lakócsa
- Szulok Homokszentgyörgy

Barcs térségi feladatellátása

Egészségügy

A kistérség aprótelepülései számára az egészségügyi ellátáshoz kapcsolódó funkciókat nagyjából Barcs látja el, annak ellenére is, hogy a városban nem működik kórház. Barcs Város Önkormányzata Járóbetegellátó Intézménye 1967 óta végzi Barcs és környéke lakosságának egészségügyi ellátását. Jelenleg 5 háziorvosi, 2 házi gyermekorvosi körzet, 16 szakmában 21 szakrendelést biztosít a kistérség lakosainak. A szakrendeléseken megjelent betegszám évről-évre emelkedik, átlagosan évente 10%-kal. A gondozóintézetek betegforgalmával együtt ez a szám megközelíti a százazretet.

24 kistérségi Önkormányzat gazdasági társaság fenntartásában működik a Kistérségi Központi Orvosi Ügyelet. A 24 órás ügyeletet biztosító gondozó-ápoló (orvosi ügyeleten kívül), éjszakai nővér (orvosi ügyeletkor) fogadják a segélyhívásokat és riasztják a szolgálatban lévő házi gondozónőket, illetve az önkéntes házi gondozókat.

A szakrendelések közül a belgyógyászat, az egynapos sebészet, nőgyógyászat, idegyógyászat, pszichiátria, tüdőgyógyászat, radiológia, ultrahang, kardiológia, fül-orr-gégészeti, otthoni szakápolási rendszer, laboratórium teljes rendelési idővel áll a lakosság rendelkezésére. Heti csökkentett

² Bár a város kilépett a Barcsi Többcélú Kistérségi társulásból, ez térségi központi szerepkörét nem kérdőjelezi meg

rendelési idővel dolgozik a csecsemő és gyermekgyógyászati, és a szemészeti szakrendelés. Külső, más egészségügyi intézményből kijáró orvosokkal oldják meg a bőrgyógyászati, urológiai, reumatológiai, ortopédiai szakrendeléseket.

Barcshoz legközelebbi fekvőbeteg-ellátó intézmény 35 km-re található Szigetváron (Baranya megye). A megyében a legközelebbi kórház Nagyatádon van (40 km-re), a progresszív betegellátást biztosító megyei kórház pedig 60 km-re, Kaposváron. Tekintettel a térség szétagolt, aprófalvas szerkezetére, az országos átlagnál rosszabb közlekedési infrastruktúrára a kistérség lakossága számára azon szakrendelések elérhetősége, amelyekkel a városi rendelőintézet nem rendelkezik, meglehetősen nehezített.

Oktatás

A mikrotérség központjaként működő Barcs városban bölcsődén, óvodán, általános iskolákon át a középfokú oktatásig, közoktatási intézményrendszer minden eleme megtalálható: Napsugár Bölcsőde, Óvoda, Általános, Szakképző Iskola, Gimnázium, Kollégium, Egységes Pedagógiai Szakszolgálat. A Dráva Völgye Középiskola vonzáskörzete az egész országra kiterjed

A bejáró középiskolás tanulók számára a kollégium biztosított. A tanulók igénybe vehetik a székhely településen az Alapfokú Művészetoktatási Intézmény szolgáltatásait, valamint az Egységes Pedagógiai Szakszolgálatot.

Közművelődés

Barcson több művelődési intézmény is működik, mely helyzetéből és funkciójából adódóan kistérségi szerepkörrel is bír. A városban az alábbi művelődési intézmények működnek:

- Móricz Zsigmond Művelődési Központ és Dráva Közérdekű Muzeális Kiállítóhely
- Városi Könyvtár
- Vikár Béla Alapfokú Művészetoktatási Intézmény

Közigazgatás

Az államigazgatási feladatokat ellátó járási hivatal székhelye Barcson található, ahol okmányiroda, gyámhivatal, földhivatal, munkaügyi kirendeltség, népegészségügyi iroda, és tankerületi ügyintézés található.

Barcs város területén és az igazgatásilag hozzá tartozó kistelepüléseken a Barcsi Rendőrkapitányság látja el a közrendvédelmi, bűnügyi és igazgatásrendészeti feladatokat, míg a Somogy Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Kirendeltségeként működő tűzoltóság a kistérség településeire vonatkozó tűzvédelmi, tűz megelőzési, tűzvizsgálati és tűzoltás-műszakimentéshez kapcsolódó feladatokat.

A regionális szennyvíz-, ivóvízminőségi-, hulladékgazdálkodási szolgáltatásokért felelős szervezetek kistérségi központja Barcson található.

A Barcsi Városi Bíróság funkciója szintén kistérségi szerepkörrel érvényes.

1.1.4 A település dinamikai típusának meghatározása

A Barcsi térség gazdasági teljesítménye gyenge, a gazdaság ágazati szerkezete korszerűtlen, nem fejlődnek kellő ütemben a gazdasági, üzleti és pénzügyi szolgáltatások. A vállalati struktúra fejletlen, a gazdaságot a nagyfokú tőkeszegénység jellemzi, a külföldi működő tőke, bár növekvő tendenciát mutat, nem játszik jelentős szerepet. A jövedelemszint elmarad a vidéki átlagtól, a munkaerő képzettsége országos összehasonlításban gyenge, a munkanélküliség jelentős. A térség gazdaságának stabilizálásához, versenyképességének erősítéséhez szükséges a gazdasági szerkezetváltás elősegítése, a tőkehiány oldása, a munkaigényes ágazatok fejlesztése és az innovációs folyamatok erősítése.

A kistérség számos olyan természeti, környezeti és gazdasági, képzési potenciállal rendelkezik, amelyek gazdasági növekedés motorjai lehetnek. A kedvező agro-ökológiai adottságok a versenyképes élelmiszergazdaság alapjait biztosítják a hagyományos növénytermesztési és állattenyésztési, faipari ágazatokban, illetve lehetővé teszik tájspecifikus agrártermékek (hungarikumok) előállítását.

Az egyedülálló természeti adottságok, a környezet érintetlensége, a kulturális értékek, a termál- és gyógyvízkincs az idegenforgalom fejlődését segítik elő.

A kistérséget aprófalvas szerkezet jellemzi a rurális területekre jellemzőek a strukturális hátrányok. Barcs, a kistérségi központ dinamizálódik, kisugárzása és húzóhatása tágabb környezetében is érezhető.

A kistérséget kedvezőtlen demográfiai folyamatok, nagy elvándorlási ráta, a népesség természetes fogyása jellemzi. A térség népességmegtartó képességének erősítése, a további népességfogyás megállítása, illetve a kedvezőtlen demográfia tendenciák megfordítása az élet- és munkakörülmények erőteljes javításával érhető el. Az élet- és munkakörülmények javítása magába foglalja egyrészt az ismeretek megszerzésének és a korszerű infrastruktúrának a biztosítását a kistérség népessége számára, valamint a foglalkoztatási feltételek javítását.

A Barcsi járás közlekedési jellemzői kedvezőtlenek, gyenge a külső és belső közlekedési infrastruktúrális ellátottsága. Gyengék és hiányosak a térség belső, közúti és vasúti kapcsolatai, rossz a térség átjárhatósága. A közlekedési feltételek javítása, a gazdaság fejlődése és a népességmegtartó képesség erősítése szempontjából alapvető, ugyanakkor rendkívül forrásigényes.

A vonzó településkép és ezzel párhuzamosan a megfelelő minőségű szolgáltatási funkciók biztosítása érdekében a kistérség településeinek harmonikus fejlesztésére van szükség.

1.2 A TERÜLETFEJLESZTÉSI DOKUMENTUMOKKAL VALÓ ÖSSZEFÜGGÉSEK VIZSGÁLATA

Az Integrált Településfejlesztési Stratégia készítésének kereteit számos fejlesztéspolitikai dokumentum meghatározza, melyekhez igazodni, illeszkedni szükséges.

1.2.1 Az EU 2020 stratégia

Az „Európa 2020” az Európai Unió 2010-ben útnak indított, 10 évre szóló növekedési és foglalkoztatási stratégiája. Célja, hogy az EU gazdasága intelligens, fenntartható és inkluzív legyen. E három, egymást kölcsönösen erősítő prioritás azt hivatott elősegíteni, hogy az Unióban és a tagállamokban magas legyen a foglalkoztatottság és a termelékenység, és erősödjön a társadalmi kohézió. Az EU öt nagyszabású célt tűzött ki maga elé a foglalkoztatás, az innováció, az oktatás, a társadalmi befogadás és az éghajlat/energiapolitika területén, amelyeket 2020-ig kíván megvalósítani. Mindegyik tagállam saját nemzeti célokat fogadott el az említett területeken.

Magyarország számára a legfontosabb fejlesztéspolitikai célkitűzés az ország gazdasági teljesítményének (GDP), valamint a foglalkoztatás szintjének, minőségének növelése, amelyek révén az életminőség és az életkörülmények érdemi javulása érhető el. Mindehhez kapcsolódva a Nemzeti Reform Program vállalásai a következők:

- a 20–64 évesek foglalkoztatási rátájának a jelenlegi 60%-ról legalább 75%-ra növelése;
- a kutatás-fejlesztési ráfordítások bruttó hazai termékhez viszonyított szintjének 1,8%-ra növelése;
- az üvegházhatású gázok kibocsátásának legfeljebb 10 százalékos növekedése a 2005. évi szinthez képest; a teljes energiafelhasználáson belül a megújuló energiaforrások részarányának 14,6 százalékra történő növelése; a 10 százalékos energia megtakarítás elérése;
- a felsőfokú vagy annak megfelelő végzettséggel rendelkezők arányának 30,3 százalékra növelése a 30-34 éves népességen belül; az oktatásban, képzésben nem részesülő, legfeljebb alsó középfokú végzettséggel rendelkezők arányának 10 százalékra csökkentése a 18-24 éves népességen belül;
- a szegénységben vagy társadalmi kirekesztettségben élő népesség számának 450 000 fővel való csökkentése, amely 5 százalékpontos csökkentést jelent.

1.2.2 Kapcsolódás az Országos Területfejlesztési Konceptióhoz (OFTK)

Az OFTK – felszámolva az ágazati (Országos Fejlesztéspolitikai Konceptió) és a területi (Országos Területfejlesztési Konceptió) fejlesztés dualitását - a kormányzati fejlesztéspolitika 2030, illetve 2014-2020 között megvalósítandó stratégiai céljait, prioritásait jelöli ki. A koncepcióban foglaltak szerint Magyarország 2030-ban Kelet-Közép-Európa egyik vezető gazdasági és szellemi központja lesz, lakosságának biztonságos megélhetést biztosító, az erőforrások fenntartható használatára épülő versenyképes gazdasággal, azzal összefüggésben gyarapodó népességgel, megerősödött közösségekkel, javuló életminőséggel és környezeti állapottal.

Ennek érdekében az OFTK négy hosszú távú, 2030-ig szóló átfogó fejlesztési célt, valamint 13, az átfogó célokénál egyenként jóval szűkebb tárgykörű ágazati és területi specifikus célt fogalmaz meg. (Az OFTK célrendszerét a Melléklet 4.2 1. ábra tartalmazza)

AZ OFTK az alábbi, Barcs készülő stratégiájában is meghatározó, főbb területpolitikai irányokat és teendőket határozza meg:

- hálózati szemlélettel működő, valamint települési adottságokat és lehetőségeket egyaránt figyelembe vevő területi tervezési folyamat kialakítása, amely decentralizált térszerkezet kialakulását és hálózatos térszerkezetet eredményez.
- a város-vidék együttműködése, a kölcsönös előnyökön nyugvó, együttműködéseken alapuló kapcsolatrendszer kialakítása
- hatékonyan és fenntarthatóan működő gazdasági térszerkezet megvalósítása az adott térség valós potenciáljainak, igényeinek és kitörési lehetőségeinek felismerésével
- periférikus térségek felzárkóztatása a helyi adottságaik figyelembe vételével
- határmenti együttműködések révén a szomszédos országok gazdasági, infrastrukturális rendszereihez való kapcsolódás, a határon belüli és túli lakosság közötti kapcsolatok ápolása.
- hátrányos helyzetű – különös tekintettel a leromlott városrészekben koncentrálandó – társadalmi csoportok szociális, oktatási és lakhatási helyzetének javítása, fejlesztése
- A Mura-Dráva-Duna folyók ökoszisztémája a fejlődés egy fenntartható formájának alapját képezheti a határtérség számára, amit segíthet a turisztikai infrastruktúra kiépítése, és a határtérség egységes termékként történő népszerűsítése. A felszíni és a felszín alatti vizek minőségének védelme és a térségre jellemző árvízveszély is hatékonyabban kezelhető határon átnyúló összefogással.
- Az aprófalvak társadalma kiemelten sérülékeny, többségüket rendkívül kedvezőtlen demográfiai és társadalmi folyamatok jellemzik, amely a gazdasági teljesítményükre is negatív hatással van. A demográfiai és a társadalmi problémák halmozottan jelentkeznek azon aprófalvak esetében, amelyek térszerkezeti, településhálózati szempontból és gazdaságilag is perifériális térségben, a gazdasági centrumoktól távol találhatóak. E problémákat kezelheti a napi munkába járás, ingázás igényeihez maximálisan illeszkedő akadálymentes és fenntartható közösségi közlekedés fejlesztése, a hiányzó térségi kapcsolatok kiépítése, helyben élő tehetséges fiatalok mentorálása, falusi turizmus fejlesztése
- Barcs, és térsége, mint a Belső Somogy kultúrtáj része, így kiemelt feladat a jellegzetes táji sajátosságokra épülő fenntartható turizmus fejlesztése, a helyi értékek bemutatása, a lokális adottságokhoz alkalmazkodó idegenforgalmi infrastruktúra, szálláshelyek, desztináció menedzsment kialakítása

Az OFTK megyei szinten a következő fejlesztési irányokat határozza meg:

- A piaci körülményekhez rugalmasan alkalmazkodni képes, innovatív megoldásokat alkalmazó gazdasági bázisok kiépítésének elősegítése, a meglévők megerősítése. Az integrált élelmiszergazdaság fejlesztése, a technológiai műszaki innováció támogatása, kihasználva a Kaposvári Egyetemen rejlő lehetőségeket. Jó minőségű, magas hozzáadott értékű, versenyképes agrártermékek előállítás, többcélú erdő-, hal- és vadgazdálkodás. Vállalkozásélénkítés, munkahelyteremtés, a vidéki népesség megtartása érdekében.
- Az aprófalvas, periférikus térségek leszakadásának mérséklése, területi különbségek csökkentése, a hátrányos helyzetű térségek és népesség felzárkóztatása, a centrum és a periféria közötti (északi és déli) különbségek mérséklése. Társadalmi befogadás segítése, a szegénység elleni harc, a leszakadt népréteg munkára ösztönzése.

- A megye nagytérségi kapcsolatainak kialakítása, az elérhetőség javítása, a fő- és mellékút hálózat minőségének javítása, a vasútvonalak korszerűsítése, a közösségi közlekedés fejlesztése, a kerékpárút hálózat kiépítése. Határon átnyúló együttműködések erősítése, Horvátország uniós csatlakozásával a határ menti gazdasági és közlekedési kapcsolatok javítása, a természeti kincsekre alapozott komplex turizmusfejlesztés hálózati rendszerének kialakítása (pl. a Drávára fűzhető közös értékek), a termálvizes fürdők fejlesztése. A Balaton turisztikai termékpalettájának színesítése, újabb kompkapcsolat kiépítése.
- A megújuló energiaforrások (különösen biomassza, geotermikus- és napenergia) hasznosítási arányának jelentős növelése elsősorban a helyi, közösségi energiatermelő és -ellátó rendszerek elterjedésével.
- Területi különbségek mérséklése. Kaposvár centrum/polisz szerepének erősítése. Harmonikus városhálózat kialakulásának előmozdítása, a közszolgáltatások színvonalának javítása.

1.2.3 Kapcsolódás Somogy Megye Területfejlesztési Koncepciójához és Programjához

A koncepció célja, hogy kijelölje Somogy megye lehetséges kitörési pontjait, meghatározza azokat a főbb fejlesztési irányokat, amelyekre a megye a 2030-ig terjedő időszakban különös hangsúlyt érdemes fektetni.

Somogy megye 2030-ra sokszínű, természeti értékekben gazdag tájjal rendelkező, harmonikus, és az ott élők számára jó életminőséget biztosító versenyképes, innovatív térséggé válik, ahol szolidáris közösségekre építve, egymást erősítve, egymás értékeire és adottságaira alapozva vannak jelen a szolgáltatásokban erős városok és a kedvező életteret adó vidéki térségek. Mindezek alapját a foglalkoztatottság növelése jelenti, melynek keretében ki kell bővítenünk a rendszeres munkajövedelemmel rendelkezők körét a biztonságos megélhetés érdekében.

A foglalkoztatottság növelése azonban nem jelentheti környezetünk kizsákmányolását, sokkal inkább természeti értékeink és erőforrásaink felelős és fenntartható módon történő használatát. A megye erőforrásainak ésszerű hasznosításával és a potenciális lehetőségek kiaknázásával javulnak az egyének és a közösségek jövedelmi viszonyai. Mindez kiszélesíti az önkormányzatok pénzügyi perspektíváit a szolgáltatások színvonalának emeléséhez és megteremti az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét a somogyi emberek számára.

A jövőkép elérése érdekében a megyei koncepció 3 átfogó célt határoz meg:

- A rendszeres munkajövedelmet szerzők arányának növelése
- A megye belső erőforrásainak fenntartható hatékony hasznosítása az ökológiai-, társadalmi- és gazdasági szempontok figyelembe vételével
- A szolgáltatásokhoz való hozzáférés egyenlő esélyének biztosítása minden somogyi ember számára

Az átfogó célokhoz 5 tematikus és 5 területi cél kapcsolódik, amelyek kifejtése főként általános irányokat fogalmaz meg, ám néhány kifejezetten érinti Barcsot, ezek:

- a természet nyújtotta lehetőségek, mint pl.: termálvíz-kincs környezettudatos, fenntartható módon tervezett felhasználásával elsősorban a megye lakosságának magas színvonalon előállított javakkal történő ellátása, azon túl az ökológiai terhelhetőség szempontjait

figyelembe vevő mértékben a külpiacok kiszolgálása magas hozzáadott értékű termékekkel és magas színvonalú szolgáltatásokkal

- a helyben is gazdaságosan előállítható termékek és szolgáltatások tekintetében az importfüggőség csökkentése, a közösségek önellátását és az öngondoskodást támogató folyamatok elősegítése, a helyben előállított javakhoz való hozzáférés feltételeinek biztosítása (pl. helyi piacok, termelők boltja hálózat)
- a megye különböző területi szintjein a külső és belső kapcsolatok, az elérhetőség javítása, ezáltal a munkaerő mobilitásának fokozása a közlekedési infrastruktúrába történő beruházások támogatásával, hogy az egyes területi szintek (település, város és vonzáskörzete, térség) képessé váljanak gazdasági előnyöket is magában hordozó kapcsolatrendszert fenntartani egymással és tágabb környezetükkel. A településen belüli, valamint a térségi jelentőségű központok és vonzáskörzetükbe tartozó települések közötti közlekedés fenntartható fejlesztésével, az elérési idők javulásával, egyenlő eséllyel válnak elérhetővé a térségi foglalkoztatási központok, humán (közoktatási, közművelődési, egészségügyi) szolgáltatások és szociális ellátások.
- a zöldség- és gyümölcsstermelés hagyományainak újraélesztését helyi közösségi szinten is szorgalmazni, ösztönözni kell. A biotermesztés nagyságrendjét növelni kell. A megye melegvíz-bázisa az intenzív kertészeti ágazat fejlesztés mellett jó alapot teremt az önellátó közösségi üvegházi növénytermesztés elterjedéséhez is. További cél az önellátó, öngondoskodó helyi közösségek kialakulásának elősegítése érdekében a helyi szociális gazdaság megteremtéséhez a keretfeltételek biztosítása, a közösségi alapú termelési és felhasználói (fogyasztói) rendszerek elterjedésének ösztönzése.

Somogy megye Területfejlesztési Konceptiója a megyén belüli különféle sajátosságokkal rendelkező területi részegységekre is fejlesztési célrendszert határoz meg. Ezen belül a járásközpontokra alapozva erősíteni és fejleszteni szükséges az erdész, vadász, faipari, energetikai szakemberképzést, ezen települések elérhetőségét, valamint az ott működő KKV-kat.

A koncepció szintén nevesíti a Somogy megye horvát határ menti térségét, mint lehatárolható sajátosságokkal rendelkező területi részegység, amivel kapcsolatban az alábbi fő megállapításokat teszi:

A megye határ, ill. határ közeli városaiban, így különösen Barcson Csurgón és Nagyatádon meg kell teremteni a nemzetközi és hazai termelő és szolgáltató vállalkozások, logisztikai és szállítmányozó cégek letelepedését elősegítő infrastrukturális feltételeket, ki kell építeni az azok igényeit kiszolgáló üzleti szolgáltatásokat (logisztikai, pénzügyi, ügyviteli, infokommunikációs szolgáltatások). A gazdasági-kereskedelmi kapcsolatok élénkítése érdekében alapfeltétel a közlekedési kapcsolat javítása, a jelenlegi határátkelési pontok fejlesztése, kapacitásbővítése, igény esetén további – elsősorban vízi forgalmú komp – átkelők létesítése. Távlatokban, Horvátország Schengeni egyezményhez való csatlakozását követően új lehetőségek nyílnak a Dráva folyó vízi szállítási útvonalként való használatának fejlesztésére, bekapcsolására a Dunai és a Fekete-tengeri árukereskedelmi forgalomba a Dráva-menti térséget. E lehetőségre való felkészülés érdekében már most meg kell kezdeni az áru- és személyforgalmi kikötők fejlesztéseinek előkészítő tevékenységeit a horvát oldali partnerekkel egyeztetett módon. Annak érdekében, hogy a terület közlekedési kapcsolatai érdemben javuljanak, nem csak a nemzetközi, de a térségi elérhetőség vonatkozásában is előrelépés szükséges, különösen igaz ez a határ menti térséget É-D irányban feltáró, a meghatározó

települések kapcsolatát biztosító 68. sz. főút esetében, ahol a gyors elérhetőséget annak fejlesztésén (pl. települési elkerülések) keresztül biztosítani szükséges. A nagytérségi rendszerekben tervezett fejlesztések mellett ki kell használni a horvát csatlakozás teremtette kisebb térségi szinten megjelenő új piacok kiszolgálását elsősorban a határ menti somogyi települések kereskedelmi (beleértve a helyi termékek piacainak fejlesztését) és turisztikai szolgáltatásainak bővítése terén, különösen a horvát határ menti települések lakossága körében már napjainkban is kedvelt gyógy-és termálfürdők turisztikai, egészségturisztikai szolgáltatásainak fejlesztésével. A turisztikai együttműködés területén alapvető a Dráva menti térség, mint egységes desztináció megjelenítése, határon átnyúló közös turisztikai termékcsomagok kialakítása, közös turisztikai információs bázis kialakítása, közös turizmusmenedzsment, marketing, egységes megjelenés a piacokon. A Dráva folyó somogyi szakasza és a part menti – a Duna-Dráva Nemzeti Park részét képező – területek egyike hazánk legkevésbé bolygatott, leginkább természet közeli állapotban megőrzött térségének, amely önmagában való értékén túl kiváló feltételeket teremt a vízi-, a horgász- és a vadászturizmus fenntartható fejlesztésére, valamint az erdei termékek feldolgozására épülő helyi kisgazdaságok kiépítésére és mindezen keresztül a helyi lakosság foglalkoztatási feltételeinek javítására. A Dráva, mint határfolyó eddigi elválasztó hatásának mérséklése érdekében építve a határ mindkét oldalán jellemző vegyes nemzetiségű lakosságra szükséges a közös kulturális hagyományok ápolását, a helyi (Dráva-térségi) identitás tudat erősítését célzó akciók, programok szervezeti és infrastrukturális feltételeit megteremteni, hozzájárulva ezzel a térség közösségi együttműködéseinek fejlődéséhez. A horvát határ menti térségben a kapcsolatok erősítését, a gazdasági nyitás sikerességét nagyban segítené a horvát nyelv oktatása felnőttképzés és iskolai oktatás kereteiben.

A megyei területfejlesztési koncepcióhoz kapcsolódóan elkészült a területfejlesztési program is amely az alábbi 7 prioritást határozza meg:

- Az agrár- és erdészeti termelési láncok szereplőinek megerősítése és a helyi termelésen alapuló önfenntartó szociális gazdaság feltételeinek megteremtése;
- Somogyi vállalkozások versenyképességének növelése az ipari- és szolgáltató szektorban
- Somogy megye turisztikai potenciáljának erősítése;
- A lakosság képzettségi szintjének javítását célzó fejlesztések támogatása;
- A fenntartható gazdálkodást és erőforrás felhasználást, valamint a megye lakosságának életminőség javítását támogató környezetgazdálkodási beruházások támogatása;
- A helyi közösségek megerősödését és a helyi értékek megőrzését szolgáló fejlesztések támogatása;
- Térségi jelentőségű szolgáltatások és infrastrukturális rendszerek fejlesztése, valamint településfejlesztés.
- A prioritások szakmai tartalmának részletes meghatározása mellett a fejlesztési program kijelöli a program lehetséges kedvezményezetteinek, érintettjeinek körét, itt Barcs 2 esetben kerül a többi településhez képest privilegizált helyzetbe:
 - Komplex térségi foglalkoztatást-bővítő programok
 - Gazdasági együttműködés erősítése a horvát-magyar határtérségben

1.2.4 Egyéb térségi fejlesztési koncepciókhoz, programokhoz való kapcsolódás

A kistérségre/járásra vonatkozóan az elmúlt 5 évben nem készült átfogó fejlesztési koncepció, a Drávamenti Területfejlesztési Önkormányzati Társulás fejlesztési koncepciójának 2009-es felülvizsgálata a legfrissebb dokumentum

1.2.4.1 Drávamenti Területfejlesztési Önkormányzati Társulás fejlesztési koncepciója

A koncepció az alábbi prioritásokat tartalmazza:

1. Közlekedésfejlesztés

melynek speciális céljai:

- regionális és országos és nemzetközi közlekedési folyosók kialakítása, áteresztő képesség növelése, a térség bekapcsolása a tökemozgásokba
- térségi szinten a zsáktelepülések zártságának megszüntetése, a térségi közlekedés hatékonyabbá tétele összekötő utakkal
- településszintű közlekedés fejlesztése

2. Foglalkoztatás bővítése, munkahelyteremtés

melynek speciális céljai:

- Ipari termelői kapacitás bővítése
- Mezőgazdasági termelő és feldolgozó kapacitás fejlesztése
- Humán infrastruktúra fejlesztése

3. Turizmus fejlesztés

melynek speciális céljai:

- Szálláshelyek számának bővítése
- Fürdőturizmus fejlesztése
- Vadász- és horgászturizmus fejlesztése
- Lovas-, kerékpáros- és gyalogos turizmus fejlesztése
- Vízi turizmus fejlesztése

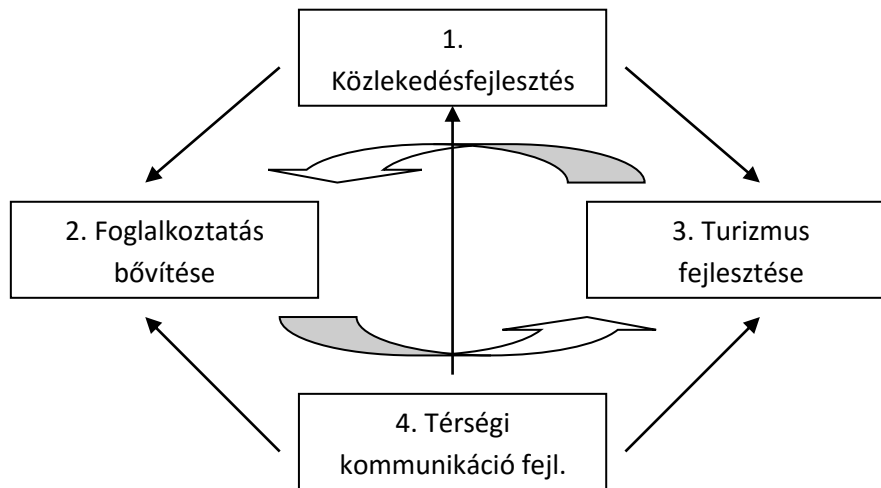
4. Térségi marketing és kommunikáció fejlesztése

melynek speciális céljai:

- a kistérség identitásának megteremtése
- a kistérség egységes arculatának kialakítása
- a kistérség egységes megjelenítésének folyamata

A prioritásoknál felsorolt speciális célok egyben stratégiai programként is értelmezhetők, amelyeken belül operatív elemként határozhatók meg a szükséges konkrét fejlesztések csoportjai. Ez alól a 4. prioritás képez kivételt, mivel esetében a prioritás egyben a stratégiai programot jelöli.

A prioritásrendszer logikai kerete tehát a következőképpen alakul:

Az egyes prioritások egymással nemcsak vertikálisan, hanem horizontálisan is kapcsolatban állnak, az alábbi cél-mátrix szerint.

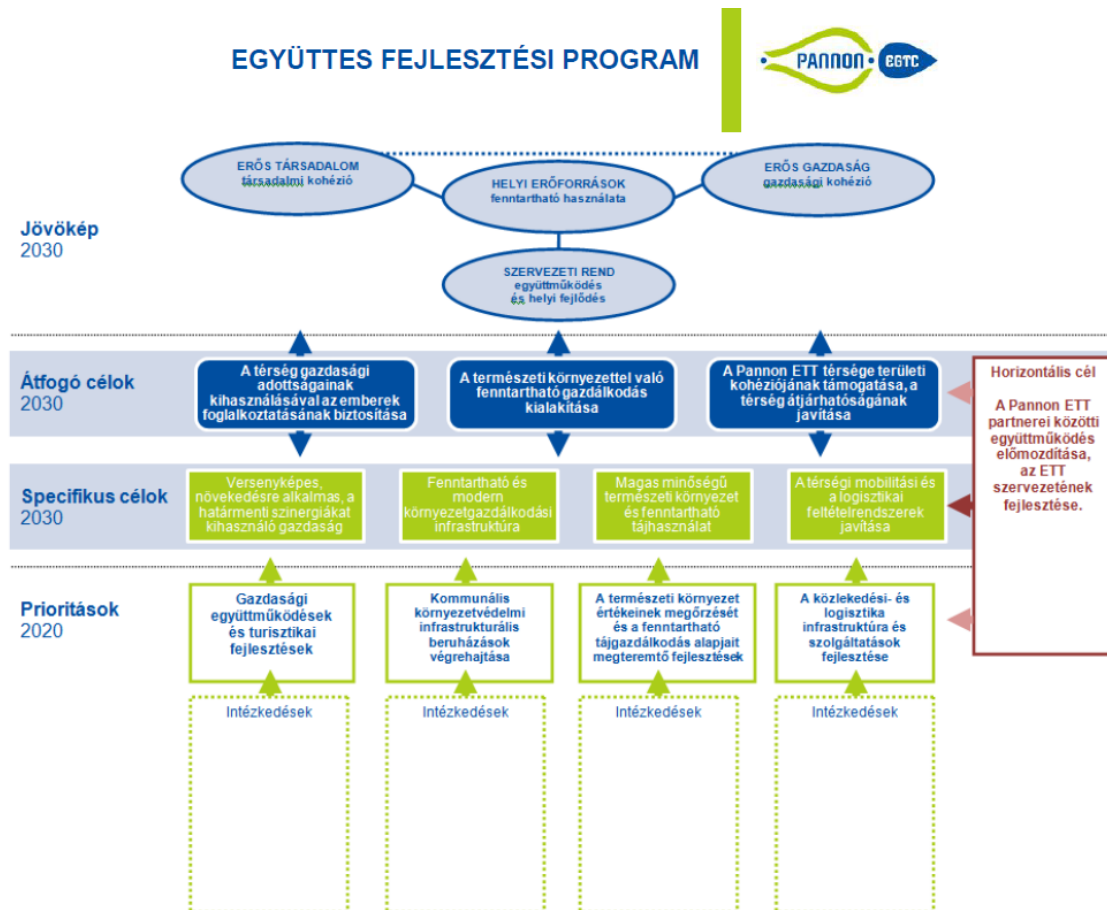
	1	2	3	4
1		← igényszintű	← igényszintű	← kiszolgáló
2	← kiszolgáló		← hatásfokozó	← kiszolgáló
3	← kiszolgáló	← hatásfokozó		← támogató
4	← input szolg.	← igényszintű	← igényszintű	

1.2.4.2 Pannon ETT határon átnyúló fejlesztési program 2014-20

Az európai régiók egymás közötti együttműködése (Európai Területi Együttműködés – ETE) a II. világháború óta nagy fejlődésen ment keresztül. Az Európai Unió 2007-2013-as programozási időszakában az ETE a kohéziós politika önálló célkitűzésévé vált, ezzel jelentősége lényegesen megnőtt. A különböző támogatási programok (INTERREG, határon átnyúló együttműködés – CBC) azonban nem tudták kezelni az együttműködések intézményesítésének kérdését. Erre adott megoldást az Európai Területi Együttműködési Csoportosulás (EGTC), mint jogi eszköz, azzal a céllal, hogy egy határon átnyúló jogi személyiség kialakításával lehetőséget adjon a határon átnyúló együttműködés hatékonyabbá tételéhez. Magyarország, Horvátország, és Szlovénia határmenti területeire létrehozott EGTC a Pannon ETT, amely 2013-ban készítette el fejlesztési programját.

A közös – potenciálisan három ország régióra kiterjedő – fejlesztési térség számára a következő jövőkép fogalmazható meg: A Pannon Európai Területi Társulás (ETT) 2020-ra Magyarország

délnyugati területeit, valamint Szlovénia és Horvátország pannon térségét magában foglaló társulássá válik, amely a helyi erőforrások fenntartható használatának biztosítása mellett hozzájárul a közös határtérség gazdasági potenciáljának megerősítéséhez. Mindez elősegíti a nyelvében eltérő közösségek kapcsolatainak elmélyítését, egymás értékeinek és adottságainak kölcsönös megismerése által azok kiteljesedését. A Program három általános cél, négy specifikus cél, és négy prioritás mentén javasol beavatkozásokat, melyet kiegészít egy horizontális cél, mely a Pannon ETT működése hatékonyságának növelésére irányul:

1.2-1. ábra: A Pannon ETT célrendszere

1.3 A TERÜLETRENDEZÉSI TERVEKKEL VALÓ ÖSSZEFÜGGÉSEK VIZSGÁLATA

A tervhierarchia legmagasabb szintjén az Országos Területrendezési Terv (a továbbiakban: OTrT) áll, amelyet az országgyűlés a 2003. évi XXXVI. törvénnyel hagyott jóvá és 2008-ban, valamint 2013-ban módosított (a módosító jogszabályok: 2008. évi L. tv. és 2013. évi CCXXIX. törvény). Az OTrT határozza meg az ország egyes térségeinek térbeli rendjét, tekintettel a fenntartható fejlődésre, valamint a területi, táji, természeti, ökológiai és kulturális adottságok, értékek megőrzésére, ill. erőforrások védelmére. Az OTrT az ország szerkezeti tervét, valamint az országos térségi övezeteket és az ezekre vonatkozó szabályokat foglalja magában.

A térségi, illetve megyei területrendezési tervek hivatottak a térségi terület-felhasználási kategóriák és övezetek kijelölésére, az országos terület-felhasználási kategóriák, övezetek figyelembe vételével, azok pontosításával.

Barcs város Somogy megyében található, amely megyére vonatkozó területrendezési tervet Somogy Megye Közgyűlése a 23/2011.(IV.1) számú rendelettel fogadott el. A területrendezési intézkedéseket és ajánlásokat – amelyek többek között a településrendezés számára iránymutatást tartalmaznak a megyei területrendezési terv elhatározásainak érvényre juttatása érdekében – határozattal fogadta el a Közgyűlés.

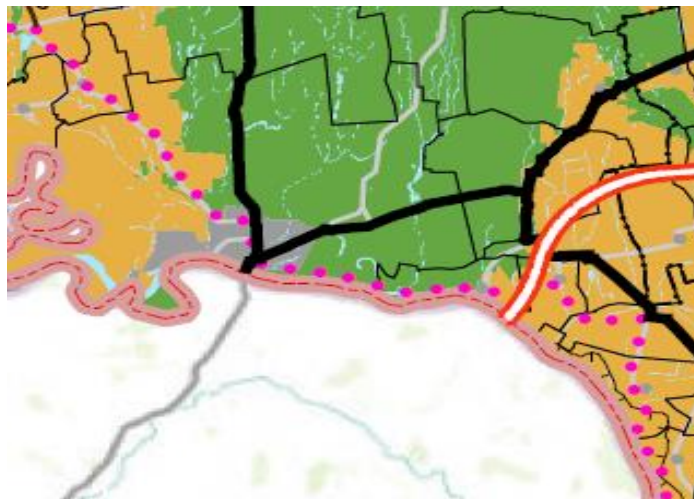
A településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI.8.) kormányrendelet szerint a településrendezési tervekben igazolni kell a tervezett fejlesztések területi terveknek való megfelelőségét.

A területfejlesztésről és területrendezésről szóló 1996. évi XXI. tv. 23/A. § (4) bekezdése szerint az „országos terület-felhasználási kategóriákra vonatkozó szabályoknak a kiemelt térség vagy a megye területére vetítve, a kiemelt térségi és megyei terület-felhasználási szabályoknak a település közigazgatási területére vetítve kell teljesülniük”. Fenti előírás következtében településrendezési terv készítés esetén az összhangot a terület-felhasználási kategóriák és a megyei övezetek tekintetében a vonatkozó megyei területrendezési tervvel, az országos övezetek tekintetében az OTrT-vel is kell biztosítani.

A területfejlesztésről és területrendezésről szóló 1996. évi XXI. tv. 23/A. § (2) bekezdése kimondja, hogy a településrendezési tervek készítése során:

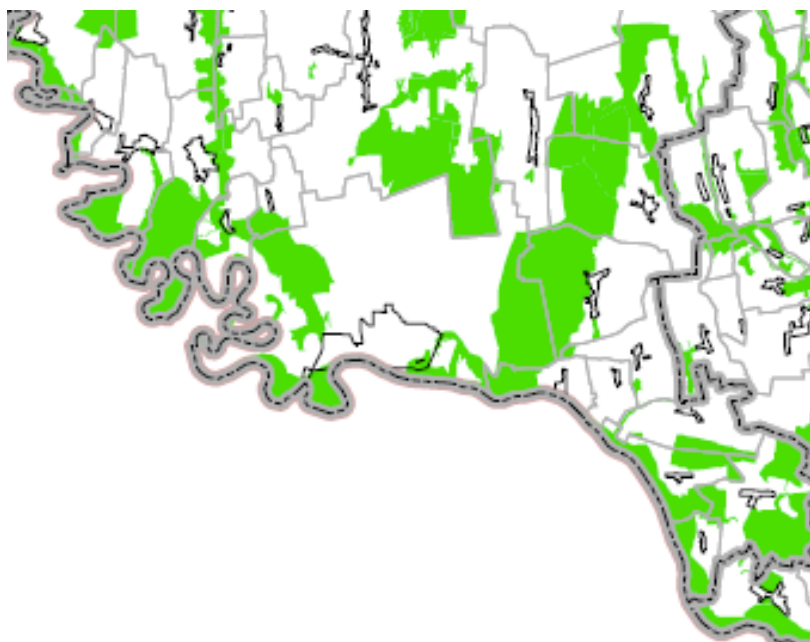
- az országos és térségi jelentőségű műszaki infrastruktúra hálózatoknak a település közigazgatási területére vetített hossza legfeljebb +/-5%-kal térhet el a kiemelt térségi és megyei területrendezési tervek szerkezeti tervében ábrázolt nyomvonalváltozattól, kivéve, ha külön jogszabályban meghatározott területi (környezeti, társadalmi és gazdasági) hatásvizsgálat a nagyobb eltérést indokolja;
- az országos, a kiemelt térségi és a megyei övezetek által érintett területeket az érdekelt államigazgatási szervek állásfoglalása alapján kell lehatárolni oly módon, hogy a kiemelt térségi és a megyei övezet területének a település közigazgatási területére eső része legfeljebb +/-5%-kal változhat.

1.3.1 Országos Területrendezési Terv (OTrT)

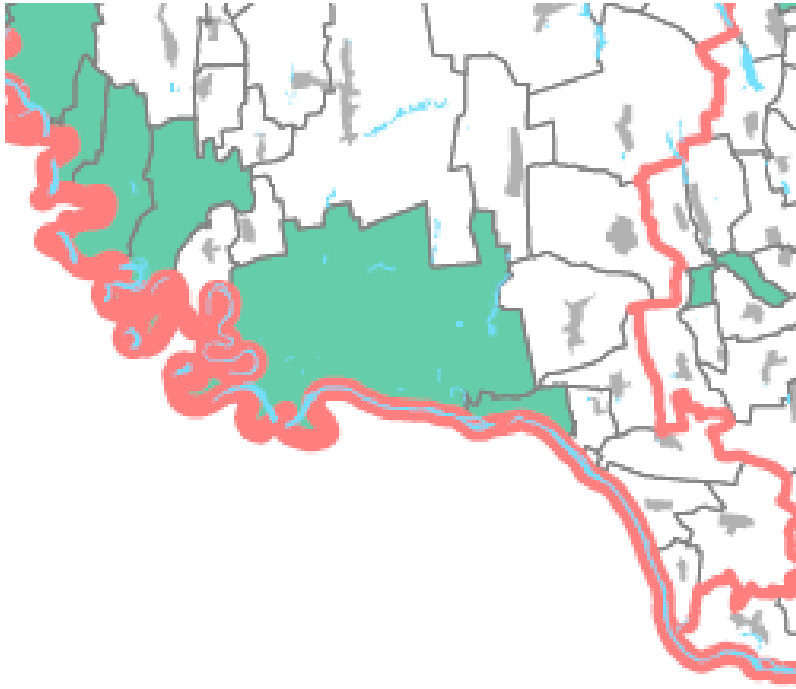

1.3-1. ábra: Barcs az OTrT szerkezeti tervén (Forrás: OTrT)

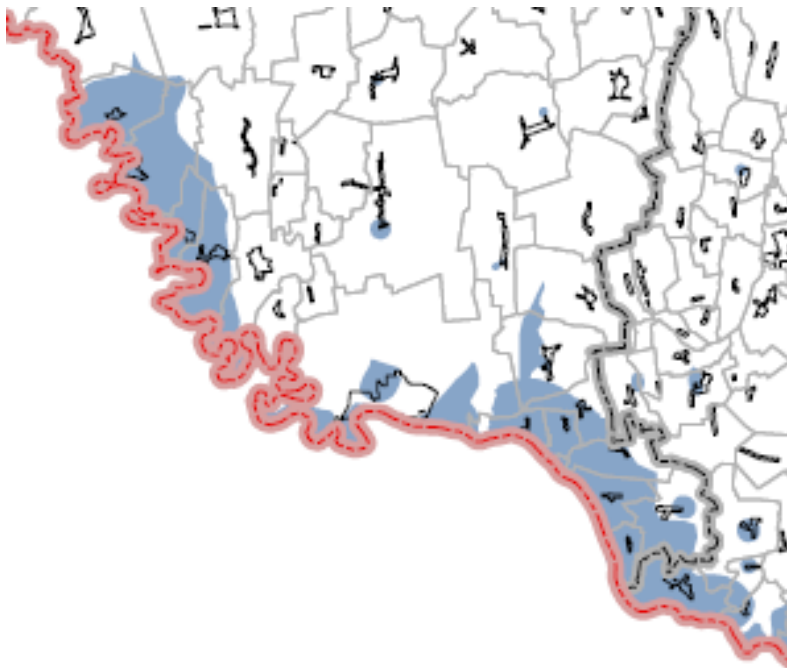
Az OTrT Barcsot az erdőgazdálkodási és vegyes terület-felhasználási egységbe sorolja, amelyet a déli határ mentén az országos kerékpárút törzshálózat is érint. Az M60-as gyorsforgalmi utat, amely Pécs, illetve Budapestet köti össze Barccsal szintén jelöli a terv. Az OTrT alapján Barcs a következő övezetek esetében érintett:

1.3-2. ábra: Országos ökológiai hálózat (Forrás: OTrT)

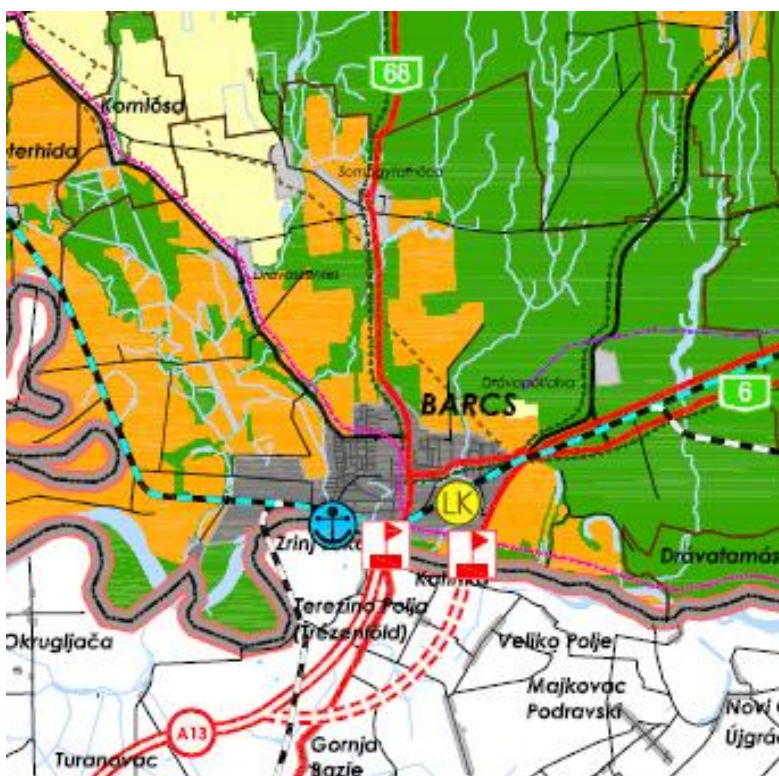

1.3-3. ábra: Országos jelentőségű tájképvédelmi terület övezete (Forrás: OTrT)

1.3-4. ábra: Országos vízminőség-védelmi terület övezete (Forrás: OTrT)

1.3.2 Somogy Megye Területrendezési Terve

1.3-5. ábra: Barcs Somogy megye területrendezési tervében

A megyei területrendezési terv alapján Barcs határmenti kapcsolattal összefüggő fejlesztési térség, megyei alközpont, amely minősített ipari parkkal rendelkezik, továbbá térségi jelentőségű logisztikai központ. A logisztikai központok esetében elsősorban a már gazdasági-logisztikai szolgáltató területként funkcionáló területek továbbfejlesztésével, korszerűsítésével célszerű az új fejlesztési igényeket kielégíteni. Zöldmezős fejlesztéseket csak ezek telítődése után javasolt támogatni.

A barcsi térségi jelentőségű kikötő³a nemzetközi, országos és határkikötők rendszeréhez illeszkedve (Baranya megyei drávaszabolcsi határkikötő) a megyei szintű elsősorban kereskedelmi, gazdasági folyamatokban tölthet be kiemelkedő szerepet

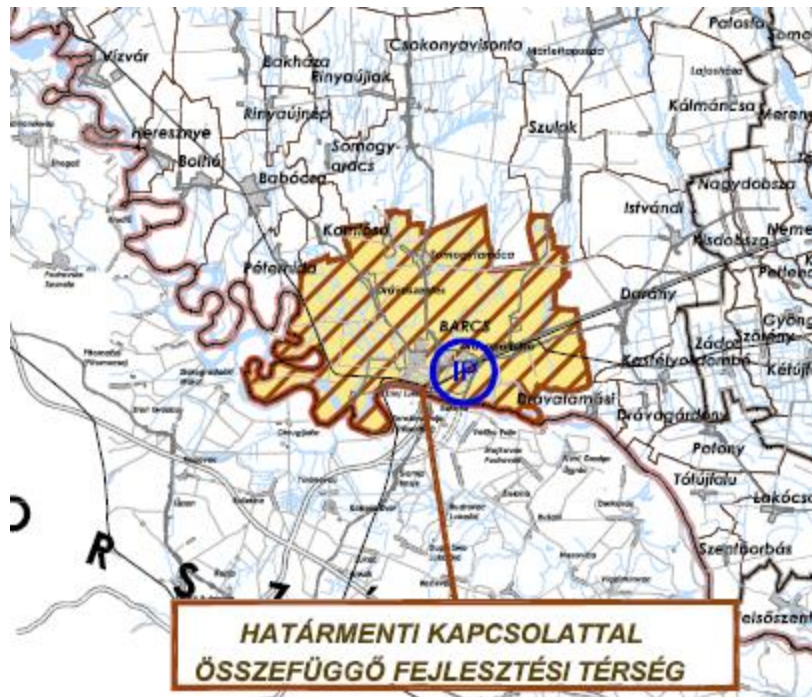
A terv nevesíti a 6. számú főutat: (Budapest – Dunaújváros – Szekszárd – Pécs) – Barcs - (Horvátország)), valamint a 68. számú főutat: Barcs (6. sz. főút) – Nagyatád – Balatonberény* (7. sz. főút) mint országos jelentőségű közeledési út, és új főúti kapcsolatként az M60-as utat Barcs és Pécs között.

A megyét érintő térségi jelentőségű közúti elemek:

- Kadarkút–Lad–Barcs
- Barcs – Vízvár – Berzence – Iharosberény

Szükség lenne a Barcs- Verőce vasúti kapcsolat helyreállítására, ehhez megfelelő területek tartalékolására.

³A meglévő kikötő a kishajós víziturizmus erősítését szolgálja. Fontos, hogy a Dráva hajózhatóságának feltétele a meder kotrása, ami most nem engedélyezett.

Barcs magterület, ökológiai folyosó, Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület, Történeti települési terület, érzékeny felszín alatti vízminőségvédelmi terület, Térségi komplex tájrehabilitációt igénylő terület, Szélerózióknak kitett terület által érintett területi kategóriákba esik.

1.4 A SZOMSZÉDOS TELEPÜLÉSEK HATÁLYOS TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERVEINEK A TELEPÜLÉS FEJLESZTÉSÉT BEFOLYÁSOLÓ VONATKOZÓ MEGÁLLAPÍTÁSAI

A Barccsal határos Babócsa, Csokonyavisonta, Szulok és Darány településrendezési tervei nem tartalmazzak Barcsot befolyásoló megállapításokat.

1.5 HATÁLYOS TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI DÖNTÉSEK BEMUTATÁSA

1.5.1 A hatályos településfejlesztési koncepció és Integrált Városfejlesztési Stratégia megállapításai

Barcs Város Önkormányzata a hatályos településfejlesztési koncepcióját a 182/2002. (IX.19) sz. határozatával fogadta el. A településfejlesztési koncepció számos eleme azóta megvalósult, vagy érvényét veszítette, azonban a város hosszútávú céljait továbbra is megfelelően fogalmazza meg, az ITS-ben lefektetett középtávú célok annak megfeleltethetőek.

Barcs város fejlesztésének hosszú távú, általános célja egy olyan település kialakítása, amely a kistérségen belüli vezető szerepének megfelelően biztosítja a település és vonzáskörzetének megfelelő kiszolgálását. A város célja, hogy gazdasága fenntartható, versenyképes fejlesztésével képes legyen az innovációk befogadására, és egyben biztos megélhetést és egzisztenciát nyújtson a város és a kistérség környékbeli lakosai számára.

Barcs városfejlesztési koncepciójában a történelmi hagyományokon alapuló kereskedőváros jellegének erősítése mellett stratégiai célként fogalmazódik meg az idegenforgalomra épülő

városfejlesztés. Barcs múltját, jelenét és jövőjét jelentősen meghatározta és meghatározza fekvése és nemzetközi útvonalakhoz való csatlakozása.

A város további célja, hogy az európai integráció előnyeit kihasználva az évtizedeken keresztül hátrányként jelentkező határmenti adottsága a város gazdaságát és szolgáltatásait serkentő, kereskedelmi fejlődését elősegítő előnyös pozícióvá váljon.

Ennek érdekében a legfontosabb fejlesztési területek, amelyek szinte kivétel nélkül meg is valósultak az elmúlt másfél évtizedben:

- 6-os számú főút elkerülő szakaszának megépítése, 68-as főút átkelési szakaszának nyomvonal korrekciója
- A Dráva folyón a hajózás megindítás, kikötő építése⁴
- Iparterületek előkészítése, ipari park létesítése
- Drávai strand kiépítése
- Rekreatív övezet kialakítása a termálvízre alapozva
- Intézményhálózat fejlesztése, felújítása
- Új szennyvíztelep kiépítése

Barcs Város Önkormányzata az Integrált Településfejlesztési Stratégiáját 2009-ben készítette el.

A város versenyképességének biztosítása, értékeinek megőrzése, fenntartható fejlesztése, illetve a város lakóinak magasabb életminőség elérése céljából Barcs város az alábbi középtávú ágazati célokat nevezte meg:

Gazdaságfejlesztés

- Ipari park és ipari területek infrastruktúra fejlesztése
- Kis- és középvállalkozások közötti együttműködés ösztönzése
- Alulhasznosított barnaövezetes területek gazdasági célú hasznosítása, funkcióváltásának elősegítése
- A határon átnyúló gazdasági kapcsolatok fejlesztése

Humán közszolgáltatások színvonalának növelése

- Az oktatás és képzés színvonalának emelése
- Egészségügy fejlesztése
- Közművelődés lehetőségeinek bővítése
- Közigazgatás modernizálása

⁴A jelenlegi kikötő csak turisztikai célú hajózást szolgálja, azonban a meder kotrása nélkül ezt a célt sem szolgálhatja

Turizmusfejlesztés

- A turisztikai szolgáltatások színvonalának növelése
- Turisztikai termékkínálat bővítése, turisztikai programcsomagok kialakítása
- Turisztikai szolgáltatások infrastruktúrájának fejlesztése, turizmushoz kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások fejlesztése

Az elérhetőség javítása

- Közösségi közlekedés feltételeinek fejlesztése
- Vízi közlekedés feltételeinek fejlesztése
- Úthálózat karbantartása, fejlesztése

A meglévő épített és természeti környezet fenntartása, fejlesztése

- Élhető város megteremtése a városi területek rehabilitálása útján
- Zöldfelületek rekreációs célú fejlesztése, megőrzése

Az IVS összesen 9 városrészt határolt le, és összesen 3 akcióterületet jelölt ki, ezekből kettő funkcióbővítő városrehabilitációval érintett (Városközpont, Nyugati városrész), illetve egy szegregátum (Roma telep).

Az IVS-ben meghatározott városi célok elérésének vizsgálatát az alábbi táblázat foglalja össze:

Témakörök	Adott témakörbe tartozó cél	Adott témakörbe tartozó cél elérése	A cél elérésének hozzávetőleges értéke (%)	Adott témakörben megvalósuló érdemi projektek, melyek nem illeszkedtek az IVS célokhoz
Elérhetőség, közlekedési kapcsolatrendszer javítása	<ul style="list-style-type: none"> • Közösségi közlekedés feltételeinek fejlesztése • Vízi közlekedés feltételeinek fejlesztése • Úthálózat karbantartása, fejlesztése 	nem került elérésre	10%	Közösségi közlekedés szünetel, hajókikötő bezárt, úthálózat esetében voltak kisebb fejlesztések
A vállalkozások működéséhez közvetlenül kapcsolódó („üzleti”) infrastruktúra fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> • Ipari park és ipari területek infrastruktúra fejlesztése • Alulhasznosított barnaövezetes területek gazdasági célú hasznosítása, funkcióváltásának elősegítése 	nem került elérésre	0%	nem valósultak meg ilyen projektek
Vállalkozások közvetlen fejlesztése, vállalkozások versenyképességének javítása, munkahelyek létrehozásának ösztönzése a versenyszférában	<ul style="list-style-type: none"> • Kis- és középvállalkozások közötti együttműködés ösztönzése • A határon átnyúló gazdasági kapcsolatok fejlesztése 	részben teljesült	50%	Több KKV nyert támogatást
Humán közszolgáltatások elérhetősége, minőségének javítása	<ul style="list-style-type: none"> • Az oktatás és képzés színvonalának emelése • Egészségügy fejlesztése • Közművelődés lehetőségeinek bővítése • Közigazgatás modernizálása 	teljesült	80%	
Városi környezet minőségének javítása, közterület-rehabilitáció	<ul style="list-style-type: none"> • Élhető város megteremtése a városi területek rehabilitálása útján • Zöldfelületek rekreációs célú fejlesztése, megőrzése 	teljesült	60%	

Témakörök	Adott témakörbe tartozó cél	Adott témakörbe tartozó cél elérése	A cél elérésének hozzávetőleges értéke (%)	Adott témakörben megvalósuló érdemi projektek, melyek nem illeszkedtek az IVS célokhoz
Természeti és kulturális örökség turisztikai hasznosítása	<ul style="list-style-type: none"> • A turisztikai szolgáltatások színvonalának növelése • Turisztikai termékkínálat bővítése, turisztikai programcsomagok kialakítása • Turisztikai szolgáltatások infrastruktúrájának fejlesztése, turizmushoz kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások fejlesztése 	részben teljesült	50%	Elindult fejlesztések, de félbemaradt szálláshelyfejlesztések nagyon hiányoznak

1.5-1. táblázat: Az IVS-ben meghatározott városi célok elérésének vizsgálata

1.5.2 Hatályos településfejlesztési és településrendezési szerződések

Nincsenek hatályos településfejlesztési szerződések.

1.6 A TELEPÜLÉS TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVI ELŐZMÉNYEINEK VIZSGÁLATA

1.6.1 A hatályban lévő településrendezési eszközök

A szabályozási tervek és a vonatkozó (beépített) módosítások megtalálhatóak a város honlapján (<http://www.barcs.hu/images/rendeletek/Szab/Barcs%20telep%C3%BCI%C3%A9sszerk.%20terv.pdf>).

A módosítások folyamatosan átvezetésre kerülnek a város honlapján.

Mivel Barcs településrendezési eszközei a városfejlesztési koncepciójával és integrált városfejlesztési stratégiájával teljes összhangban készültek, ezért megfelelő alapot biztosítanak a városfejlesztési akciók megvalósításához. A szerkezeti terv nagy gondot fektet a város egyedi adottságainak, értékeinek (mind a táji, mind az épített környezeti értékek) gondos kezelésére, megóvására az egyedi terület-felhasználási kategóriák és előírások alkalmazásával.

1.6.2 A hatályos településszerkezeti terv megállapításai, megvalósult elemek

A településszerkezeti terv – összhangban az országos és a térségi, kistérségi szintű tervekkel – hosszú távra meghatározza Barcs fejlődésének térbeli irányait, lehetőségeit, korlátait, kialakítja a településszerkezet fejlesztésének újabb elemeit.

Általános alapelvek

Lakóterületek alakításának alapelvei

A *nagyvárosias* lakóterület sűrű beépítésű, több önálló rendeltetési egységet magába foglaló, jellemzően 12,5 m-es építménymagasságot meghaladó lakóépületek elhelyezésére szolgál. (telepszerű, többszintes lakótelepek)

A *kisvárosias* lakóterület sűrű beépítésű, több önálló rendeltetési egységet magába foglaló, jellemzően 12,5 m-es építménymagasságot meg nem haladó lakóépületek elhelyezésére szolgál. (történelmi városközpont; Alvég; a történelmi város pereme; többszintes, többlakásos társasházak övezete)

A *kertvárosias* lakóterületek elsősorban laza beépítésű, összefüggő nagy kertes, több önálló rendeltetési egységet magába foglaló, 7,5 m –es építménymagasságot meg nem haladó lakóépületek elhelyezésére szolgál.

A *falusias* lakóterület legfeljebb 7,5 m-es építménymagasságú lakóépületek, a mező- és erdőgazdasági építmények, továbbá a helyi lakosság ellátását szolgáló, nem zavaró hatású kereskedelmi-, szolgáltató- és kézműipari építmények elhelyezésére szolgál.

Központrendszer, az intézményellátás fejlesztésének alapelvei (vegyes terület):

A *településközpont vegyes terület* több önálló rendeltetési egységet magába foglaló, lakó és olyan helyi települési szintű igazgatási-, kereskedelmi-, szolgáltató-, vendéglátó-, szálláshely szolgáltató-, egyházi, oktatási-, egészségügyi-, szociális- épületek, valamint sportlétesítmények elhelyezésére szolgál, amelyek alapvetően nincsenek zavaró hatással a lakófunkcióra.

A *központi vegyes terület* több önálló rendeltetési egységet magába foglaló, elsősorban központi igazgatási, kereskedelmi, szolgáltató gazdasági épületek elhelyezésére szolgál.

Gazdasági területek

A *kereskedelmi, szolgáltató gazdasági terület* elsősorban nem jelentős zavaró hatású gazdasági tevékenységi célú épületek elhelyezésére szolgál.

Az *ipari gazdasági terület* olyan gazdasági célú ipari létesítmények elhelyezésére szolgál, amelyek más beépítésre nem szánt területen nem helyezhetők el.

A *mezőgazdasági területen* a növénytermesztés, az állattenyésztés és a halászat, továbbá az ezekkel kapcsolatos termékfeldolgozás és –tárolás, valamint turisztikai hasznosítás építményei helyezhetők.

Különleges területek

A különleges területek közé a strandterületek, a határátkelő, a hulladékgazdálkodási területek, a temetők és a kemping tartozik.

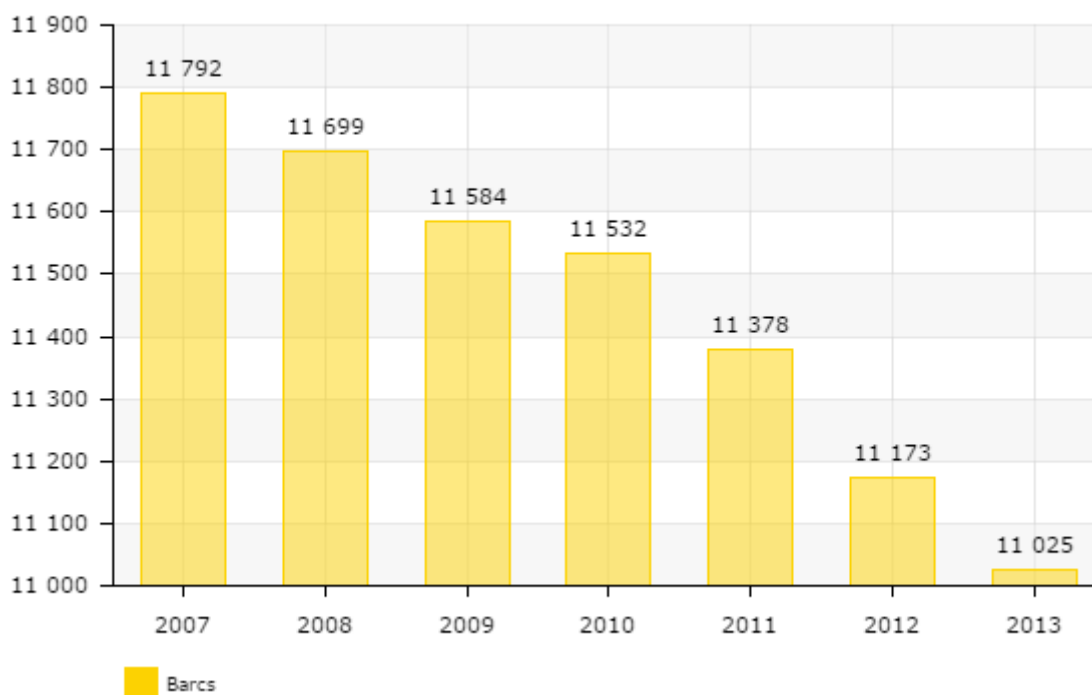
1.7 A TELEPÜLÉS TÁRSADALMA

1.7.1 A népesség főbb jellemzői Demográfia, népesség

1.7.1.1 Demográfia

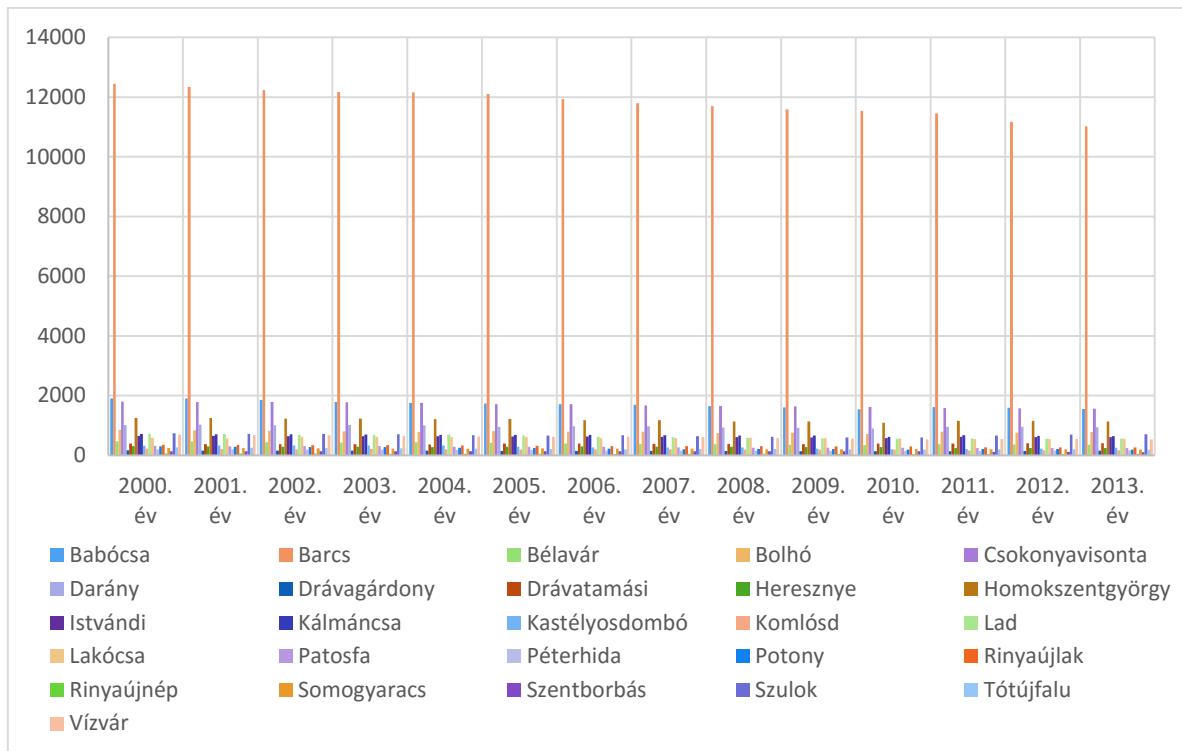
Barcs város 12.290 hektáron terül el, ezzel a második legnagyobb kiterjedésű település Somogy megyében. A 2013-as adatok szerint a város állandó népessége 11.025 fő, a lakosság számának tekintetében negyedik helyen van a megyei városok között.

(c) 2015 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

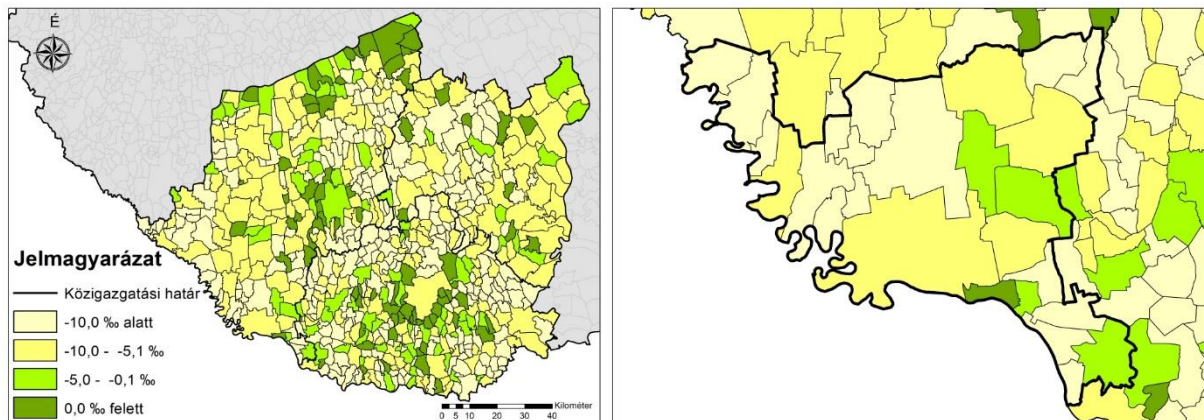

1.7-1. ábra: Barcs lakónépességének változása 2007-2013 között

A járás településszerkezetét a barcsi központhoz tartozó aprófalvas körzet határozza meg. Barcsot kivéve csupán 3 település lakossága éri el az 1000 főt. (Babócsa, Csokonyavisonta, Homokszentgyörgy)

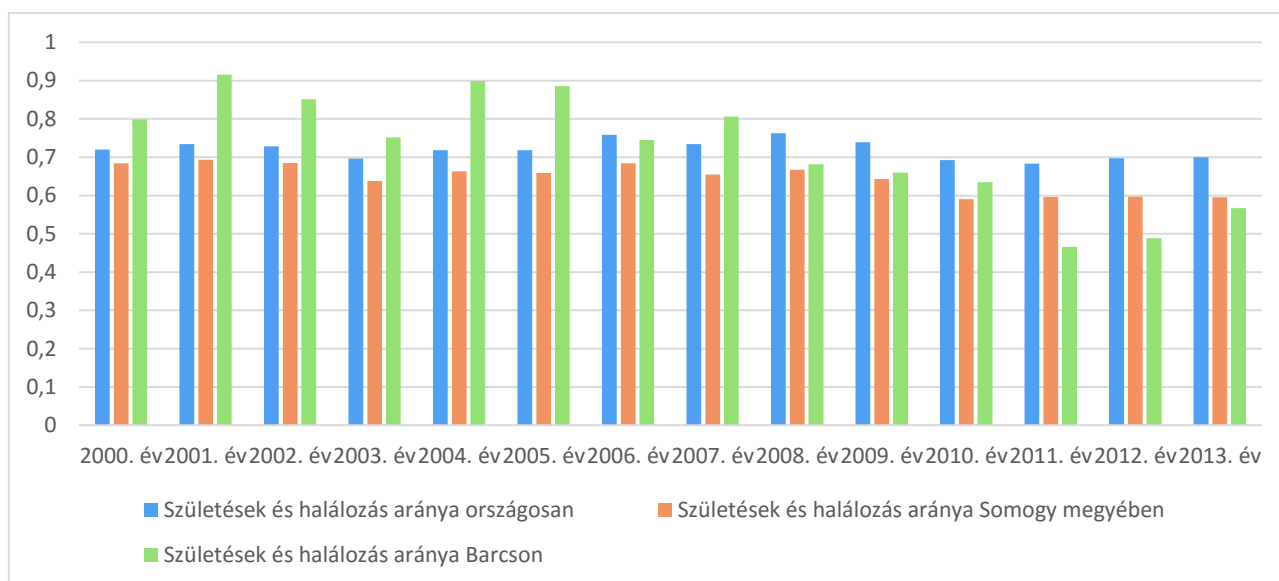
1.7-2. ábra Barcs járás lakónépességének változása 2007-2013 között (forrás KSH, Tájékoztatási adatbázis, 2013.)

1.7-3. ábra Barcsi járás egyes településeinek lakónépesség változása százalékosan 2007-2013 között (forrás: KSH, Tájékoztatási adatbázis, 2013.)

A járás települései közül egyedül Drávatamásiiban nőtt a lakónépesség száma, azonban a 392 fős népesség 407 főre növekedése nem nevezhető relevánsnak.

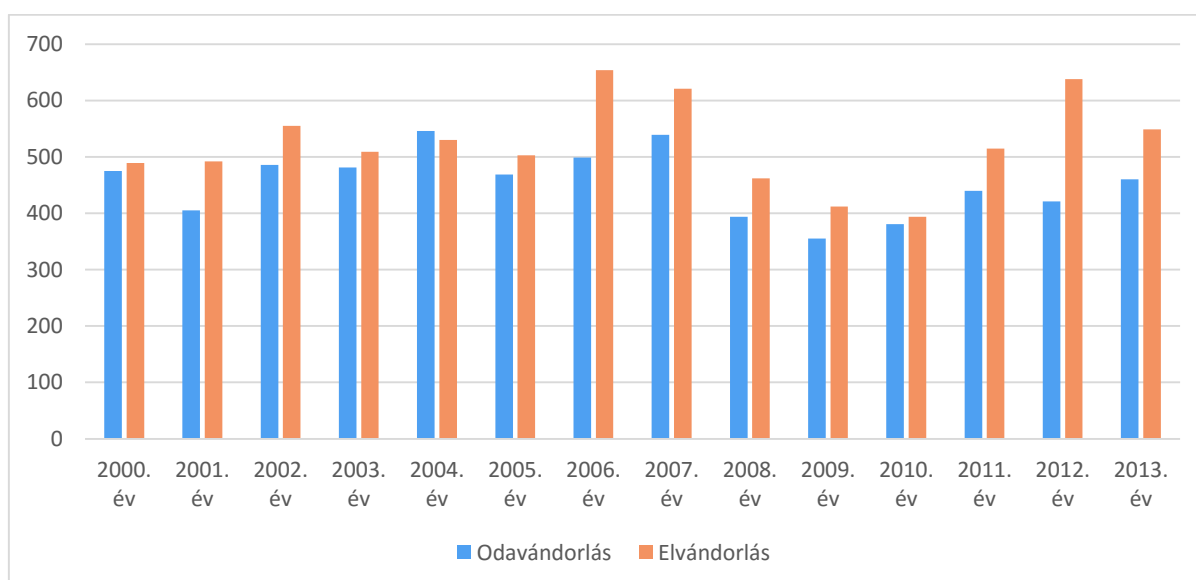
Az országos, regionális és megyei tendenciához hasonlóan, Barcs is megfigyelhető a **fokozatos, lassú ütemű lakosságcsökkenés**. Ennek egyik oka, hogy az élve születések száma alacsonyabb halálozások számánál. Barcs ebben a tekintetben 2007-ig jobban teljesített mind az országos, mind a megyei átlagnál, azonban ezt követően jelentős visszaesés következett be, jelenleg már mindkét értéktől elmarad.

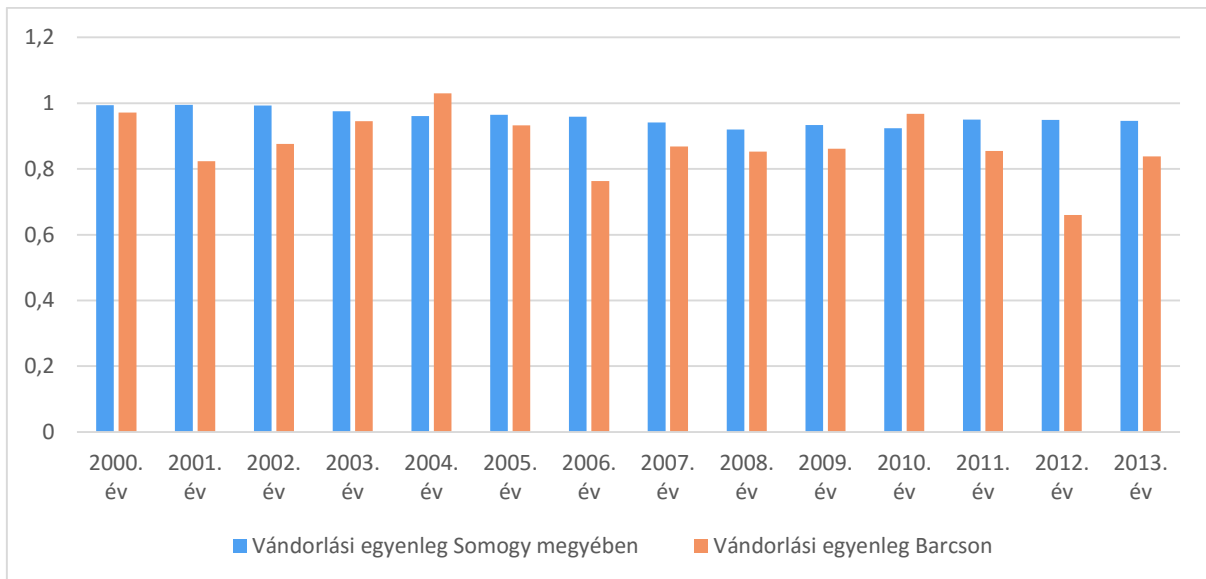
1.7-4. ábra Születések és halálozás aránya 2000-2013 (fő) (Forrás KSH, Tájékoztatási adatbázis, 2013.)

A városba a nem jelentős mértékű bevándorlás a közeli településekről történik, néhányan a közeli városokból (Nagyatád, Csurgó) is érkeznek, a célirány is hasonló. A **migrációra utaló adat** 2000 óta szinte minden évben **negatív**, bár **nem számottevő**, de jellemző tendencia, hogy a felsőoktatási intézményekben továbbtanulók főiskolai-egyetemi tanulmányaik befejezésével nem térnek vissza Barcsra, a nagyvárosokban maradnak. Ezen túl jellemző a szegényebb, szakképzetlen rétegek kiköltözése a kistérség kisebb településeire az életköltségeik csökkentése céljából. Nem jellemző a lakó- és az állandó népesség közötti nagy különbség, amely arra utal, hogy Barcson kevés a munkája miatt a városba költözött, nem barcsi lakos.

A fiatalok elsősorban Pécsre, Kaposvárra, Budapestre költöznek, de nagyobb számban fordul elő külföldi munkavállalás is, főként a szakmunkás (szakács, felszolgáló) végzettségűek körében.

1.7-5. ábra Vándorlási egyenleg Barcson 2000-2013 (fő) (forrás KSH, Tájékoztatási adatbázis, 2013.)

1.7-6. ábra Vándorlási egyenleg Somogy megyében és Barcson 2000-2013 (forrás KSH, Tájékoztatási adatbázis, 2013.)

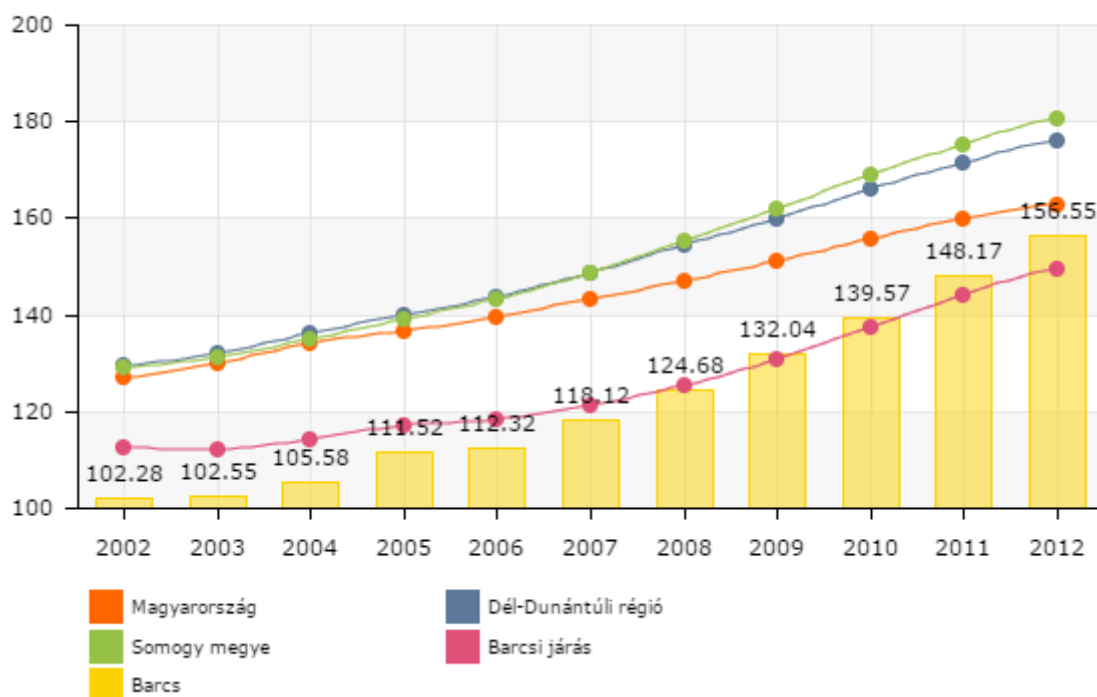
Mind Somogy megye, mind Barcs jelentős számú lakosságot veszített el az elmúlt 13 évben az elvándorlás miatt. A két tendencia nagyjából együtt mozgott, azonban 2011 óta Barcs számottevően rosszabb helyzetbe került, mint a megyei átlag.

1.7.1.2 Néesség

Lakónéességének korcsoportonkénti megoszlása

A lakónéesség kor szerinti összetétele kedvezőbb Barcson, mint megyei, regionális és országos szinten. A 2011-es adatok alapján a lakónéesség 17,54%-át alkotják a gyermekek, 62,51% a felnőtt lakosság és 15,95% az idősek aránya. A felnőttek részaránya minden vizsgált területi szinten közel azonos. A különbség a gyermekek és az idősek esetén áll fenn: a gyermekek aránya a Barcsi járásban a legmagasabb (17,95), ezt követi Barcs (17,54%). Az időskorúak esetében azonban Barcson messze a legalacsonyabb az érték (15,95%), míg a többi területi szinten 20% körüli a részesedésük.

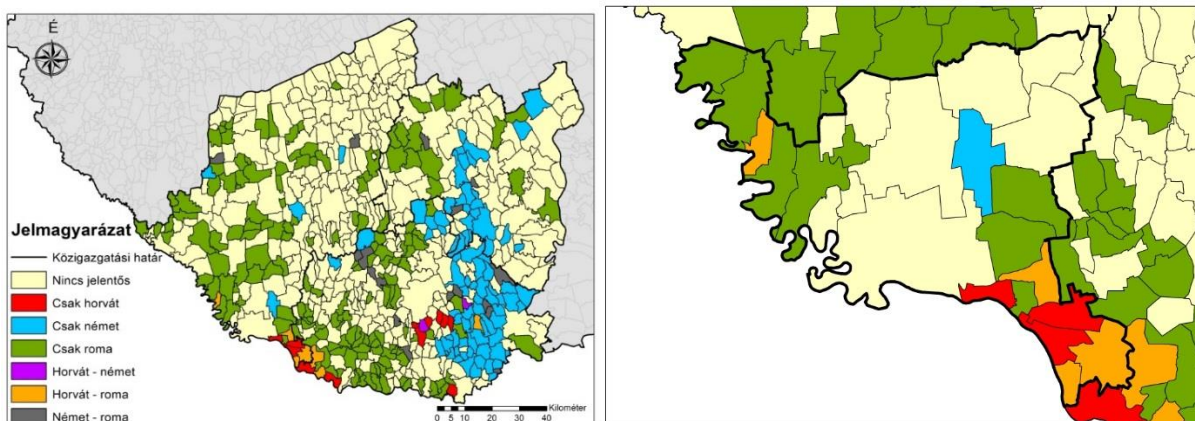
(c) 2015 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

1.7-7. ábra: Öregedési mutató (Forrás: KSH, Tájékoztatási adatbázis, 2013.)

Elmondható tehát, hogy Barcson a népességben nagyobb arányban vannak jelen a gyermekek, mint az időskorúak, a népesség elöregedése kisebb mértékű, mint máshol. E viszonylag kedvező állapot megítéléséhez azonban hozzá kell tenni, hogy a fejezetben korábban elemzett mértékben a születések száma Barcson is folyamatosan csökken, ami kedvezőtlen irányba tolja a folyamatot.

1.7.1.3 Nemzetiségek

1.7-8. ábra: Nemzetiségi összetétel (KSH népszámlálás 2011)

Barcs határmenti fekvése természetesen magával hozza a nemzetiségek jelenlétét a lakónépesség körében. A legjelentősebb kisebbségek a horvát, a cigány és a német nemzetiség. Mindhárom csoport létrehozta és működteti a saját nemzetiségi önkormányzatát. A 2011-es népszámlálás alapján Barcson 918 roma, 274 horvát, és 170 német él.

Német Nemzetiségi Önkormányzat

A nemzetiségi önkormányzat tevékenysége eredményeként létrehozták a német nyelvű könyvtárat, megszervezték az óvodai, általános iskolai és felnőtt nyelvtanítást. Az önkormányzat 123 családdal, mintegy 300 barcsi lakossal áll kapcsolatban, akik között a felnőtt és idős korosztály képviseli a nagyobb arányt.

Roma Nemzetiségi Önkormányzat

A nemzetiségi önkormányzat feladata a cigányság érdekeinek képviselete, integrációjának elősegítése. Ügyfelei problémáinak kezelésére állandó ügyfélszolgálatot és jogsegélyszolgálatot biztosít. Az önkormányzat tartalmaz együttműködést alakított ki mindazon intézményekkel, amelyek elősegíthetik a cigányság integrációját. Barcs Város Önkormányzata 2000-ben építette a közösségi házat, melyet jelenleg a Nemzetiségi Önkormányzat működtet közmunka keretében, amelyben a roma lakosság szabadidős-kulturális életét, a roma tanulók felzárkóztatását, személyiségfejlesztését segítő rendezvényeket szerveznek, valamint segítséget nyújtanak a munkakeresésben, információszerezésben és az érdekérvényesítésben.

Heti rendszerességgel a Máltai Szeretetszolgálat játszóházat, gyermekfelügyeletet biztosít, valamint hatósági ügyintézési tanácsadást nyújt a közösségi házban.

Barcsi Horvát Nemzetiségi Önkormányzat

Kulturális eseményeket szervez, idén rendezte meg hetedik alkalommal a horvát bált, amin kb. 230 vendég vett részt. A barcsi hagyományörzőtáncsoport, énekkar és zenekar tagjainak többsége a Dráva-menti horvát falvakból települt be Barcsra.

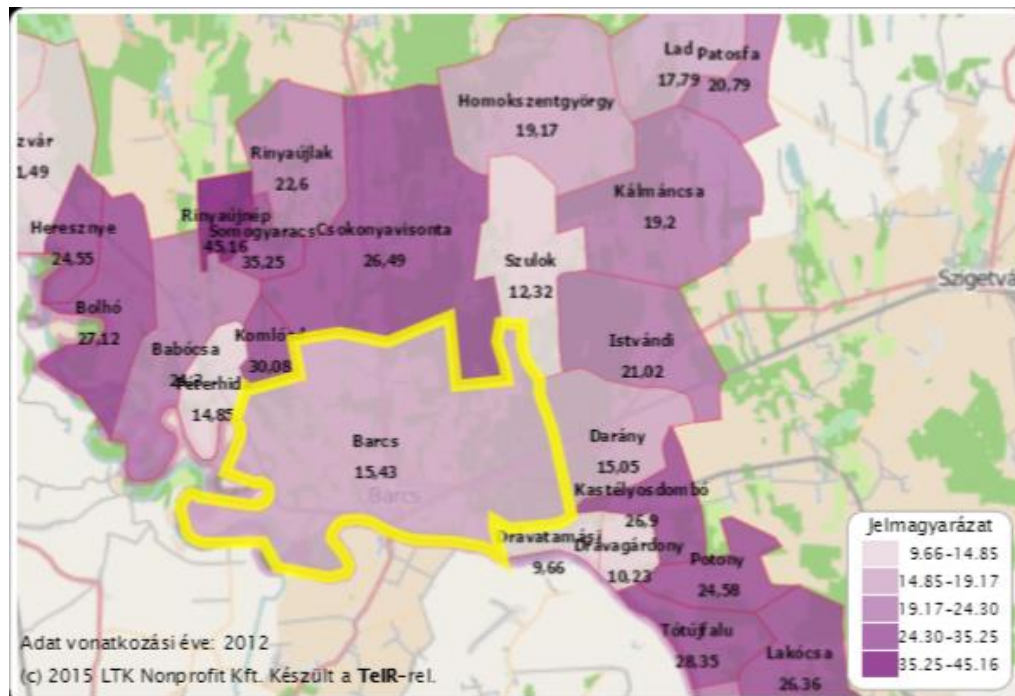
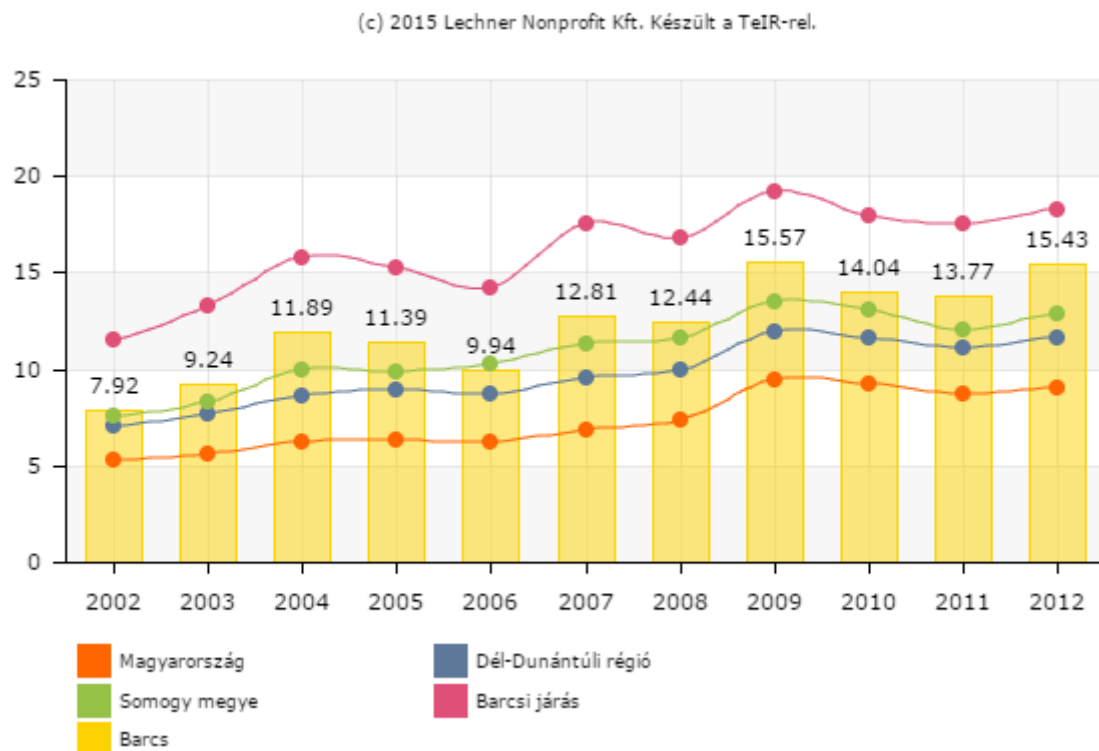
1.7.1.4 Képzettség

Terület	általános iskola			középfokú iskola érettségi nélkül, szakmai oklevéllel	érettségi	egyetem, főiskola stb. oklevéllel
	első évfolyamát sem végezte el	1–7.	8.			
		évfolyam				
Ország összesen	1,18%	11,22%	25,03%	19,48%	27,54%	15,54%
Somogy megye összesen	1,40%	12,56%	28,61%	21,99%	24,15%	11,29%
Barcsi járás	2,23%	15,14%	33,03%	24,20%	17,87%	7,54%
Barcs	2,23%	11,62%	27,98%	24,01%	22,88%	11,28%

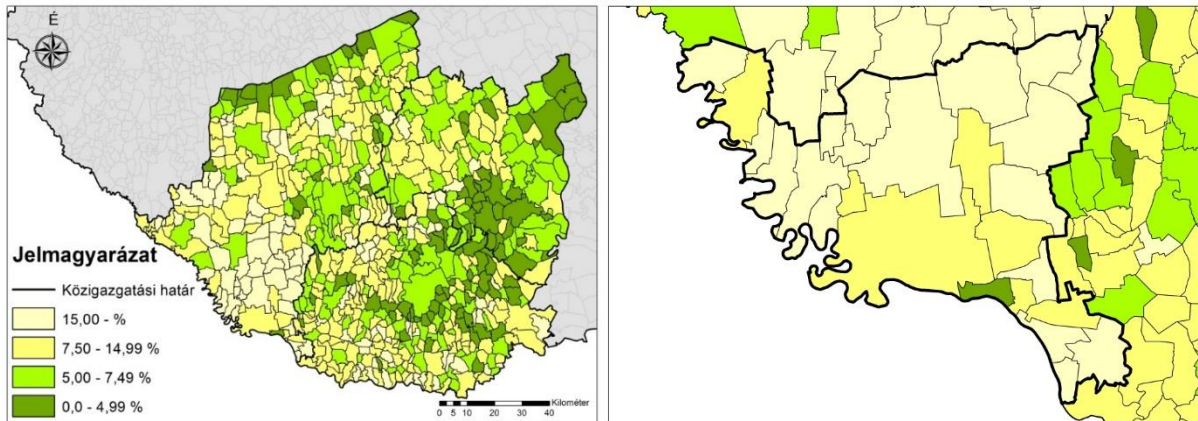
1.7-9. ábra Képzettség mutatók Barcon (Forrás: KSH, Tájékoztatói adatbázis, 2013.)

A Barcs térségében jellemzően az alapvégzettségűek (0-8 általános iskolai osztály)aránya a legmagasabb (33%), majd a szakmával rendelkező középvezettségűek következnek (24%), megelőzve az érettségizetteket (17% végül pedig a diplomával rendelkezők zárják a sort (7%). Barcs tekintetében a 2011-es népszámlálás adatai alapján, az aktív korú (15-59 éves) lakosság 28%-a rendelkezik legfeljebb általános iskolai végzettséggel, míg felsőfokú képzést a 25 éves és ennél idősebb korosztály tagjainak 11 %-a szerzett, amely alatta van az országos (15%) átlagnak. Barcon és a kistérségben az általános iskolát be sem fejezők aránya jelentősen meghaladja az országos és a megyei átlagot is. Emellett a középiskolai végzettséggel rendelkezők aránya nagyjából a régiós szinten áll, a felsőfokú végzettségűeknél pedig Barcs a megyeihez hasonló értéket mutat, miközben a kistérség messze a legalacsonyabb szinten áll. Ez azt is jelenti, hogy a kistérségben Barcon kívül igen csekély számban élnek diplomások.

1.7.1.5 Foglalkoztatottság

1.7-10. ábra Munkanélküliség alakulása Barcon és térségében (Forrás: KSH, Tájékoztatási adatbázis, 2013.)

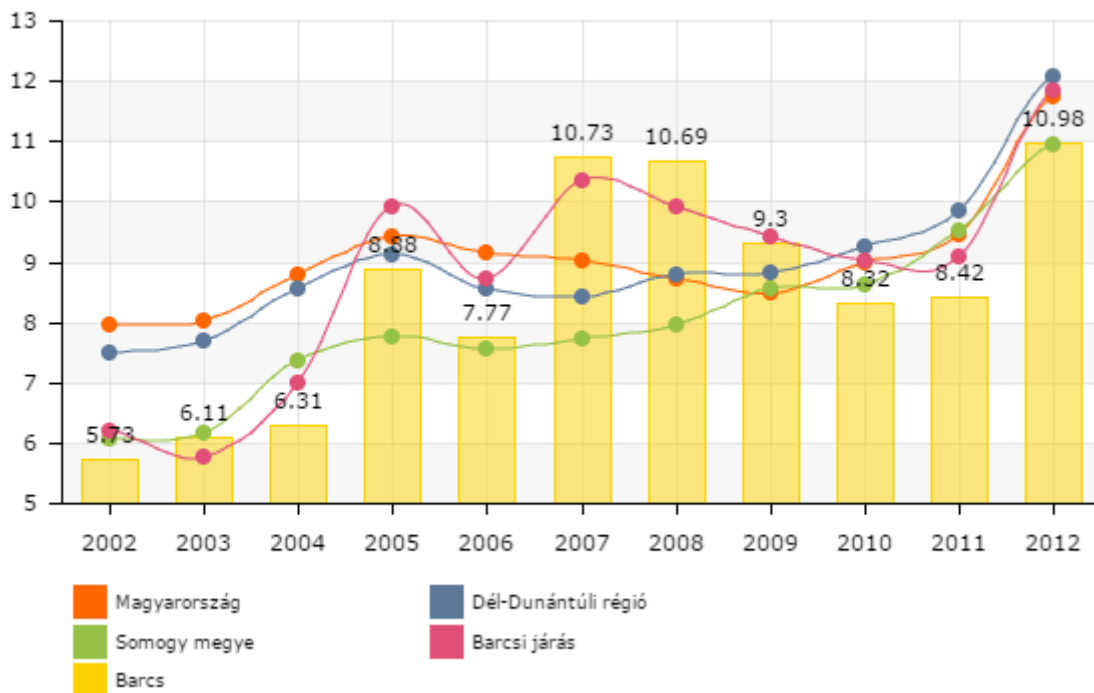

1.7-11. ábra A nyilvántartott álláskeresők aránya a 15-64 éves korúakon belül a Dél-dunántúli régióban és a Barcsi járásban, 2014, % (Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat)

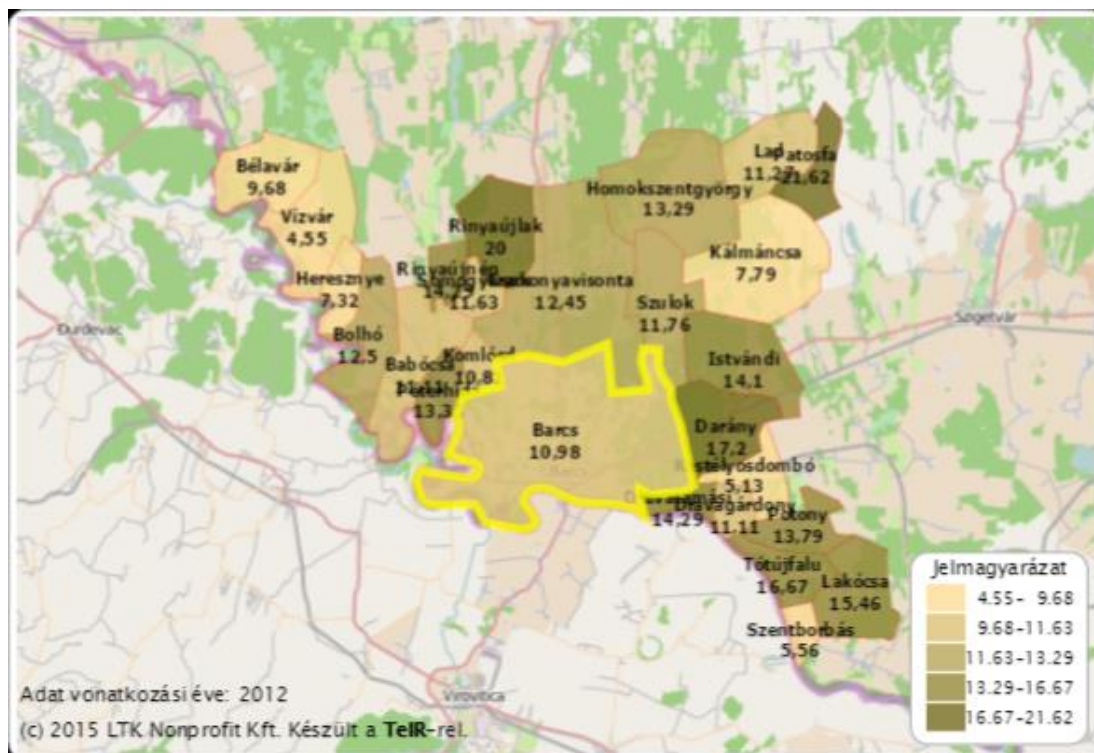
A város és a térség legsúlyosabb problémája a magas munkanélküliség, amelynek mértékeországos szinten is kimagasló. 2014. decemberi állapot szerint Barcson a munkavállalók 11,8 százaléka nem dolgozik a gazdaságilag aktívak közül, Barcson 968 munkanélkület tartanak nyilván, a környező falvakban a munkanélküliség 50-80% között van. A Barcsi munkaügyi szakemberek szerint jelenleg több mint 2.500 állástalan él a térségben, számuk a most lezáruló közmunkaprogramokat követően kétszázalal növekszik majd.

A nyilvántartott munkanélküliek között leghátrányosabb helyzetben a 21-50 év közötti, főleg fizikai állományú, alacsony képzettségű munkavállalók vannak.

(c) 2015 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

1.7-12. ábra Pályakezdő munkanélküliek aránya (Forrás: KSH, Tájékoztatási adatbázis, 2013.)

Pályakezdő munkanélküliek aránya (KSH Tájékoztatói adatbázis, 2013)

A statisztikai adatokból kitűnik, hogy a nyilvántartott álláskeresők körében magas a 20 évnél fiatalabb, illetve 21-35 éves korosztály aránya. A vizsgált időszakot elemezve megállapítható, hogy számuk az adott évek viszonylatában gyakorlatilag 14 – 16 % között mozog. A teljes álláskereső létszámhoz viszonyítva az arányuk pedig 44 %-os.

A fiatalok munkaerő piaci integrálódását elsősorban a helyi munkaügyi kirendeltség, illetve civil szervezetek - alapítványok által pályázott, és Európai Unió támogatásból finanszírozott képzési programok szervezésével segíti a város, azonban a statisztikai adatok minden erőfeszítés ellenére stagnálást mutatnak, amely a foglalkoztatási igény beszűkülését igazolja településünkön. A pályakezdő álláskereső fiatalok száma átlagosan 100 fő körül mozog.

Figyelmet kell fordítani arra, hogy a nyilvántartott álláskeresők körében egyre növekvő tendenciát mutat az 51 év feletti korosztály száma. A drasztikus növekedés egyik okozója lehet a nyugdíj korhatárok megemlése, a másik okozója pedig, hogy a munkáltatók szívesebben alkalmazzák a fiatalabb generációkat, tekintettel arra, hogy megítélésük szerint jobban terhelhetőek, mint az idősebb korosztály, és a kiválasztás során nem releváns számukra az évek során megszerzett munkatapasztalatuk – gyakorlatuk. Ezt támasztja alá az a tény, hogy a mai álláshirdetések alapján a munkaerőpiacon a 25 – 35 éves korosztály a legkeresettebb, utána következik a 45 éves korosztály, de közel sem olyan érdeklődéssel, mint a fiatalabbak. Félő, hogy ebben a munkaerő piaci helyzetben az utcára kerülő 51 év feletti korosztálynak esélye sem lesz új munkahelyet találni. Statisztikai adatok alapján világosan kitűnik, hogy míg 2008-ban az 51 év felettek száma 156 fő volt, addig ez a szám 2012 évben elérte a 256 főt, tehát a növekedési arány több mint 60 %-os rátát mutat és a korosztály szempontjából aggasztó adat. Gyakorlatilag, ha egy 51 év feletti munkavállaló munkanélkülivé válik az elhelyezkedési esélye minimális, és tulajdonképpen egy élet munkája megy

tönkre, illetve a nyugdíjas éveiben várható jövedelmétől esik el azáltal, hogy beszámítható jövedelemmel nem fog rendelkezni.

A helyzetet súlyosbítja, hogy az állástalanok közel fele tartósan munkanélküli, valamint hogy a munkanélküliek ugyancsak közel 50%-a legfeljebb 8 általános végzettséggel rendelkezik. A foglalkoztatott nélküli háztartások aránya 34,2%, ami azt jelenti, hogy a háztartások harmada nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel, ami nemcsak a megélhetés nehézségét jelenti, hanem a gyermekek számára egy rendkívül kedvezőtlen szülői, vagy családi modellt, a fiatalok számára pedig egy elfogadhatatlan jövőképet is mutat. Ez meg is mutatkozik a születések számának csökkenésében és a városból való elvándorlók számának folyamatos emelkedésében.

Közfoglalkoztatás

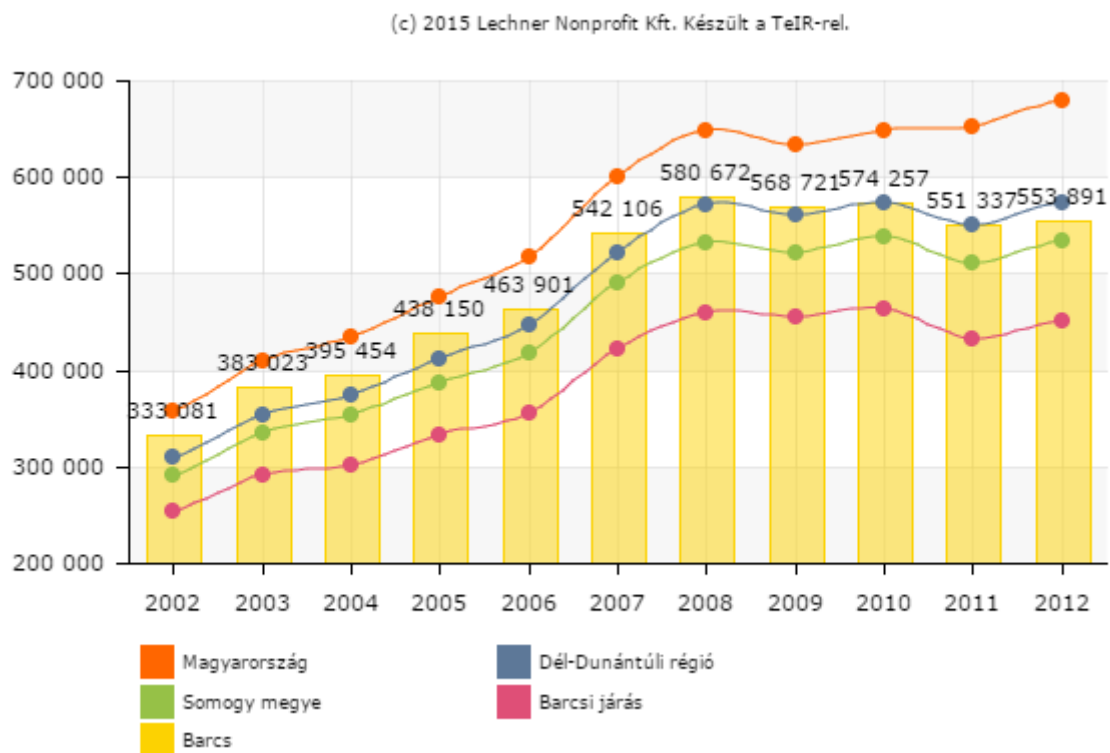
A foglalkoztatási programok keretében elsősorban az alacsony iskolai végzettségűek, a munkaerő piacról tartósan kiszorulókat alkotják a célcsoportot. A programok lebonyolítása, illetve finanszírozása pályázat útján történik, a Támogató Szervezet a Belügyminisztérium.

A helyi munkaügyi központ által kiközvetített munkavállalókkal 2 – 10 hónapos munkaszerződések alapján elsősorban az önkormányzat kötelezettségét képező feladatokat végeznek a kommunális, közterület fenntartási – karbantartási, valamint szociális gazdaság kialakítás területén. A programok összhangban vannak azzal az általános céllal, hogy a hátrányos helyzetűek ne szociális segélyezések révén, hanem a társadalom számára is hasznos tevékenységgel jussanak jövedelemhez – megélhetéshez. Tekintettel azonban arra, hogy átmeneti foglalkoztatásról van szó, nem nyújt a résztvevők számára hosszú távú megélhetési forrást, jövedelmezősége éppen az átmeneti jellegre tekintettel nem motiváló. Ettől függetlenül a rászoruló körében a közfoglalkoztatás népszerű, némiképp segíti a munkanélküliek reintegrálódását, a helyi statisztikai adatokból egyértelműen kitűnik, hogy a városban nagy szükség van erre a foglalkoztatási formára, és elsődleges célcsoportja a munkaerő piacról tartósan kiszorult Roma lakosság. Statisztikai adat ugyan nincs, de tapasztalatból tudható, hogy a közfoglalkoztatásban résztvevők mintegy 85 %-a roma származású és hátrányos helyzetű.

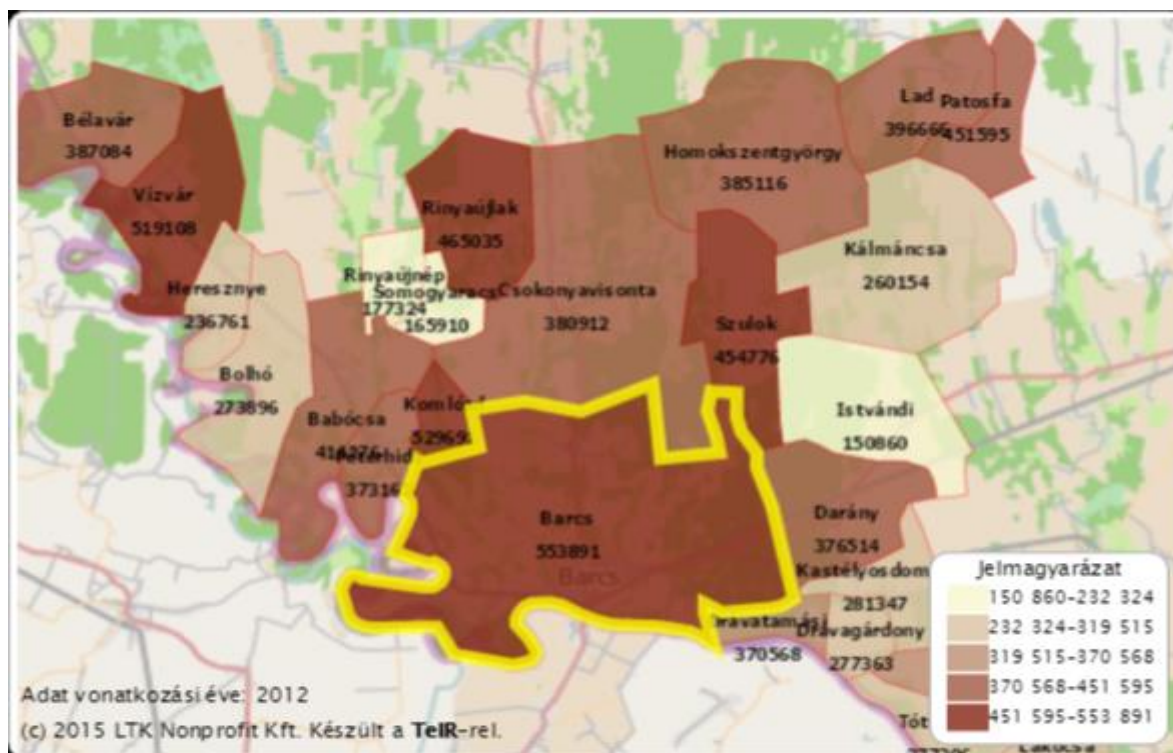
A közfoglalkoztatás szükségességét támasztja alá, hogy a regisztrált munkanélküliek számához viszonyítva a mélyszegénységben élők aránya egyre növekvő tendenciát mutat. A növekedési arány a 2008. évi adatokhoz viszonyítva több mint kétszeres, 216 %-os, és 83,2 %-os arányban a Roma lakosságot érinti.

Mindenképpen törekedni kell arra, hogy a motiváltság erősödjön ebben a foglalkoztatási formában, márcsak azért is, mert jó közérzetű munkaerővel sokkal könnyebb eredményeket elérni, azonban nem szabad szem előtt téveszteni, hogy a közfoglalkoztatás, illetve közmunka csak átmeneti jellegű lehet és nem válhat tartós foglalkoztatási formává.

1.7.1.6 Jövedelmi viszonyok

1.7-13. ábra Egy lakosra jutó nettó jövedelem (Forrás: KSH, Tájékoztatási adatbázis, 2013.)

Egy lakosra jutó nettó jövedelem (Forrás: KSH, Tájékoztatási adatbázis, 2013.)

Az egy lakosra jutó nettó jövedelem változásának tendenciája gyakorlatilag együtt mozog az országos és megyei átlaggal, 2008 óta stagnál, jelenleg éves szinten 553 ezer Ft, ami jelentősen elmarad az országos átlagtól azonban megelőzi a Somogy megyeit, és a járási értéket is.

1.7.2 Térbeli-társadalmi rétegződés, konfliktusok, érdekviszonyok

A térbeli, társadalmi problémák közül a korábban kifejtett munkanélküliségen kívül a térségi közlekedési kapcsolatok hiányát, illetve a Roma telep szegregátumot kell megemlíteni, mindkettő részletesen kifejtésre kerül a helyzetelemzés vonatkozó fejezeteiben.

1.7.3 Települési identitást erősítő tényezők

1.7.3.1 Történeti és kulturális adottságok

Művelődési intézmények

A város legjelentősebb múzeumi intézménye a Móricz Zsigmond Művelődési Központ részeként működő Dráva Közérdekű Muzeális Kiállítóhely, mely a Baracson és környékén élő lakosság múltját, kultúráját, a nemzetiségek hagyományait idéző emlékeket gyűjti és mutatja be az érdeklődőknek állandó kiállítása keretében. A múzeum további érdekessége a barcsi tűzoltóság történetét bemutató Tűzoltástörténeti kiállítás.

Drávaszentesi Oktató- és Bemutatóközpont a nemzeti parkról élővilágát, védett természeti értékeit mutatja be film-és diavetítés keretében. A városrészben további kulturális program lehetőséget Ürmös István fafaragó mester bemutatóműhelye kínál.

A Móricz Zsigmond Általános Művelődési Központ mellett még kulturális jellegű programokat szervez, a Vikár Béla Zeneiskola és a Városi Könyvtár. A zeneiskola mellett, néptánc együttesek, kórusok és fúvószenekar is van a városban.

A városban rendezett kulturális programok

Rendszeresek az idegenforgalom, illetve a település látogatottságát, ismertségét segítő rendezvények, városi nagyrendezvények, átadó ünnepek, sportrendezvények stb. A Város Napja megrendezésére pedig külön keretet biztosít minden évben a képviselő-testület. A városrendezvényeinek időpontjáról, programjáról minden esetben tájékoztatást kap a megyei napilap, a helyi rádió, televízió és a régiós sajtó.

Barcs városának jelentősebb kulturális rendezvényei:

- Drávamenti Kistérségi Kulturális Napok
- Barcsi Nemzetközi Vásár és Élelmiszeripari Szakvásár
- Dráva Kupa Nemzetközi Társastáncverseny
- A Barcsi Szociális Központ Juniálisa
- Drávamenti Nyár
- Drávaszentesi Falunap
- Barcsi Lovasnap
- Barcs Város Napja
- Barcsi Blues és Jazz Fesztivál
- Somogytarnócai Szüreti Mulatság

A városban működő civil szervezetek az 1.7.3.2., míg a település történet az 1.1 pontban kerülnek bemutatásra.

1.7.3.2 Civil szerveződések

Barcson az élet majd minden területére kiterjed a civil szervezetek tevékenykedése. Civilszervezetek nagy számban vannak jelen a város életében és egyre komolyabb szerepet játszanak az emberek életében és a város fejlődése szempontjából. Természetesen az összes bejegyzett és működő szervezet bemutatására nincs lehetőség, csak az ITS-ben érintett területekhez kapcsolódó legfontosabb szervezetek felsorolására:

Barcs és Térsége Vállalkozók Egyesülete

2004-ben alakult azzal a céllal, hogy a térség vállalkozóit, vállalkozásait egységbe tömörítse. Az egyesület pártoktól független, pártbefolyástól mentes, a térség vállalkozóinak közösségi érdekeit megjelenítő társadalmi szervezete. Feladatának tekinti, hogy a vállalkozók számára kapcsolatteremtési, kapcsolatépítési, tapasztalatcsere és információ-szerzési lehetőségeket teremtsen. Az egyesületen belül idegenforgalmi és turisztikai tagozat működik, mely a térség szállásadással, vendéglátással és egyéb az idegenforgalomhoz köthető szolgáltatásokat nyújtó vállalkozásait fogja össze.

Barcsi Környezetvédelmi Egyesület

2001. november 23-án alakult civilszervezet, pártoktól független, pártbefolyástól mentes környezetvédő szervezet.

Az egyesület tevékenységi köre:

- az épített és természetes környezet megóvása,
- a környezettudatos lakossági magatartás formálása.

Az egyesület célja:

- az egészséges környezet megóvásának elősegítése,
- környezetvédelmi bemutatók szervezése,
- a környezetvédelem nevezetes napjainak tudatosítása.

Tevékenységek:

- a környezetvédelmi magatartásra nevelés segítése a városban és a városkörnyék településeinek oktatási intézményeiben, óvodák, iskolák tanulóinak aktív bevonása tevékenységünkbe.
- helyi környezetvédelmi programok szervezése együttműködve Barcs Város Önkormányzatával. Ennek érdekében együttműködnek civilszervezetekkel és azonos profilú szervezetekkel.

Együtt a Városért Egyesület

- Az egyesület közreműködik Barcs város és környéke történetének és hagyományainak felkutatásában, a hagyományörzés rendszereinek kialakításában, az identitástudat erősítésében.
- Elősegíti a városért, a városrészeiért tenni akaró polgárok, szervezetek egymásra találását, a Barcsról elszármazottak kötődésének fenntartását, a település belső társadalmi feszültségeinek csökkentését, a párbeszéd kialakítását.
- Támogatja és elősegíti a város és környezete egyes szakterületeinek munkamegosztáson, öntevékenységen alapuló színvonalas működését, fejlesztési irányainak megvitatását, külsőszellemi erőbevonását.
- Közreműködik abban, hogy a város lakossága minél nagyobb mértékben kapcsolódjon be a település közéletébe, hatni tudjanak a személyüket érintő kérdésekben. Ennek érdekében vállalja a lakossági vélemények közvetítését az önkormányzati döntéshozók felé.

Barcsi Mentő Alapítvány

A Barcsi Mentő Alapítványt a Mentőállomás kollektívája hozta létre 2001-ben azzal a céllal, hogy körzetükben a mentést, sürgősségi betegellátást- és szállítást minél magasabb szakmai színvonalon biztosítsa az OMSZ Barcsi Mentőállomásán keresztül, továbbá bővítse, szélesítse a lakosság elsősegélynyújtó-ismereteit.

Magyar Máltai Szeretetszolgálat Barcsi Csoportja

A szervezet 1992. óta működik a városban, változó taglétszámmal (27-33 fő) és önkéntes segítőkkel (5-10 fő). A csoport elsősorban az idős rászorulókat, illetve a nagycsaládosokat támogatja, tevékenysége során együttműködik a védőnői szolgálattal, a Szociális Központtal, a Családsegítő és a Gyermekjóléti Szolgálattal, valamint a városi önkormányzattal.

Mozgáskorlátozottak Somogy Megyei Egyesülete Barcsi Körzeti Csoportja

A csoport létszáma 135 fő, ebből pártoló tagként 33-an vesznek részt a szervezet munkájában.

Barcsi Szív Egyesület

Az egyesület 2002. óta működik önálló, kiemelten közhasznú szervezetként. A tagok elsősorban szív és érrendszeri megbetegedésben szenvedő, infarktuson, szív műtéten átesett betegek, illetve a nagy rizikófaktorral rendelkező egészséges emberek. Az egyesület tevékenysége elsősorban a megelőzésre irányul. Ennek érdekében együttműködnek a város egészségügyi szerveivel, szűrővizsgálatokat szerveznek és bonyolítanak le, valamint segítséget nyújtanak a szívbetegek rehabilitációjában (gyógytorna).

Városi Nyugdíjasklub, Barcs

1980. január 1-jén alakult 6 fővel, és mára már 136 fős tagsága van. 1990-ben alakult meg a nyugdíjas vegyes kórus, amely 30 főből áll. A klub tagsága részt vesz más civil szervezetekkel együtt piknikeken, fűzőversenyeken, farsangi rendezvényeken.

Barcsi Természet- és Állatvédő Egyesület

2004. október 6-án alakult a Barcsi Természet- és Állatvédő Egyesület. A rossz bánásmód, az embertelen körülmények, a szegénység és az igénytelenség miatt egyre égetőbb fontosságú minden településen egy olyan civil szerveződés, akik összefognak és együttes erővel, az önkormányzattal és a várossal együttműködve próbálnak meg segíteni a rászoruló állatokon. Jelenleg több, mint száz tagot számlálhatunk soraink között.

Rákóczi Szövetség, Barcs

A szövetség kiemelten közhasznú szervezetként működik. Politikai tevékenységet nem folytat és nem támogat. A helyi szervezet 1999. április 26-án alakult Barcson. A szövetség célja, hogy folyamatosan tájékoztassa a hazai és nemzetközi közvéleményt a szlovákiai, a csehországi, a horvátországi, a szerbiai és a kárpátaljai magyarság életének eseményeiről és közös rendezvényeiről.

1.8 A TELEPÜLÉS HUMÁN INFRASTRUKTÚRÁJA

1.8.1 Humán közszolgáltatások

1.8.1.1 Köznevelés

Barcson rendelkezésre áll bölcsődei, óvodai, általános- és középiskola oktatás. Ezek az intézmények több esetben kistérségi funkciót látnak el.

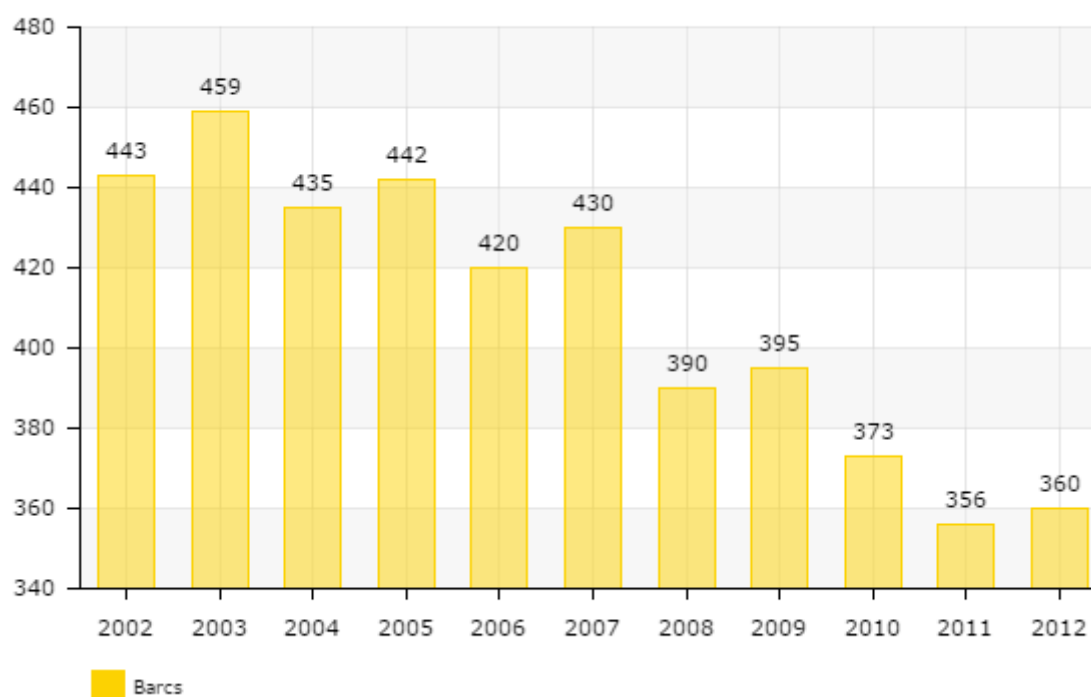
Oktatási Intézmény neve	területi lefedettség	tanulói létszám	ebből ellátási körzeten kívüli	SNI, fő	osztályterem száma	pedagógusok száma
Barcsi Széchenyi Ferenc Gimnázium és Kollégium	Somogy megye, Tolna megye, Baranya megye	372	0	4	18 + 3 kabinet	33+ (6 fő kollégium)
Dráva Völgye Középiskola	Baranya m., Bács-Kiskun m., Fejér m, Somogy m, Tolna m, Zala m	517	0	15	36	49+(11 fő kollégium)
Barcsi Általános Iskola Deák Ferenc Tagiskolája	Barcs, Bolhó, Vízvár, Komlósd, Barcs-Drávaszentés	524	64	16	22	48
Barcsi Általános Iskola Arany János Tagiskolája	Barcs, Barcs-Somogytarnóca, Szulok, Középrigóc	387	34	14	21	35
Szivárvány EGYMI	KLIC Barcsi Tankerület (járás)	152	39	152	12	31
Barcsi Óvodák	Barcs V. közig. terület	303	0	4	13	27

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás

Barcs Város Óvodája és Bölcsődéje

A Barcs Város Önkormányzata által fenntartott többcélú intézmény, amely Barcs város közigazgatási területén, 11 telephelyen látja el különböző feladatait. A többcélú intézmény feladatköréhez tartozik a bölcsődei gondozás, az óvodai nevelés, a kisgyermek, tanulók, felnőttek étkeztetése, ill. a vendégétkeztetés. A bölcsőde épülete a közelmúltban komplex felújításon, és bővítésen esett át, megtörtént az akadálymentesítés, jelenleg a kapacitása 54 fő.

(c) 2015 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

1.8-1. ábra: Óvodába beíratott gyermekek száma (Forrás: KSH, Tájékoztatói adatbázis, 2013.)

A lakosságszám, és ezen belül a gyerekszám csökkenésével az óvodások száma is évről évre csökken a településen, jelenleg már csak 303 fő. Várhatóan ez a tendencia a következő időszakban is folytatódni fog.

Az alapfokú oktatás a Barcsi Általános Iskola Deák Ferenc és Arany János tagiskoláiban zajlik, melyek fenntartója a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ (KLIK) Barcsi Tankerülete. A két intézményben közel 800 gyermek tanul, azonban az óvodához hasonlóan a gyerekszám folyamatosan csökken. Mindkét intézmény esetében átfogó fejlesztések valósultak meg az elmúlt időszakban, a szükséges infrastruktúra rendelkezésre áll. A Barcsi Alapfokú Művészeti Iskola Vikár Béla Művészeti Iskolája 1968-ban alakult, nagy hagyományokkal rendelkező művészeti iskola.

Középfokú oktatás 3 intézményben zajlik jelenleg a városban. A Somogyi TISZK Dráva Völgye Középiskolája, melynek szakmai érettségi végzettséget adó érettségire, felsőfokú továbbtanulásra, szakirányú munkába állásra felkészítő, valamint általános műveltséget megalapozó négy középiskolai évfolyama és egy szakképzési évfolyama van. Az iskola szakterületei: Erdészet- és vadgazdálkodás, Informatika, Környezetvédelem-vízgazdálkodás, Közgazdaság. Az erdészet, víz és vadgazdálkodási képzések országos jelentőségűek. A KLIK Barcsi tankerülete által fenntartott Barcsi Széchenyi Ferenc Gimnázium és Kollégium helyi és a régiós igényeket figyelembe véve az érettségire és a továbbtanulásra való felkészítés mellett elsősorban az idegen nyelvek emelt szintű oktatására, az informatikai ismeretek bővítésére és a közgazdasági ismeretek alapjainak elsajátíttatására helyezi a hangsúlyt.

Barcsi Szakképző Iskola Ipari és Kereskedelmi Szakképző Iskolája, kb. 400 fő részére biztosít képzést 12féle szakmaterületen a műszaki, gazdasági-szolgáltatási, gazdasági-kereskedelmi, agrár

szakmacsoportban kerettanterv alapján. Az iskola építőipari szakmaiban alaptevékenységein belül kivitelezői, szolgáltatói tevékenységet is folytat.

A sajátos nevelési igényű gyermekekkel, tanulókkal a barcsi kistérség területén a városi fenntartású Szivárvány EGYMI foglalkozik.

1.8.1.2 Felsőoktatás

A kistérségben **nincs** felsőoktatási intézmény. Kaposváron, Keszthelyen, Nagykanizsán, Szekszárdon és Pécsen található a legközelebbi felsőoktatási intézmények.

1.8.1.3 Egészségügy

Barcs Város Önkormányzata az egészségügyi ellátás körébe tartozó feladatait a közigazgatási területén látja el. Az egészségügyi alapellátás körében a vállalkozó háziorvosok, a nemrégiben épített Járóbetegellátó Intézmény, védőnői szolgálat és a Drávamenti Kistérségi Orvosi Ügyelet Nonprofit Kft feladatellátásában gondoskodik:

- járóbeteg szakellátásról
- a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- a fogorvosi alapellátásról,
- az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- a védőnői ellátásról,
- az iskola-egészségügyi ellátásról.

Barcson nem működik kórház, Barcs Város Önkormányzata Járóbetegellátó Intézménye 1967 óta végzi Barcs és környéke lakosságának egészségügyi ellátását. Jelenleg 24 szakrendelés, 359 szakorvosi, 40 nem szakorvosi órában, 3 gondozási szakmában (Pszichiátria, Addiktológia, Tüdőgondozó) 56 szakorvosi és 15 nem szakorvosi órában látja el feladatát.

Barcs városa rendelkezik mentőállomással, állandó mentőtiszti szolgálattal. 2004. május 1-től működik a Központi Ügyeleti Szolgálat, amely szintén javítja a terület sürgősségi ellátását.

A szakrendelések közül a belgyógyászat, sebészet, nőgyógyászat, ideggyógyászat, pszichiátria, tüdőgyógyászat, radiológia, ultrahang, laboratórium saját közalkalmazotti létszámmal, teljes rendelési idővel áll a lakosság rendelkezésére. Saját alkalmazottal, de heti csökkentett rendelési idővel dolgozik a csecsemő és gyermekgyógyászati, és a szemészeti szakrendelés. Külső, más egészségügyi intézményből kijáró orvosokkal oldják meg a bőrgyógyászati, urológiai, reumatológiai, ortopédiai szakrendeléseket.

Barcs Város Önkormányzata lehetőségeihez képest támogatta és támogatja a Rendelőintézet azon törekvéseit, hogy a város és térség lakossága minél nagyobb arányban, helyben kerüljön kivizsgálásra, illetve kapjon definitív ellátást.

Az elmúlt években sikerült az alapszakmákon kívül egyéb szakrendeléseket beindítani (egynapos sebészet, kúraszerű ellátás, telemedicina, kardiográfia, szemészet, urológia, bőrgyógyászat), de a lakosság részéről egyre nagyobb az igény egyéb szakrendelések beindítására, melyeket a térség morbiditási és mortalitási adatai is alátámasztanak.

Barcs határtelepülés, a legközelebbi fekvőbetegellátó intézmény 35 km-re található, de más megyében (Szigetvár – Baranya megye). A megyében a legközelebbi kórház Nagyatádon van (40 km-re), a progresszív betegellátást biztosító megyei kórház pedig 60 km-re, Kaposváron. Jellemzően a térség széttagolt, aprófalvas terület, az országos átlagnál rosszabb infrastruktúrával és közlekedési viszonyokkal, így azon szakrendelések elérhetősége, amelyekkel a rendelőintézet nem rendelkezik, meglehetősen nehezített.

A szakrendeléseken megjelent betegszám évről-évre emelkedik, átlagosan évente 10%-kal. A gondozóintézetek betegforgalmával együtt ez a szám megközelíti a százezret. A betegszám emelkedésének egyik fő oka, hogy jelenleg az intézet állandó, a lakosság által elfogadott szakorvosgárdával rendelkezik, így azok a betegek is visszapártoltak az intézethez, akik eddig a környező kórházak rendelőintézeteit, illetve magánrendelőket kerestek fel problémáikkal. Az elmúlt időszak műszerfejlesztései is ezt a célt szolgálták.

1.8.1.4 Szociális ellátás

A Barcsi Szociális Központ főépülete

Barcs Város Tanácsa az intézményt 1989. június 16-án hozta létre, Gondozási Központ néven. Jelenleg Barcsi Szociális Központ néven működik, integrált szolgáltatást nyújt a város és a város környék lakói részére.

A Barcsi Szociális Központ épületei

Az intézmény több, min 2 ha területen helyezkedik el a város szívében. Az épületen belül, illetve az épületek közötti közlekedés akadálymentesített (2 db lift). Integrált intézményként egymásra épülő szolgáltatásokat nyújt.

Szolgáltatások:

Alapszolgáltatások:

A **szociális** étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen koruk, egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük, szenvedélybetegségük, vagy hajléktalanságuk miatt.

Az étkeztetést a Szociális Központ 900 adagos főzőkonyhájáról biztosítják, a hét minden napján, amely a HACCP rendszer szerint működik. A rászorulóknak részére az ebédet az intézmény gépkocsijával házhoz szállítja.

A 900 adagos főzőkonyha

A **házi segítségnyújtást** (72 fő) az igénybe vevő személy saját lakókörnyezetében biztosított az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátás.

A házi segítségnyújtás keretében biztosítani kell az alapvető gondozási, ápolási feladatok elvégzését, az önálló életvitel fenntartásában, az ellátott és lakókörnyezete higiéniai körülményeinek megtartásában való közreműködést, a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében, illetve azok elhárításában való segítségnyújtást. A feladatok teljesítése, szakmai tartalma változó, a gondozási tervben kerülnek rögzítésre.

Idősek Klubja (60 férőhely): elsősorban azok a tizennyolcadik életévüket betöltött, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló emberek vehetik igénybe, akik önmaguk ellátására részben képes személyek. A nappali ellátást biztosító intézmény az ellátást igénybe vevők részére szociális, egészségi, mentális állapotuknak megfelelő napi életritmust biztosító szolgáltatást nyújt, a helyi igényeknek megfelelő közösségi programokat szervez, valamint helyet biztosít a közösségi szervezésű programoknak, csoportoknak, biztosítja, hogy a szolgáltatás nyitott formában, az ellátotti kör és a lakosság által egyaránt elérhető módon működjön.

A **családsegítés** a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás

A **gyermekjóléti szolgáltatás** olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A **jelzőrendszeres házi segítségnyújtás** a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időskorú vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújtott ellátás. 100 készülék működik a kistérség 24 településén. A készülékek lakosságszám arányában kerültek felosztásra.

Közösségi ellátások a pszichiátriai betegek részére nyújtott közösségi alapellátás.

A pszichiátriai, illetve a szenvedélybetegek részére a közösségi alapellátás keretében biztosítani kell a lakókörnyezetben történő segítségnyújtást az önálló életvitel fenntartásában, a meglévő képességek megtartását, illetve fejlesztését, a háziorvossal és a kezelőorvossal való kapcsolattartás révén a szolgáltatást igénybe vevő állapotának folyamatos figyelemmel kísérését, a pszichoszociális rehabilitációt, a szociális és mentális gondozást, az orvosi vagy egyéb terápiás kezelésen, szolgáltatásban, szűrővizsgálaton való részvétel ösztönzését és figyelemmel kísérését, megkereső programok szervezését az ellátásra szoruló személyek elérése érdekében.

Személyes gondoskodást nyújtó szakosított ellátás

Az intézmény 150 férőhellyel, végleges működési engedéllyel működik.

Átmeneti elhelyezést nyújtó időskorúak gondozóháza (3 férőhely)

Az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények ideiglenes jelleggel legfeljebb egyévi időtartamra teljes körű ellátást biztosít. Az elhelyezés 12-16 nm-es szobákban történik.

Tartós elhelyezést nyújtó idősök otthona (147 férőhely)

Átlagos elhelyezést biztosító Idősök Otthona (70 férőhely): Az önmaguk ellátására nem, vagy csak folyamatos segítséggel képes személyek napi legalább háromszori étkeztetéséről, szükség szerint ruházattal, illetve textíliával való ellátásáról, mentális gondozásáról, a külön jogszabályban meghatározott egészségügyi ellátásáról, valamint lakhatásáról (a továbbiakban: teljes körű ellátás) az ápolást, gondozást nyújtó intézményben kell gondoskodni, feltéve, hogy ellátásuk más módon nem oldható meg.

Az elhelyezés 12-16 nm-es szobákban történik, az intézmény főépületében.

Lakószoba

Emelt szintű elhelyezést biztosító Idősök Otthona (77 férőhely)

Az önmaguk ellátására nem, vagy csak folyamatos segítséggel képes személyek napi legalább háromszori étkeztetéséről, szükség szerint ruházattal, illetve textíliával való ellátásáról, mentális gondozásáról, a külön jogszabályban meghatározott egészségügyi ellátásáról, valamint lakhatásáról (a továbbiakban: teljes körű ellátás) az ápolást, gondozást nyújtó intézményben kell gondoskodni, feltéve, hogy ellátásuk más módon nem oldható meg.

1992-től 2002-ig 97 apartman épült (37 m²: 1,5 szoba, konyha, fürdő, előszoba, terasz)

A három tömbben elhelyezkedő sorházszerű lakásokat nyitott folyosó köti össze. A főépületből az alsóbb szinten elhelyezkedő garzonlakásokhoz liften lehet eljutni. A legtöbb lakás nagyobb területű kert kapcsolattal rendelkezik, melyben a lakók saját ízlésükre alakíthatnak, virágosíthatnak, fásíthatnak. A lakók által közösen használt udvarrészen pihenőpark került kialakításra.

Apartmanok

Idősek otthona szolgáltatásai: ápolás-gondozás, egészségügyi ellátás, lakhatás (12-16 nm-es szobákban, illetve emelt szinten kizárólagos használatú apartmanban történik az elhelyezés), gyógyszerek jogszabály szerinti része, foglalkoztatás, mentálhigiénés ellátás, takarítás, karbantartás, mosodai szolgáltatás, étkezés, egészségügyi intézménybe való kísérés, szállítás, betegek kórházban való meglátogatása, telefon (belső vonal, nyilvános állomás), heti egyszeri autóval történő bevásárlás, vendég fogadásának lehetősége az apartmanban (éjszakára is), gyógyszerek és a gyógyszernek nem minősülő készítmények beszerzése

Az idősek otthona és az időskorúak gondozóházának kihasználtsága évek óta 100 % közelében van.

1.8.1.5 Közösségi művelődés, kultúra

Móricz Zsigmond Művelődési Központ

Az 1954-ben alapított intézmény a város egyik meghatározó kulturális intézménye, a közművelődési alapellátás egyik pillére. 2006-ban - közel 200 millió Ft-os értékben - felújításra került az épület egyik épületszárnya. Az átalakítás fő célja az iskolai oktatási feltételek javítása volt. Többek között új oktatási termek, képzőművészeti szaktanterem, tárgyalóterem, közösségi helyiségek és szociális helyiségek kerültek kialakításra. A tetőtér beépítésével a közösségi helyiségek alapterülete kb. 300 m²-rel bővült. A felújítás egyelőre nem érintette a színháztermi épületszárnyat, de ennek tervei is elkészültek, és megvalósítására a város pályázatot kíván benyújtani.

Az élet minőségének gazdagításához, az ünnep együttes örömeihez, az esztétikai élmények megéléséhez, a helyi kultúra értékeinek megismeréséhez művelődési alkalmakat kell teremteni. Ezt a célt szolgálják az intézmény által szervezett rendezvények, programok: színházi előadások, könnyű- és komolyzenei hangversenyek, az amatőr együttesek önálló estjei, különféle műsorok, bemutatók, regionális művészeti találkozók stb. Az intézmény részt vesz szinte valamennyi városi nagyrendezvény lebonyolításában (Magyar Kultúra Napja, Tavasz Fesztivál, majális, gyermeknap, Barcsi Nemzetközi Vásár, Város Napja stb.). A város kulturális értékeinek bemutatására széleskörű kapcsolatrendszer alakult ki a határmenti régióban, illetve a testvérvárosi kapcsolatokban is.

Az intézményi munka másik meghatározó feladatköre a különböző művelődési közösségek létrejöttének segítése, működtetése, munkájuk sokoldalú támogatása.

Tagintézmények: Drávaszentesi és Somogytarnócai faluházak, valamint a Dráva Közérdekű Muzeális Kiállítóhely.

Az iskolai képzést kiegészítő lehetőségek: nyelvi, felvételi előkészítő, korrepetáló stb. tanfolyamok, a mindennapi élet gazdaságosságát fejlesztő közhasznú, praktikus tanfolyamok, alkalmak, akciók szervezése, támogatása.

Az intézmény felvállalja a felnőttképzési oktatások megszervezését, termék oktatási célra történő bérbeadását, amelyek lehetőséget adnak az általános műveltség gyarapítására, illetve segítik a város foglalkoztatási gondjainak enyhítését (nyelvi-, számítástechnikai és speciális szakmai tanfolyamok).

Az alapfokú oktatás átszervezését követően a BNI Vikár Béla Alapfokú Művészeti Oktatási Intézmény telephelyeként áll rendelkezésre a néptánc- és a grafika tagozatok számára.

Kiegészítő, szolgáltató tevékenységek:

Az intézmény a helyiségeit (mint közösségi teret) biztosítja mindazon igények kielégítésére, amely a lakossági csoportok oktatásával, művelődésével, szórakozásával kapcsolatban jelentkeznek.

Az külső szervek ez irányú programjait a rendelkezésére álló műszaki-, technikai és informatikai eszközökkel is segíti.

Technikai eszközeivel, berendezéseivel és műszaki szolgáltatásaival segíti a kistérség önkormányzataitól, intézményeitől érkező igények kielégítését valamint fénymásolási szolgáltatással áll az érdeklődők rendelkezésére.

Az intézményben működő csoportok:

- Boróka Néptáncgyűttes
- Ripityomka Gyermektáncgyűttes
- Somogytarnócai Asszonykórus
- ADRIA-SZIGO társastánc klub
- Vénusz Mazsorett Csoport
- Városi Nyugdíjas Kórus
- Orfeum Társulat
- Városi Nyugdíjas Klub
- Somogytarnócai Nyugdíjas Klub
- Német Nemzetiségi Kórus
- Podravina Horvát Hagyományőrző Együttes
- Barcs Brass Band
- Rock-zenei Műhely: Cross Road, Elemental, Let's go, Pannon Blood, Torzonblock

A barcsi Városi Könyvtár 1996. óta működik jelenlegi helyén, az Ifjúság u. 18. szám alatt. Az itt élő emberek könyvtári ellátását jelenleg 7 főfoglalkozású könyvtáros végzi 879 m² alapterületen, ahol külön felnőtt- és gyermekrészleg található. A felújított épületben a könyvtáron kívül internetkávézó és könyvesbolt részére van hely biztosítva (ezek jelenleg nem üzemelnek),

A barcsi Városi Könyvtár általános gyűjtőkörű, nyilvános, közművelődési könyvtár. Dokumentumállománya: 77204 egység (könyv, időszaki kiadvány, hangzóállomány, videokazetta, CD, CD-ROM, DVD).

A beiratkozott olvasók száma 1853 fő, kb. 33000 látogatót fogad, naponta átlagosan 150 olvasó fordul meg az intézményben. A könyvtárban felnőtt- és gyermek részleg, helyismereti gyűjtemény, zenemű- és médiatár, folyóirat-olvasó, Infotéka és német nyelvi részleg várja a látogatókat.

A helytörténeti dokumentumok gyűjtésével is foglalkozik.

1.8.2 Esélyegyenlőség biztosítása

Barcs városa elfogadott esélyegyenlőségi programmal rendelkezik, amely az alábbi esélyegyenlőségi célcsoportokat nevesíti, és fogalmaz meg velük kapcsolatban programot:

- mélyszegénységben élők és a romák
- gyermekek és gyermekszegénység
- nők
- idősek
- fogyatékkal élők

Az esélyegyenlőség javítása érdekében meghatározott beavatkozási területek:

A közfoglalkoztatás keretében a város közterületeinek karbantartás - fenntartási munkáinak elvégzése, parkosítás- növénytelepítés – és zöldfelületek gondozása, támogató mentorhálózat létrehozásával az elsődleges munkaerő piacra jutás elősegítése.

A helyi gazdasági sajátosságoknak megfelelő szakmai képzettség megszerzéséhez szükséges szakmai képzési programok szervezése, elsősorban lakatosipari - építőipari - asztalosipari - kereskedelmi és vállalkozási területen.

Komplex program, illetve telepprogram keretében helyzetelemzés készítése a mélyszegénységben élők, szükségleteinek feltárásához, elsősorban természetbeni támogatásuk megszervezése, a szükséges anyagi eszközök biztosítása.

Barcs városközpontjának rehabilitációja, új gazdasági funkciók kialakítása Barcs szegregált területének rehabilitációja, közösségi épület bővítése - rekonstrukciója, közösségformáló programok szervezése és lebonyolítása.

Egészségügyi prevenció program - egészségi terv kidolgozása, a szükséges infrastrukturális fejlesztések megvalósítása, prevenció tevékenység megszervezése és lebonyolítása.

Mentorhálózat kiépítése, életút programok kidolgozása.

A rugalmas munkaidő alkalmazását vállaló intézmények – vállalkozások felkutatása. Pályázat a rugalmas munkaidő alkalmazásához – bevezetéséhez szükséges infrastrukturális fejlesztésekhez.

A nyári napközi táborozási programok kidolgozása és lebonyolítása.

Az ellátási hálózaton kívül álló idősek felkutatása, a bevonásuk megszervezése az ellátási hálózatba, a figyelem felhívó programok kidolgozása és terjesztése a házigondozási hálózaton és önszerveződő közösségek, és személyes találkozások révén

Barcs városa minden beruházása kapcsán figyelmet fordít a komplex akadálymentesítés megvalósítására.

1.9 A TELEPÜLÉS GAZDASÁGA

1.9.1 A település gazdasági súlya, szerepköre

A XIX. század reformtörekvései Somogyban is nagy változásokat indítottak el. Megalakultak az első egyesületek, Széchenyi István kezdeményezése nyomán a lóversenyek, a balatoni gőzhajózás gazdaságélénkítő erővel hatottak, s megteremtődtek a később oly fontossá váló turizmus csírái. Korszerűsítették az úthálózatot, lecsapolták a mocsarakat, szabályozták a folyókat.

Az 1890-es években a kaposvári cukorgyár felépülése, valamint az észak-déli vasúti szárnyvonalak lerakása adott újabb lendületet a megye gazdasági fejlődésének. A cukorgyár, Délkelet-Dunántúl legnagyobb élelmiszeripari üzeme, teljesen átalakította a mezőgazdasági termelési struktúrát, s óriási húzóerővel segítette a mezőgazdasági iparosodást. Erre az erőteljes gazdasági növekedésre épült rá a balatoni fürdőkultúra, a túrizmus, s ez tette lehetővé, hogy Kaposvár az I. világháború után Pécs mellett dél-dunántúli kultúrcentrum lehessen. Az 1870-es évektől Kaposvár mellett viharos fejlődést produkált Barcs, amely Szlavónia felé volt a megye kapuja. Fejlődése azonban 1920-ban derékba tört.

A két világháború közötti időszakban nem történtek látványos változások, de csendben átalakult a vidéki lakosság élete. Téglagyárak, bőrgyárak, fa- és lenfeldolgozó üzemek, szeszgyárak, vágóhidak, sertéshizlaldák, sajtgyárak, tejüzemek létesültek a Baracson. A munkaerőpiachoz alkalmazkodva elsősorban az állati és növényi termékeket feldolgozó könnyűipari ágazatok fejlődtek. A korszak legnagyobb vívmánya a villamoshálózat kiépítésének megkezdése volt.

Az 1945 utáni új korszak új reményekkel indult. Földreformot hajtottak végre, több ezer ember jutott földhöz, de vágyaikat hamarosan maga alá temette a kolhozosítás, mint ahogy a parlamenti demokrácia esélyét is az egypártrendszer. Kitelepítették a németeket, végrehajtották a felvidéki lakosságcserét, a társadalom összetétele a térségben is átalakult.

A dualizmuskori racionális gazdasági tradíciókhoz visszatérve jött létre az új ipar- struktúra. Az építőanyag gyártás, vegyipar, malomipar, a feldolgozás és egyéb könnyűipari ágazatok ekkor erősödtek meg Baracson.

Barcs és térsége viszonylag specializált gazdaságszerkezettel érkezett a rendszerváltáshoz, így a gazdasági szerkezetváltás, a nagyvállalatok szétesése, az ipar jelentős leépülése, a piacvesztés és a privatizáció válságjelenségei erősen sújtották. Az átmenetileg felfutott munkanélküliség mára enyhült, de az országos átlagérték felett stabilizálódott. A tönkrement, vagy a privatizáció idején leállt egységek mellett mások megerősödtek, tevékenységüket racionalizálták és új vállalkozások is megtalálták a helyüket a piacon.

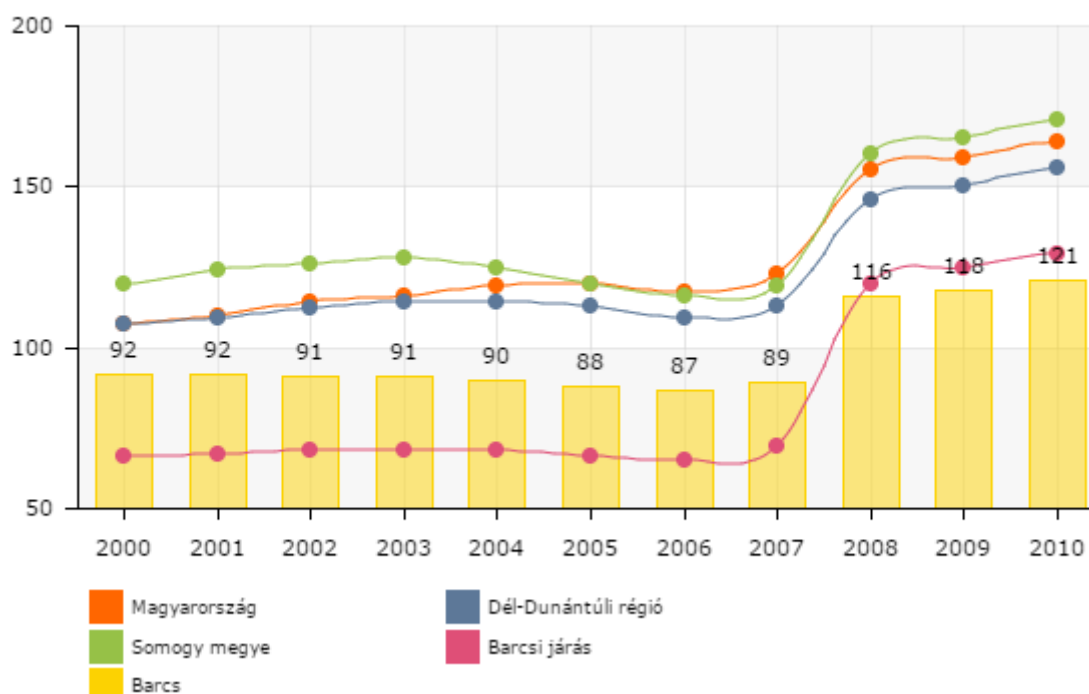
A privatizáció során a vállalatok nem jutottak kellő mennyiségű többlet-tőkéhez, helyzetük labilis. A térségben jelenlévő üzemek, tevékenységek, ágazatok jövedelemtermelése, belső tőkefelhalmozó ereje elégtelen a térség önerőből történő tartós fejlesztésére. A tőkeellátottság különösen a nagy tőkeigényű ipari beruházások igényeihez mérve alacsony, a térség e tekintetben külső tőke bevonására szorul.

Fontos cél lehet a beruházások ösztönzése, amely az infrastruktúra fejlesztésével, az ingatlanpiac alakításával, kedvezményekkel, támogatással valósulhat meg, azonban meg kell jegyeznünk, hogy az egységes adópolitika és jogszabályi környezet miatt a beruházás ösztönzés kedvezményekkel történő támogatása korlátok közé van szorítva, kicsi a város mozgástere ebben a tekintetben.

Nagyobb külföldi tőkebefektetések nem jutottak a Kistérségbe, így zöldmezős termelő beruházások sem történtek, viszont a felhagyott iparterületek helyén jelentős barnamezős övezetek jöttek létre. A településen ipari park címmel rendelkező iparterület van, azonban ott jelenleg termelés nem zajlik, a terület tulajdonosával az önkormányzatnak nincs megfelelő kapcsolata.

A kiskereskedelmi kapacitás és forgalom a délszláv háborút követő bevásárló turizmus nyomán erős fejlődésnek indult, ami mára jelentős felesleges kereskedelmi ingatlan formájában van jelen a településen. A turizmusban területén jelentős kihasználatlan potenciálokkal rendelkezik a település, melyek kiaknázása a jövő feladata, azonban ebben a kérdésben a Duna- Dráva Nemzeti Park alapvetően befolyásolja a lehetséges fejlesztési irányokat.

(c) 2015 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

100 főre jutó regisztrált vállalkozások száma (KSH tájékoztatói adatbázis)

A korábbi nagyvállalati múlt, és a tőkehiány miatt mind a településen, mind a térségben jóval elmarad az 100 főre jutó regisztrált gazdasági vállalkozások száma az országos és a megyei átlagtól is.

A Barcsi Kistérségben a termelőszektor részaránya nagyobb, a szolgáltatási szektor szerepe viszont kisebb a megyei átlagnál. A Kistérség ipara barcsi központú és nagyrészt az építőanyag-iparra és a gépiparra szakosodott, előbbi fokozatosan veszít súlyából, míg a faipar egyre meghatározóbb ágazattá válik.

A 2013-as adatok alapján a mezőgazdasági foglalkoztatottak 37,9%-os aránya minden somogyi kistérségnél magasabb, és több mint másfélszerese a Somogy megyei átlagnak, míg a szolgáltató szektorban alkalmazottak 37,8%-os és az ipari alkalmazottak 24,3%-os aránya egyaránt alatta marad a megyei átlagnak.

1.9.2 A település főbb gazdasági ágazatai, jellemzői

1.9.2.1 Mezőgazdaság

A termőtalaj minősége jó (16-24 Ak közötti) és könnyen művelhető, de jelleg és minőség szerint is változékony, ami a talajművelésnél és a vegyszerezésnél problémát okoz. A jó talajadottságokhoz kifejezetten kedvező éghajlati adottságok (középhőmérséklet, hóingás, csapadék és a csapadék időbeli eloszlása) társulnak.

A Kistérségben hagyományos termék a gabonafélék, a burgonya, a dohány (Szulok) és a cukorrépa, de sikeresen termelhető a szója a napraforgó és a repce is. A termőterület mintegy egyharmadán termelt kalászos gabona vonatkozásában az északabbra eső lazább homoktalajon a gabonák termőképessége lényegesen gyengébb, mint a Drávához közeli kötöttebb talajú területeken.

A növénytermesztést korábban kiterjedt állattenyésztés kísérte. Ezen belül a legeredményesebbek a sertésstartás és a szarvasmarha-ágazat voltak. A Drávatej Kft., melynek tejfeldolgozó kapacitása Barcson 80 ezer liter/nap sem helyben szerzi be az alapanyagot.

Összességében a mezőgazdaság természeti adottságai kedvezőek, mégis alacsony és csökkenő tendenciájú a mezőgazdasági szektor jövedelemtermelő, lakosságeltartó képessége. A tönkrement, vagy jelentősen karcsúsodott mezőgazdasági nagyüzemek helyén létrejött kisgazdaságok egy része nem rendelkezik piacképes termékekkel. Az alacsony technikai és technológiai háttér az elmúlt időszakban javult, ami a munkaerő igény csökkenésével járt.

Kitörési pont lehet az EU igények szerinti piacképes biotermékek előállítás.

A mezőgazdasági termelés és értékesítés kapcsolatát egyre inkább meghatározza a gazdasági átalakulás, melynek folyamata napjainkban is tart. A termelők összetétele folyamatosan átalakul, és a társas vállalkozások rendelkeznek a megtermelt termények betakarítására, tárolására alkalmas infrastruktúrával. Az egyéni termelők az általuk megtermelt árualapot itt tudják értékesíteni, raktározni. Megkezdődött az értékesítő és szolgáltató szövetkezetek szervezése, melyek lényegesen javíthatják a kistermelők értékesítési biztonságát.

A térség legjelentősebb élelmiszeripari vállalatai a Dráva Tej Kft., a jelentős sertésállománnyal rendelkező somogytarnócai A.L.M. Kft, a DRÁVA COOP Zrt-t, aki a magántermelőkön kívül gyakorlatilag teljes mértékben lefedi a növénytermesztési ágazatot, valamint a FITOPRODUKT Kft. aki a takarmány előállítás és forgalmazás terén működik.

Az erdőgazdálkodás a SEFAG és a számos magán erdőbirtokossági társulások kezében van. A fakitermelés felvevőpiaca a térségben működő faipari vállalkozások.

1.9.2.2 Ipar

Barcson jelentős hagyományai vannak a gép és faiparnak. A régi gép és faipari üzemek már megszűntek, de részben az ottani tapasztalatok, szaktudás és kapcsolatrendszer segítségével új társaságok sikeresek e téren. Közülük is kiemelkedik az Avermann-Horváth Kft, a Barcs Metál 2000 Kft, a Seres Gépipari és Kereskedelmi Kft. Szintén jelentős szereplő a MARDEGAN LEGNO valamint a

MAGYAR PLAN Fafeldolgozó Kft, akik hazai alapanyagból főként olasz piacra gyártanak faipari fél és késztermékeket.

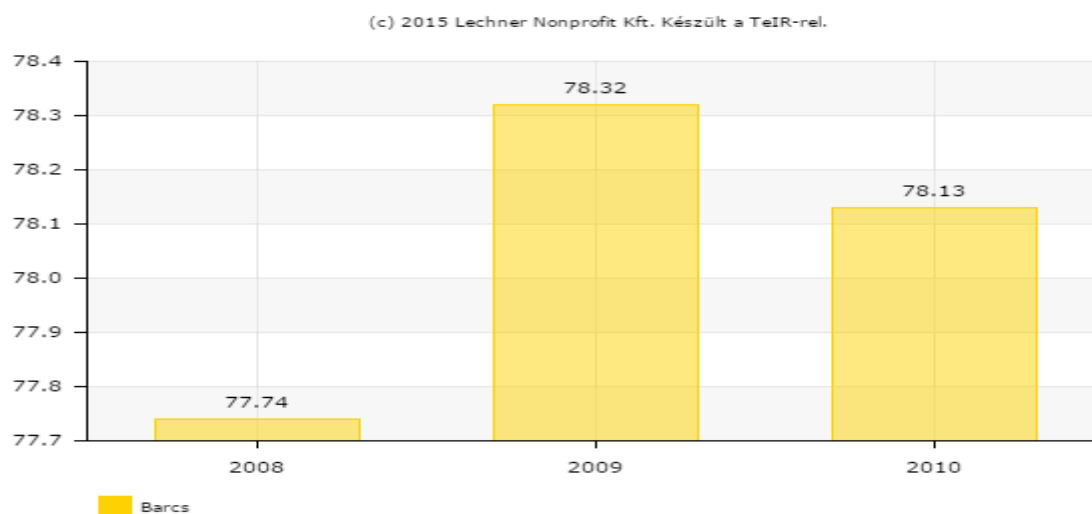
Az Avermann-Horváth Kft német-magyar tulajdonú kft, fő profilja a hulladéktömörítő és szállító konténerek gyártása. Termékeik Magyarországon és külföldön egyaránt népszerűek.

A Barcs Metál 2000 Kft speciális szállító konténereket és egyéb konténereket gyárt. Termékei szintén hazai és igényes export piacokra kerülnek. Jelenleg 40 főt foglalkoztat.

Konténerszállító felépítmények, valamint hulladékszállító járművek gyártása a Seres KFT fő profilja. A kft eredményes, folyamatosan fejlesztő tevékenysége révén már nem csak a kistérségben, hanem Pécsen is rendelkezik telephellyel. Foglalkoztatottjainak száma jelenleg a barcsi telephelyén 50 fő.

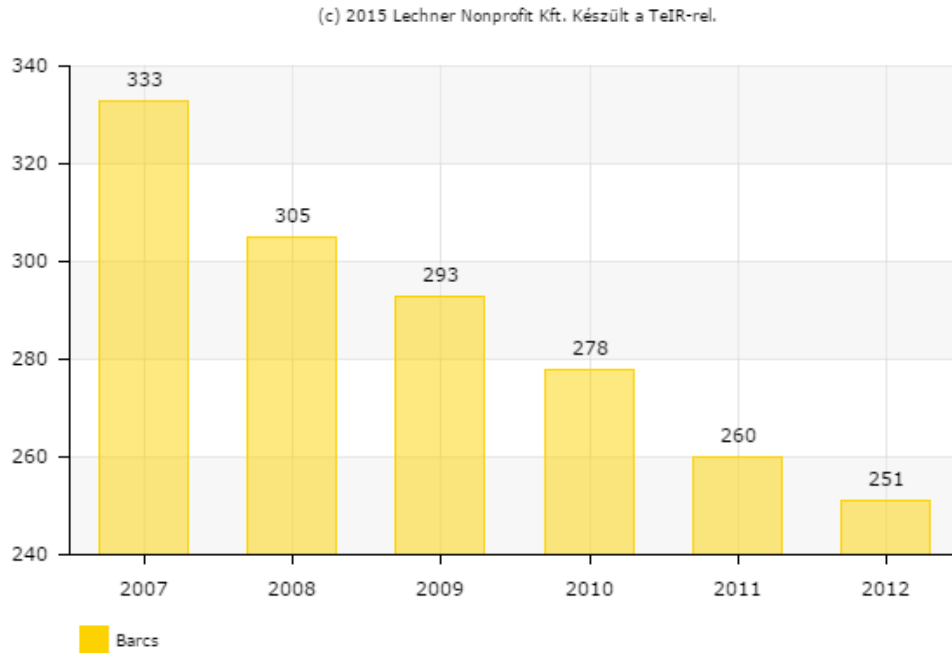
Az építőiparban jelentős szereplő a B&Z Beton Kft, ami transzportbeton gyártással és forgalmazással foglalkozik, valamint döntően a vasút részére gyárt beton termékeket. BAU-LIZÉNA Kft, ami az egész régióban végez építőipari kivitelezői tevékenységet, Házmaster-BAU Kft. VAR-ATT Kft. akik szintén régióon belül és kívül is végeznek építőipari kivitelezői tevékenységet. Meg kell említeni még, hogy a felsorolt húzó erejű vállalkozások mellett számos egyszemélyes, illetve családi vállalkozás működik, akik az építőiparhoz kapcsolódó szakipari és épületgépészeti területeken tevékenykednek.

1.9.2.3 Szolgáltatások

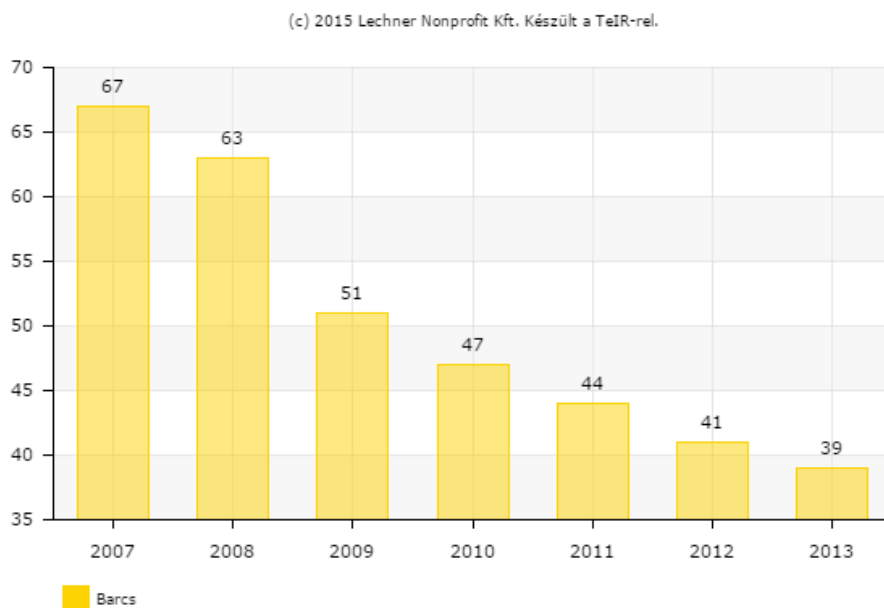
1.9-1. ábra: Szolgáltatásokban működő vállalkozások aránya (az összes működő vállalkozás százalékában)
(Forrás: KSH, Tájékoztatói adatbázis, 2013.)

A szolgáltatási szektorban működő vállalkozások száma arányaiban jóval meghaladja a szolgáltató szektornak a foglalkoztatottságban mért arányát, vagyis sok kis cég működik a városban, döntően a kereskedelem területén, amely a délszláv háborút követő bevásárló- turizmus felfutását követően mára visszaesett, ami meglátszik a működő kiskereskedelmi egységek számában is.

1.9-2. ábra Kereskedelmi hálózati egységek száma (gyógyszertár nélkül) (db) (Forrás: KSH, Tájékoztatási adatbázis, 2013.)

Míg az élelmiszer jellegű üzletek száma 35-40 db közt ingadozott az elmúlt években, addig a ruházati üzletek száma tekintetében jelentős visszaesés tapasztalható ugyanezen időszakban. Meg kell jegyezni, hogy a város kereskedői státuszának halványodása nem csak megélhetési problémákat idéz elő a kereskedelmi szektorban, hanem ennek következményeként negatív hatással van az ingatlanforgalmi piacra is, és jelentős minőségi visszaesést kereskedelmi termékkínálatban. Természetesen a minőségi visszaesést a vásárló erő csökkenése is befolyásolta

1.9-3. ábra: Ruházati szaküzletek száma (db) (Forrás: KSH, Tájékoztatási adatbázis, 2013.)

A turizmus területén 2 attrakciót fontos megemlítenünk, amely meghatározza a térség és a város turisztikai potenciálját.

Duna-Dráva Nemzeti Park

Barcs turisztikai vonzerejét elsősorban a Dráva és a folyó mentén elhelyezkedő természeti környezet elemei adják. A korábban szigorúan őrzött volt jugoszláv határon lévő érintetlen természet értékei 1996-ban a Duna-Dráva Nemzeti Park létesítésével védelem alá kerültek.

A Dráva különleges horgászélményt nyújt az arra vállalkozóknak, de mivel határfolyó, és többször átlépi a határvonalat, ezért a horgászatot külön rendelkezések szabályozzák.

A folyó menti holtágak, az Ó-Dráva, valamint a Kis-bók gyönyörű környezetben felejthetetlen élményekkel ajándékozzák meg a horgászni vágyókat. Horgászati lehetőségre horgászegyesületi szervezésben van lehetőség.

A Dráván, a hídfő keleti oldalán - a valamikor igen közkedvelt régi barcsi drávai strand helyén – történt az új strand kialakítása. A folyami fürdőzést kedvelők korszerű, infrastrukturális beruházásokkal, sport- és vendéglátó létesítményekkel rendelkező strandon tölthetik el szabadidejüket.

2002 tavaszán elkészült Barcson a drávai hajókikötő, ahonnan a Drávatur Utazási Iroda szervezésében rendszeresen, igény szerint indultak a sétahajók. A szolgáltatás rendkívül népszerű volta helybeliek és a növekvő számú turistacsoportok körében, azonban meder feltöltődése miatt jelenleg a hajózás szünetel, és a kikötő is bezárt.

A Dráva alkalmas folyóvízi sportokra. Barcson 2001. februárban alakult meg a Vízi sport- és Túraszakosztály, amely a bázisa a helyi vízi sportéletnek. A szakosztály a barcsi közúti híd alvízi oldalán - a Dráva 152+300 fkm-nél (szabadstrand)- engedélyezett telephellyel és kikötővel rendelkezik, ahol szociális helységek, és büfé is üzemel, és hamarosan kempingezési lehetőség is biztosítva lesz. A szakosztály Duna-Dráva Nemzeti Park bevonásával a Kerka pataktól a Mura és Dráva folyón keresztül egészen Drávaszabolcsig, különféle termékcsomagok keretében.

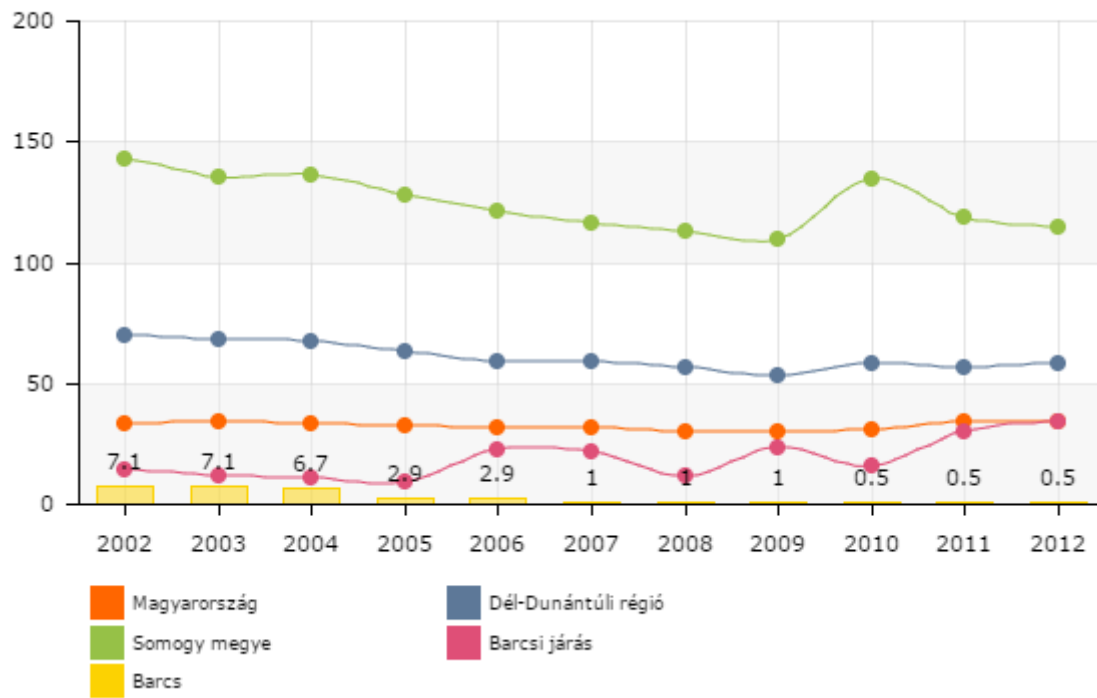
A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság Oktató- és Látogatói Központja 2004. nyarán került átadásra Barcs egyik városrészében, Drávaszentesen. A központi épületben kiállításokra és előadásokra nyílik lehetőség, valamint kisebb létszámú csoportok elszállásolását is vállalják. Az intézmény étteremmel és konyhával is rendelkezik, amely igény szerint biztosít meleg ételt a látogatók számára.

A nagy kiterjedésű rét madarainak szemlélésére megfigyelőt létesítettek és a rét egy részére szürkemarha állományt telepítettek, annak érdekében, hogy a turistáknak lehetősége legyen a természeti értékeket közvetlen közletről is megfigyelni.

Barcsi Gyógyfürdő

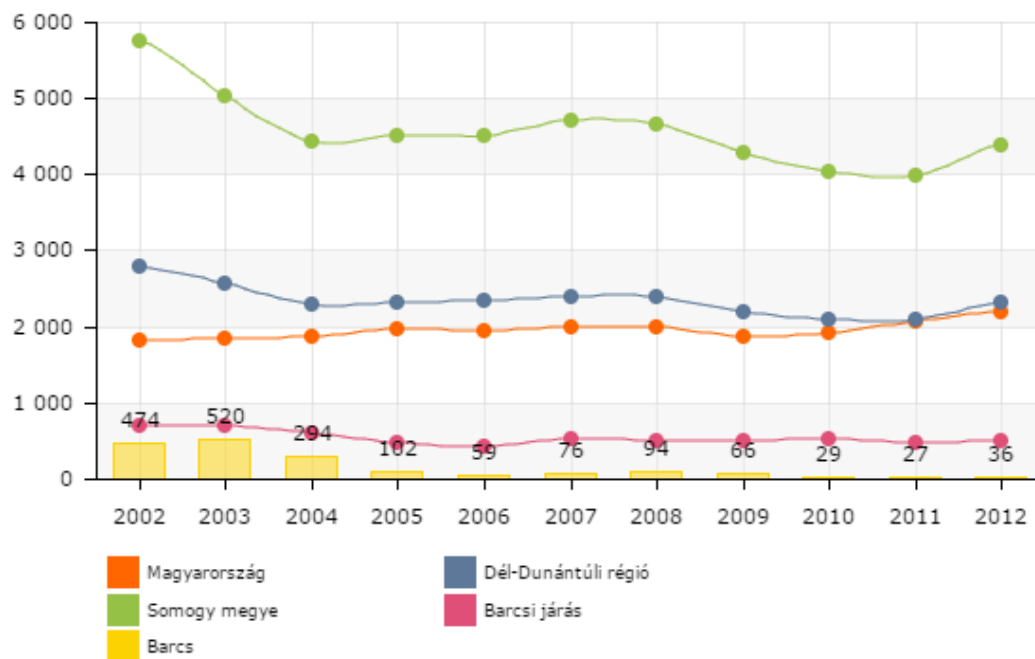
A térség másik legnagyobb természeti értéke a termálvízbázis. Barcson befejeződött termálfürdő és rekreációs központ építése, mely Barcs város elsőszámú turisztikai attrakciója és egyben a kistérség legjelentősebb idegenforgalmi és fürdőszolgáltatást biztosító létesítménye. Az egész évben üzemelő fürdőben az úszómedencén, tanmedencén és jakuzsin kívül 5 különböző hőmérsékletű átfolyó rendszerű gyógyvizet medence működik. A fürdő területén külön gyógyászati részleg működik.

(c) 2015 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

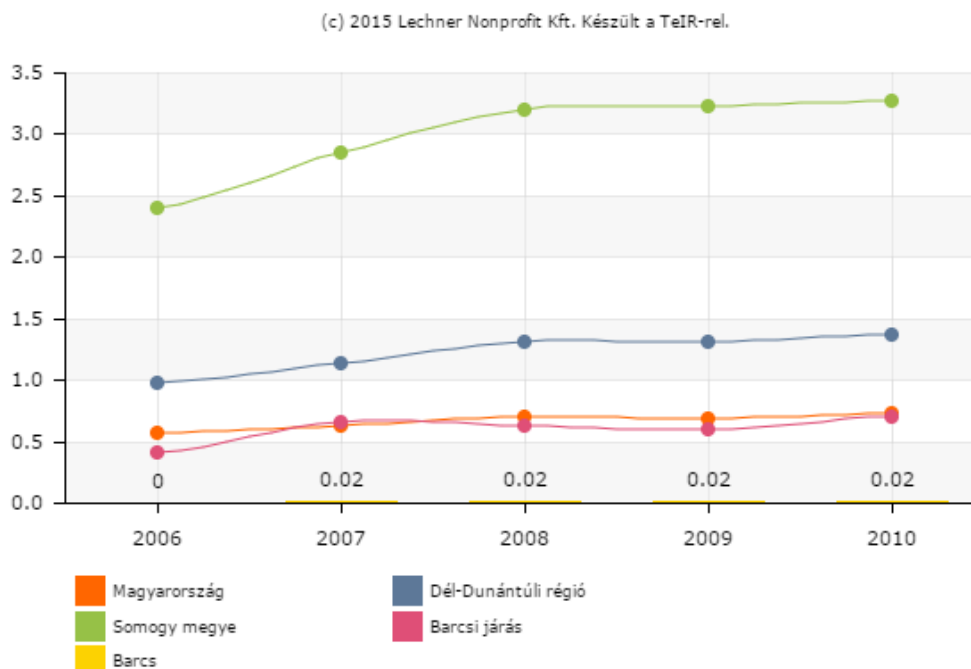
1.9-4. ábra: 1000 lakosra jutó összes kereskedelmi szálláshely szállásférőhelyeinek száma (db) (Forrás: KSH, Tájékoztatási adatbázis, 2013.)

(c) 2015 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

1.9-5. ábra: 1000 lakosra jutó vendégéjszakák száma a kereskedelmi szálláshelyeken (db) (Forrás: KSH, Tájékoztatási adatbázis, 2013.)

Barcs város turisztikai potenciáljának jobb kihasználását jelenleg elsősorban a megfelelő mennyiségű és minőségű szálláshely kapacitás hiánya akadályozza, amely legjobban az idegenforgalmi adóból származó bevételek arányából látszik. Az előző években ennek fejlesztésére 2 szálláshely fejlesztési projekt is indult, azonban egyik sem fejeződött be, így ennek orvoslása a közeljövő feladata.

1.9-6. ábra: Egy főre jutó idegenforgalmi adó (1000 Ft) (Forrás: KSH, Tájékoztatási adatbázis, 2013.)

1.9.3 A gazdaságfejlesztés eszközei, lehetőségei, korlátai

A település gazdasági versenyképességének növelését, elsősorban a kis- és középvállalkozások fejlődésének biztosítása, ipari park infrastruktúra fejlesztése, az üzleti szolgáltatások fejlesztése, illetve a turizmus fejlesztése útján kívánja elérni. Ennek érdekében az önkormányzat törekszik:

a gazdasági és intézményi szereplők hatékony együttműködésének megteremtésére, a mikro-, kis- és középvállalkozások működésének hatékony fenntartásával, a vállalkozók aktivitásának és szolgáltatói hátterének erősítésével;

- a gazdasági infrastruktúra fejlesztésére elsősorban a meglévő ipari park struktúrára alapozva;
- az ipari termelés alól kivont, illetve alulhasznosított barnaövezetek gazdasági hasznosítására, funkcióváltásának elősegítésére;
- a turisztikai termékkínálat bővítésére.
- Az Önkormányzat Képviselő-testülete a befektetés támogatási politikai célkitűzéseit a következők szerint határozza meg:
- A Képviselő-testület törekszik arra, hogy a befektetők számára a település kedvező feltételeket biztosítson.
- A Képviselő-testület az adópolitikáján keresztül /jogszabály adta keretek között, figyelemmel az EU-s szabályozásra is/ támogatja azokat a befektetőket, amelyek hozzájárulnak a település fejlődéséhez, illetve jelentős számú munkahelyet teremtenek.

- Az Önkormányzat az ipari területtel, az infrastrukturális beruházásokkal szintén támogatja a befektetni szándékozókat.

1.9.4 A gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők

A település külső elérhetősége, helyzete és kapcsolatai a térségben

Barcs földrajzi helyzete a régió belül viszonylag szerencsésnek mondható, a régió két fontos városához (Kaposvárhoz és Pécshez) egyaránt közel fekszik, másrészt a déli országhatár mentén helyezkedik el, nemzetközi határátkelőhely.

A város öt fő irányból közelíthető meg: Budapest-Pécs irányából a 6-os sz., Kaposvár irányából 6623 sz., Balatonszentgyörgy-Nagyatád irányából a 68-as sz., Csurgó irányából 6801. sz. főközlekedési utakról, illetve Horvátország irányából a 6. sz. főúton keresztül.

Vasútvonalak közül a 60-as (Nagykanizsa-Pécs) és a 62-es (Barcs-Villány) vonalak érintik Barcsot, bár ez utóbbi nem üzemel.

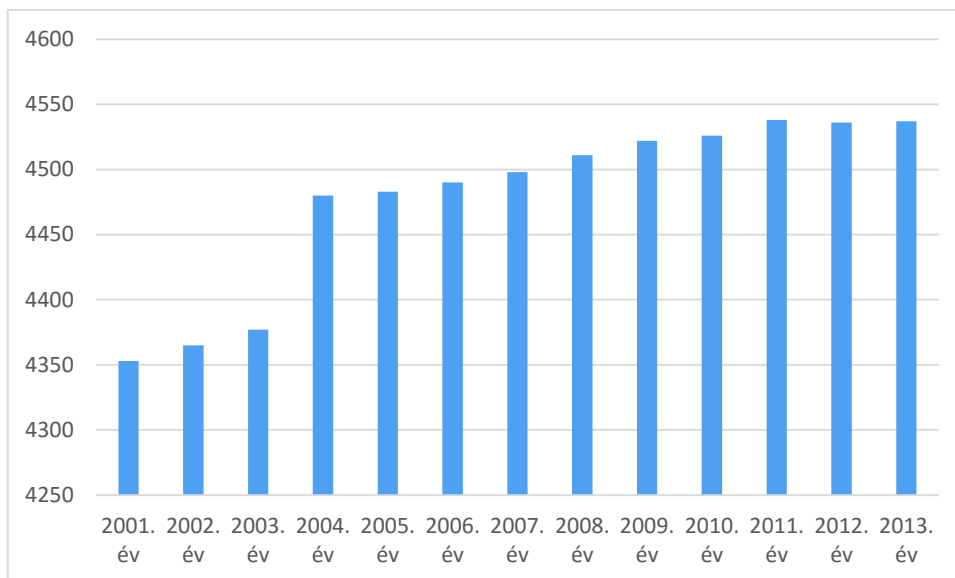
Ezzel szemben Barcs országos szintű megközelíthetősége kedvezőtlen, köszönhetően a Dél-dunántúli régió kedvezőtlen közlekedési és megközelítési viszonyainak. A Dél-dunántúli régió jelenlegi közlekedési infrastruktúrájának minősége, valamint a hálózat egyes elemeinek kiépítetlensége miatt a régió elérhetősége mind külföldről, mind a fővárosból és az ország egyéb fontos gazdasági centrumaiból lassú, a forgalmi igényeknek nem megfelelő. A dél-dunántúli régió mellékút-hálózata rossz minőségű és hiányosan kiépített. Az úthálózat állapotának romlása aggasztóan gyors. A 6-os számú főút minősége, bár szakaszaiban felújításra került, nem helyettesítheti a kiépítendő gyorsforgalmi kapcsolatot.

K+F helyzete

Kifejezetten kutatás-fejlesztéssel foglalkozó intézet nem található Barcson. Az egyes vállalkozások nem rendelkeznek azokkal az anyagi- és humán erőforrásokkal, amelyek lehetővé tennék számukra a kutatás-fejlesztési tevékenység folytatását, így elsősorban az anyacégektől veszik át a K+F eredményeket. Kutatás-fejlesztési tevékenységet, csak tevékenységi körükhöz kapcsolódóan, szűk körben végeznek.

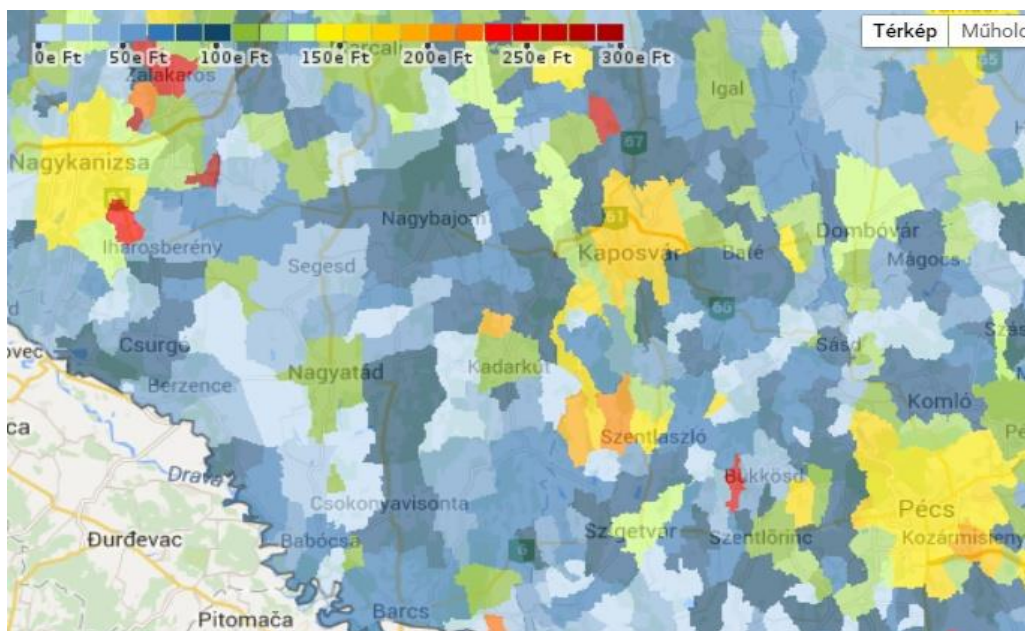
1.9.5 Ingatlanpiaci viszonyok (kereslet-kínálat)

Barcs lakásállományában jelentős változás nem történt az elmúlt időszakban: 2001-ban 4353 db, 2013. december 31-én 4537 lakás volt a településen. A kétezres évek közepétől megállt a lakásállomány bővülése a településen. A demográfiai és migrációs tendenciákat figyelembe véve nem meglepő, hogy a lakásállomány nem növekszik jelentős mértékben. A népességszám változását tekintve a lakásállomány csökkenése sem lenne meglepő.

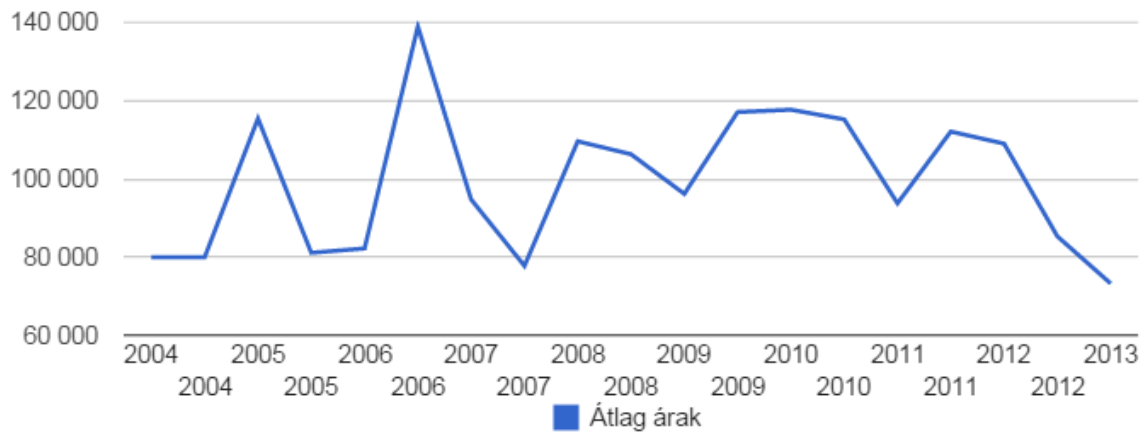

1.9-7. ábra: Lakásállomány Barcson (Forrás: KSH, Tájékoztatási adatbázis, 2013.)

Barcson megyei és regionális viszonylatban is alacsonyok az ingatlanárak, köszönhetően annak, hogy a bevásárló turizmus visszaesésével jelentős kínálat alakult ki a piacon, azonban a kereslet nem növekedett az elmúlt években.

1.9-8. ábra: Lakásárak Barcs térségében Forrás: <http://www.ingatlanet.hu/statisztika/Barcs>

1.9-9. ábra: Négyzetméterárak alakulása Barcson a lakásértékesítés során (Forrás: <http://www.ingatlanet.hu/statisztika/Barcs>)

1.10 AZ ÖNKORMÁNYZAT GAZDÁLKODÁSA, A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS ESZKÖZ- ÉS INTÉZMÉNYRENDSZERE

1.10.1 Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program

Az utóbbi évek változó gazdasági környezete, az állami illetve az önkormányzat által ellátandó feladatok körének újraszabályozása jelentős kihívások elé állította az önkormányzatot, mivel mind a saját bevételek, mind az állami támogatások a vártnál alacsonyabb szinten teljesültek. A működőképesség fenntartása érdekében az önkormányzat az alábbi intézkedéseket tette:

- Kötelező önkormányzati feladatok elsőbbségben részesítése
- Intézményi struktúra átalakítása
- Iskolák működtetésének átadása a KLIK-nek

Barcs város 2015-ös költségvetését 4,472 Mrd forint bevétellel, és kiadási főösszeggel tervezi.

1.10.2 Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere

Barcs város önkormányzata az elmúlt időszakban az alábbi pályázatokat valósított meg:

- ÁROP-1.A.5-2013.
- Barcs Város belterületi vízrendezése
- Könyvtár informatikai szolgáltatás-fejlesztése
- Barcs Nyugati városrész rehabilitációja
- A Barcsi Kistérségi Járóbeteg központ fejlesztése
- Barcsi Nevelési és Oktatási Intézmény fejlesztése
- Kompetencia alapú oktatás elterjesztése a Barcsi Nevelési és Oktatási Intézményben
- Esélyteremtés a Barcsi Nevelési és Oktatási Intézményben
- Barcsi Gyógyfürdő és Rekreációs Központ fejlesztése
- Barcsi Nevelési és Oktatási Intézmények Városi Bölcsőde fejlesztése
- BNI Arany János Általános Iskola Szuloki tagintézményének akadálymentesítése
- Barcs Város Oktatási Intézményeiben az Informatikai infrastruktúra fejlesztése
- VIBA Youth - VIBA Fiatalok Magyar – Horvát Együttműködési Program
- Dráva Völgye Középiskola komplex fejlesztése
- Regionális szennyvízelvezető és tisztító rendszer kiépítés (17 társult településsel közösen megvalósított)
- Ivóvízminőség javítási program a Barcsi Kistérségben, (11 település közös beruházása)
- KEOP-4.10.0/N/N14 „Fotovoltaikus rendszerek kialakítása”
- DDOP-3.1.3/G-14 „Háziorvosi szolgálat és fogászati szakellátás minőségének javítása”
- KEOP-5.7.0/15 „Barcs Város Önkormányzata Hivatala épületének energetikai fejlesztése”
- KEOP-5.7.0/15 „A barcsi Móricz Zsigmond Művelődési Központ hőtechnikai fejlesztése”

Az elmúlt időszakban átfogó, komplex településfejlesztési program a Nyugati városrész rehabilitációja keretében valósult meg, ami az alábbi elemekből állt:

Dráva Völgye Középiskola - BNI Ipari és Kereskedelmi Szakképző Iskola - Városi óvodák 4-es számú tagóvodája - Városi Könyvtár által közrezárt intézményi terület rehabilitációja, egységes arculatának kialakítása, közösségi térré fejlesztése. A projektben sor került a jelenlegi területet átszelő Latina utca ezen szakaszának megszüntetésére. A helyére térelemekkel gazdagított díszburkolat lett kialakítva. Az intézményi, közösségi téren térbútorok kerültek elhelyezésre (zenepavilon, információs pont, pergolák, fórum, stb.). Az intézményi téralakítással átszervezésre került az akcióterület forgalmi rendje is, ennek következtében megvalósult a Dráva Völgye Középiskolát nyugati oldalról határoló Ifjúság utca szakaszának felújítása, valamint a Csokonai utca Ifjúság utca és Barátság utca közötti szakaszának felújítása is. A kialakított intézményi térhez kapcsolódóan, három helyszínen parkolórendszer lett kialakítva. Az egyik legfontosabb beruházási elem a Városi Könyvtár átalakítása és funkcióbővítése volt.

A város nem rendelkezik önálló településfejlesztési intézményrendszerrel (városfejlesztési társaság, ipari parkot üzemeltető gazdasági társaság), ezeket a feladatokat az önkormányzat hivatala látja el a városban.

1.10.3 Gazdaságfejlesztési tevékenység

A 2014-18-as ciklusra vonatkozó gazdasági program legfontosabb célkitűzései a településfejlesztés vonatkozásában:

- Térségi elérhetőség előmozdítása
- Iparterületek kialakítása, a vállalkozások megtelepedéséhez szükséges infrastruktúra biztosítása
- Geotermikus energiára alapozott, üvegházás zöldségtermesztés beindítása a munkaerőpiacról kiszorult rétegek bevonásával a termelésbe.
- Lakossági igény szerinti építési telkek és ehhez kapcsolódva közművek kialakítása, vállalkozók bevonásával
- Belterületi közút hálózat felújítása
- Járda építés,
- Középületek környezetének rendezése, parkolók kialakítása,
- Csapadékvíz-elvezető rendszer építése, felújítása,
- Ivóvíz vezetékrendszer felújítása,
- Szennyvízcsatorna –hálózat bővítése,
- Temető létesítményeinek felújítása, építése,
- Buszváró létesítés,
- Nem hasznosított külterületi önkormányzati ingatlanok erdősítése, pihenő parkká alakítása, vagy termelésbe adása szociális ellátás segítéséhez
- Turisztikai jellegű területek fejlesztése

1.10.4 Foglalkoztatáspolitikai

A közfoglalkoztatás az 1.7.1.5 pontban került bemutatásra.

1.10.5 Lakás- és helyiséggazdálkodás

A település bemutatásánál már említésre került, hogy a város jellemzően családi házas, illetve társasházis övezetekből tevődik össze. A bérlakás állomány döntő többsége a társasházis övezetekben található, családi házas övezeti bérlakások száma elenyésző és a lakásgazdálkodás szempontjából nem releváns. A bérlakások száma a vizsgált időszakban gyakorlatilag változatlan, 313 db, a lakás kereskedeleméből adódik néhány darabos eltérés az egyes évek között. A teljes lakásállományhoz viszonyítva a bérlakás állomány aránya átlagosan 7 % körül mozog.

A lakások általános műszaki állapota többségében megfelelő színvonalúnak mondható megfelelő komfortfokozattal rendelkeznek. Az elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások aránya átlagosan 7,6 %-os. Meg kell jegyezni, hogy az elégtelen lakhatási körülményeket még a megfelelő színvonalú bérlakások esetében is maguk a bérlők idézik elő azzal, hogy nem gondoskodnak megfelelően bérleményük karbantartásáról, tisztántartásáról. A jelzett probléma legtöbbször a bérlő váltáskor okoz nehézségeket mind a bérlő, mind pedig a bérbeadó számára.

Az önkormányzat a bérlakás gazdálkodást az önkormányzati lakások lakbéréről és a helyi támogatásról szóló 24/2003.(XI.28.) számú, az önkormányzat rendelkezése alatt álló lakások és helyiségek bérletéről szóló 17/2011.(VIII.5.) számú, valamint az önkormányzati tulajdonban levő lakások és helyiségek elidegenítéséről szóló 24/2009.(VIII.4.) számú önkormányzati rendeletek alapján látja el. A rendeletek alapja: az önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény, és a lakások, helyiségek bérletére, valamint elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény.

A rendeletek általános célja, hogy a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló, többször módosított 1993. évi LXXVIII. Tv. (továbbiakban: lakástörvény) szabályozásával összhangban megteremtse az önkormányzat tulajdonában levő lakásokkal és helyiségekkel való eredményesebb és gazdaságosabb gazdálkodás feltételeit

Szociális lakhatás

Az előző pontokban már említésre került a szociális bérlakás állomány mértéke, illetve az, hogy az Önkormányzat mely jogszabályok és rendeletek alapján biztosít a rászorulóknak lakhatási feltételeket. A lakások bérletének feltételeit a már említett 17/2011.(VIII.05.) számú önkormányzati rendelet szabályozza. A rendelet részletezi bérlet létrejöttének szabályait, külön kiemelve, hogy a bérlő kijelöléséről a Képviselő-testület dönt a szociális alapú bérlő kijelölés esetén a polgármester javaslata alapján a Képviselő-testület Egészségügyi, Szociálpolitikai és a Városfejlesztési, Környezetvédelmi, Idegenforgalmi Bizottságai véleményezése után. A rendelet kimondja, hogy az Önkormányzat tulajdonában lévő lakásokat elsősorban szociális alapon és piaci alapon, másodsorban a bérlőkijelölési és kiválasztási jog, szakemberek részére történő bérbeadás útján kell hasznosítani. Külön részletezi, hogy mely lakások hasznosíthatók szociális és mely lakások hasznosíthatók piaci

alapon. A szociális alapú lakhatás biztosításához részletezi, hogy milyen kritériumoknak kell megfelelni az igénylőnek, annak érdekében, hogy a jogosultsági feltételek teljesüljenek. Szabályozza továbbá, hogy mely körülmények megléte zárják ki eleve a kérelmezőt a jogosultságból. A bérlő kijelölése természetesen a lakáshoz jutást automatikusan nem, hanem a névjegyzékre kerülő felvételt jelenti az igénylés beadásának sorrendjében.

A lakás kiutalása, illetve a bérleti szerződés megkötése a névjegyzék alapján a rászorultság figyelembe vételével, a rendeletben rögzített kiválasztási kritériumok szerint történik. A rendelet fontos eleme, hogy a bérleti szerződéseket a szociális lakhatás biztosítása esetén is egy évre lehet megkötni azzal, hogy az 1-1 évvel többször meghosszabbítható abban az esetben, ha a szociális rászorultság feltételei továbbra is fennállnak. A lakásigénylés száma az Önkormányzatnál általában 30 – 50 db között mozog, gyakorlatilag a vizsgált időszak mindegyikében. Összevetve ezt a kiutalható lakások számával megállapítható, hogy nincs jelentős várólista, ami kedvezőtlenül befolyásolná a lakásgazdálkodást, és a tapasztalatok szerint az igénylők az lakásigényük beadását követően egy éven belül bérlakáshoz jutnak, természetesen abban az esetben, ha a kiválasztási kritériumoknak megfelelnek és kellő mértékű jövedelemmel rendelkeznek annak fenntartására. Meg kell jegyezni, hogy az igénylők körében vannak olyanok, akik az igénylésüket a szülőktől való különválás reményében adják be, és bár a kiválasztási kritériumoknak megfelelnek, nem rendelkeznek igazolhatóan megfelelő jövedelemmel a lakás fenntartásához, munkanélküliek és éppen a szülők jövedelme, illetve a szülői háttér biztosítja számukra a megélhetést függetlenül attól, hogy adott esetben családjuk van, gyermekeket nevelnek. Természetesen, ha ez az állapot megszűnik és megélhetési és jövedelmi helyzetük pozitív irányba változik, ők is potenciális bérlőkké válhatnak. A kedvezőbb jövedelmi helyzettel rendelkezők számára biztosít lakásbérleti lehetőséget a piaci alapú bérbeadás, melyet a rendelet alapján pályázat útján lehet elnyerni és a bérlet jogához az jut hozzá, aki a tárgyalás során a legmagasabb összegű lakbér megfizetésére tesz ajánlatot. Természetesen ez esetben is érvényben maradnak a bérlakás igénylésre jogosultság kiválasztási kritériumai. Fontos eleme a rendeletnek, hogy a piaci alapú bérbeadásra pályázatot csak üres, vagy megüresedő lakásra lehet kiírni. A szociális lakhatás terén összességében megállapítható, hogy az Önkormányzat az ilyen típusú lakhatás biztosításához megfelelő számú és minőségű lakásállománnyal rendelkezik, a lakásigénylések száma a vizsgált időszakban állandósultnak mondható 30 – 50 db közötti, és nem áll fenn annak a veszélye, hogy az igényléseket nem tudja rövid határidőn belül kielégíteni.

Lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlan

Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlan az Önkormányzat tulajdonában mindössze 3 db van és ez nincs kihatással a lakásgazdálkodásra, illetve nem releváns a bérletek szempontjából.

Lakhatást segítő támogatások

A korábbiakban már említésre került, hogy az Önkormányzat mely jogszabályok, helyi rendeletek szerint szabályozza, illetve folytatja a lakásgazdálkodást. A lakásgazdálkodás lényeges eleme a bérlakások vonatkozásában a lakbér megállapítása, melyek egyben kifejezik a lakások minőségi különbségeit is. A bérleti díjak mértéke azonban már igazodik ahhoz a körülményhez, hogy a bérlemények kiadásának elsődleges célcsoportja az alacsony jövedelemmel rendelkező szociálisan rászoruló családok, viszont rászorultságuk ellenére rendelkeznek olyan mértékű jövedelemmel, hogy

a lakhatásuk fenntartásáról megfelelően tudnak gondoskodni. Ettől függetlenül gyakori probléma a bérlők körében, hogy a megélhetésükben bekövetkező negatív változások miatt nem képesek lakhatásuk fenntartására. Ezen probléma megoldására nyújt segítséget az Önkormányzat a 24/2003.(XI.28.) számú rendelete alapján a lakbér támogatására abban az esetben, ha a rendeletben szabályozott jogosultsági kritériumoknak megfelel a támogatást igénylő.

Meg kell azonban jegyezni, hogy a jövedelmi helyzetek kedvezőtlen alakulásának következményeként a településen lakásfenntartás nehézségei nemcsak a bérlakásban élőket, hanem a saját tulajdonú, vagy a magánúton bérelt ingatlanokban élőket is érinti. A probléma kezelésére a szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni ellátásokról, valamint a személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról szóló 8/2011.(III.25.) számú önkormányzati rendelet 20. §-a intézkedik úgy, hogy a támogatás mértékének megállapítását és folyósítását a pénzbeli és természetbeni ellátások igénylésének és megállapításának, valamint folyósításának részletes szabályairól szóló 63/2006.(III.25.) Kormányrendelet rendelkezései figyelembe vételével rendeli végrehajtani.

Fontos megemlíteni, hogy mind a lakbér, mind pedig a lakásfenntartási támogatás esetében a támogatás bérleményeket kezelő részére, a lakásfenntartási támogatás esetében pedig a szolgáltatók részére téríti a támogatást az önkormányzat, a támogatottnak pedig a támogatás mértékével csökkentett díjat kell fizetnie a szolgáltatók felé.

A lakhatást segítő támogatások vonatkozásában megállapítható, hogy az Önkormányzat ennek biztosítása érdekében minden jogszabályi lehetőségét kihasználja, a lakásbérleti díjak megállapításánál figyelemmel van a lakosság általános jövedelmi helyzetére. Hátrányként kell viszont megemlíteni, hogy bár helyi rendeletben szabályozva van a lakásépítéshez, lakásvásárláshoz, illetve lakásbővítéshez adható egyszeri vissza nem térítendő támogatások köre és mértéke, forrás hiányában az Önkormányzat nem tud ilyen igényeket kielégíteni, jóllehet a saját erőből történő egyedi lakásépítések – lakás vásárlások támogatásával tovább javulnának a lakásgazdálkodás feltételei.

A statisztikai adatokból kitűnik, hogy a lakhatási körülmények romlása egyre szélesebb körűvé válik, a támogatási igények száma és a kifizetésre kerülő támogatások mértéke folyamatosan növekszik mely a már említett jövedelmi helyzet kedvezőtlen alakulására, illetve a jövedelmek drasztikus értékvesztésére vezethető vissza. Összevetve teljesített lakhatási körülményeket segítő támogatások számát a rendelkezésre álló lakások átlagos 4.525 darabszámával a támogatás mértéke 2008 évben 7,65 %-os mértékű, 2011 évben már 15,89 %-os mértékű, 2012 évben pedig a jogszabályok szigorodása következményeként 12,60 %-os mértékű. Aggasztónak mondható az az adat is, hogy a lakásállomány növekedése a 2008. évi adatokhoz képest mindössze 23 db-ot tesz ki, ami a lakásépítési kedv, illetve lehetőség visszaesését jelenti, és szintén a jövedelmi helyzet, a megélhetési körülmények kedvezőtlen alakulását tükrözi a településen.

1.10.6 Intézményfenntartás

Az önkormányzati intézmények köre az elmúlt években alapos átalakuláson ment át. Legfontosabb változások, hogy önkormányzati fenntartásból állami fenntartásba és működtetésbe került egy jelentős intézményi kör.

A Köznevelési tv. (2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről) 74. § (1) bekezdése alapján 2013. január 1. napjától az állam gondoskodik – az óvodai nevelés, a nemzetiséghez tartozók óvodai

nevelése, a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése kivételével – a köznevelési alapfeladatok ellátásáról.

A. tv. 74. § (4) bekezdése alapján a 3000 főt meghaladó lakosságszámú települési önkormányzat gondoskodik – a szakképző iskola kivételével – az illetékességi területén lévő összes, saját tulajdonában álló, az állami intézményfenntartó központ által fenntartott köznevelési intézmény feladatainak ellátását szolgáló ingó és ingatlan vagyon működtetéséről.

A Klebelsberg Intézményfenntartó Központ (KLIK) az oktatásért felelős miniszter irányítása alatt működő központi hivatal, amely országos illetékességgel látja el a fenntartói feladatokat. A KLIK járási tankerületei az illetékességi területükön működő általános iskolák, alapfokú művészeti iskolák és gimnáziumok fenntartásával kapcsolatosan ellátják a KLIK szervezeti és működési szabályzatában számára meghatározott egyes fenntartói feladatokat.

A Kistérségi Járóbetegellátó Központ továbbra is önkormányzati fenntartásban működik

1.10.7 Energiagazdálkodás

Barcs város önkormányzata rendelkezik részletes felméréssel az önkormányzati intézmények energiafelhasználása vonatkozásban.

Intézmény	A fő falak és tető típusa (pl.: lapostető, panel épület)	Emeletek száma (pl.: földszint+2 emelet)	Padló mérete (m ²)	Légtér (m ³)	Épület kora [év]	Legutolsó felújítás éve (ha volt ilyen) [dátum]	Fűtési rendszer típusa (pl.: központi gázfűtés, geotermikus távfűtés)	Gáz alapú fűtés esetén: éves gázmennyiség [m ³]	Fűtés energia éves mennyisége [GJ]
Óvodák:									
Barcs, Széchenyi köz	Nagyméretű téгла, magastető	Pince, földszint	308	862	80		központi gázfűtés	6 349	149
Barcs, Deák Ferenc utca	B-30 blokk, nyeregtető	Földszint	498	1 444	40		központi gázfűtés	10 561	292
Barcs, Hársfa utca	Téгла, lapostető	Földszint	377	1 093	35	2 013	központi gázfűtés	11 912	360
Barcs, Szent István utca	B-30 blokk, nyeregtető	Földszint	382	1 146	35	2 012	központi gázfűtés	6 618	237
Bölcsődék:									
Barcs, Tavasz u. 1.	ÉTISZERK szerkezet, lapostető	Földszint	759	2 166	31	2014, nyílászáró csere, külső hőszigetelés tetőn is		26 340	560
Szociális Intézmények:									
Szoc. Központ	Falazott, magastető	Földszint + tetőtér	1 243	3 408	31			223 556	5 397

Sport, kultúra:									
Sportpálya Barcs	Falazott, előregyártott, lapostető	Földszint	547	1 515	28				
Sportpálya Somogytarnóca	Falazott, magastető	Földszint	124	347	23				
Művelődési ház	Falazott, magastető	Földszint tetőtér	+ 1 848	6 468	70	2 006		18 413	541
Könyvtár	Falazott, félnyereg tető	Földszint emelet	+ 1 237	4 453	3	2 013		0	0
Muzeum	Falazott, magastető	Földszint emelet tetőtér	+ 820	2 296	85	1 978		5 165	157
Egészségügy:									
Kistérségi Központ	Járóbeteg Vázaz, lapostető	Földszint + 1 emelet	+ 1 806	5 418	2			Központi gázfűtés	
SZTK Régi épület	Vázaz, falazott, lapostető	Földszint + 1 emelet	893	2 679	56			Központi gázfűtés	
SZTK Új épület	Falazott, lapostető	Földszint + 1 emelet	1 013	3 039	29			Központi gázfűtés	70 607 780
Polgármesteri Hivatal:									
	Tégla, magas és lapos tető	Földszint emelet tetőtér	+ 2 398	8 153	68, 36,30	2005 részbeni		Központi gázfűtés	62 106 4 563
Összesen:			-	-	-	-	-		441 627 13 036
			-	-	-	-	-	m3	GJ

Barcs város önkormányzata a közintézményei felújítása során eddig is nagy hangsúlyt fektetett az energetikai korszerűsítésre. Megkezdődött a Barcsi Gyógyfürdő és Rekreációs Központ fotovoltaikus rendszerének kialakítása, melyre az Önkormányzat 35 101 614 Ft támogatást nyert, valamint két további energetikai pályázat is nyertes státuszba lépett, a Polgármesteri Hivatal épülete mintegy 102.971.528 Ft, a Móricz Zsigmond Művelődési Központ épülete pedig 67.402.956 Ft-ból újul meg.

A közeljövő feladatai a közvilágítás korszerűsítése, amelyre vonatkozóan a benyújtott 164 millió Ft összköltségű pályázat nem részesült támogatásban,.

Barcson a lakásállomány jelentős része szintén elavult energetikai szempontból, a település nem vett részt a panelprogramban.

1.11 TELEPÜLÉSÜZEMELTETÉSI SZOLGÁLTATÁSOK

A település kötelező és önként vállalt feladatai és a feladatot ellátó szervezetek:

- köztemetők kialakítása és fenntartása, - Szalai És Társai Kft
- a közvilágításról való gondoskodás, - Watt-Eta Kft
- kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása, - Kéményseprő Kft, Nagyatádi központtal
- a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása, - Városgazdálkodási Igazgatóság
- közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása, - Városgazdálkodási Igazgatóság
- környezet-egészségügy (rovar- és rágcsálóirtás) – Roteberg Kft
- helyi közösségi közlekedés biztosítása; - megszűnt korábban a volán biztosította
- hulladékgazdálkodás; - Dél-Kom Kft
- távhőszolgáltatás nincs a településen
- víziközmű-szolgáltatás: DRV Zrt

1.12 A TÁJI ÉS TERMÉSZETI ADOTTSÁGOK VIZSGÁLATA

1.12.1 Természeti adottságok

Barcs város területe síkvidék jellegű, természetes környezete országos viszonylatban is értékes, ami a nyíres-borókás ligeterdők, láperdők és láprétek változatos növény- és állatvilágával „Barcsi Tájvédelmi Körzetként” országos védett területnek minősül és az 1996-ban megalakult a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóságához tartozik. A Duna-Dráva Nemzeti Park területeit azok helyrajzi számaival a 7/1996.(IV.17.) KTM számú rendelet (MK 1996. évi 30. szám) 1. és 2. számú melléklete Barcs, Drávaszentés és Somogytarnóca címek alatt sorolja fel.

A Drávát határközelsége miatt viszonylag háborítatlanul őrizték meg a folyóhoz kapcsolódó ökoszisztémák, amelyek ma Európa utolsó természet közeli állapotban fennmaradt nagy folyójává teszik. A sűrű géme kolóniái található a vízhez közeli égeresekben, a háborítatlan dús lombú erdőkben több fekete gólya pár is fészkel, s itt található a kormorános erdő is, a tömegesen fészkelő kárókatonák telepe.

Somogy területén a földtörténet legkorábbi ismert (kb. 450 millió éves) emlékei mélyen eltemetve található a felszín alatt. Az itt lemélyített több száz mélyfúrás és a kiterjedt geofizikai kutatások szolgáltatottak információt a megye földtani felépítéséről és a dombsági felszín kialakulásáról.

Somogy földtörténetében az Óidő (580-240 millió év), a Középidő (240-65 millió év) folyamán képződött kőzetek a mélyfúrások tanúsága szerint mintegy 500-4000 m mélységben vannak. A mélyben lévő kőzetek tanulmányozása során megállapították, hogy a Kaposvár-Dunaújváros-Miskolc vonaltól északra és délre más-más kőzettípusok jelennek meg Somogy medencealjzatában. Északon a ságvári és a buzsaíki fúrások nagy keménységű mélységi magmás kőzetet, gránitot, a siófoki és balatonföldvári fúrások pedig átalakult, palás szerkezetű fillitet hoztak a felszínre. A déli részen a felszínhez közelebb mecseki típusú gránitra bukkantak.

A két eltérő egységet az úgynevezett Igali-öv választja el egymástól, mely a földtörténeti Középidőben az afrikai és eurázsiai eredetű kéreglemezek ütközése révén jött létre.

A Föld belső erőinek hatására az ütközési frontokon az egyes lemeztöredékek elmozdultak, s megindult a Dunántúli-középhegység kialakulása és kerültek ott az óidei kőzetek ismét a felszínre, miközben Somogy területe több medencére tagolódott és megsüllyedt.

A tengeri elöntés hatására sekély-, és mélytengeri mészkő, dolomit, valamint gyengén átalakult agyagpala rakodott le a somogyi medencealjzatba. Somogy déli részét pedig a szárazföldi homokkő, sekélytengeri mészkő és dolomit üledék felhalmozódás jellemzi.

A Harmadidőszakban – az elmúlt 65 millió év során - már Somogy jelenlegi felszínén is jól nyomon követhető nagyarányú változások történtek; a Dunántúlon ekkor tengerek, szigetek, nagy tavak és vulkáni kitörések alakították tovább a felszínt. Az eocén kor jellemző kövülete, a Szent- László pénzének nevezett egysejtű fosszilizálódott váza, melyet a mélyfúrások Balatonkiliti és Buzsák körzetében andezit vulkanizmus nyomaival együtt hoztak a felszínre. Ezt követően Somogy területe egy nagyobb üledékfelhalmozó medence részeként több fázisban megsüllyedt és felszínét sekély illetve mélytenger öntötte el. A tengerből időben fokozatosan csökkenő számú sziget, szigetcsoport emelkedett ki szárazulatként. A tengeri üledékek nagy vastagságban halmozódtak fel, Inke környékén a miocén üledékek vastagsága, kőszenes tarka agyag, homokkő és konglomerátum eléri az 1000 m-t. Ezt fedik be az alsó és felső pannon üledékek mintegy 100-600 m-es vastagságban.

Domborzat

Somogy jelenlegi domborzatának kialakításában a mélyszerkezeti struktúrájának valamint a harmad- és negyedidőszaki kéregmozgásoknak volt döntő szerepe. Ez a terület a Pannon tenger elvonulása után már nem süllyedt tovább, mint az Alföld, hanem inkább megemelkedett. A kéreg feldarabolódásával és a felszín fölárkolásával kialakultak a dombságok. A jelenlegi felszín arculatának meghatározó tényezője volt Belső-Somogyban a folyóvízi feltöltődés és a szél homokot áthalmozó munkája, mely kötött futóhomokformákban mozgalmassá tette a sík felszínt, szép kifejlődése Nagybjomtól nyugatra látható. A somogyi dombok felszínét először tektonikai jellegű kéregmozgások szabdalják fel, billentették különböző helyzetbe az egyes tábladarabokat, majd a folyóvízi erózió formálta, mélyítette a völgyeket a szerkezeti vonalak mentén. Széles háta, szelíd dombok, meredek tábla szegélyek, hosszanti völgyek, patakok által mélyen bevágott völgyek, domborok között megbújó tavak teszik vadregényessé a tájat.

Somogy legmagasabb pontja a Gyógy-hát (314 m), a legalacsonyabb része pedig Szentborbás mellett található (98 m).

Éghajlat

Somogy megye mérsékelt meleg nyarú kontinentális éghajlatú, ezt alapvetően földrajzi helyzete határozza meg, azonban ezt az óceáni és a mediterrán éghajlati befolyás módosítja. E területen a domborzat éghajlat módosító hatása elenyésző, a klíma kiegyensúlyozott.

Napsütötte órák száma évente 1950 és 2050 óra között változik, észak-keleti irányban növekszik.

Az évi középhőmérséklet sokévi átlaga: 10-10,5 C°, melytől csak a Somogyi-dombság magas részén (Külső-Somogy, Zselic) van eltérés, ahol az évi középhőmérséklet kissé alacsonyabb. Az év leghidegebb hónapja a január, a januári középhőmérséklet az egész megye területén fagypont alatt van (-1,0 -1,5 C°), de az északkeleti területen fekvő külső-somogyi dombvidéken az erőteljesebb kontinentális befolyás miatt ennél még 0,5 -1 C° alacsonyabb.

Az évi hőmérséklet maximumát júliusban éri el, értéke átlagosan 20-20,5 Co. A tenyészidőszak hőmérsékletének átlaga 16 C° körül mozog. Az évi középhőmérsékleti ingás nyugatról keleti irányban növekszik.

A csapadék évi összege: 600-800 mm, észak-keleti irányban csökken. A csapadék évi eloszlásában érvényesül az atlanto-mediterrán befolyás, ennek következtében másodlagos őszi csapadék-maximum alakul ki. A legcsapadékosabb hónap a megye keleti felében a május, másutt a június. A hótakarós napok évi száma: 35-40 nap, kivéve a Balaton-medencét, ahol 25-30 nap.

A szélirány-gyakorisági adatok azt tükrözik, hogy a megye keleti felét kivéve főleg az É-i és DNY-i irányú szelek az uralkodóak, míg keleten az erőteljesebben érvényesülő kontinentalitás következtében főleg ÉNY-i szelek fújnak. A Balaton vidék helyi hegylábi szele a Bakonyi szél, mely a déli parton homokturbás rendszert építve egyenesítette ki a Balaton partvonalát.

Vízrajz

Somogy megyében az országos átlagnál jóval magasabb évi csapadékmennyiség következtében a vízhálózat sűrű (0,17 km/km²). A felszíni vizeket a megye középső részén nagyjából kelet-nyugati irányban húzódó elsőrendű vízválasztó két nagy vízgyűjtő rendszerre osztja.

A megye déli felén a Dráva fűz fel számos kisebb-nagyobb vízfolyást. A Dráva hazánk harmadik legnagyobb folyója, az őrtilosi Szentmihály-hegy tövében egyesül a Murával és éri el Somogy megye területét. Vízjárása kiegyenlített, építő és romboló munkáját szabadon végezheti, hisz a folyó somogyi szakasza egyike Európa még szabályozatlan vadvizeinek.

A talajvíz szintje tájegységenként különböző, legmagasabban a belső-somogyi területen van, ahol sok apró, talajvízből táplálkozó tavacskát, lápot találunk. Somogyban a rétegvízből származó hévizeket ma még csak részben hasznosítják, legismertebb melegvízű fürdők: Barcs, Babócsa, Csokonyavisonta, Igal, Kaposvár, Nagyatád.

1.12.2 Tájhasználat, tájszerkezet

A Dráva Barcs felett

Dráva Őrtilos-Barcs közötti szakaszán a mai napig is megőrizte természet közeli állapotát, még mindig felfedezhetjük az érintetlen folyókra jellemző tulajdonságait, kanyargóságát, építő és romboló munkáját, zátonyait, mellékágait, ám ezt igen összetett szempontok figyelembevételével is meg kell őriznünk.

E dinamikus rendszer egyik legfőbb értéke, hogy változatos élőhelyet biztosít egy igen gazdag állat- és növényvilág számára, fajok sokaságának nyújt megélhetési, sok esetben megmaradási lehetőséget.

Az egyik gond ezzel kapcsolatban, hogy a folyó felső és középső szakaszain, azaz Órtilostól felfelé a Drávát keresztirányban elzáró erőművek épültek. A több mint húsz létesítmény jelentősen befolyásolja a természetes áramlási viszonyokat, s ennek hatásai a hazai folyószakaszon is érezhetőek, kimutathatóak. A vízierőművek a szállított hordalékot felfogják, csúcsjáratos üzem módjuk pedig szélsőséges napi vízszintingadozásokat okoz. A másik: a vízgyűjtő területen a gazdálkodásból, illetve a településekről származó szennyeződés rontja a vízminőséget. Márpedig ezek hatással vannak az állat- és növényvilágra, károsítják a környezetet.

A Dráva Barcs alatt

Barcs városa nem, de a barcsi kistérség érintett az Ős Dráva Programban, amely egy komplex, a természeti, társadalmi és gazdasági szférát egyaránt érintő területfejlesztési program, és hosszútávon a fenntartható fejlődés feltételeit teremtheti meg hazánk egyik leghátrányosabb térségében, az Ormánságban. A Program a tartós megoldásokat eredményező terület- és vidékfejlesztés első hazai mintaprogramjává válhat, és sikere esetén nemzetközi léptékben is modell-értékű lehet.

A program közvetlen előzményeként az elmúlt 8 évben több koncepcionális tervezési munkafázis zajlott le, amelyek feltárták a valós problémákat és rögzítették a célrendszert.

Az előkészítés jelentősebb fázisai a következők voltak:

- 2005-ben a Magyar Terület- és Regionális Fejlesztési Hivatal megbízásából dolgozták ki "Az Ormánság komplex rehabilitációs és területfejlesztési programja" című dokumentumot;
- 2007-ben elkészült az Ős-Dráva Program vízellátó rendszerének koncepció-tanulmánya;
- Interreg-pályázat segítségével 2007-ben látott napvilágot a Vízügyi műszaki terv, a Tájgazdálkodási terv és a Területfejlesztési programterv, eredetileg 36 önkormányzat aktív bevonásával (Ős-Dráva Program tervei 2007. Készült az Interreg III/A közösségi kezdeményezés Szlovénia/Magyarország/Horvátország Szomszédosági Program 2004-2006 SL-HU-CR/05/4012-106/2004/01/HU-103 jelű projekt támogatásával).

A 2011. január 14-én kihirdetett Új Széchenyi Terv Pályázati Kézikönyvének Nemzeti Programjai között az Ős-Dráva Program is szerepelt. A Kormány vállalta, hogy az Ős-Dráva Program elindításával, a természeti-környezeti viszonyokkal összhangban lévő vízgazdálkodás helyreállítása eszközével segíti a gazdasági értelemben súlyosan elmaradott, de természeti adottságokban gazdag, egykor virágzó mezőgazdaságról és arra épülő gazdag néprajzi hagyományairól híres Ormánság fejlesztését.

Magyarország Kormánya 2012. július 17-én határozatot hozott az Ős-Dráva Programról (1242/2012. (VII.17.) Korm. határozat). A kormányzat szándéka szerint az Ős-Dráva Program tervezési területén (ami az Ormánság legnagyobb részét magában foglalja) meg kell teremteni a felszíni vízrendszerre alapozott komplex, a természeti, társadalmi és gazdasági szférát egyaránt érintő, hosszú távon is fenntartható fejlődés feltételeit.

Az egykori természetes tájhasználatú Dráva-menti területek a Kárpát-medence leggazdagabb vidékei közé tartoztak. Vizes élőhelyek, kiterjedt erdők, rét- és legelőgazdálkodás, valamint a táj belső igényeit kielégítő szántóművelés jellemezte a térséget. A Dráva vízgazdálkodásban betöltött szerepének, illetve a tájhasználat megváltozása a természeti környezet és a helyi kultúra pusztulását, valamint a korábbi megélhetési lehetőségek beszűkülését eredményezték. Sürgető feladatként

jelentkezik tehát az Ormánság egész területét illetően az egykori gazdag természeti környezet, illetve az arra épülő tájgazdálkodás helyreállítása.

A térség jelenlegi vízgazdálkodása, valamint az erre épülő tájhasználat (főként iparszerű mezőgazdaság) a terület kiszáradását, a természetes rendszerek leépülését okozzák az egész Ormánságban. A természeti környezet degradációja mellett a társadalom szétesése, kulturális és gazdasági elszegényedése jellemző. A korábbi megélhetési lehetőségek (legeltető állattartás, halászat, gyümölcsészet stb.) mára a terület nagy részén megszűntek.

Jelenleg az uralkodó iparszerű mezőgazdaság mindössze a helyi lakosság egy szűk rétege számára biztosít jövedelmi lehetőséget, pedig – nagyobb városok híján – rövid- és középtávon egyedül a primer szektor, és az arra épülő helyi kis feldolgozóipar lenne képes tömegesen munkahelyet teremteni. Az egykori gazdag természeti környezet, illetve az arra épülő tájgazdálkodás helyreállítása az Ormánság egész területén alapvető feladat. Gazdasági értelemben a térség ma hazánk egyik legelmaradottabb területe, ahol a helyi társadalom teljes kilátástalanságban él.

Az utóbbi évek egyre gyakoribbá váló klíma-ingadozásai különösen hátrányosan érintik a rossz vízgazdálkodású Ormánságot. 2007 és 2012 között meglepően gyakran dőltek a hideg- és melegrekordok, egyértelműen növekedett a klíma szélsőségsége. Az Ormánságban pl. Sellyén több alkalommal és több évszakban mértek országos melegrekordokat, amiket (pl. 2009-2010 telén) nemegyszer 25-30 C°-os lehűlések követték. A lehulló csapadékmennyiség az utóbbi években elképesztő extrémításokat mutat. 2010-ben közel 1350 mm csapadék hullott a térségben, és óriási (bel)vizes területek jöttek létre, majd 2011-ben – a 2000-2009 közti periódushoz hasonlóan – szinte félsivatagi jellegűre váltott az éghajlat, a havi csapadékmennyiség (2012. szeptemberig) általában nem érte el a 30 mm-t. Ilyen mértékű hőmérséklet- és csapadékingadozás minden élő szervezetet megvisel, tovább rontja a biodiverzitást.

A csapadékhiányos évek sora – néhány évtől (pl. 2010) eltekintve – már az 1990-es évek eleje óta tart, ami katasztrófális következményekkel jár az Ormánságban: a rossz vízháztartású altalaj (pl. hordalékkavics takaró), illetve a belvív-elvezető csatornák szívó hatása mára szinte teljesen kiszárította a területet. Ezzel párhuzamosan az egy-egy nedvesebb évben lehulló csapadékot a rossz vízrendszer nem megtartja, hanem levezeti, a vízrendszer vízmegtartó-képessége elégtelen, sőt a jelenlegi szisztéma előkészíti a csapadékos időszakok utáni gyorsabb ütemű kiszáradást.

1.12.3 Védett, védendő táji és természeti értékek, területek

1.12.3.1 Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek

Tájképvédelem szempontjából két kategória szerint emelik ki a védendő területeket. Vannak „országos jelentőségű”, valamint „térségi jelentőségű” tájképvédelmi területek.

Az OTrT felülvizsgálatkor született döntés értelmében a módosított országos terv a kétszintű lehatárolást megszünteti, és egy egységes, országos övezetként meghatározott tájképvédelmi területi lehatárolást vezet be. Ennek Somogy megye területrendezési terve még nem felel meg, mivel tájképvédelem szempontjából már még két kategória „országos és térségi jelentőségű tájképvédelmi terület” szerint emelik ki a védendő területeket.

A homokpadok, morotvák, nádas szegélyek vörös gémek, kiskócsagok táplálkozási helyei. A folyó kavicszátonyain figyelték meg ismét a kis csér hazai költését. A folyó meredek homokpartfalaiban csoportosan költenek a parti fecskék. Az őszi tavaszi madárvonulások alkalmával nagy csapatokban szállnak le megpihenni különféle récefajok, szalonkák és partfutó madarak vagy olyan ritka ragadozó madár, mint a halászsas

A part mentén liánnövényekkel átszőtt, szinte járhatatlan fűz- és nyárfákból álló erdőt puhafa ligeterdőnek nevezik. Az ilyen típusú erdők mindig sokféle rovar fogyasztó énekesmadár dalától hangosak.

A parttól távolabb alakultak ki a keményfa ligeterdők, ezek jellemző fája a kocsánytalan tölgy, a magas kőris és a szil. A keményfa ligeterdők kötik össze Belső-Somogy területének erdőfoltjait a Dráva-völgy felé, így a belső-somogyi tájegység jellegzetes növény és állatfajai keverednek a Dráva menti flórában és faunában.

Ezeknek az erdőknek kiemelkedő természetvédelmi jelentőségű költő madara a fekete gólya, rétisas, barna kánya, darázs ölyv. A fekete harkály, amely hazánkban főleg csak bükkösökben fordul elő, az utóbbi időben nagy folyóink ligeterdeiben is megtelepedett. Szintén az ilyen nagy kiterjedésű erdők biztosítanak élőhelyet a vadmacskának és az elmúlt évtizedekben Dél-Somogy területén egyre gyakrabban megfigyelt aranyakál családoknak.

Az üde aljnövényzetű erdők gerinctelen állatvilága nagyon változatos, a kilencvenes évek elején kezdődött Dráva mente zoológiai felmérésének eredményeképpen közel 5000 faj előfordulásáról számoltak be a kutatók. 34 faj magyarországi előfordulása a csak e vizsgálatok eredményeképpen vált ismertté.

A mérsékelt hűvös, erősen nedves erdők aljnövényzetében - különösen a tavasszal - sokféle virág bontogatja szirmait. A Dráva mentén néhol szinte tömeges a tavaszi tőzike, él itt a nyugati csillagvirág, szép állománya található a hegyi zergevirágnak.

A folyó hazánkat az őrtilosi dombok tövében éri el. A délre néző domboldalak és a folyóvölgy párás helyi klímája az a sajátos környezeti tényező, amely lehetőséget biztosított arra, hogy itt több ritka mediterrán elterjedésű növény és állatfaj itt megtelepedjen hazánkban, ilyen pl.: a hármalevelű fogasír vagy a nyugati ajtós csiga.

A nemzeti park területének több jellemző sajátos arculatú kis tája van. Tótújfalu határában és Darány mellett a száraz homoki gyepek, magányos és csoportosan növő borókák tájképi szempontból is nagyon látványosak. Hazánkban csak ezeken a helyeken találták meg a boróka lisztes fátyolkát és a ritka boróka cincért. A homokpusztai gyepek jellemző védett növénye a fekete kökörccsin.

A Barcsi Borókás kiemelkedő természetvédelmi értékű helye a Nagyberek, amelynek tündérrózsás tava számos vízimadár táplálkozó helye. Itt és a hozzá hasonló lápok szegélyén fordul elő a nagy termetű királyharaszt.

A Dráva mente védett területei között természetvédelmi szempontból különös értéket képviselnek még a nedves rétek, mocsárrétek és a kaszáló rétek. Ezek közös jellemvonása, hogy erre a vidékre jellemző mezőgazdasági tevékenység következtében alakultak ki. Már 1977-ben védetté nyilvánították a Babócsai Basakertet, ahol a csillagos nárcisz, május második felében, fehér virágszőnyegként fedi be az enyhén hullámzó felszínt. Szintén tavasszal bontja szirmait a kockás

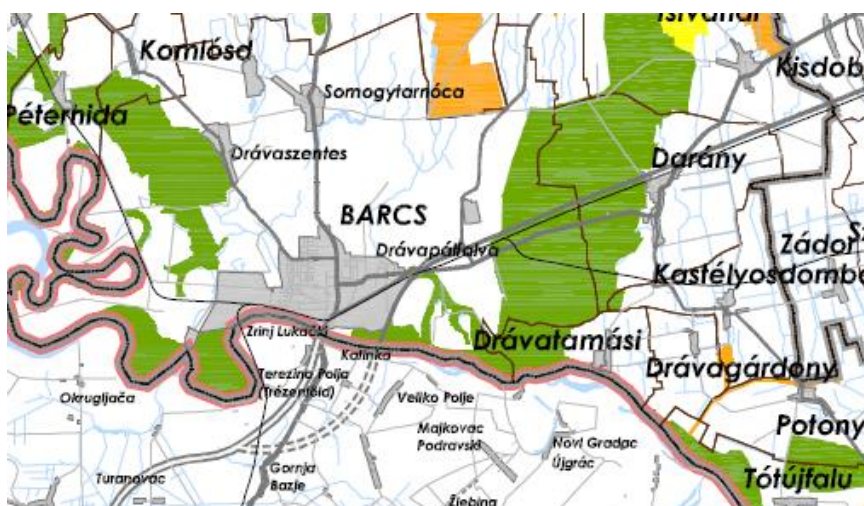
liliom, szibériai nőszirm. Ősszel pedig az őszi kikerics lilás virágai lepik el tömegesen a kaszálóréteket.

A nedves rétek virágai kitűnő nektárforrást biztosítanak a fajokban gazdag rovarvilág számára. Figyelemreméltóak az alhavasi tűzlepke, vérfűboglárka, magyar tűzlepke állományai. Ilyen rétek ritka madara a fokozottan védett haris is, melynek inkább csak a jellegzetes hangját halljuk, mint látjuk. A fehér gólyák apró gerinces állatokra, egerekre, békákra és nagyobb termetű gerinctelen állatokra, sáskákra, bogarakra vadásznak.

1.12.3.3 Ökológiai hálózat

Az ökológiai hálózat elemeit az Országos Területrendezési Terv egységesen jeleníti meg, míg az övezeti három kategóriáját (magterület, ökológiai folyosó, pufferterület) a megyei rendezés terv vonatkozó melléklete jelöli. Barcson magterület és ökológiai folyosó található területe a védett területek (országos, Natura2000) egybeesnek.

A magterületek természetességüket, ökológiai funkciójukat tekintve az ökológiai hálózat természetvédelmi szempontból legfontosabb elemei. Az ökológiai folyosó övezetébe olyan területek tartoznak, amelyek döntő részben természetes eredetűek, és alkalmasak az ökológiai hálózathoz tartozó egyéb élőhelyek (magterületek, puffer területek) közötti biológiai kapcsolatok biztosítására.

1.12-2. ábra Ökológiai hálózat Somogy megye területrendezési terve alapján

1.12.4 Természeti értékek helyi védelme

A helyi természetvédelemre javasolt területek a következők, amelyeket a szabályozási tervek is lehatárolnak:

- Hősök tere
- Somogytarnócai faluközpont és kastélypark
- Béke u. fasor
- Belcsapuszta
- Középrigóci kastélypark
- Barcs-Komlósi-Rinya környéke
- Somogytarnócai halastavak és környéke
- Május 1. parkerdő

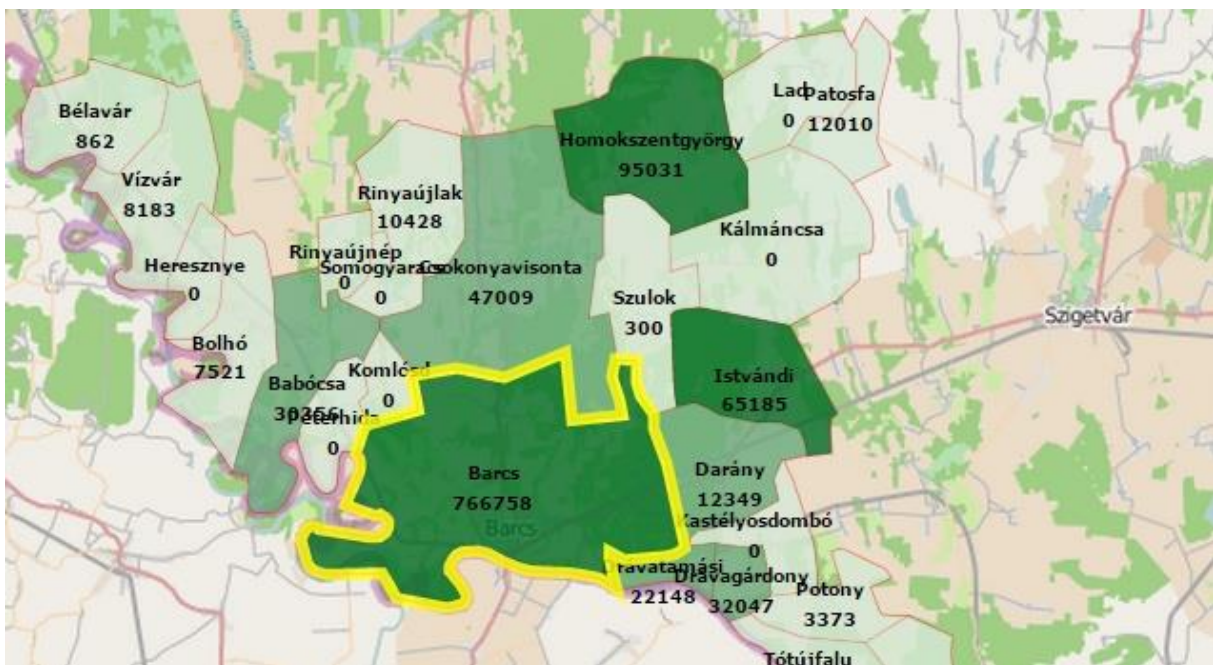
- Aranyos pusztai temető
- Izraelita temető

1.13 ZÖLDFELÜLETI RENDSZER VIZSGÁLATA

1.13.1 A települési zöldfelületi rendszer elemei

1.13.1.1 Szerkezeti-, kondicionáló szempontból lényeges valamint a zöldfelületi karaktert meghatározó elemek

A település zöldfelületi rendszerének elemei a közterületen kialakított közparkok, közkertek a jelentős zöldfelületű létesítmények kertjei (pl. különleges területek – temető, sport- és rekreációs területek; oktatási- és egészségügyi létesítmények kertjei), lakókertek, erdő- és mezőgazdasági területek (kiskertek), vonalas zöldfelületi elemek (utakat, vízfolyásokat kísérő gyepes, illetve fásított zöldsávok, fasorok).

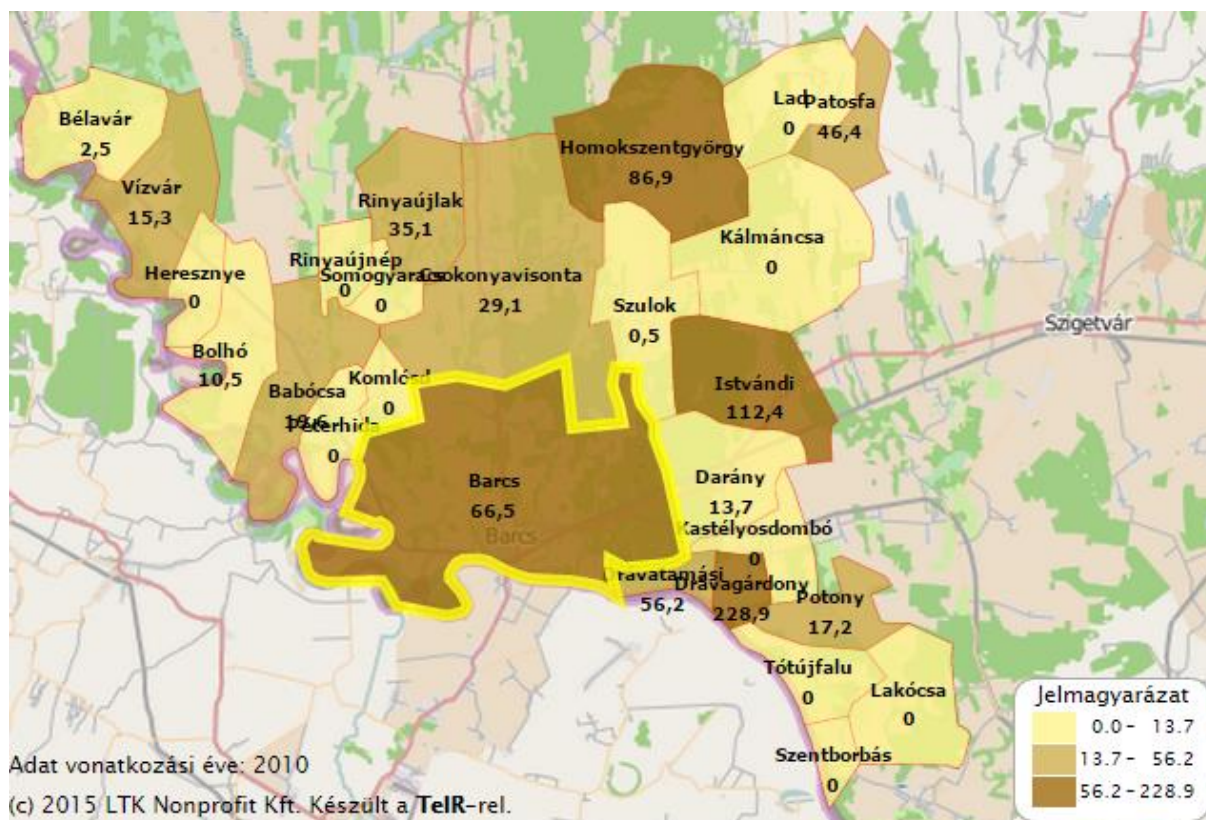
1.13-1. ábra: Zöldfelületek nagysága Baracson és környékén (m²) (Forrás: KSH, Tájékoztatási adatbázis, 2013.)

A zöldterületek az állandóan növényzettel fedett közterületek (közpark, közkert). A város jelentősebb zöldterületei:

- Ifjúsági park
- Rinya patak és Mészégető utca közti terület
- Dráva parti sétány
- Szabadstrand
- Szabadidőközpont
- Somogytarnóca és Drávaszentés területei

1.13.1.2 Zöldfelületi ellátottság értékelése

Barcson a zöldfelületi ellátottság jó. A közterületek tisztasága, gondozottsága az országos átlag feletti. A közterületek állapota az elmúlt években jelentős megújuláson ment keresztül. A lakótelepi tömbbelsőik magas színvonalú megújításának hatására az országban kevés helyen tapasztalt zöldterületi minőséggel rendelkezik a város. A fejlesztési programokat a város saját forrásból fedezi.

1.13-2. ábra Egy főre jutó zöldterület nagysága Zöldfelületek nagysága Barcson és környékén (m²) (Forrás: KSH, Tájékoztatósi adatbázis, 2013.)

Az egy lakosra jutó zöldfelület arányában a település országosan is jó értékkel rendelkezik. A jelenlegi zöldfelületi rendszer azonban még nem teljes. A zöldfelületekben gazdag erdőterületeket összekötő zöld folyosó zöldfelületi rendszerré fejlesztése szükséges, abból adódóan, hogy a település közigazgatási területének nagy része szélerezési veszélyeztetett kategóriába tartozik, ami jelentős és orvosolandó probléma. Konfliktusforrást jelent ugyanakkor, a mezőgazdasági területek művelői, tulajdonosainak ellenérdekeltsége, vagy az út menti fásítás esetén az út fenntartójának érdektelensége, illetve az, hogy az önkormányzat terület híján nem nagyon tud ilyen célú fejlesztéseket véghezvinni.

Kedvező a magánhasználatú zöldfelületi elemek gondozásában a lakossági általános hozzáállás, ugyanakkor egy-egy elhanyagolt terület (főleg a növekvő allergén növények miatt) konfliktusforrás lehet.

Zöldfelületi szempontból konfliktusforrást jelentenek a fejlesztések. Ezek többsége a zöldfelületi elemek ideiglenes (felvonulási terület) vagy tartós megszüntetésével jár (véglegesen beépített). Sok esetben fakivágással, vagyis csak lassan pótolható zöldfelületi elemekkel lehet ezeket a

beruházásokat megvalósítani. Az önkormányzat és a vonatkozó előírások ennek a problémának a minimalizálására törekcszenek, és egyéb faültetési akciókkal is próbálja pótolni a veszteséget.

A városban található barnamezős területek revitalizációjával, különös tekintettel a Dráva melletti volt iparterületekre egyedülálló zöldövezetet lehetne létrehozni, azonban ennek forrásigénye még középtávon sem biztosítható.

1.14 AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET VIZSGÁLATA

1.14.1 Területfelhasználás vizsgálata

1.14.1.1 A település szerkezete, a helyi sajátosságok vizsgálata

A településszerkezet kialakulásában a földrajzi adottságok, a várostörténeti tényezők, gazdasági fejlődés és a határátkelőhely funkciók játszották a legjelentősebb szerepet. A település mai központjának magja a Templom tér körül alakult ki, amely a határátkelőfelé, valamint a vasútállomás, a kikötőirányában és a településrészeket összekötő utak mentén terjeszkedett. A Templom tértől északra alakult ki a város új központja. A 68-as út korábbi nyomvonalától nyugatra, a vasútállomás irányában új derékszögűúthálózati jelleggel alakult ki Barcs új lakónegyede az 1960-80. közötti időszakban.

A település az alábbi városrészeket foglalja magában: Régi Barcs, Somogytarnóca, Drávaszentés, Drávaszentés, Pálfalu, Munkácsy lakótelep, Köztársaság utcai lakótelep, Roma telep. A település lakosságának közel fele a Régi Barcs városrészben lakik ma is.

A város fejlődését meghatározó történeti, társadalmi, gazdasági tényezők

Barcs létrejöttében alapvető szerepet játszott a Dráva folyó, mely nemcsak élelemforrásként és útvonalként, de természetes védővonalként is funkcionált a település történetében. Barcs neve először egy 1389-es keltezésű oklevélben fordul elő először. Előbb a Segesdi uradalomhoz tartozott, majd királyi adományként a Marczali család birtokába került. Barcs várát 1460-ban említik először, mely akkoriban a Bakonyi család birtoka. A vár 1555-ben került török kézre, majd Szigetvár esete után 1566-tól 120 évig az Oszmán birodalom része, amikor teljesen elnéptelenedett Barcs és környéke.

1677-ben közel két évszázadra a Széchenyiek tulajdonába került. A földesúr az 1700-as években horvát, majd német telepeseket hozatott a településre, ekkor honosodott meg a később híressé vált dohány- és burgonyatermesztés a környéken. A település 1797-ben mezővárosi rangot nyert el. Ennek is köszönhetően 1780-1830 között megháromszorozódott a város lakossága. Barcs mezővárosi korszakában mai Bajcsy-Zsilinszky utca Béke utca sarkánál helyezkedett el a település akkori határa, Barcs központjaként a Templom tér (a mai nevén a Hősök tere) funkcionált. A mai Bajcsy-Zsilinszky utca déli oldala egészen a 19. század közepéig beépítetlen volt, mivel itt húzódott a folyó szabályozásáig a Dráva partja. A Dráván való átkelés a hidak megépítése előtt a révátkelőnél történt, mely ma már nagyjából 1 km-re helyezkedik el a Dráva mai partjától.

Barcs a 19. század derekán fontos kereskedelmi szerephez jutott. A Dráva szabályozását követően megindult a folyami gőzhajózás a folyón. 1868-ban megépítették a Barcs- Murakeresztúr és a Pécs-Barcs vasútvonalat. Így Barcs összeköttetésbe került Béccsel és a tengerrel is. 1885-ben vasúti hidat építettek a Dráva felett, így megnyílt az út a déli területek felé is. A Dráva partján gabonaraktárak létesültek, az átmenőforgalom vasúton és hajón is jelentős volt. Az évi gabonaforgalom hajón és vasúton 400 ezer tonna volt. Így a Déli vasút állomásai közül, Bécs és Trieszt után - a forgalmát tekintve - Barcs következett. Több vasútvonalat is nyitottak ezután, pl.: a Barcs-Somogyzó, a Barcs-Villány, és a Barcs-Kaposvár vonalakat.

Ez volt Barcs fejlődésének legintenzívebb korszaka. 1896-ra Somogy megye második legnépesebb települése, mind a forgalmat és az ipari munkásság létszámát illetően elsőhelyen állt a megye települései között. 1896-ban járási székhely címet nyert el. Barcs gyors ütemű fejlődése a 20. század elejéig tartott. A település 1918-ban szerb megszállás alá került, a délszláv csapatok 33 hónapon át tartózkodtak a területén. A gazdaság és a kereskedelem az I. világháborút követően kezdett lassan hanyatlani, a válság a 30-as évek második felében tetőzött. Eközben 1928-ban Barcshoz csatolták Drávapálfalva községet.

A II. világháború alatt jelentősen visszaesett a település gazdasága, vasúti hídját lebombázták.

A háborút követően lassan indult újra az élet a településen, bár a lakosságszámát tekintve 1949-re ismét 7000 fölé emelkedett, gazdasági fejlődése ezzel nem tudott lépést tartani. A település és a térség gazdasági fejlődését erőteljesen visszavetette a geopolitikai helyzetéből adódó hátránya, elsősorban a Jugoszláviával szemben 1949 és 1961 között kiépített határzár hermetizáló hatása. Ennek következtében Barcs közel két évtizeden keresztül a világtól elzárt településsé vált, még a megyeszékhelyről is csak külön engedéllyel lehetett látogatni. Ebben az időszakban jelentős elvándorlási folyamat indult meg a településről, munkalehetőségek hiánya miatt sokan az ország más részeire telepedtek át. A külső elszigeteltség csak a 60-as évek közepén oldódott.

A város gazdasági szerkezete is átalakult: az 50-es években Barcs legjelentősebb munkahelyei az újonnan alakított TSZ-ek, valamint vegyes-szövetkezetek voltak. A barcsi ipar újrászervezésére a 60-as évektől tettek kísérletet, amikor az ÉPGÉP gyárában vasipari termelés indult.

A város településhálózat szerkezetében betöltendő új szerepeknek megfelelően az intézményhálózat kialakítása már az 50-es években megindult. Az alapfokú oktatás mellett ipari szakmunkásképző, majd gimnáziumi oktatás jött létre. Az egészségügyi funkciókat tekintve mérföldkövet jelentett a regionális feladatokat ellátó rendelőintézet működésének megindítása 1965-ben. A kultúra és a közművelődés újrászervezésére a járási könyvtár, majd a járási művelődési ház épült.

A geopolitikai légkör enyhülése lehetővé tette a közúti Dráva híd újraépítését és megnyitását 1969-ben. Eközben Barcs a városi infrastruktúra mind szélesebb körű kiépítésével (úthálózat, ivóvízhálózat) eleget tett a nagyközségi státusz visszanyeréséhez szükséges elvárásoknak.

A 70-es évek a nagy építkezések korszaka volt a település történetében, több üzem is ekkor kezdte meg a termelését Barcon: Kézműipari Vállalat, Kemikál, Mészhomok Téglagyár; továbbá ekkor korszerűsítették a barcsi fafeldolgozó üzemét is. A nagyarányú ipartelepítés megváltoztatta Barcs arculatát is. A beruházások teremtette sokrétű munkalehetőség következtében megindult a betelepülés Barcsra elsősorban a vonzáskörzetéből, de kisebb mértékben távolabbi településekről is.

Az ugrásszerűen megnövekedett lakásigényeket a település a hagyományos lakásépítési technológiákkal már nem tudta kielégíteni. Ekkor épültek Barcs lakótelepei és ekkor tűnt el jellegzetes kisváros arculata is. A nagyarányú lakótelep-építéssel párhuzamosan megindult az intézményhálózat bővítése is. Több óvoda, bölcsőde, általános iskola és szakmunkásképzőintézet is épült. Két oktatási intézmény összevonásából létrejött a regionális vonzáskörzetű vízügyi és erdészeti szakközépiskola. 1979-ben megnyitotta kapuit a Dráva Múzeum is. Az infrastrukturális fejlesztéseinek eredményeként 1979-ben Barcs ismét elnyerte a városi címet.

A városi cím elnyerésével párhuzamosan egyesült vele Drávaszentés és Somogytarnóca is. A 80-as évek végéig a város fejlődése töretlen, mind a mezőgazdaság, mind az ipar jól prosperált. A kisváros

működéséhez szükséges oktatási-, művelődési-, egészségügyi-, szociális- és kereskedelmi hálózat kialakult és az intézményrendszer jól működött.

A rendszerváltás után szinte minden területen gyors, olykor már rövidtávon is negatív következménnyel járó átalakulás indult meg. A városba települt ipar elsősorban az építőiparhoz kapcsolódott. Ez az iparág az 1990-es évek elejére gyakorlatilag megrendelések nélkül maradt. Hasonlóan hatott Barcs gazdaságára a szomszédban dúló háború, a mezőgazdaság átalakításával járó problémák, valamint a foglalkoztatás szempontjából stratégiai fontosságú nagyüzemek rosszul sikerült privatizációja. A 19% körüli munkanélküliségi mutatón csak szépíteni tudnak a megszűnt üzemek munkásait csak nagyon kis részben alkalmazó vállalkozások.

Az utóbbi 2 évtizedben számos jelentős, a városszerkezet változását is módosító beruházás zajlott le: új városközpont és sétálóutca épült, korszerűsítésre került a határállomás, kereskedelmi létesítmények épültek, ipari park létesült, megkezdte működését a regionális szennyvíztisztító, a városközpontban új 88 lakásos lakótömb és új sportcsarnok épült. Jelenleg két korszerű, a várost elkerülőúton közelíthetik meg az átutazók az uniós előírásoknak megfelelően újjáépített határátkelőt.

1.14.1.2 Beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területek

A HÉSZ szerint beépítésre szánt területek:

- Lakóterületek
- Vegyes terület
- Gazdasági területek
- Különleges területek

Beépítésre nem szánt területek:

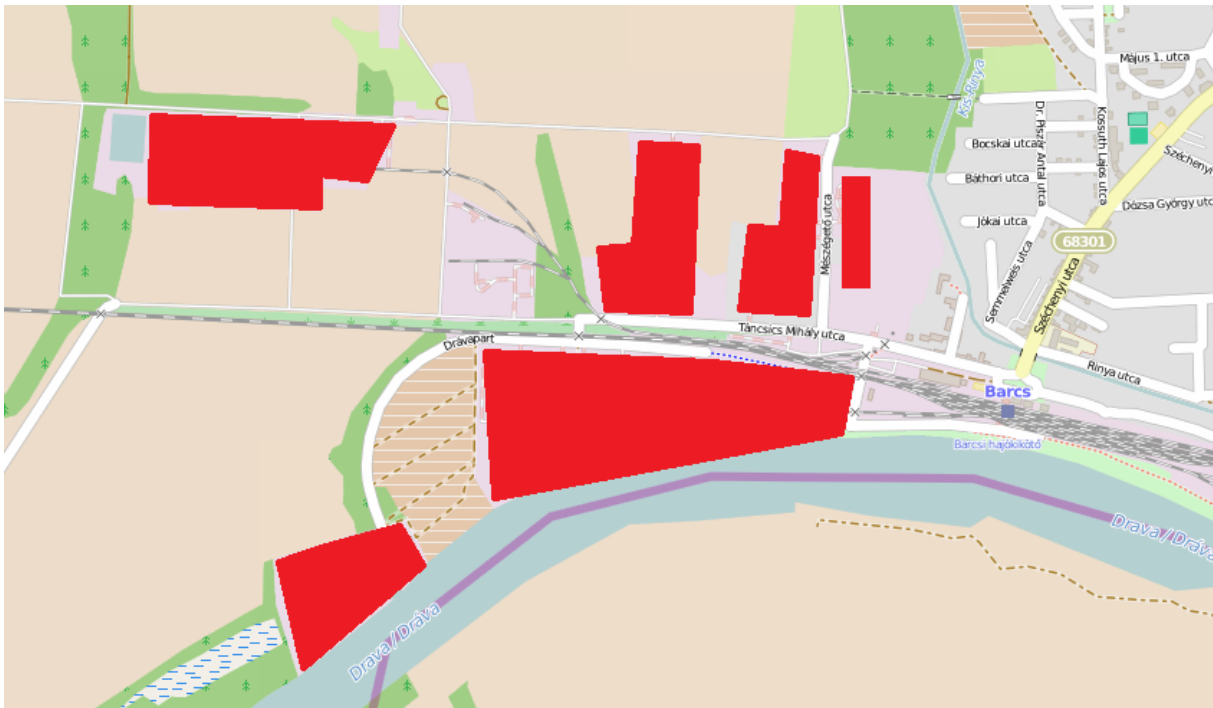
- Közlekedési és közmű területek
- Zöldterületek
- Erdőterületek
- Mezőgazdasági területek

Területek átminősítése beépítésre szánt területek közé jelenleg nincs napirenden.

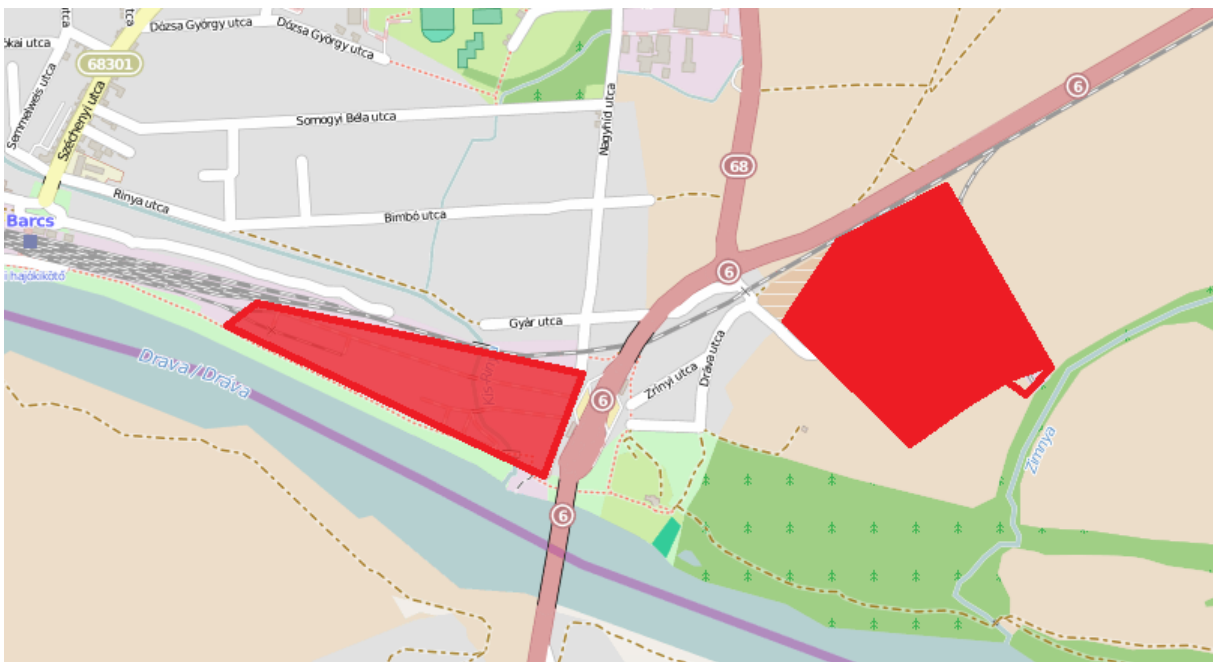
1.14.1.3 Alulhasznosított barnamezős területek

Barcs korábbi (illetve részben jelenlegi) ipari zónája a vasút és a Dráva közti területen terült el, illetve az ipari park területén. (keleti és nyugati iparterület). A korábbi nagyvállalatok (Kézműipari Vállalat, Kemikál, Mészhomok Téglagyár, Parkettagyár stb.) hatalmas telephelyei jelenleg részben hasznosítottak, részben üresen állnak. Gyakori, hogy a korábbi gyártócsarnokok egyes részei kerültek kisebb termelőcégeknek bérbe, illetve eladásra, ezzel a tulajdonosi kör tovább bővült. A legtöbb itt található ingatlan esetében jelentős terhek kerültek az ingatlan nyilvántartásba bejegyzésre.

Az elaprózódott tulajdonosi szerkezet, a banki terhek, mozaikszerű hasznosítás, valamint a lepusztult épületállomány olyan barnamezős ipari zónát hozott létre a település legpotensebb részén, amelynek rehabilitációja jelenleg nem tűnik reálisnak annak pénzügyi vonzatai miatt. A város legjelentősebb barnamezős területeit a lenti térképeken jelöltük.

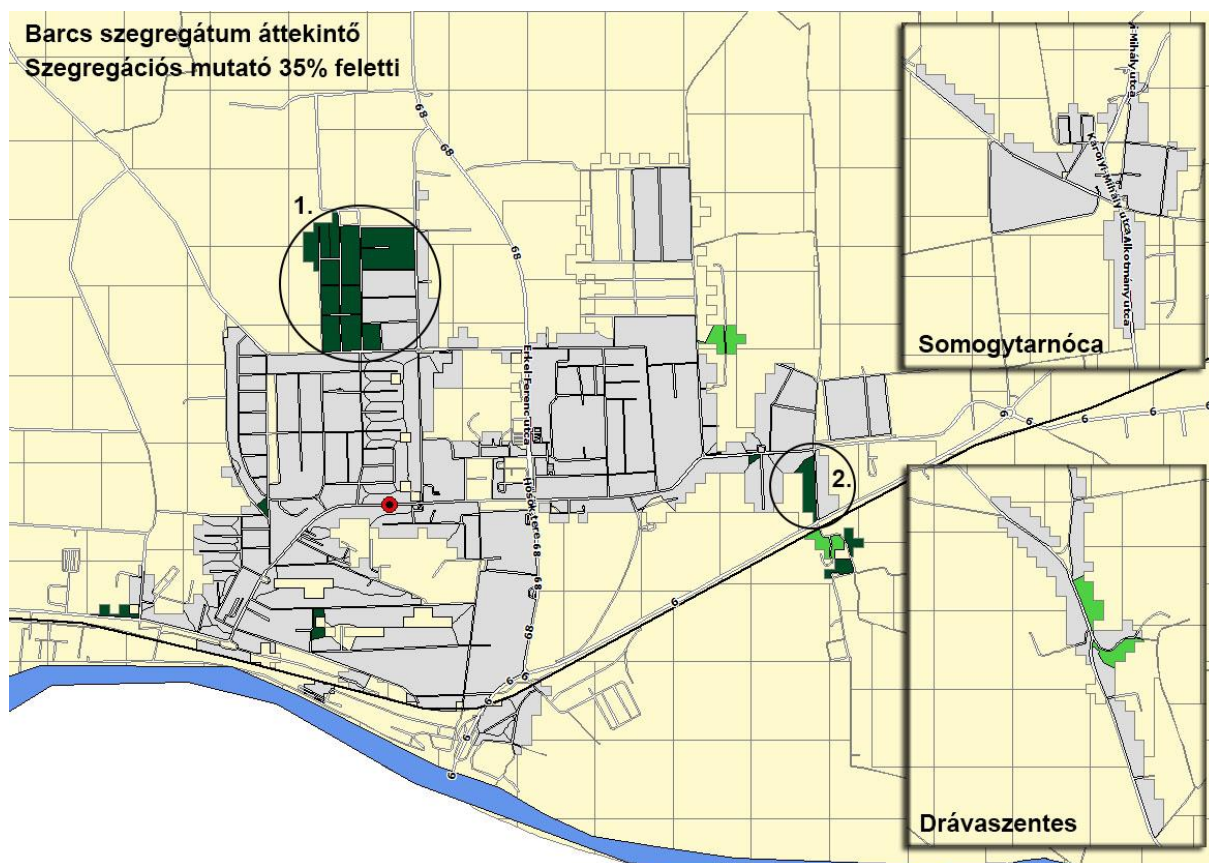
1.14-1. ábra Alulhasznosított, barnamezős területek I.

1.14-2. ábra Alulhasznosított, barnamezős területek II

1.14.1.4 Konfliktussal terhelt (szlömösödött, degradálódott) terület

Barcs esetében a KSH 2011-es népszámlálási adatai alapján 2 szegregátum került beazonosításra. A Béke és Szentesi utca által határolt terület (Roma telep), valamint a Klapka György utcától nyugatra elterülő terület. Ez utóbbi nem tekinthető valódi szegregátumnak, mivel a lakónépesség száma épp csak eléri az 50 főt. A Roma telepre vonatkozó helyzetértékelést az antiszegregációs terv tartalmazza.

1.14-3. ábra Szegregátumok Barcson

1.14.2 Az épített környezet értékei

1.14.2.1 Régészeti terület, védett régészeti terület, régészeti érdekű terület

Barcs régészeti területei a HÉSZ alapján a Mátyás király utcába tervezett kerékpárút területe a Deák Ferenc utcáig, a Dráva parti kerékpárút nyomvonala, továbbá a számos belvárosi terület. Régészeti érdekű terület Drávaszentesen a Tarnócai utca nyugati oldala. A tervezett fejlesztések során a régészeti értékű területekre figyelemmel kell eljárni.

1.14.2.2 Védett épített környezet, a helyi egyedi arculatot biztosító építészeti jellemzők

A város jellemzően három központú. A déli és nyugati városrész mondható a történelmi központnak, mely építészeti megjelenése a kistelepülésekre jellemző polgári arculatot, a jelenlegi városmag a középső városrész az 1970 és 1980-as évek iparosítási fejlesztésekhez igazodó tömbösített – lakótelepi funkcionális arculatot, a keleti városrész pedig hagyományos falusi arculatot mutat.

Építészetét tekintve megtalálható benne az 1900-as évek polgári építésze, a hagyományos paraszti építészet és az iparosodáshoz igazodó az azt követő az 1970-es és 1980-as évekre jellemző funkcionális építészet. Jellemzően egytűcs rendszerű, a Pécs felől érkező volt 6-os számú főközlekedési út gyakorlatilag végigfut a városon, egészen a délnyugati fekvésű vasútállomásig. Többségében e fő közlekedési tengelyről ágaznak le a mellékutcái, melyek mentén az 1970-es 1980-as évek építészeti hagyományaihoz igazodó kertvárosias jellegű lakóövezetek alakultak ki. Közlekedési szempontból meghatározó a már említett kelet – nyugati irányú közlekedési főtengely, illetve az ide csatlakozó gyűjtőút hálózat és alacsonyabb rendű lakóút hálózat. A város és településrészei közművesítettsége gyakorlatilag 100 %-os, és mindenki számára elérhető. A városfejlődéstörténetében meghatározó szerepet kapott az 1800-as évek végén, 1900-as évek elején, illetve a háborút követő időszakban is a kereskedelem. Barcsot a déligyümölcs kereskedelem központjának és elosztóhelyének tartották, ezenfelül jelentős volt a malomipari és élelmiszeripari, faipari termékek előállítására és kereskedelmére. Sajnos az 1950-es évek ellenséges politikai légköre a város kereskedelmi szellemiségét gyakorlatilag teljesen lerombolta. A déligyümölcs kereskedelmet teljes mértékben, a malomipari és faipari kereskedelmet csak részlegesen, ami jelentősen hátráltatta a város fejlődési ütemét.

1.14.2.3 Műemlék, műemlékegyüttes

Barcs mai arculatát a régi, hangulatos utcák, a 70-es 80-as években épített lakótelepek és a 90-es években - a kereskedelem gyors fejlődésének hatására - kialakult új városközpont szerves egysége adja. A város életében kiemelkedő az egykori kis fürdőhely helyén kialakított Barcsi Gyógyfürdő- és Rekreációs Központ megépülése, amely jelentős turisztikai terméke a településnek. Műemlékek tekintetében a város helyzete átlagosnak mondható, kiemelkedő jelentőségű műemlékkel nem rendelkezik. A legjelentősebb műemlék jellegű épületek a római katolikus templom, az eklektikus stílusban épült somogytarnócai Széchenyi kastély, az 1930-ban, neobarokk stílusban épült középrigóci kastély, amely jelenleg középiskolai kollégiumként szolgál, az izraelita temető, a Széchenyi család kápolnája a somogytarnócai temetőben. Országos védelem alatt álló műemlékek a volt kikötői dohány és sóraktár, a római katolikus templom, a volt városi bíróság épülete, a Dráva Múzeum, volt Kremzier kastély, a volt Széchenyi kastély és a temetőkápolna.

Barcsi műemlék épületek listája:

- Barcs, Bajcsy-Zsilinszky Endre u. 155., hrsz: 2114
- Lakóépület, volt kikötői dohány- és sóraktár, klasszicista, 1800-1810. Barcs, Hősök tere 3., hrsz: 2652
- R.k. templom, későbarokk, 1804. Berendezés: fő- és mellékoltár, klasszicista, 19. sz. első fele. Barcs, Széchenyi u. 19., hrsz: 660
- Volt városi bíróság, építette Kremzier Mór, klasszicizáló eklektikus, 1880-1890. (használaton kívül) Barcs, Széchenyi u. 19., hrsz: 660
- Múzeum, volt gabonaraktár, 1860-1870 körül. Barcs, Bajcsy Zs. u. 22. hrsz: 173
- Barcs – Belcsapuszta, hrsz: 2797/1 Volt Kremzier-kastély, eklektikus (neoreneszánsz), 1880 körül.
- Barcs - Somogytarnóca (Temető), hrsz: 01104 Temetőkápolna, neoromán 1907.
- Barcs – Somogytarnóca Széchenyi tér 5., hrsz: 4324 Irodák, volt Széchenyi-kastély, későklasszicista-romantikus, 1873. Tervező: Weber Antal.
- Magtár, 1830 körül. Szintén Somogytarnóca, hrsz: 4324

Műemléki környezet:

- Kikötő, dohány és sóraktár környezete
- R.k templom környezet
- Volt városi bíróság környezete
- Múzeum, gabonarakár környezete
- Kremsier kastély környezete
- Temetőkápolna környezete
- Széchenyi kastély környezete

1.14.2.4 Helyi védelem

Barcs város helyi védelemre javasolt épületei:

1./ Táncsics M. u.22. HRSZ: 532 Volt kastély, gyermekotthon	34./ Széchenyi u. 14. HRSZ: 177 lakóház
2./ Táncsics M. u.7. HRSZ: 500/2 villa	35./ Széchenyi u. 18. HRSZ: 176 lakóház
3./ Táncsics M. u. 5.HRSZ: 501 lakóház	36./ Széchenyi u. 20. HRSZ: 175 volt posta, lakóház
4./ Táncsics M. u.3. HRSZ: 502/2 lakóház	37./ Széchenyi u. 24. HRSZ: 172 lakóház
5./ Semmelweis u.I. HRSZ: 640 vendéglő, villa	38./ Széchenyi u. 26. HRSZ: 171 lakóház
6./ Semmelweis u.2. HRSZ: 642 lakóház, villa	39./ Bajcsy-Zs. u. 1. HRSZ: 878 erdészeti iroda-földszint
7./ Semmelweis u.4. HRSZ: 646 lakóház, villa	40./ Bajcsy-Zs.u.3.-3a.HRSZ: 879-880 lakóház
8./ Semmelweis u. 7. HRSZ: 625 lakóház, villa	41./ Bajcsy-Zs. u. 6. HRSZ: 4 lakóház
9./ Semmelweis u.8. HRSZ: 650 lakóház	42./ Bajcsy-Zs.u.7. HRSZ: 884 lakóház
10./ Semmelweis u. 11. HRSZ: 621 lakóház, villa	43./ Bajcsy-Zs.u.9. HRSZ: 893 kultúrház-eredeti épületszárny
11./ Türr I. u.3. HRSZ: 636 lakóház	44./ Bajcsy-Zs.u. 10. HRSZ: 6 lakóház
12./ Türr I. u.7. HRSZ: 634 lakóház	45./ Bajcsy-Zs.u. 14. HRSZ: 8 lakóház
13./ Türr I. u. 11. HRSZ: 632 lakóház	46./ Bajcsy-Zs. u.15. HRSZ: 897 lakóház
14./ Türr I. u. 21. HRSZ: 627 lakóház	47./ Bajcsy-Zs.u. 28. HRSZ: 15/1 lakóház
15./ Petőfi S. u. 1.HRSZ: 666 lakóház	48./ Bajcsy-Zs. u. 46. HRSZ: 24 városháza-eredeti épületszárny
16./ Petőfi S. u. 2. HRSZ: 683 lakóház	49./ Bajcsy-Zs. u. 48. HRSZ: 38 bíróság
17./ Petőfi S. u. 4. HRSZ: 684 lakóház	50./ Bajcsy-Zs.u.125. HRSZ: 1843/1 lakóház
18./ Petőfi S. u. 5. HRSZ: 664 lakóház	51./ Bajcsy-Zs.u.127. HRSZ: 1846/1 lakóház
19./ Petőfi S. u. 6. HRSZ: 685 lakóház-utcai homlokzat	52./ Bajcsy-Zs. u. HRSZ: 2613 k_kereszt
20./ Petőfi S. u. 10. HRSZ: 687 lakóház	53./ Bajcsy-Zs.u.159 . HRSZ: 2118 vámhivatal
21./ Dr.cPiszár A. u. 2. HRSZ: 689 lakóház	54./ Bajcsy-Zs. u. HRSZ: 2439/2 szobor
22./ Dr. Piszár A. u. 5. HRSZ: 601 lakóház	55./ Damjanich u. HRSZ: 33. 44 lakóház
23./ Dr. Piszár A. u. 9. HRSZ: 580 lakóház	56./ Dózsa Gy. u. 6. HRSZ: 186 lakóház, villa
24./ Dr. Piszár A. u 12.HRSZ: HRSZ: 720 lakóház, villa	57./ Somogyi B. u. 3. HRSZ: 180 lakóház
25./ Kossuth L. u. 11. HRSZ: 709 lakóház	58./ Somogyi B. u. 5. HRSZ: 181 lakóház
26./ Kossuth L. u. 15. HRSZ: 712 lakóház	59./ Somogyi B. u. 15. HRSZ: 193 lakóház
27./ Kossuth L. u. 17. HRSZ: 713 lakóház	60./ Somogyi B. u. 16/1. HRSZ: 340 lakóház
28./ Rákóczi F. u. 2. HRSZ: 982 lakóház	61./ Somogyi B. u. 39. HRSZ: 214 lakóház
29./ Deák F. u. 15. HRSZ: 993 lakóház	62./ Somogyi B. u. 40. HRSZ: 324/1. lakóház
30./ Deák F. u. 35. HRSZ: 1028 lakóház	63./ Somogyi B. u. 53. HRSZ: 227 lakóház
31./ Széchenyi u. 8. HRSZ: 354 lakóház	64./ Somogyi B. u. 61. HRSZ: 235 lakóház
32./ Széchenyi u. 10. HRSZ: 350. lakóház	65./ Somogyi B. u. 65. HRSZ: 239 lakóház
33./ Széchenyi u. 12. HRSZ: 178 lakóház	66./ Somogyi B. u. 66. HRSZ: 311/1 lakóház

- 67./ Somogyi B. u. 69. HRSZ: 245 lakóház-utcai homlokzat
- 68./ Somogyi B. u. 70. HRSZ: 309 lakóház
- 69./ Somogyi B. u. 72. HRSZ: 308 lakóház
- 70./ Nagyhíd u. 37. HRSZ: 2695/1 lakóház
- 71./ Rózsa u. 4. HRSZ: 2693 lakóház-utcai homlokzat
- 72./ Béke u. 6. HRSZ: 1795 mezőgazd.iroda
- 73./ Béke u. 8. HRSZ: 1794 lakóház
- 74./ Béke u. 14. HRSZ: 1791 lakóház
- 75./ Béke u. 9. HRSZ: 1409 lakóház
- 76./ Béke u. 21. HRSZ: 1415 lakóház
- 77./ Béke u. 26. 1785 lakóház
- 78./ Béke u. 42. 1776 lakóház
- 79./ Béke u. 46. 1774 lakóház
- 80./ Béke u. 53. 1431 lakóház
- 81./ Béke u. 65. 1437 lakóház
- 82./ Béke u. 77. 1444 lakóház
- 83./ Munkácsy M. u.39. 2139 lakóház
- 84./ Munkácsy M.u.63. 2151 lakóház
- 85./ Kálvária 2167,2166,2186,2169 kálvária, területi védelem
- 86./ Vasvári P. u. 33. 2255 lakóház
- 87./ Klapka u. 10. 2480 lakóház
- 88./ Klapka u. 17. 2450 lakóház
- 89./ Ady E. u. 9. 2410 lakóház
- 90./ Vasútállomás 480/9 vasútállomás
- 91./ Dráva menti magtárak 510 magtárak
- 92./ Széchenyi u. 145/2. régi vasúti épület
- 93./ Széchenyi u. 144 régi vasúti épület
- 94./ Dózsa Gy. u. 142/12 régi vasúti épület
- 95./ Szentesi út menti kereszt 1450/4 k_kereszt
- 96./ S.tarnóca, Zöldmezőu 4273 magtár-homlokzatok
- 97./ Drávaszentes, Főu.29. HRSZ: 3616 lakóház
- 98./ Drávaszentes, Főu. 43. HRSZ: 3623 lakóház
- 99./ Drávaszentes, Főu. 49. HRSZ: 3625 lakóház
- 100./ Drávaszentes, Főu. 92. HRSZ: 3729 lakóház
- 101./ Drávaszentes, Főu. 146. HRSZ: 3648 lakóház
- 102./ Drávaszentes északi faluvég zártkert k_kereszt
- 103./ Drávaszentes HRSZ: 3689 kőkereszt
- 104./ Drávaszentes HRSZ: 3601 templom, kereszt
- 105./ Drávaszentes, Fő u. 4. HRSZHRSZ:: 3676/4 bolt
- 106./ Drávaszentes, Tarnócai u. 26. HRSZ: 3665 lakóház
- 107./ Drávaszentes, Malom u. 1. HRSZ: 3707 lakóház
- 108./ Középrigóc HRSZ: 0400 iskola, diákotthon
- 109./ Középrigóc HRSZ: 076/5 vadászház
- 110./ Hősök tere 5. HRSZ: 2646 lakóház
- 111./ Damjanich u. 1-29. területi védelem lásd: szabályozási terv
- 112./ Városközpont területi védelem lásd: szabályozási terv
- 113./ Aranyospusztá 0265 templom torony

1.14.3 Az épített környezet konfliktusai, problémái

A város épített környezetének problémáit a Dráva parton található, mozaikszerűen hasznosított, barnamezős iparterületek jelentik, melyek a 1.14.1.3 pontban kerültek bemutatásra.

1.15 KÖZLEKEDÉS

1.15.1 Hálózatok és hálózati kapcsolatok

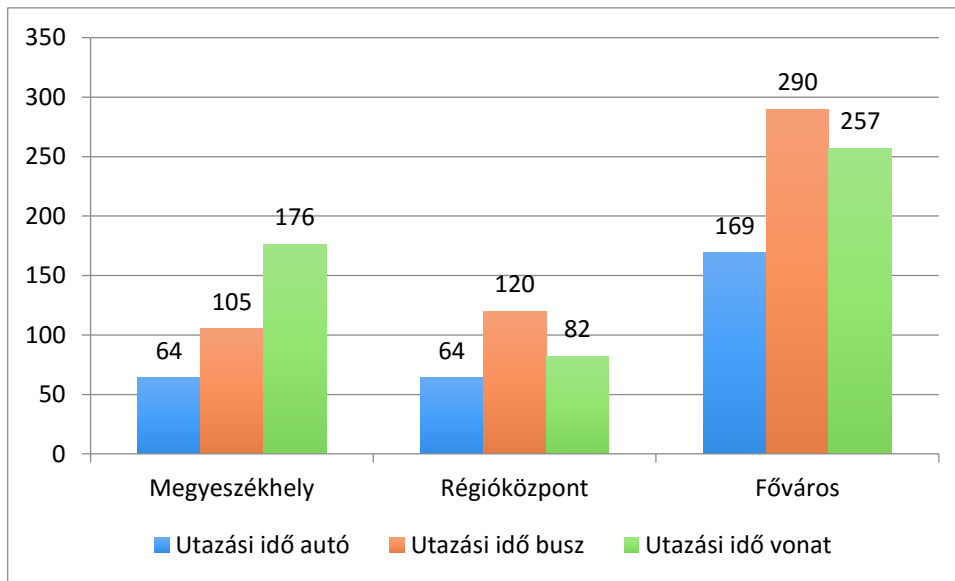
A Barcsi járást elkerülik az országos és nemzetközi gyorsforgalmi útvonalak. Az M7-es autópálya a 68. sz. másodrendű főúton, másfél-, míg az M6-os a 6. sz. főúton közel 70 perc alatt érhető el.

A térség területét két főközlekedési útvonal érinti. A 68. sz. másodrendű főút észak-déli irányban szeli keresztül, míg a 6. sz. első rendű főút Barcs városból indul és keleti irányba haladva éri el a régióközpontot, Pécsét.

A város és a térség öt fő irányból közelíthető meg: Budapest-Pécs irányából a 6-os sz., Kaposvár irányából 6623 sz., Balatonszentgyörgy-Nagyatád irányából a 68-as sz., Csurgó irányából 6801. sz. főközlekedési utakról, illetve Horvátország irányából a 6. sz. főúton keresztül. A kistérségben főként a centrálisan kialakított útvonalhálózat a jellemző. Hiányoznak viszont a községek közötti többirányú átjárhatóságot biztosító utak, melyek hiánya főként az apró falvak – különösen a zsáktelepülések - elszigeteltségét fokozza.

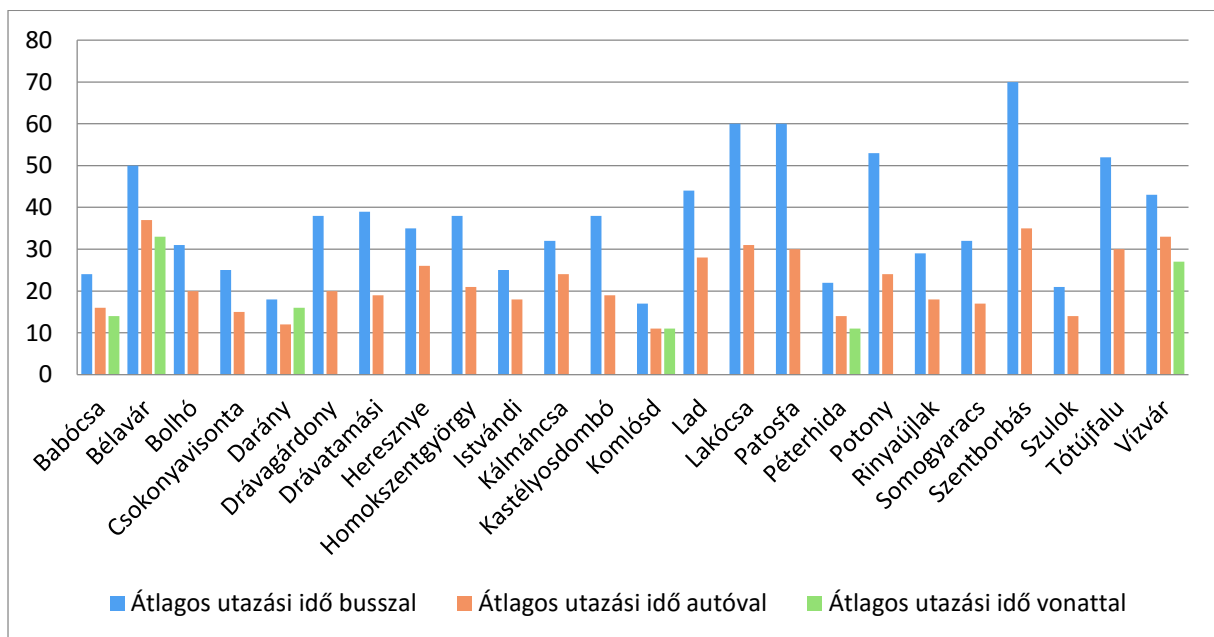
Különböző szintű térségi központok elérhetősége személygépkocsival				
Térségi központok	Útvonal	Távolság (km)	Átlagos utazási idő (perc)	Átlagos utazási sebesség (km/h)
Kaposvár megyeszékhely	Kadarkút felé	68,6	64	64,3
	6 - 67	70,4	68	62,1
Pécs - régióközpont	6	65,5	64	61,4
Budapest - főváros	Kaposvár - 67 - M7	246	169	87,3
Különböző szintű térségi központok elérhetősége távolsági autóbusz járással				
Térségi központok	Távolság (km)	Átlagos utazási idő (perc)	Átlagos utazási sebesség (km/h)	Átlagos napi járatszám (oda-vissza)
Kaposvár - mszh	70,4	105	40,2	25-22
Pécs - régióközpont	65,5	120	32,8	11-13
Budapest - főváros	246	290	50,9	6-9
Különböző szintű térségi központok elérhetősége vasúttal				
Térségi központok	Távolság (km)	Átlagos utazási idő (perc)	Átlagos utazási sebesség (km/h)	Átlagos napi járatszám (oda-vissza)
Kaposvár - mszh	121	176	41,3	15-15
Pécs - régióközpont	64	82	46,8	10-11
Budapest - főváros	254	257	59,3	8-10

1.15-1. táblázat Különböző szintű térségi központok elérhetősége

1.15-1. ábra:térségi központok elérhetőségének összehasonlítása (perc)

A járási települések távolsága a járás székhelyétől közúton átlagosan 19,3 km, melyet személyautóval 21,7, helyközi busszal 37,9 perc alatt lehet leküzdeni. Vasúton 6 település érhető el, melyek átlag 16,3 km-re találhatók Barcstól. Ezen távolság megtételére a vonat 18,7 perc alatt képes. A megmutatja, hogy ahol elérhető vasúti összeköttetés, ott az eljutási idő tekintetében reális konkurenciát jelent az autózással szemben.

1.15-2. ábra:A járási települések átlagos elérési ideje a járásközpontból különböző módokon

1.15.2 Közúti közlekedés

A közúthálózat minősége a főközlekedési utakon közepes, a mellékutak, valamint a településeket a főutakkal összekötő bekötőutak minősége rossz, állaguk folyamatosan romlik. A térségi úthálózat több helyen is hiányos, pl.: szükséges a Csokonyavisonta- Homokszentgyörgy, Vízvár-Háromfa, összeköttetések megvalósítása. A barcsi belterületi úthálózat teljes hossza 56,9 km, ebből mintegy 70

% felület szilárd burkolattal kiépített, aszfaltos és betonozott kivitelű, további 15 % itatott aszfaltmakadám rendszerű és 15 % földút.

A járás összes települése elérhető közúton. Több település zsáktelepülés, tehát egyetlen bejárata van. Az elérhetőség adatait az alábbi táblázat tartalmazza.

Járási települései	Távolság (km)	Átlagos utazási idő (perc)	Átlagos utazási sebesség (km/h)
Babócsa	14,6	16	54,8
Bélavár	31,4	37	50,9
Bolhó	17,7	20	53,1
Csokonyavisonta	14,6	15	58,4
Darány	10,7	12	53,5
Drávacéfalva	15,3	20	45,9
Drávatamási	15,4	19	48,6
Heresznye	21,1	26	48,7
Homokszentgyörgy	22,6	21	64,6
Istvándi	16,2	18	54,0
Kálmánbánya	21,7	24	54,3
Kastélyosdombó	15,3	19	48,3
Komlósd	9,9	11	54,0
Lad	29,6	28	63,4
Lakócsa	24,8	31	48,0
Patosfa	31,7	30	63,4
Péterhida	12,1	14	51,9
Potony	19,3	24	48,3
Rinyaújlak	17,1	18	57,0
Somogyaracs	16,3	17	57,5
Szentborbás	28,8	35	49,4
Szulok	14,4	14	61,7
Tótújfalu	22,8	30	45,6
Vízvár	26,6	33	48,4

1.15-2. táblázat Járási központ elérhetősége a járási településekről személyautóval

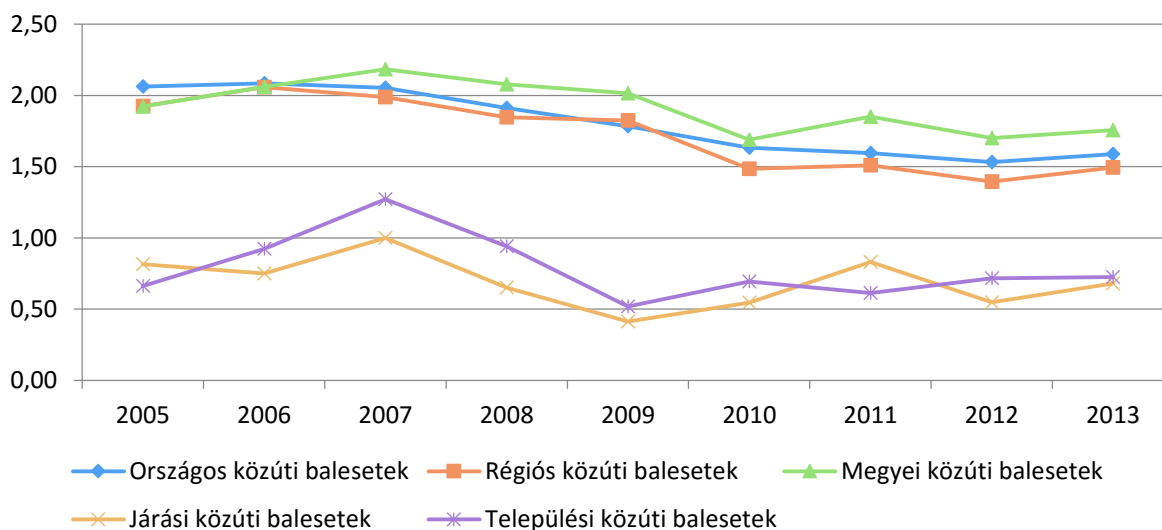
Barcs város területét észak-déli irányban szeli át a 68. sz. főút. A belterületi szakaszon végig 2x1 sávú, azonban minden nagyobb csomópont környezetében kanyarodó sávok segítik a forgalom lefolyását. Ezekben a csomópontokban jelzőláma nincs, a forgalomrendezés jelzőtáblákkal történik. Ez alól kivétel a Bajcsy-Zsilinszky utcai csomópont, amely kör geometriával rendelkezik. Innen nyugati irányba fordulva érhető el a település központja és eddig a pontig hívják a főutat Erkel Ferenc, majd Köztársaság utcának. Ez után az út külterületi jellegű és a megengedett sebesség 70 km/h-ra nő. Néhány száz méterrel később hivatalosan is véget ér a települési átkelési szakasz. Innentől külterületen érhetjük el a 6. sz. főutat, melyhez egy körforgalmú csomópontban csatlakozhatunk. Ezen a ponton ér véget a 68. sz. főút.

Megvalósult fejlesztések

- Barcs Város Önkormányzata számára út-járdaépítési és felújítási munkák végzése
- 68. számú főút Somogy megyei szakaszainak 11,5 tonnás burkolat megerősítése megtervezésre került, kivitelezés még nem kezdődött meg

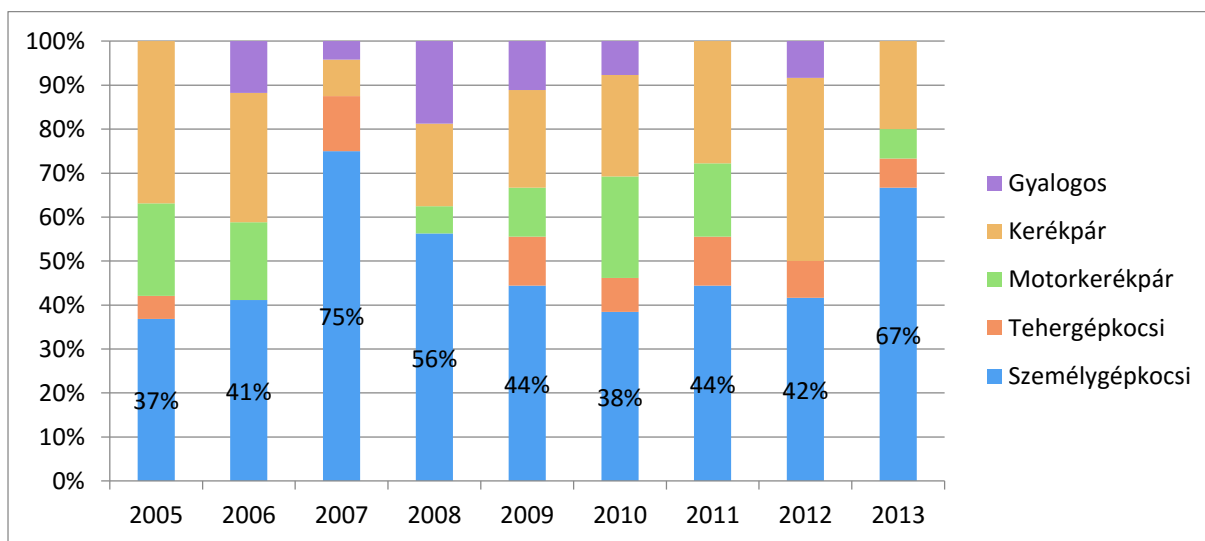
Baleseti mutatók alakulása

A közúti közlekedési balesetek száma az országos átlagot tekintve évről évre csökken. Ezt a tendenciát követi a régiós és a megyei átlag is. A járás és a település esetében az 1000 lakosra vonatkoztatott balesetek száma kimagaslóan jó értéket mutat, az országos átlagnak kevesebb, mint fele. Ez az érték az utóbbi 5 évben stagnáló tendenciát mutat.

1.15-3. ábra Személyi sérüléssel járó közúti balesetek száma 1000 főre vetítve

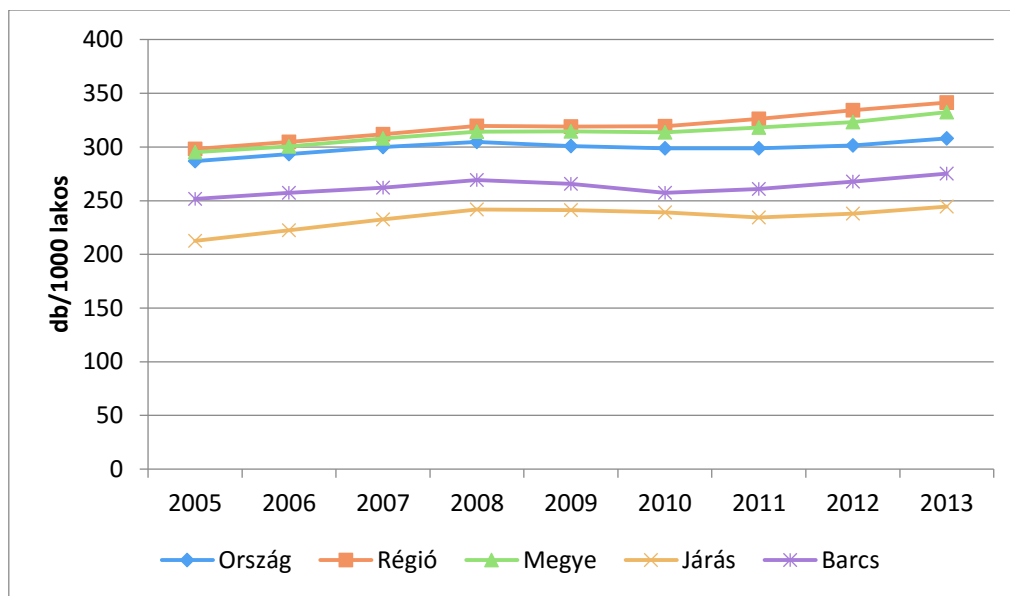
Az alábbi ábra megmutatja, hogy a balesetek túlnyomó többségét személygépjárművek okozzák. Természetesen ebben az is közre játszik, hogy ők vesznek részt legnagyobb számban a közlekedésben.

1.15-4. ábra Személyi sérüléssel járó közúti balesetek aránya okozó szerint

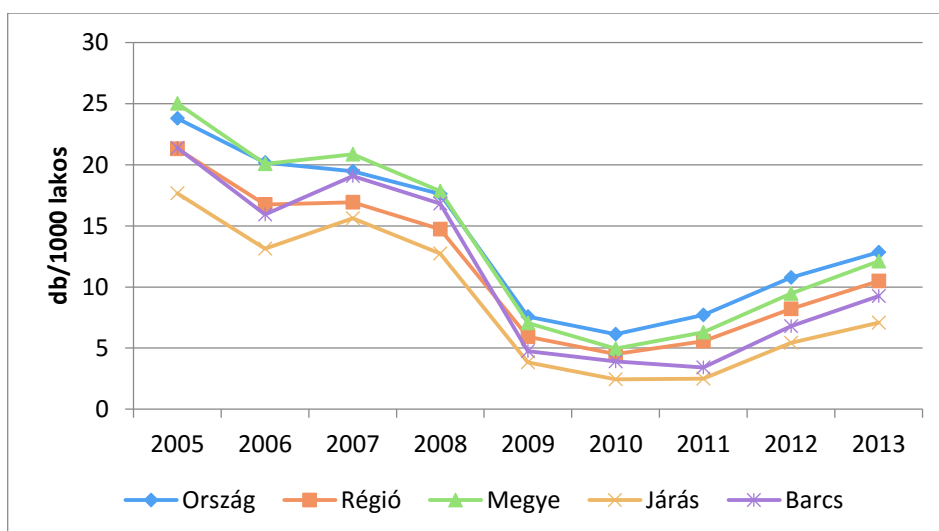
Motorizációs mutatók

A település motorizációs szintje 275 szgk/1000 lakos, jóval az országos átlag alatt van (Az országos átlag 308). A járásra vonatkoztatva ez az érték még kisebb (244 szgk/1000 fő). Ahogy a lenti táblázat **Hiba! A hivatkozási forrás nem található.** mutatja, ezek az értékek az elmúlt években nagyjából együtt mozogtak.

1.15-5. ábra 1000 lakosra vetített személygépjárművek száma

A forgalomba helyezett járművek arányában a járás mélyen az országos és a régió átlaga alatt teljesít azonban a növekedés 2011 óta itt is megfigyelhető. Utóbbi adatot az 1.15-6. ábra mutatja be.

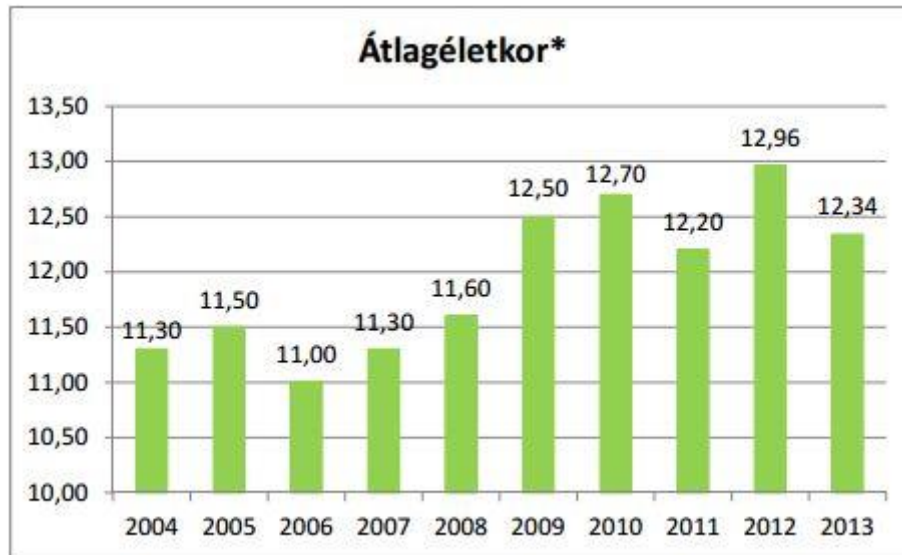

1.15-6. ábra- Évente forgalomba helyezett gépjárművek száma

1.15.3 Községi közlekedés

1.15.3.1 Közúti közösségi közlekedés

A megyei fő szolgáltató a Kapos Volán Zrt. jogutódja a Dél-dunántúli Közlekedési Központ. A társaság 238 járművel szolgáltatót 2013 végén, melyek átlag életkora 12,34 év volt.

1.15-7. ábraA korábbi Kapos Volán Zrt járóparkjának átlagéletkora

Helyközi autóbuszos közlekedés

A tömegközlekedési igényeket túlnyomó részt az autóbuszjáratok szolgálják ki. A helyközi autóbuszjáratok üzemeltetője a Kapos Volán Zrt. jogutódja a Dél-dunántúli Közlekedési Központ. A városi autóbusz állomás közvetlenül a vasútállomás felvételi épülete előtt található, ami jó átszállási kapcsolatra ad lehetőséget a vasúti, illetve autóbuszos közlekedés között. Az autóbuszok az induló állásokra 30 fokos szögben tudnak beállni, majd rövid tolatás után távozni. Ez a rendszer lehetővé teszi, hogy a lehető legkisebb helyen, az épülethez lehető legközelebb tudjanak megállni.

A barcsi autóbusz állomásról a kistérségbe naponta 20 településre indul helyközi, illetve távolsági járat, valamint ugyanennyi helyről érkezik. A távolság függvényében vett utazási idő magyarországi viszonylatban átlagosnak mondható, de az alábbi megmutatja, hogy az átlagos utazási sebesség, mindössze három település viszonylatában éri el a 40 km/h-át. Az átlagos napi járatszám jó, a legkisebb települések is napi 5-6 járatral vannak bekapcsolva a térség vérkeringésébe.

Járás települései	Távolság (km)	Átlagos utazási idő (perc)	Átlagos utazási sebesség (km/h)	Átlagos napi járatszám (oda-vissza)
Babócsa	14,6	24	36,5	18-21
Bélavár	31,4	50	37,7	16-14
Bolhó	17,7	31	34,3	18-20
Csokonyavisonta	14,6	25	35,0	18-19
Darány	10,7	18	35,7	24-26
Drávagárdony	15,3	38	24,2	14-14
Drávatamási	15,4	39	23,7	14-14
Heresznye	21,1	35	36,2	16-18
Homokszentgyörgy	22,6	38	35,7	22-22
Istvándi	16,2	25	38,9	16-15
Kálmánca	21,7	32	40,7	13-12
Kastélyosdombó	22	38	34,7	15-16
Komlósd	9,9	17	34,9	18-21
Lad	29,6	44	40,4	14-14
Lakócsa	30,3	60	30,3	10-11
Patosfa	31,7	60	31,7	8-9
Péterhida	13,3	22	36,3	6-8
Potony	26,3	53	29,8	10-12
Rinyaújlak	17,1	29	35,4	9-9
Somogyaracs	16,3	32	30,6	5-6
Szentborbás	35	70	30,0	9-11
Szulok	15,7	21	44,9	23-23
Tótújfalu	29,8	52	34,4	10-12
Vízvár	26,6	43	37,1	16-18

1.15-3. táblázat: Járásközpont elérhetősége a járás településeiről helyközi autóbusz járással

A járásközpontból a nagyobb térségi központok elérhetősége autóbussszal kritikán aluli. A megyeszékhely, Kaposvár esetében még elfogadható, valamint gyorsabb, mint a kötöttpályás közlekedés. Az alig több, mint 60 km-re található régióközpont, Pécs esetében a legjobb esetben is 83 perc, de átlagosan jó 120 percnyi utazásra kell számítani. Budapestre 4,5-5 óra alatt lehet felérni.

Helyi autóbuszos közlekedés

Barcson a leginkább használt tömegközlekedési eszköz a helyi autóbusz volt, melynek szolgáltatását a Kapos Volán Rt biztosította. A helyi hálózat négy viszonylatból állt, melyek mindegyike a vasútállomás előtt található autóbusz állomásról indult. A helyi autóbusz közlekedés jelenleg szünetel a nem megfelelő kihasználtság miatt.

1.15.3.2 Kötőpályás közlekedés

A kistérség közlekedési infrastrukturális ellátottsága ellentmondásos. A meglévő vasútvonal a MÁV60-as számú, egyvágányú, nagyobb részt nem villamosítottvasútvonala (Pécs-Nagykanizsa), amely a kistérségben 7 települést érint, alacsony teherbírású, lassú, a vasúti pályák és a településeken található állomások épülete felújításra, korszerűsítésre szorulnak. A szakaszon a megengedett maximális sebesség 80 km/h. A vonal 1868 óta üzemel.

A kistérségben található másik vasútvonal, a MÁV 62-es számú, egyvágányú, nem villamosított mellékvonala, amely Barcsot Harkánnyal, illetve Siklóssal köti össze. A vonalon jelenleg nincs menetrend szerinti személyszállítás. A vágányok igen rossz állapota és a gyakori lopások miatt mára gyakorlatilag használhatatlanok ezek a szakaszok.

A különböző szintű térségi központok közül csak a régióközpont, Pécs érhető el átszállás nélkül. Átlagosan 82 perc alatt teszi meg a vonat a 64 km-es utat, ami a vasútvonal korszerűtlen és elavult állapotát tekintve nem rossz. Ezzel szemben a megyeszékhely, Kaposvár viszonylatában nem tud versenyképes alternatívát nyújtani. Budapest szintén legalább egy átszállással, több, mint 4 óra alatt érhető el. Szinté átszállás nélkül érhető el Nagykanizsa és Szombathely.

A járásban a vasúti közlekedés 7 települést érint. Összességében elmondható, hogy bár a vasúti infrastruktúra állapota borzalmas, a távolság függvényében vett utazási idők átlagon felüliek és a napi átlagos járatszám is megfelelő.

Járás települései	Távolság (km)	Átlagos utazási idő (perc)	Átlagos utazási sebesség (km/h)	Átlagos napi járatszám (oda-vissza)
Babócsa	13	14	55,7	6-7
Bélavár	28	33	50,9	6-7
Darány	13	16	48,8	11-11
Komlósd	10	11	54,5	6-7
Péterhida	10	11	54,5	6-7
Vízvár	24	27	53,3	6-7

1.15-4. táblázatA járás településeinek elérhetősége vasúttal

1.15.4 Kerékpáros és gyalogos közlekedés

Barcson már az 1930-as években is kedvelt volt a kerékpár és azóta is tömegesen használják a városban a biciklit. A 2002 nyarán átadott sétahajó-kikötőtől a híd alatti szabad strandig vezet egy majd 2 km hosszú kerékpárút, amely parti sétányként is működik.

Barcson keresztül halad a Három folyó kerékpáros túraútvonal, melynek Barcs és Drávatamási közötti szakasza nem aszfaltozott úton halad.

A járás többi részén mindössze Darány településen található osztatlan gyalogos-kerékpáros útvonal két rövid szakaszon.

1.15.5 Parkolás

A parkolás a város közterületein mindenhol ingyenes. A településen minden közösségi, gazdasági és szolgáltató funkció esetében rendelkezésre áll a megfelelő számú parkolóhely.

1.15.6 Vízi közlekedés

Hosszú ideig jelentős szerepet játszott a város és a kistérség megközelíthetősége szempontjából a drávai folyami hajózás is. Korábban a határőrizet mellett turisztikai célú vízi közlekedés is működött a folyón. A folyó partja szinte teljes egészében érintetlen természetvédelmi terület, melyet a turistahajó fedélzetéről, gyönyörűkörnyezetben figyelhettek meg az érdeklődők. Sajnos a mederkotrás tiltása miatt a folyó Barcs térségében nem hajózható, így a 2002-ben elkészült kikötő sem üzemel.

1.16 KÖZMŰVEK ÁLLAPOTA ÉS ENERGIAHATÉKONYSÁG

1.16.1 Víziközművek

1.16.1.1 Vízgyártás és vízellátás (ivó, ipari, tűzoltó, öntözővíz és termálvíz hasznosítás)

A település közüemi ivóvíz-vezeték hálózatának hossza 79 km, a közüemi szennyvízcsatorna-hálózat hossza 57,8 km, A közműolló (egy km vízvezeték hálózatra jutó csatornahálózat) 0,73 kilométer.

A **közüzemi ivóvíz vezeték hálózat**ba bekötött lakások száma 2013-ban 4340 volt, amely a lakások 96,7 %-a. Ez a megyei átlag (95,9) feletti arány, megfelel a dél-dunántúli mutatóknak (96,4%) és az országos értéknek (94,3 %).

A **vízminőség javítása érdekében** a kistérség bevonásával az Országos ivóvízminőség javító program keretében a KEOP 7.1.3.0 pályázati forrás bevonásával jelentős fejlesztés valósult meg

1.16.1.2 Szennyvízelvezetési csapadékvíz-elvezetés; felszíni vízrendezés

A közcatorna-hálózatba bekapcsolt lakások száma 4202, amely a lakásállomány 93,6 %-a. A csapadékvíz-elvezető rendszer karbantartását a Városgazdálkodási Igazgatóság folyamatosan végzi. A rendszer részbeni rekonstrukciója az elmúlt években megvalósult. Szükséges elvégezni a „Piramis” házak mögötti árokrendszer felújítását, a Martinovics utca, Bem utcák vízelvezetését, valamint a Hős utca – Szépkilátás utcák csatlakozásánál a meglévő vízelvezető rendszer rekonstrukcióját.

1.16.2 Energia

A **háztartási villamos-energia fogyasztók** száma 5242 háztartás, a **háztartási gázfogyasztók** száma 3684 darab. Az **összes gázcsőhálózat hossza** 82,1 km volt.

A Drávaszentesi városrészben befejeződött egy, az E.ON Hálózati Zrt. saját beruházásában az igényeinket figyelembe véve végrehajtott elektromos vezetékcsere, mellyel a városrész ellátásának biztonsága jelentősen megnőtt.

A gázellátó rendszer elavult elöregedett elzáró, szakaszoló szerelvényeinek ütemezett cseréjét az E.ON Zrt. folyamatosan végzi, valamint befejeződött az acél vezeték hálózat korrózióvédelmi beruházása.

A település területe alatt 60-90°C hőmérsékletű geotermikus vízbázis jelenléte prognosztizálható. A geotermikus energia hőmérséklete és mennyisége alkalmas lehet részben vagy egészben kielégíteni a városi távfűtőrendszer hőszükségletét.

A hasznosítás előkészítéseként javasolt a geotermikus lehetőségek feltérképezését célzó geológiai tanulmány készítése, mely kijelöli a hasznosítás lehetséges területeit is.

Geotermikus termelő és visszasajtoló kutak fúrásával, valamint egy geotermikus hőközpont létesítésével (vagy meglévő hőközpont bővítésével) a távhőrendszer alap hőterhelését (éves hőmennyiség 75-85%-a) ellátni képes geotermikus rendszer tervezése és építése javasolt. Az így

kialakított rendszer hosszútávon képes fenntartható, olcsó és környezetbarát hőenergiát biztosítani, magas ellátásbiztonság és stabil üzemelés mellett.

A távfűtőrendszer maradék hője számos ipari és mezőgazdasági létesítmény számára biztosíthat fűtési vagy technológiai hőt, mely a település számára további fejlődési lehetőséget jelent. A tervezett másodlagos célkitűzések közé tartozhatnak a helyi közösség gazdaságának élénkítése és a társadalmi fejlődés megerősítése a bevonzott ipari, mezőgazdasági beruházások által, valamint a közvetlen és közvetett foglalkoztatási arány növelésével.

A geotermikus energiafelhasználás azon túl, hogy a teljes élettartama során zéró károsanyag-kibocsátással üzemel, jelentős gazdasági előnyöket is biztosít a település számára. A geotermikus energia az egyik legkedvezőbb üzemeltetési költség mellett kitermelhető energiaforrás, mely a település számára rendelkezésre álló helyi természeti kincset aknáz ki, függetlenséget biztosít a változó energiaáraktól és a kiszámíthatatlan nyersanyag-importtól.

1.16.3 Elektronikus hírközlés

Az Internet – Kábeltelevízió – Kábeltelefon együttes használatának piacán a korábban e szolgáltatást egyeduralgoként biztosító FiberNet Rt. szerepét átvette az Invitel, emellett megjelent a T-HOME is, mint szolgáltató.

A mobiltelefon-szolgáltatás teljes körűlefedettsége a Somogytarnócán üzembe helyezett TMOBIL, Pannon GSM és Vodafone átjátszóval megoldódott. A mobil telefonon elérhetőinternet szolgáltatás sávszélessége, gyorsasága - használhatósága is jelentősen javult, e beruházás megvalósulásával. A 3 nagy mobilszolgáltató honlapja alapján csak a Vodafone esetében nem épült ki a 4G hálózat.

A településen a vezetékes telefonhálózat kiépítettsége a belterületen teljes.

1.17 TÉRSÉGI ÉS TELEPÜLÉSI KÖRNYEZETVÉDELEM

1.17.1 Talaj

A Barcsi Kistérség a Belső-Somogy déli, Drávavölgye területe. A dél-dunántúli régió déli oldalán helyezkedik el, K-ről Baranya megye, a Dráva délről határolja. Csak két település esik a Rinyától nyugatra és magába foglalja az északra Lad-ig elterülő tradicionálisan mezőgazdasági területeket.

A Dráva, mint hazánk egyik tisztavízű nagy folyója fontos élettere a vízminőségre érzékeny vízi szervezeteknek. A kutatások során többek között Magyarország faunájában új kérészeket, illetve gazdagtegzés- faunát találtak a folyó hazai szakaszán.

A meanderező Dráva közel teljes somogyi szakasza a Belső-Somogy középtájhoz tartozó Közép-Dráva-Völgy kistáj része. E kistáj a folyó balpartján 1-4 km szélességben Órtilostól Drávatamási határáig húzódik, s többnyire alacsony- és magasártéri szintekkel, elhagyott medrekkel és Dráva-morotvakkal jellemezhető.

A dél-somogyi Dráva-menti síkság végigkíséri a határfolyót, ahol öntés eredetű réti talajok, illetve öntéstalajok találhatóak. Ettől északra barna erdőtalaj a jellemző, ami a terület legjobb minőségű termőtalaja. Még északabbra haladva egyre több a homoktalaj, rendkívül alacsony

humusztartalommal. A talajok értéke 16-24 AK közé esik.

1.17.2 Felszíni és felszín alatti vizek

Barcs a vízügyi tervezés tekintetében a Dráva magyarországi vízgyűjtőterületének, a folyó országhatáron vezető alsó szakaszához tartozó, Rinya-mente tervezési alegységéhez tartozik. A Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság 2007. évben elkészítette az alegységre vonatkozó vízgyűjtő-gazdálkodási tervet. Barcs észak-nyugati határán folyik keresztül a Barcs-Komlósi-Rinya, és az abba torkolló Gyöngyösi-patak, valamint a Tekerési-árok, melyek végső befogadója a Dráva. A belterület keleti végét érinti a Zimóna-patak, melynek szintén a Dráva a befogadója. A település külterületének keleti határánál folyik a Rigóczi-patak.

Az alegység területén található felszín alatti víztestek állapota mennyiségi és kémiai szempontból is jónak minősített (kivéve a Rinya-mente vízgyűjtő sekély porózus víztestet).

A város területét az alábbi felszín alatti víztestek érintik:

Víztest kódja	A víztest neve	A víztest jele	A víztest típusa	A víztest mennyiségi állapota	A víztest kémiai állapota
AIQ517	Délnyugat-Dunántúl	pt.3.1	porózus termál	jó	jó
AIQ520	Dráva-völgy Barcs felett	p.3.2.2	porózus	jó	jó
AIQ521	Dráva-völgy Barcs felett	sp.3.2.2	sekély porózus	jó	jó
AIQ632	Rinya-mente - vízgyűjtő	p.3.2.1	porózus	jó	jó
AIQ633	Rinya-mente - vízgyűjtő	sp.3.2.1	sekély porózus	jó	nem jó

Forrás: Rinya-mente Vízgyűjtő vízgazdálkodási terve

A településen üzemelő sérülékeny vízbázis található. Barcs város vízellátását felső pannon korú öslesztet felső szintjében lévő (+83,4 mBf-225,7 mBf szintek között), változó vastagságú homokrétegekre (K-20, B-21/a, K-35, K-29), illetve pliocén homokos kavicsos homok rétegre (B-24/a) szűrőzött vízműkutak biztosítják. 2013. évben készült tervdokumentáció alapján a Barcs üzemelő vízbázis belső védőterületét, belső, külső védőidomát, hidrogeológiai védőidom „A” és „B” zónáját kijelölték (35200/958-4/2015. sz. határozat, 2015.04.22.). Az 50 éves elérési idővel számolt hidrogeológiai védőidomnak nincs felszíni metszete, a kutak védett felszín alatti vízkivételi műnek számítanak. A védelem alá helyezett összes víztermelés 2500 m³/nap.

A Barcs kistérség társult települései (Barcs, Babócsa, Bolhó, Péterhida, Somogyaracs) ivóvízminőség-javítása érdekében új vízbeszerzési hely létrehozása, csáposkúttal parti szűrésű eredetű víz hasznosítása mellett döntött. A 123/1997.(VII.18.) Kormányrendelet szerint a partiszűrésű víz felszín alatti vízkivételnek minősül.

A Barcs és Térsége Ivóvízminőség-javító Társulás részére 2014-ben a hatóság a Drávaparti csáposkút és a nyersvíz vezeték (ivóvízvezeték építése a csápos kút és a vízműtelep között) létesítésére vízjogi engedélyeket adott ki. Az üzemeltetési engedélyezési eljárás folyamatban van. A tervezett parti szűrésű vízkészlet sérülékeny vízbázis, a védelmét szolgáló védőterület kijelölése is folyamatban van. Barcs település a felszín alatti vizek és a földtani közeg védeltség szempontjából szennyeződésképző területen helyezkedik el, a nitrátérzékeny települések listájában szerepel. Nitrátérzékeny területeken be kell tartani a 27/2006. (II. 7.) kormányrendelet és a vizek mezőgazdasági eredetű nitrát szennyezésével szembeni védeleméhez szükséges cselekvési program részletes szabályairól szóló, valamint az adatszolgáltatás és nyilvántartás rendjéről szóló 59/2008. (IV.29.) FVM rendeletben rögzített „helyes mezőgazdasági gyakorlat” kötelező előírásait.

Jelentősebb felszín alatti vízhasználatot mutatnak még az ivóvíz mellett a Barcsi termálfürdő és rekreációs központ hideg és termálvizes kútjai, de a Drávatej Kft. is a nagyobb víz fogyasztók közé tartozik.

1.17.3 Levegőtisztaság és védelme

Általában elmondható, hogy az elmúlt évtizedekben kialakult viszonylagos elzártság és a nehézipari fejlesztések elmaradása miatt a környezet szennyezettsége alacsony.

A légszennyezés szempontjából szerencsés, hogy a légszennyező ipari üzemek száma kevés. A kommunális légszennyezés mértéke a földgázhálózat további bővítésével folyamatosan tovább csökken.

1.17.4 Zaj és rezgésterhelés

A 8/2002. (III. 22.) KöM-EüM rendelet melyet felváltott a 27/2008. (XII. 3.) KvVMEüM együttes rendelet alapján a közlekedésből származó megengedett A-hangnyomásszint (emberi fül érzékenységének megfelelő) a gyűjtő utak mentén elhelyezkedő beépítésre szánt területeken 65/55 dB a település egyéb beépítésre szánt területein 55/45 dB, a beépítésre nem szánt területeken – a közlekedési területek kivételével – 50/40 dB.

Barcson a közúti közlekedésből származó zaj már ma is meghaladja a határértéket. A zajvédelmi szempontból védett területek környékén további lehetőségek még a sebességkorlátozás, illetve a “suttogó” aszfaltburkolat. A település belterületén áthaladó vasúti forgalom a körbetelepült lakóterületeken zajterhelést okoz. Itt elsősorban a közvetlen zajvédelmi megoldások lehetnek hatékonyak, mint a zajvédelmi fal. Az ipari jellegű zajemisszió a belterületi ipari létesítmények termelési tevékenységéből adódik, hatása Barcson nem jelentős, mivel az iparterületek jól elkülönülnek a lakózónáktól.

1.17.5 Sugárzás védelem

A légkörben található sugárzó anyagok terjedésének mérésére épült ki hazánkban az országos sugárzásfigyelő rendszer, melynek legfontosabb eleme a több mint 130 mérőállomásból álló hálózat. Ezek a műszerek folyamatosan mérik a szabadtéri sugárzást, az óránkénti dózist, azaz a

dózteljesítmény értékét. A dózteljesítmény mértékegysége a nanosievert/óra (nSv/h). A természetes háttérsugárzás mértéke Magyarországon 50-180 nSv/óra körül ingadozik. A mérőállomásokról beérkező jeleket folyamatosan figyelik. A figyelmeztető szint 250 nSv/óra. Ez a szint a valós veszélyt jelentő szint töredéke, nem jelenti azt, hogy az állomás közelében lévő veszélyben lennének, csak a szakembereket figyelmezteti a kivizsgálás megkezdésére. A sugárzásterhelés Barcs esetében reális veszélyforrást nem jelent jelenlegi ismeretink szerint.

1.17.6 Hulladékkezelés

A településen a szilárd hulladék gyűjtése és elszállítása szervezett formában történik. A város csatlakozott 2008-ban indult Mecsek-Dráva Hulladékgazdálkodási Programhoz. Barcson megépült a hulladék válogató és átrakó állomás. Üzembe helyezése óta valamennyi begyűjtött és válogatott hulladékot a frakciótól függően a Marcali Hulladékkezelő Központba, Dunaújvárosba, Budapestre, illetve külföldre (Ausztria, Szlovénia) szállítják. A korábbi városi szeméttelép rekultivációja megtörtént.

1.17.7 Vizuális környezetterhelés

Barcs esetében a fényszennyezettség mérésére vonatkozó adatsorok nem állnak rendelkezésre. Az illegális hulladéklerakás sajnos a települést övező természeti területeken jellemző, érdemi előrelépés lakossági szemléletformálás esetén várható.

1.17.8 Árvízvédelem

A Dráva magyarországi vízgyűjtője 6348 km² ami a teljes vízgyűjtő 15,8 %-a. A folyó bal partján, magyar területen a déli országhatártól Tótújfaluig árvízvédelmi töltés fut végig, e fölött magasparti rész található. Az Őrtilos-Drávaszabolcs közötti közel 168 km-es szakasz jellegében két eltérő részre, Őrtilos - Barcs és Barcs-Drávaszabolcs szakaszra osztható. A felső szakaszon a folyó partjait lokális beavatkozásokkal védik az erózió ellen. Őrtilosnál a folyó még mintegy 45-55 cm/km eséssel rendelkezik, ezért romboló-építő munkája jelentős mértékű. Vízvártól meanderező kanyarok jellemzik, természetes lefűződésekkkel, holtágakkal. Barcsnál már kisebb, 15- 20 cm/km esésű, innentől szabályozott mederben folyik töltések között. A jellemző középsébségek az eséssel összhangban csökkennek 1,5-1,8 m/s-ról 0,8-1,0 m/s-ra a magyarországi szakaszon.

A folyó napi vízjárását a horvát vízerőművek csúcsra járatásának üzemrendje is nagymértékben befolyásolja. A legalsó, dubravai erőmű áteresztő kapacitása 500 m³ /s, ez a hozam a Dráva középvízhozama körüli érték. Ha a természetes hozam ennél az értéknél kevesebb, akkor a tározott vízmennyiségből fedezi a napi csúcsigénykor szükséges vízhozamot. A naponta kialakuló kisebb árhullámok a dubravai erőműtől a folyó hossza mentén ellapuló tendenciával haladnak a Dunába torkollásig. Az őrtilosi szelvényben (235 fkm) ez 60-80 cm-es vízjátékot jelent a kisvízes időszakban. Barcson (152 fkm) már „csak” 30-40 cm, Drávaszabolcsra pedig 10-20 cm körüli amplitúdójú a napi vízjárás változása. Közepes vízhozamot meghaladó víz esetén a napi vízjárás ingadozása nem érzékelhető. A folyóra 2-3 méteres vízmélységek jellemzőek közepes vízállásnál, a Barcs feletti

szakaszon az állandóan vándorló zátonyok miatt a meder gyakorlatilag évente átrendeződik. A folyó Vízvárig (198 fkm) kitűzött hajóút, de Babócsa és Vízvár között előfordulnak kritikusan sekély szakaszok. A Dráván lefutó árhullámok Barcs települését csak kis mértékben veszélyeztetik, mert a magaspart védi a várost a nagy területű elöntések ellen.

1.18 KATASZTRÓFAVÉDELEM (TERÜLETFELHASZNÁLÁST, BEÉPÍTÉST, BEFOLYÁSOLÓ VAGY KORLÁTOZÓ TÉNYEZŐK)

1.18.1 Építésföldtani korlátok

Bányászati szakmai, illetve hatósági megítélés szerint Barcs területén "földtani veszélyforrás" nincs. Az egyetlen legális homokbánya (**Dráva-Coop Rt.**) fekvése indifferens, kiterjedése elhanyagolható, lakó-, ipari vagy intézményi területeket nem érint, területigénnyel járó városfejlesztési elképzelést belátható távon belül nem gátol. A Dráva esetében kavicsbányászatra lenne lehetőség, ami a folyó hajózhatóságára is jótékony hatással lenne, azonban ez a tevékenység jelenleg nem engedélyezett. Egyéb földtani veszélyforrásról sincs információ, a földrengés veszélyeztetettségi fokozat közepesnél jobb, a szeizmikus zónatérképen a 3-asban fekszik (az 5-ös skálán).

1.18.2 Egyéb katasztrófavédelmi tényezők

Barcs elfogadott vészhelyzetelhárítási tervvel rendelkezik, a település esetében árvíz, belvív, rendkívüli időjárási események, veszélyes anyagok szállításából eredő kockázatok, és ipari vonatkozású tűz jelenthet katasztrófavédelmi tényezőt, azonban ezek előfordulása sem jellemző a településre.

A város közigazgatási területe belvízzel és nagyvízi mederrel érintett. A települések ár- és belvív veszélyeztetettségi alapon történő besorolásáról szóló 18/2003. (XII.9.) KvVM-BM együttes rendelet szerint a nyilvántartott települések közé tartozik a város.

A vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános szabályokról szóló 147/2010. (IV.29.) Korm. rendelet 2. § 19. pontja és VITUKI Nonprofit Kft. által kiadott lista (1991-1995) alapján Barcs a magas talajvízállású települések közé tartozik.

A település a települési szennyvíztisztítás szempontjából érzékeny felszíni vizek és vízgyűjtőterületük kijelöléséről szóló 240/2000. (XII. 23.) Korm. rendelet alapján Barcs nem tartozik az érzékeny felszíni vizek vízgyűjtő területét kijelölő települések közé.

Részletesebben lsd. az 1.17.8-as fejezetben.

1.19 ÁSVÁNYI NYERSANYAG LELŐHELY

Barcskorábban 1 db bánya működött, a **Dráva-Coop Rt.** tulajdonában és üzemeltetésében volt homokbánya, ahol depónia-képzés nincs, bányafalból termeltek, évi maximum 20 000 m³-t.

1.20 VÁROSI KLÍMA

Atlanti-óceáni és mediterrán hatások egyaránt érvényesülnek a megye éghajlatában. A klíma kiegyensúlyozottabb, mint az ország északibb és keletibb dombosági jellegű térségeiben. A domborzat éghajlat-befolyásoló hatása közepes méretű. A helyi klímára a domborzat mellett a talajadottságok, a növényzet (elsősorban a még megmaradt fás állomány), a vízfelületek vagy vizenyős térszínek gyakorolnak befolyást.

A település éghajlati jellegének a kialakulásában földrajzi elhelyezkedés játszik meghatározó szerepet, mivel mind az atlanti-óceáni, mind pedig a mediterrán éghajlati hatások egyaránt érvényesülnek. A domborzat éghajlat-befolyásoló hatása közepes, kisebb mint a középhegységekben, de nagyobb mint az alföldön. A terület mérsékelt meleg, mérsékelt nedves éghajlatú.

Barcs és környéke évente átlagosan 4300-4400 MJ/m besugárzásban részesül.

Éves megoszlást tekintve a besugárzott mennyiség 40-45%-a nyáron, 25-30%-a tavasszal, 15- 20%-a ősszel és 10%-a télen érkezik. A tényleges energia bevitel, a sugárzási index évi összege 1840 MJ/ m²

A napfénytartam évi összege 1950-2000 óra, amelynek a 40%-a a nyári hónapokra esik.

A terület borultsági szempontból a közepesen borult területekhez tartozik, vagyis az égbolt éves viszonylatban 50%-ban felhős. A ködképződést vizsgálva megállapíthatjuk, hogy országos viszonylatban az egyik legködösebb terület. Ködös napok száma kb. 40 nap/évre tehető.

A légnyomás átlagos értéke a téli félévben 1018,9 Hpa, a nyári félévben pedig 1014,9 Hpa. Az uralkodó szélirány a délnyugat-északkeleti. A terület kedvezőtlen helyzete a légáramlás tekintetében abban nyilvánul meg, hogy az észak-déli irányú szerkezeti mélyedés, mint szélcsatorna kevés védelmet biztosít. A szélcsendes napok százalékos aránya országos átlagban alacsony értéket mutat, mindössze 5-6%. A viharos napok (szélerősség < 15 m/s) száma Barcs környékén évente 25-50 nap között mozog.

A város évi középhőmérséklete 9,8-10 OC, a hőmérséklet évi járása a hazai átlagnak. Leghidegebb a január (-1,5 OC átlaghőmérséklet), legmelegebb a július (19,5 OC átlaghőmérséklet).

A csapadék évi járásának két maximuma van, az egyik május-június időszakában, a másik szeptember-november időszakában. A minimumok január-február és július-szeptember időszakában figyelhetők meg.

Az egyetlen nap alatt lehullott csapadék mennyisége igen nagy lehet. Ritka, de azért előfordul felhőszakadás. A 24 óra alatt lehullott csapadék maximuma 75-100 mm.

A csapadékos napok száma átlagosan 95, ebből zivatar 20-25 napon fordulhat elő. Nagyobb viharok alkalmával gyakran hull jégeső. A jégesős napok száma 6-8. A hóval borított napok száma átlagosan 25.

2 HELYZETELEMZŐ MUNKARÉSZ

2.1 A VIZSGÁLT TÉNYEZŐK ELEMZÉSE, EGYMÁSRA HATÁSUK ÖSSZEVETÉSE

2.1.1 Településhálózat

Barcs a Dél-dunántúli régióban, Somogy megyében fekszik. A régió településszerkezete kedvezőtlen, arra egyrészt a városhálózat fejletlensége, másrészt az aprófalvak- és kistelepülések nagy aránya jellemző. A barcsi járás a Dél-dunántúli régió külső periferiájához tartozik, melyet körülvesz a szigetvári, kaposvári, nagyatádi és csurgói járás.

A Barcsi kistérség/járas egyértelműen egyközpontú térség, ahol az 1979-ben várossá vált Barcs és a jellemzően aprófalvas körzet együttműködése nemcsak Barcs korábbi járási székhely szerepén, hanem valós munka-, lakóhelyi-, közlekedési- és ellátási (oktatás, kultúra, egészségügy, kereskedelem) kapcsolatokon alapul. Barcs városi és vonzásközponti szerepének igyekszik teherbíró képessége szerint megfelelni intézményeinek fejlesztéseivel, lakásépítésekkel, közüzemi és közlekedési fejlesztésekkel. E szerep Barcsra az átlagosnál nagyobb terheket ró, ugyanakkor a körzet ellátási függőségét szorosabbá teszi.

A Barcsi járás fő gazdaságföldrajzi adottságai:

- A Dél-Dunántúl egyik meghatározó térszerkezeti vonala, a Barcs-Pécs-Szekszárd-Budapest vonal végpontja, ahol más főközlekedési utak kapcsolódnak. (A közúti és vasúti közlekedés a jövőben a drávai vízi közlekedés lehetőségével egészülhet ki.)
- Összekötő szerep a dél-dunántúli és a nyugat-dunántúli régiók között.
- Barcs, mint az egyik magyar-horvát határátkelőhely, nagy jelentőséggel fog bírni Horvátország schengeni csatlakozását követően
- Jó termőhelyi adottságú mezőgazdasági- és erdőterületek.
- Ipari hasznosításra alkalmas befektetési területek. Továbbá, kialakult ipari kultúra, az építőanyag-ipar, a gépipar, a könnyűipar és az élelmiszeripar területén.
- Jelentős gyógy- és termálvíz előfordulások.
- A korábban elzárt határmenti térségben kialakult értékes növény- és állatvilág, a Duna - Dráva Nemzeti Park természetvédelmi területeinek adottságai.

Barcs városa a kedvezőtlen elhelyezkedése, és a rossz közlekedési kapcsolatai miatt egyetlen kiemelt növekedési zónának sem a része, és az OFTK nem is számol a várost közvetlenül érintő, fejlesztendő térszerkezeti kapcsolattal.

Barcs, mint Horvátországi határátkelő egy rövid időszakot (bevásárló turizmus időszaka) leszámítva nem tudta kedvező fekvését kamatoztatni, a térségi kapcsolatok esetlegesek, ezek nem intézményesültek. Középtávon a Barcs – Verőce viszonylatban fennáll a veszélye annak, hogy a horvát település elszívó hatása érvényesül.

2.1.2 Társadalom

Barcs város 12.290 hektáron terül el, ezzel a második legnagyobb kiterjedésű település Somogy megyében. A 2013-as adatok szerint a város állandó népessége 11.025fő, a lakosság számának tekintetében negyedik helyen van a megyei városok között.

Az országos, regionális és megyei tendenciához hasonlóan, Barcson is megfigyelhető a **fokozatos, lassú ütemű lakosságcsökkenés**. A városba a nem jelentős mértékű bevándorlás a közeli településekről történik, néhányan a közeli városokból (Nagyatád, Csurgó) is érkeznek, a célirány is hasonló. A **migrációra utaló adat** 2000 óta szinte minden évben **negatív**, bár **nem számottevő**, de jellemző tendencia, hogy a felsőoktatási intézményekben továbbtanulók főiskolai-egyetemi tanulmányaik befejezésével nem térnek vissza Barcsra, a nagyvárosokban maradnak.). Ezen túl jellemző a szegényebb, szakképzetlen rétegek kiköltözése a kistérség kisebb településeire az életköltségeik csökkentése céljából. Nem jellemző a lakó- és az állandó népesség közötti nagy különbség, amely arra utal, hogy Barcson kevés a munkája miatt a városba költözött, nem barcsi lakos. Barcson a népességben nagyobb arányban vannak jelen a gyermekek, mint az időskorúak, a népesség elöregedése kisebb mértékű, mint máshol. E viszonylag kedvező állapot megítéléséhez azonban hozzá kell tenni, hogy a fejezetben korábban elemezett mértékben a születések száma Barcson is folyamatosan csökken, ami kedvezőtlen irányba tolja a folyamatot.

Barcs határmenti fekvése természetesen magával hozza a nemzetiségek jelenlétét a lakónépesség körében. A legjelentősebb kisebbségek a horvát, a cigány és a német nemzetiség. Mindhárom csoport létrehozta és működteti a saját nemzetiségi önkormányzatát. A 2011-es népszámlálás alapján Barcson 918 roma, 274 horvát, és 170 német él.

A Barcson térségében jellemzően az alapvégzettségűek (0-8 általános iskolai osztály) aránya a legmagasabb (33%), majd a szakmával rendelkező középvégzettségűek következnek (24%), megelőzve az érettségizetteket (17% végül pedig a diplomával rendelkezők zárják a sort (7%). Barcs tekintetében a 2011-es népszámlálás adatai alapján, az aktív korú (15-59 éves) lakosság 28%-a rendelkezik legfeljebb általános iskolai végzettséggel, míg felsőfokú képesítést a 25 éves és ennél idősebb korosztály tagjainak 11 %-a szerzett, amely alatta van az országos (15%) átlagnak. Barcson és a kistérségben az általános iskolát be sem fejezők aránya jelentősen meghaladja az országos és a megyei átlagot is. Emellett a középiskolai végzettséggel rendelkezők aránya nagyjából a régiós szinten áll, a felsőfokú végzettségűeknél pedig Barcs a megyeihez hasonló értéket mutat, miközben a kistérség messze a legalacsonyabb szinten áll. Ez azt is jelenti, hogy a kistérségben Barcson kívül igen csekély számban élnek diplomások.

2.1.3 Gazdaság

A város és a térség legsúlyosabb problémája a magas munkanélküliség, amelynek mértéke országos szinten is kimagasló. 2014. decemberi állapot szerint Barcson a munkavállalók 11,8 százaléka nem dolgozik a gazdaságilag aktívak közül, Barcson 968 munkanélkült tartanak nyilván, a környező falvakban a munkanélküliség 50-80% között van. A Barcsi munkaügyi szakemberek szerint jelenleg több mint 2.500 állástalan él a térségben, számuk a most lezáruló közmunkaprogramokat követően

kétszázzal növekszik majd. A nyilvántartott munkanélküliek között leghátrányosabb helyzetben a 21-50 év közötti, főleg fizikai állományú, alacsony képzettségű munkavállalók vannak.

A korábbi nagyvállalati múlt, és a tőkehiány miatt mind a településen, mind a térségben jóval elmarad az 100 főre jutó regisztrált gazdasági vállalkozások száma az országos és a megyei átlagtól is.

A Barcsi Kistérségben a termelőszektor részaránya nagyobb, a szolgáltatási szektor szerepe viszont kisebb a megyei átlagnál. A Kistérség ipara barcsi központú és nagyrészt az építőanyag-iparra és a gépiparra szakosodott.

A mezőgazdasági foglalkoztatottak 37,9%-os aránya minden somogyi kistérségnél magasabb, és több mint másfélszerese a Somogy megyei átlagnak, míg a szolgáltató szektorban alkalmazottak 37,8%-os és az ipari alkalmazottak 24,3%-os aránya egyaránt alatta marad a megyei átlagnak.

A mezőgazdaság természeti adottságai kedvezőek, mégis alacsony és csökkenő tendenciájú a mezőgazdasági szektor jövedelemtermelő, lakosságeltartó képessége. A tönkrement, vagy jelentősen karcsúsodott mezőgazdasági nagyüzemek helyén létrejött kiscgazdaságok egy része nem rendelkezik piacképes termékekkel. Az alacsony technikai és technológiai háttér valamint a finanszírozási problémák miatt e családok megélhetése bizonytalanra vált. A térségben nagy hagyományai vannak az erdőgazdálkodásnak, és a fafeldolgozó iparnak.

Barcson jelentős hagyományai vannak a gépiparnak. A régi gépipari üzemek már megszűntek, de részben az ottani tapasztalatok, szaktudás és kapcsolatrendszer segítségével új társaságok sikeresek e téren. Közülük is kiemelkedik az Avermann-Horváth KFT, a Barcs Metál 2000 KFT, a Seres KFT, a MARDEGAN LEGNO Kft, és a Magyarplan Kft.

Barcson jelentős, részben, és csak mozaikszerűen kihasznált ipari zónák találhatóak, valamint a város rendelkezik ipari parki címmel is, amely azonban valós többletértéket nem jelent.

A szolgáltatói szektor esetében a korábbi bevásárló turizmusra épült kereskedelmi szektor folyamatos leépülésben van, mind az üzlethelységek számát, mind a forgalmat tekintve.

A fürdő és szelídturizmusban rejlő lehetőségeket csak mérsékelten sikerült kihasználni, ennek legfőbb okai a megfelelő szálláshely kapacitás hiánya, a határ mentiség, és komplex programcsomagok hiánya.

2.1.4 Táji és természeti adottságok

Barcs város területe síkvidék jellegű, természetes környezete országos viszonylatban is értékes, ami a nyíres-borókás ligeterdők, láperdők és láprétek változatos növény- és állatvilágával „Barcsi Tájvédelmi Körzetként” országos védett területnek minősül és az 1996-ban megalakult a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóságához tartozik.

A Drávát határközelsége miatt viszonylag háborítatlanul őrizték meg a folyóhoz kapcsolódó ökoszisztémák, amelyek ma Európa utolsó természet közeli állapotban fennmaradt nagy folyójává teszik. A szürke géme kolóniái találhatóak a vízhez közeli égeresekben, a háborítatlan dús lombú erdőkben több fekete gólya pár is fészkel, s itt található a kormorános erdő is, a tömegesen fészkelő kárókatona telepe.

A város kiemelkedő természeti környezetéből keveset profitál, az erre épülő turisztikai szolgáltató szektor nem épült ki, a város és a Dráva kapcsolata ellentmondásos, bár elkészült a kikötőt a szabad stranddal összekötő sétány, a sétányt szegélyező iparterületek nem a természet közelségét tükrözik.

2.1.5 Zöldfelületek

Barcson a zöldfelületi ellátottság jó. A közterületek tisztasága, gondozottsága az országos átlag feletti. A közterületek állapota az elmúlt években jelentős megújuláson ment keresztül. Az egy lakosra jutó zöldfelület arányában a település országosan is jó értékkel rendelkezik. A jelenlegi zöldfelületi rendszer azonban még nem teljes. A zöldfelületekben gazdag erdőterületeket összekötő zöld folyosó zöldfelületi rendszerré fejlesztése szükséges. Ez abból adódóan, hogy a település közigazgatási nagy része szélerózióval veszélyeztetett kategóriába tartozik jelentős és orvosolandó probléma.

A városban található barnamezős területek revitalizációjával, különös tekintettel a Dráva melletti volt iparterületekre egyedülálló zöldövezetet lehetne létrehozni, azonban ennek forrásigénye még középtávon sem biztosítható.

2.1.6 Épített környezet

A településszerkezet kialakulásában a földrajzi adottságok, a várostörténeti tényezők, a gazdasági fejlődés és a határátkelőhely funkciók játszották a legjelentősebb szerepet. A település mai központjának magja a Templom tér körül alakult ki, amely a határátkelő felé, valamint a vasútállomás, a kikötő irányában és a településrészeket összekötő utak mentén terjeszkedett. A Templom tértől északra alakult ki a város új központja. A 68-as út korábbi nyomvonalától nyugatra, a vasútállomás irányában új derékszögű úthálózati jelleggel alakult ki Barcs új lakónegyede az 1960-80. közötti időszakban.

A település az alábbi városrészeket foglalja magában: Régi Barcs, Somogytarnóca, Drávaszentes, Drávaszentes, Pálfalu, Munkácsy lakótelep, Köztársaság utcai lakótelep, Roma telep. A település lakosságának közel fele a Régi Barcs városrészben lakik ma is.

Barcs korábbi (illetve részben jelenlegi) ipari zónája a vasút és a Dráva közti területen terült el, illetve az ipari park területén. (keleti és nyugati iparterület). A korábbi nagyvállalatok (Kézműipari Vállalat, Kemikál, Mészhomok Téglagyár, Parkettyagyár stb.) hatalmas telephelyi jelenleg részben hasznosítottak, részben üresen állnak. Gyakori, hogy a korábbi gyártócsarnokok egyes részei kerültek kisebb termelőcégeknek bérbe, illetve eladásra, ezzel a tulajdonosi kör tovább bővült. A legtöbb itt található ingatlan esetében jelentős terhek kerültek az ingatlan nyilvántartásba bejegyzésre.

Az elaprózódott tulajdonosi szerkezet, a banki terhek, mozaikszerű hasznosítás, valamint a lepusztult épületállomány olyan barnamezős ipari zónát hozott létre a település legpotensebb részén, amelynek rehabilitációja jelenleg nem tűnik reálisnak, annak pénzügyi vonzatai miatt.

2.1.7 Közlekedés

A település legsúlyosabb problémája, hogy a Barcsi járást elkerülik az országos és nemzetközi gyorsforgalmi útvonalak. Az M7-es autópálya a 68. sz. másodrendű főúton, másfél-, míg az M6-os a 6. sz. főúton közel 70 perc alatt érhető el.

A térség területét két főközlekedési útvonal érinti. A 68. sz. másodrendű főút észak-déli irányban szeli keresztül, míg a 6. sz. első rendű főút Barcs városból indul és keleti irányba haladva éri el a régióközpontot, Pécszet.

A város és a térség öt fő irányból közelíthető meg: Budapest-Pécs irányából a 6-os sz., Kaposvár irányából 6623 sz., Balatonszentgyörgy-Nagyatád irányából a 68-as sz., Csurgó irányából 6801. sz. főközlekedési utakról, illetve Horvátország irányából a 6. sz. főúton keresztül. A kistérségben főként a centrálisan kialakított útvonalhálózat a jellemző. Hiányoznak viszont a községek közötti többirányú átjárhatóságot biztosító utak, melyek hiánya főként az apró falvak – különösen a zsáktelepülések - elszigeteltségét fokozza.

A térségi elérhetőség javítása Barcs jövője szempontjából elsődleges prioritás, minden további fejlesztési, fejlődési lehetőség alapja!

A kötöttpályás közlekedést egy működő és egy használaton kívül vasútvonal jelenti. A meglévő vasútvonal a MÁV 60-as számú, egyvágányú, nagyobb részt nem villamosított vasútvonala (Pécs-Nagykanizsa), amely a kistérségben 7 települést érint, alacsony teherbírású, lassú, a vasúti pályák és a településeken található állomások épülete felújításra, korszerűsítésre szorulnak. A szakaszon a megengedett maximális sebesség 80 km/h. A vonal 1868 óta üzemel.

A kistérségben található másik vasútvonal, a MÁV 62-es számú, egyvágányú, nem villamosított mellékvonala, amely Barcsot Harkánnyal, illetve Siklóssal köti össze. A vonalon jelenleg nincs menetrend szerinti személyszállítás. A vágányok igen rossz állapota és a gyakori lopások miatt mára gyakorlatilag használhatatlanok ezek a szakaszok.

A Horvátországgal való vasúti kapcsolat újbóli kiépítésével, és a Zágráb- Barcs- Pécs kapcsolattal nem csak Barcs, hanem a Baranyai megyeszékhely is sokat profitálhatna.

A helyi autóbushözlekedés megszűnt a nem megfelelő kihasználtság miatt. A Dráván turisztikai célú hajózás zajlott korábban, azonban a kotrás elmaradása miatt jelenleg a városi kikötő sem üzemel.

2.1.8 Közművek

A település közmű-ellátottsága kielégítőnek mondható. A városi vízmű megfelelő kapacitással rendelkezik, nemrég vízminőség javítási projekt került a településen megvalósításra. A DRV Zrt által üzemeltetett, 22500 lakosegyenérték kapacitású szennyvíztisztító telep 2012-ben felújításra került.

A város csapadék és belvíz elvezetésének rendszere az utóbbi években megvalósult műtárgyak és létesítmények következtében rendezettnek tekinthető, az átlagos csapadékviszonyokat képes kezelni. A településen a villany és gázvezeték kiépítettsége teljes, a felmerülő lakossági igények kielégítésére alkalmas. A közvilágítás hálózata kiépült. A telefonellátás teljes körű, automata telefonközponttal, korszerű helyi összeköttetéssel rendelkezik. A kábel TV hálózat kiépült. A csillagpontos rendszer internet szolgáltatást is végez.

A kommunális hulladéklerakó telep elavult, bezárásra és rekultiválásra került. A város csatlakozott a 2008-ban induló Mecsek-Dráva Hulladékgazdálkodási Programhoz. Barcson megépült a hulladék válogató és átrakó állomás. Üzembe helyezése óta valamennyi begyűjtött és válogatott hulladékot a frakciótól függően a Marcali Hulladékkezelő Központba, Dunaújvárosba, Budapestre, illetve külföldre (Ausztria, Szlovénia) szállítják.

3 HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ

3.1 A HELYZETELEMZÉS EREDMÉNYEINEK ÉRTÉKELÉSE, SZINTÉZIS

3.1.1 A folyamatok értékelése

Barcs az elmúlt közel 100 évet területi szempontból az elszigeteltségben töltötte, Horvátország felől a zárt, ma már csak schengeni határ, Magyarország felől a közlekedési kapcsolatok hiánya miatt. Amíg ez a két tényező nem változik, Barcs fejlődési lehetőségei érdemben nem javulnak, mivel a város és a térség alábbi problémái döntően erre vezethetőek vissza:

- rossz megközelíthetőség
- alacsony tőkevonzó képesség
- magas munkanélküliség
- alulképzettség
- jelentős elvándorlás
- turisztikai potenciál alacsony kihasználtsága

A település jövője szempontjából szintén fontos kérdés foglalkoztatottsági szint emelése, aminek a munkaerő képzettsége jelenleg a legnagyobb akadálya. Ez szintén jótékonyan hatna a térségben gyártott termékek feldolgozottsági szintjének emeléséhez. Külső befektetők hiányában e problémák megoldásában a belső erőforrásokra kell támaszkodni, ami egyrészt jelenti a már működő vállalkozások fejlesztéseinek támogatását, másrészt a szociális foglalkoztatás fejlesztésével a jelenleg is működő közmunka programok és a valós piaci munkavállalás közti űr szűkítését. Ez utóbbi esetben mezőgazdaságra és az élelmiszeripar lehet a kitörési pont. Ennek sikere érdekében törekedni kell a minél magasabb feldolgozottság elérésére, amely egyrészt a foglalkoztatottságra is jótékony hatással van, másrészt a termék értékesíthetőségét is biztosíthatja.

A város térszerkezetét rombolják a felhagyott ipari ingatlanok, mivel pont a város és a Dráva természetes kapcsolatát lehetetlenítik el elhelyezkedésükkel. Ezek rendezéséhez szükséges lenne a kormányzati szerepvállalás.

3.1.2 A település és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglaló értékelése

3.1.2.1 A településhálózat és közlekedés SWOT-analízise

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> • Határátkelő • Járási szerepkör • Közlekedési csomópont, fontos közlekedési utak találkozási pontja 	<ul style="list-style-type: none"> • Gyorsforgalmi úthálózati kapcsolatok hiánya • Vasúti kapcsolat gyengesége • Schengeni határ • Vasúti kapcsolat hiánya Horvátország felé • Aprófalvas környezet • Nemzetközi együttműködések nem intézményesültek, kapcsolatok gyengék
Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> • A térségi elérhetőség fejlesztése jelentős fejlődési boomot indíthat el • Kedvező geopolitikai helyzet kihasználása, nemzetközi kapcsolatok fejlesztése, különösen Horvátország schengeni csatlakozását követően • Közszolgáltatások megosztása a környező településekkel • Logisztikai központ fejlesztése • Határon átnyúló kapcsolatok kihasználása • Járási együttműködések 	<ul style="list-style-type: none"> • Külső infrastrukturális fejlesztések elmaradása, elhúzódása • Horvátország nem csatlakozik schengeni övezethez • Világ, vagy országos politikai, gazdasági helyzetben kedvezőtlen fordulat • Térségi fejlesztési források tekintetében Barcs nem tudja érvényesíteni akaratát • A dinamikusabb külső térségek szívó hatása (nem csak országon belül)

3.1.2.2 A társadalom SWOT-analízise

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> • Kedvező korstruktúra • Határmentiségből adódó kereskedelmi és vállalkozói ismeretek 	<ul style="list-style-type: none"> • A legfeljebb általános iskolát végzettek aránya magasabb az országos átlagnál • A roma lakosság alacsony foglalkoztatási szintje • Részfoglalkoztatás hiánya - női munkanélküliség • Alacsony vállalkozói készség, kevés vállalkozó • Képzett munkaerő hiánya, magasabban képzettek nem jönnek vissza a térségbe • Elhanyagolt településkép a járás településein • Hiányzó térkapcsolatok a járásban • Nem elég erős civil szervezetek, non-profit tudás • Nincs megfelelő termék és térségi marketing • Magas munkanélküliség, helybeli munkahelyek hiánya

Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> • Munkahelyek teremtése • Az új típusú szövetkezők támogatása, szociális gazdaság fejlesztése • Komplex egészség-megőrzési és fejlesztési programok 	<ul style="list-style-type: none"> • A dinamikusabb külső térségek szívó hatása • Lakosság romló egészségi állapota • Foglalkoztatottak nélküli háztartások növekvő aránya

3.1.2.3 A gazdaság SWOT-analízise

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> • Termál-és gyógyvizek: geotermikus energia • Ipari hagyományok • Határmentiségből adódó kereskedelmi és vállalozói ismeretek • Kedvező természeti adottságok • Vonzó, érintetlen táj • Kedvező határmenti fekvés • Feldolgozóipari tapasztalatok, termelési hagyományok (élelmiszer és fa) • Jelentős kereskedelmi kapacitások • Ipari parki cím • Ipari tevékenységre alkalmas barnamezős területek állnak rendelkezésre 	<ul style="list-style-type: none"> • Térségi elérhetőség • Alacsony feldolgozottságú mezőgazdasági termékek • Nincs hagyománya az idegenforgalomnak, a komplex turisztikai csomagok még nem kerültek kialakításra • Alacsony vállalkozói készség, kevés vállalkozó • Képzett munkaerő hiánya, magasabban képzettek nem jönnek vissza a térségbe • Piachiány • Nincs megfelelő termék és térségi marketing • Magas munkanélküliség, helybeli munkahelyek hiánya • Tőkehiány • Ipari park nem működik megfelelően • Szálláshely kapacitás hiánya • Degradálódott városkép
Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> • Munkahelyek teremtése, szociális gazdaság • Fürdő- és szálláshelyfejlesztés • Szelídturizmus • Az alternatív energia fejlesztések támogatása • A speciális termékek iránti érdeklődés fokozódása az EU piacokon • A nemzetközi kapcsolatok fejlesztése • Tájvédelmi körzet • Gyógyászati szolgáltatások nyújtása Horvátország felé, melynek előfeltétele az egészségpénztárak megállapodása a finanszírozásról • Logisztikai szolgáltatások fejlesztése 	<ul style="list-style-type: none"> • Külső infrastrukturális fejlesztések elhúzódnása, elmaradása • Kiszámíthatatlan politikai, gazdasági helyzet • A dinamikusabb külső térségek szívó hatása • A multinacionális cégek befolyásának erősödése az ország, a régió gazdaságára • Az állam nem segít a termékek piacra juttatásában • Az EU mezőgazdasági támogatási rendszer kedvezőtlen hatásai • Foglalkoztatottak nélküli háztartások növekvő aránya

3.1.2.4 A táji- és természeti adottságok, zöldfelületek SWOT-analízise

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> • Változatos természeti, környezeti adottságok • Zöldterületek magas aránya • Jelentős, jó minőségű vízkészlet • Turisztikai vonzerő 	<ul style="list-style-type: none"> • A városközpont és a Dráva kapcsolatának hiánya • Degradálódott iparterületek
Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> • Fűtési rendszerek korszerűsítése • Zöldterületek bővítése, korszerűsítése • Zöldsávok, fasorok kialakítása • Védett természeti értékek megőrzése 	<ul style="list-style-type: none"> • Városi területek szegregálódása • Növekvő forgalom miatt jelentkező környezetterhelés • Védett természeti értékek sérülnek

3.1.2.5 Az épített környezet SWOT-analízise

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> • További fejlesztések területigénye biztosítható • Épített környezet értékei azonosításra kerültek • Megfelelő, a város tulajdonában álló ingatlanállomány • Város közművesítése nagyrészt megoldott • Elektronikus hírközlés a városban korszerű 	<ul style="list-style-type: none"> • Szegregált területek • Zöldterületek intenzív használata megoldatlan • Hiányos városrészi kapcsolatok, zárványterületek • Közintézmények energetikai állapota részben korszerűsítésre szorul • Lakásállomány rossz energetikai állapota
Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> • Zöldterületek összekapcsolása, városszerkezetbe integrálása • Épített környezet erőforrásként való hasznosítása (rekreáció, turizmus) • Fokozatos átállás a közvilágításban a korszerű LED technológia használatára, intelligens megoldások alkalmazása 	<ul style="list-style-type: none"> • Tulajdonviszonyok gátolhatják a fejlesztési elképzelések megvalósítását • Lakossági energetikai fejlesztések elmaradása

3.1.2.6 Kockázatok felsorolása

Az alábbiakban az IVS stratégiai szintű kockázatait tárjuk fel és bemutatjuk a kockázatkezelési intézkedéseket. A stratégia megvalósítását a város által befolyásolható belső, illetve a város hatáskörén túl mutató külső tényezőkből fakadó kockázatok befolyásolhatják.

Belső kockázatok	Külső kockázatok
<ul style="list-style-type: none"> • Kedvezőtlen demográfiai- és munkaerő piaci változások • Alacsony befektetői kedv • Önerő hiánya • A városi lakosság identitástudatának csökkenése • Lakosság érdektelensége • Szegregációs problémák 	<ul style="list-style-type: none"> • Közlekedési elérhetőség nem javul • Országos szintű gazdasági problémák • Szabályozási környezet változása, különös tekintettel állami- önkormányzati feladatellátásra, annak finanszírozására • Kedvezőtlen pályázati feltételek

A külső – belső kockázatok mellett a kockázati tényezőket alapvetően három kategóriába soroljuk:

- Fizikai kockázatok
- Pénzügyi, gazdasági kockázatok
- Szervezeti kockázatok

A stratégia végrehajtását befolyásoló kockázatok bekövetkezési valószínűségét (kicsi, közepes, nagy), azoknak a stratégiára gyakorolt hatását (kicsi, közepes, nagy), valamint a felmerülő kockázatok kezelési stratégiáját az alábbi táblázatban foglaltuk össze (mivel a külső kockázatok esetében a városnak nincs érdemi befolyásolási képessége, ezért csak a belső kockázatokra térünk ki:

Kockázat megnevezése	Bekövetkezés valószínűsége	Hatása a stratégia megvalósulására	Bekövetkezésük valószínűségét csökkentő intézkedések	Bekövetkezésük esetére tervezett intézkedés
A népességszám további csökkenése, az elvándorlás növekedése a képzett és fiatal munkavállalói csoportokban. A város munkaerőpiacának gyengülése.	nagy	nagy	Magas szintű közszolgáltatások nyújtása. Piaci szereplőkkel együttműködés mélyítése. Munkahelyteremtés szociális gazdaságban. Képzési struktúra javítása	Motivációs eszközök alkalmazása, képzési, foglalkoztatási programok indítása.
Alacsony befektetői kedv. Helyi vállalkozók befektetéseiket döntően nem a városban valósítják meg. Tőkehiány	közepes	nagy	Alap infrastrukturális fejlesztések önkormányzati megvalósítása. A befektetési lehetőségekről már a tervezés szakaszában tájékoztatni kell a helyi vállalkozói csoportokat. Képzési struktúra fejlesztése	Kedvezmények biztosítása a jelenlegi szabályozás pozitív változása esetén (adókedvezmények), Erőteljes marketing tevékenység
A város társadalmának passzivitása, érdektelensége a városfejlesztéssel szemben. A város lakossága nem éli meg a fejlesztéseket sikertörténetként	közepes	nagy	A városfejlesztési tervekbe a helyi lakosság minden rétegét be kell vonni már a tervezés megkezdésekor. A tervekről tájékoztatni kell a lakosságot, a véleményeket be kell építeni.	Tájékoztatás, meggyőzés
Szegregált területek és az ott élő lakosság számának növekedése. A felzárkóztatási programok sikertelensége.	közepes	nagy	A fizikailag és társadalmilag szegregált helyzet csökkentése.	A szegregált területen élők számára munka-helyteremtési program indítása.

3.1.3 A településfejlesztés és -rendezés kapcsolata, a fejlesztés területi korlátai és lehetőségei

A kialakítandó településfejlesztési stratégiát nemcsak az Európai Unióhoz kapcsolható Új Széchenyi Terv és Kormányzat Konvergencia Programja befolyásolja, hanem az Országgyűlési határozatok formájában napvilágot látott Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció, az Országos Területrendezési Terv, valamint a fejlesztések tervezéséhez keretet ad a 314/2012. (XI. 8.) Kormányrendelet a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről.

Ezekben a jogforrásokban az önkormányzati szerepvállalások hangsúlyozása mellett az új igazgatási formák a megyék, illetőleg a járások keretében történő fejlesztések és feladatellátások jelennek meg azzal az igénnyel, hogy a központi források döntően az Európai Unió eszközök kiegészítéseként jelennek meg és ezen túl csak az önkormányzati kötelező feladatok finanszírozása történik meg.

Míg az ERFA 2007 és 2013 közötti időszakra vonatkozó szabályozásának 8. cikke lehetővé tette a városfejlesztés integrált megközelítéssel történő megvalósítását, a 2014 és 2020 közötti időszakban a településfejlesztést integrált lépéseket meghatározó stratégiák segítségével kell végrehajtani.

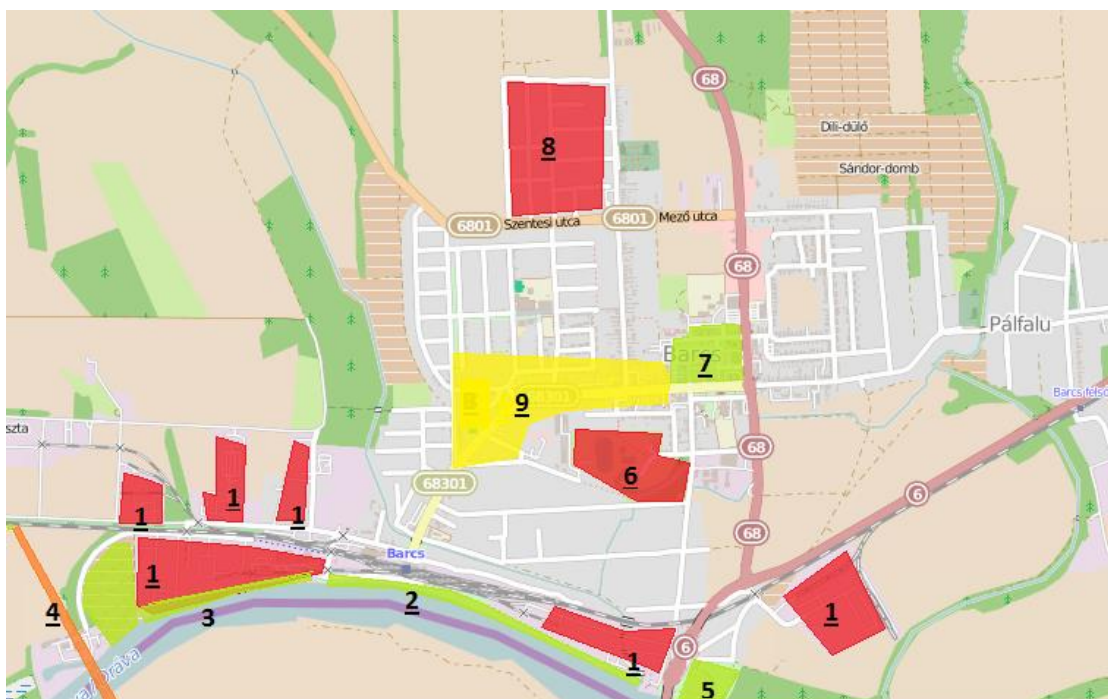
Összességében az önkormányzat Integrált Településfejlesztési Stratégiája annak a tervezési folyamatnak a része, amely megvalósítás-orientált szemléletével lehetővé és hatékonyá teszi a közösségi források igénybevételét.

A tervezési folyamat azonban nem zárt, mivel valamennyi tervezési szint kapcsolódik a különböző közigazgatási szinteken kialakított elképzelésekhez, ezzel garantálva a fejlesztési tervek egymásra épülését.

Jelen stratégia a már elfogadott fejlesztési dokumentumokhoz igazodik (országos és megyei stratégiák), és térben is integrált szemléletben készült, mivel nem csak a városra, hanem annak vonzáskörzetére is figyelemmel van, és alapjául szolgálhat a későbbiekben elkészítendő járási fejlesztési koncepciónak is.

3.2 PROBLÉMATERKÉP/ÉRTÉKTÉRKÉP

Barcs és térségének értékei a kiemelkedő táji és természeti adottságok, míg problémái a térségi elérhetőség, a magas munkanélküliség, és az egész várost sújtó demográfiai problémák. Ezek a stratégia korábbi részeiben bemutatásra kerültek, ezek térképes ábrázolása átfogó jellegük miatt nem lehetséges. A város fejlesztéspolitikai szempontból jelentős problémáit az alábbi ábra szemlélteti.

1. Alul, illetve mozaikszerűen hasznosított barnamezős iparterületek elaprózodott tulajdonviszonyokkal.
2. Az elkészült hajó kikötő, és sétaút alulhasznosított, a vasút és az iparterületek nem teszik lehetővé a város és a Dráva part valós kapcsolatát.
3. A kettes pontban jelölt sétaút potenciális folytatása lehetne a part mentén húzódó, jelenleg lezárt önkormányzati út, amely a terület funkcióbővülését követően válhat fejlesztési területté.
4. A Horvátország felé hiányzó vasúti kapcsolat a térségi elérhetőség fejlesztésének egyik lába a gyorsforgalmi úthálózat mellett.
5. A szabadstrand területe a meglévő (szociális helységek, büfé), és a kialakítás alatt lévő (kemping) funkciók ellenére alulhasznosított, viszont ez jelenleg a város egyetlen valós kapcsolata a Drávához, amely a part menti rehabilitáció egyik kulcsterülete.
6. Az Ifjúság park és környezete jelenleg alulhasznosított zöldfelület, valós funkció hiányában.
7. A bevásárló turizmus visszaesését követően a városközpontban található üzlethelységek esetében felesleges kapacitások alakultak ki, a szabadtéri kirakodó vásár rontja a városképet.
8. Történetileg kialakult szegregálódott lakóterület, rossz közlekedési és zöldfelületi rendszerrel, hiányzó közösségi funkciókkal.

9. Alulhasznosított városi terület, felújításra szoruló, rossz energetikai, vagy kihasználatlan, funkciótalan épületekkel (Városháza, volt SZTK épület, félbehagyott szálláshelyfejlesztési projektek, egykori napközi otthon, MZS Múvelődési központ,

3.3 ELTÉRŐ JELLEMZŐKKEL RENDELKEZŐ TELEPÜLÉSRESZEK

3.3.1 Településrészek kijelölése, pontos lehatárolása, a lehatárolás indoklása,

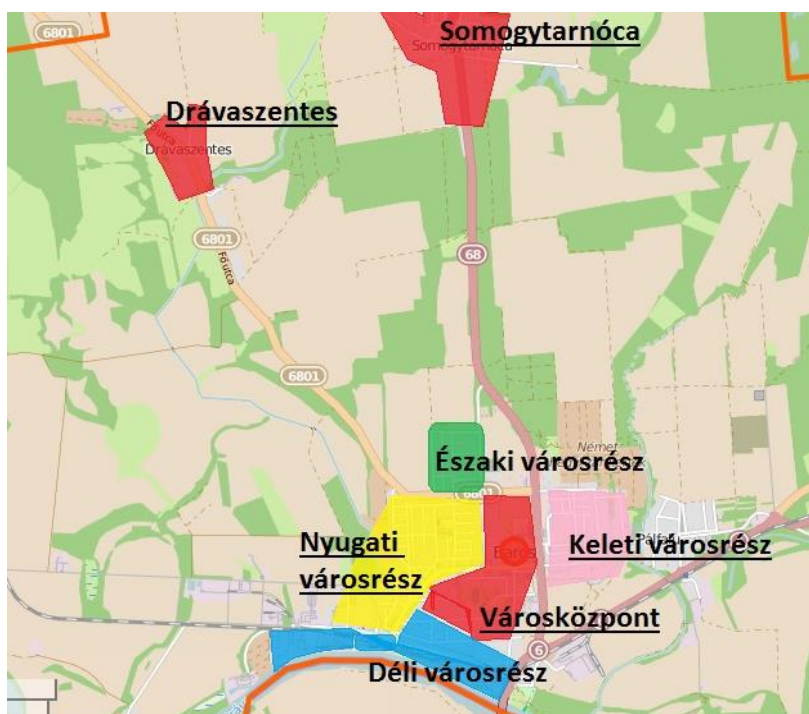
A városrészek lehatárolása az alábbi szempontok együttes figyelembevételére alapján történt:

- földrajzi fekvés
- történelmi hagyományok
- fejlesztési elképzelések és a jelenlegi vagy tervezett funkciók csoportosítása.

Barcs ennek alapján kilenc városrészre osztható fel, ami a lakosság számához képest soknak mondható, viszont a város kiterjedése és területeinek elhelyezkedése mégis indokoltá teszi. A 9 városrész teljes mértékben lefedi a város közigazgatási területét.

A település az alábbi városrészeket foglalja magában: Nyugati városrész, Északi városrész, Városközpont, Déli városrész, Keleti városrész, Somogytarnóca városrész, Drávaszentés városrész, Nyugati Iparterület, Keleti Iparterület.

A város településrészeinek korábbi leírásaiban gyakran előfordult Régi Barcs városrész neve is, mely alatt többnyire a mai Nyugati városrész és Városközpont együttese értendő. A város történelmileg is két központú (egy kereskedelmi és egy adminisztratív, ami ma a Nyugati városrésznek és a Városközpontnak feleltethető meg), a két iparterület egymástól markánsan elkülönül, két városrész teljesen különálló egységet képez (Somogytarnóca és Drávaszentés). Az Északi városrész adottságai alapján alkot önálló egységet (egységes fejlesztést igényel, majdnem a teljes területe önálló akcióterületet alkot), a Keleti és a Déli városrészek pedig jellegét tekintve válnak el a szomszédos területektől.

3.3-1. ábra: Városrészek elhelyezkedése

Az egyes városrészek lehatárolását az alábbi táblázat tartalmazza:

Városrész megnevezése: Városközpont		
Ssz.	Városrészt határoló közterületek	Városrész területe az alábbi utcákra terjed ki
1.	Mező utca, Erkel F. u., Verbina u., Nagyhíd utca, Somogyi Béla utca, Dózsa György utca, Széchenyi utca, Bajcsy-Zs. utca, Béke utca	Bagó-vasút u., Bajcsy-Zs. u. 45/1-105., Damjanich u., Dózsa Gy. u. 34-84., Hősök tere, Kálmán I. u., Köztársaság u. Nagyhíd u., Rózsa u., Somogyi B. u. 100-120., Széchenyi u., Tavasz u.

Városrész megnevezése: Nyugati városrész		
Ssz.	Városrészt határoló közterületek	Városrész területe az alábbi utcákra terjed ki
2.	Táncsics utca, Széchenyi utca, Bajcsy-Zs. u. Béke utca, Csokonai utca, Deák Ferenc utca, Szentesi utca, Rinya patak	Aradi u., Bajcsy-Zs. u. 1-45., 2-50., Barátság u. 1-25., Báthori I. u., Béke u. 2-74., 3-79., 4-66., Bocskai u., Deák F. u., Dr. Piszár A. u., Esze T. u., Fürdő u., Gábor Á. u., Gagarin u., Hársfa u., Hunyadi u., Ifjúság u., Jókai M. u., József A. u., Kandó K. u., Krénusz J. u., Kolozsvári u., Kossuth L. u., Kölcsey F. u., Szent L. u., Május 1. u., Mátyás Király u., Máv 11-es Őrház, Petőfi S.u., Pozsonyi u., Rákóczi F. u., Semmelweis u., Tekeres u., Toldi M. u., Türr I. u., Vak Bottyán u., Ybl. M. u.

Városrész megnevezése: Somogytarnócai városrész		
Ssz.	Városrészt határoló közterületek	Városrész területe az alábbi utcákra terjed ki
3.	Somogytarnócai városrész	Alkotmány u., Aranyosi u., Hermann O. u., Antal T. u., Kistarnóca pusztá, Kocsisházi u., Szabadság u.,

	Szántó K. János u., Széchenyi tér, Zöldmezőu.
--	---

Városrész megnevezése: Drávaszentesi városrész

Ssz.	Városrészt határoló közterületek	Városrész területe az alábbi utcákra terjed ki
4.	Drávaszentesi városrész	Tarnócai-, Fő-, Malom utca

Városrész megnevezése: Északi városrész

Ssz.	Városrészt határoló közterületek	Városrész területe az alábbi utcákra terjed ki
5.	Gyöngyvirág utca, Dankó utca, Szentesi utca, Deák Ferenc utca, Csokonai utca, Béke utca	Arany J. u., Barátság u. 27-31., 68-72., Béke u. 76-140. 83-119., Csokonai u., Dankó u., Diófasor u., Gyöngyvirág u., Kinizsi u., Pázmány P. u., Segesvári u., Szegfű., Szentesi u., Új Élet u., Vásártér u.

Városrész megnevezése: Déli városrész

Ssz.	Városrészt határoló közterületek	Városrész területe az alábbi utcákra terjed ki
6.	Dráva folyó, Zimonya patak, Verbina utca, Nagyhíd utca, Somogyi Béla utca, Dózsa György utca, Széchenyi utca, Táncsis utca, Rinya patak, Viktorposztai út, Mészégető utca nyugati oldalán lévő telkek telekhatára, Vasúti pálya	Almás u. Barcstelep vasútállomás, Bimbó u., Dózsa Gy. u. 2-32., 1-19., Gyár u., Kazinczy F. u., Kodály Z. u., Nefelejts u., Máv pályaudvar, Mészégető u., Rinya u., Somogyi B. köz, Somogyi B. u. 1-107., 2-98., Széchenyi köz, Széchenyi u., Táncsics M. köz, Táncsics M. u. 2-18., Verbina u., Viktorpuszta, Zrínyi M. u.

Városrész megnevezése: Keleti városrész

Ssz.	Városrészt határoló közterületek	Városrész területe az alábbi utcákra terjed ki
7.	Zimonya árok, Tiszta utca, Zimonya patak, Ady Endre utca (É-D), Hős utca, Német hegy, Horvát-hegy, 68. számú főút, Béke utca, Mező utca, Erkel F. utca,	Ady E. u., Aranyospuszta, Bajcsy-Zs. u. 86-168., 107-195., Bartók B. u., Belcsapuszta, Bem u., Darányi u., Dési Huber I. u., Dohány u., Szent I. u., Fodor J. u., Gárdonyi G. u., Horvát hegy, Hős u., Kálvária u., Kis u., Klapka u., Klára u., Középrigóc, Árpád. u., Liszt F. u., Magyar u., Martinovics u., Máv 36-os _rház, Mező u., Munkácsy u., Német hegy, Szépkiállítás u., Tiszta u. Vasvári Pál u., Vikár B. u., Virág u., Vörösmarty u., Zátonytelep

Városrész megnevezése: Nyugati Iparterület

Ssz.	Városrészt határoló közterületek	Városrész területe az alábbi utcákra terjed ki
8.	Drávaerdő, Dráwapart, Vasút, Táncsics M. u. 18, Mészégető utca nyugati oldalán lévő telkek telekhatára, Viktorpusztai út,	Drávaerdő, Dráwapart, Táncsics M. u. 18

Városrész megnevezése: Keleti iparterület

Ssz.	Városrészt határoló közterületek	Városrész területe az alábbi utcákra terjed ki
9.	Tiszta utca, Zimonya árok, Zimonya patak, Verbina utca, 68. számú főút	68. számú főút, 6. számú főút, Verbina utca

3.3.2 A településrészek bemutatása

3.3.2.1 Városközpont

A városrész a település legkorábban kialakult része. A település mai központjának magja a Templom tér körül alakult ki, amely a határátkelő felé, valamint a vasútállomás, a kikötő irányában és a településrészeket összekötő utak mentén terjeszkedett. A Templom tértől északra a kereskedelem gyors fejlődésének hatására alakult ki a város új központja. A városrész fejlődése különösen a délszláv háború alatt kapott lendületet, melynek mozgatója a Horvátországból érkező bevásárló turizmus volt. A háború befejeződésével a bevásárló turizmus volumene jelentősen visszaesett. Vásárlóerő eltűnése következtében a kereskedelmi üzletek nagy számban zártak be, üzlethelyiségek jelenleg is üresen állnak. Már korábban is problémaként jelentkezett, hogy a kereskedelem szerkezete túlzottan egysíkú volt. Az áruszolgáltatás minősége javulásához szükséges lenne, hogy a kereskedelem szerkezete diverzifikálódjon.

Mutató megnevezése	Barcs összesen*	Városközpont
Lakónépesség száma	11420	2279
Lakónépességén belül 0-14 évesek aránya	15,1	13,7
Lakónépességén belül 15-59 évesek aránya	63,2	64,7
Lakónépességén belül 60-X évesek aránya	21,7	21,6
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	18,7	12,6
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában	14,3	11,3
Lakásállomány (db)	4537	1032
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	5,3	1,3
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	45,7	44,3
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	14,0	7,9
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	49,9	51,5
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	41,0	40,4
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	37,6	40,4
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya lakónépességén belül	57,5	56,6
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	16,4	14,8
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	7,4	6,7
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	4,8	1,0
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	5,9	7,2

A terület által érintett úthálózat a Magyarországi átlagot elérő műszaki színvonalú. A teljesterületen szilárd burkolatú közlekedési felülettel van ellátva. A járdák felülete részben aszfaltos, illetve az elmúlt időszakban felújításra került szakaszok burkolata színes VIACOLOR. Általában elmondható, hogy a közlekedési felületek minősége jó, az elmúlt években fokozatosan felújításra kerültek. Kivételt képez ez alól az orvosi rendelők előtti útburkolat, illetve az új Kistérségi Járóbeteg Központ, és a Szabadidő Központ vezetőKálmán Imre utca. Ezek szegélyek között épített beton burkolatú utak, melyeknek műszakiállapota meglehetősen leromlott. Ezért szükséges ezeknek a felújítása. Ugyancsak műszakilagmegkifogásolhatók az ezekkel az utakkal párhuzamosan húzódó járdafelületek is. Kifejezetten kerékpározás céljára, illetve vegyes (gyalogos – kerékpáros) forgalomra alkalmas közlekedési felület az akcióterületen nincs. Távlati tervekben azonban szerepel, éppen a Bajcsy Zsilinszky. utca kelet-nyugati irányú főtengyelen, mely érinti a Hősök tere környezetét is, illetve a Nagyhíd utca nyomvonalában, ami a városi hálózat észak – déli irányú tengelyének a része lesz.

A terület közműhálózata 100 %-osan kiépített, megtalálható a vezetékes víz-, az áram-, a szennyvíz csatorna-, a gáz-, a közvilágítás-, a telefon- illetve a kábeltévé szolgáltatás. A területen található háztartások víz-, szennyvíz és energiahálózatra való rácsatlakozása közel 100 %-os, a kábeltévé, telefonhálózatra a háztartások 85 %-a csatlakozott, amely mutatók megfelelnek a városi, magas átlagnak. Nem mindenki veszi igénybe a közösségi hálózatot, a lakosság jelentős része egyedileg

felszerelt rendszert használ. Az akcióterületen egyes helyeken a csapadékvíz-elvezető rendszer részben vagy egészben nem kiépített. A közműhálózat megfelelő állapotúnak mondható, felújítást nem igényel. A víz szennyvíz hálózatot a DRV Zrt üzemelteti és tartja folyamatosan karban. Villany és gázhálózatot pedig a E.ON üzemelteti és tartja karban.

A terület beépítési stílusára az alábbiak jellemzőek. A Köztársaság utca jellemzően tömblakásos jellegű, egy lépcsőházhhoz általában 12 db lakás tartozik. Az épületek Fsz + 4 emeletesek. A nyugati oldali és az északi oldali lakótömbökben a földszinten is általában lakások találhatóak, elvélve üzletek, míg a keleti és déli oldali lakótömbökben a földszinten üzletek találhatóak. A többi terület jellemzően családi házas beépítésű, kivételt képez ez alól a Nagyhíd utca 1. szám alatti 88 db bérlakás, mely társasház jellegű. A családi házas övezetben a lakások általában az 50-es 60-as években épültek, de ezeken a helyeken vannak ettől öregebb, helyi védettség alatt lévő épületek, de a számuk nem számottevő. A Köztársaság utca és Bajcsy Zs. utca északi oldalán a társasházak jellemzően a 80-as években épültek.

3.3.2.2 Nyugati Városrész

Az érintett úthálózat a Magyarországi átlagot elérő műszaki színvonalú. Egyes útszakaszokon nem megfelelő a burkolatszélesség, a burkolatok rossz minőségűek, kátyúsak az utak, és nem jól működik a csapadékvíz-elvezető rendszer. A gyalogos felületek, járdák kiépítettek és megfelelő minőségűek az akcióterületen, kiépített kerékpárút szakasz nem található. A területen található zöldfelületek nagysága 95 000 m², amely a városi zöldfelületek 11,3 %-a. A terület közműhálózata 100 %-osan kiépített, megtalálható a vezetékes víz-, az áram-, a szennyvíz csatorna-, a gáz-, a közvilágítás-, a telefon- illetve a kábeltévé szolgáltatás. A területen található háztartások víz- és energiahálózatra való rácsatlakozása 100 %-os, a kábeltévé, telefon, gáz, és szennyvízhálózatra pedig a háztartások 97-98 %-a csatlakozott, amely mutatók megfelelnek a városi, magas átlagnak. Az akcióterületen egyes helyeken a csapadékvíz-elvezető rendszer részben vagy egészben nem kiépített.

A Barcson található óvodák közül kettő található a területen, általános iskolák száma 2, a középiskoláké 1. A városrészen található intézmények oktatási és közösségi funkciót látnak el. Itt található a Városi Közművelődési Könyvtár, a Móricz Zsigmond Művelődési Központ, a Dráva Völgye Középiskola és Kollégium, a Barcsi Ipari Kereskedelmi- és Szakképző Iskola, Deák Ferenc Általános Iskola. A városrészben működik a Városi Óvodák 4. számú és 6. számú Tagóvodája.

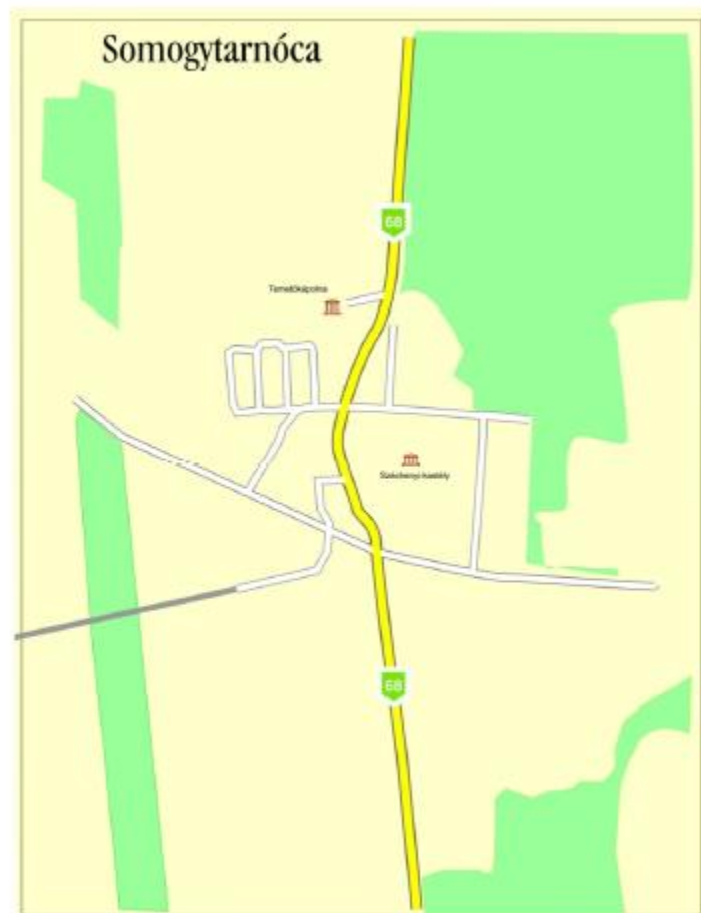
Az akcióterület az oktatási intézmények nagy számának jelenlétével diákközpontnak minősül, különösen, ha az intézményekben nevelkedő és tanuló óvodások és tanulók nagy számát figyelembe vesszük, amely hozzávetőlegesen 1000 diákot és óvodást jelent. Emellett a sportcsarnok, és a városi könyvtár közösségi funkciókat is szolgáltat, tekintettel a sportcsarnokban és a könyvtár területén lebonyolított nagyszámú sport és egyéb kulturális rendezvényekre.

A Nyugati városrészben található Barcs legjelentősebb turisztikai vonzerejének számító Barcsi Gyógyfürdő és Rekreációs Központ, amely gyógyászati és wellness szolgáltatásai révén nagyszámú látogatót vonz.

A városrészben a DDOP támogatásával akcióterületi fejlesztés valósult meg, valamint megújultak az akcióterület közoktatási intézményei. Az elmúlt időszakban a területen indult szálláshely fejlesztési projektet nem sikerült befejezni, ez jelenleg szerkezetkész állapotban van, és rombolja a városképet.

Mutató megnevezése	Barcs összesen*	Nyugati városrész
Lakónépesség száma	11420	2879
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	15,1	12,4
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	63,2	58,6
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya	21,7	28,9
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	18,7	11,0
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában	14,3	18,3
Lakásállomány (db)	4537	1250
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	5,3	2,2
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	45,7	41,7
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	14,0	8,0
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	49,9	52,5
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	41,0	43,4
Alacsony presztízű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	37,6	31,2
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya lakónépességen belül	57,5	58,7
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	16,4	13,0
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	7,4	6,0
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	4,8	1,9
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	5,9	4,9

3.3.2.3 Somogytarnóca

A X-XI. században létrejött település neve egy 1250-ben keletkezett oklevélben már a mai nevén, Tarnócaként (Turnaucha) szerepel. 1870-ig puszta, majd 1871-től önálló község, a Széchenyi-birtok része volt. Somogytarnóca közigazgatásilag 1979. január 1-étől tartozik Barcs városhoz, városrészként. A városrész korábban mezőgazdasági termeléséről volt ismert. Ma is a mezőgazdasági termelés jelenti a fő gazdasági aktivitást. A városrész háttáji gazdálkodásra alkalmas nagy telkekkel rendelkezik.

Mutató megnevezése	Barcs összesen*	Somogytarnóca városrész
Lakónépesség száma	11420	625
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	15,1	14,9
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	63,2	60,6
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya	21,7	24,5
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	18,7	18,5
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában	14,3	7,9
Lakásállomány (db)	4537	237
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	5,3	5,5
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	45,7	40,1
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	14,0	11,6
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	49,9	52,8
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	41,0	36,1
Alacsony presztízű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	37,6	46,3
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya lakónépességen belül	57,5	56,3
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	16,4	15,4
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	7,4	7,3
A komfort nélküli, félkomfortos és szükségülakások aránya a lakott lakásokon belül	4,8	4,1
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	5,9	1,8

Óvoda, faluház, orvosi rendelő, posta, kiskereskedelmi egységek biztosítják a lakossági igények helybeli kiszolgálását. Iskola nincs a városrészben, a diákokat iskolabuszokkal szállítják be a közeli oktatási intézményekbe. A városrész vezetékes ivóvízzel, kábeltelvízióval, telefonhálózattal, gázvezetékekkel van ellátva. Országszerte híres a Somogytarnócai Asszonykórus. A városrész központjában helyezkedik el az 1873-75 között épített Széchenyi-kastély, amely műemlék jellegű épület. A településrész zöldfelületeinek nagysága 35 000 m²-t tesz ki. A közlekedési hálózatot tekintve az út- és járdahálózat rossz állapotú.

3.3.2.4 Drávaszentés

A mai városrész helyén a középkorban Zederegh nevű település létezett, korabeli források már 1193-ban említik, mint „aqua Zuduryg”. 1231-ben szerepel először, mint lakott hely. A 17. században elnéptelenedett, a Széchenyiek 1712-es összeírásában már pusztaként szerepel. A településrész 1979-ig önálló községként működött. Drávaszentés 1979. január 1-től Barcs városrésze.

Mutató megnevezése	Barcs összesen*	Drávaszentes városrész
Lakónépesség száma	11420	315
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	15,1	13,3
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	63,2	64,4
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya	21,7	22,2
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	18,7	28,6
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában	14,3	6,8
Lakásállomány (db)	4537	131
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	5,3	19,8
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	45,7	57,1
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	14,0	21,7
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	49,9	39,4
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	41,0	53,1
Alacsony presztízű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	37,6	51,7
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya lakónépességen belül	57,5	61,6
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	16,4	26,4
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	7,4	13,2
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	4,8	14,3
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	5,9	4,2

A városrészre jellemző az alacsony komfort fokozatú lakások magas aránya, mely szignifikánsan a városi átlag fölött helyezkedik el. A lakások száma 131, amely a városi lakásállomány 3,47 %-a. Faluház, orvosi rendelő, posta, sportpálya készült, új családi házak épültek. A zöldfelületek nagysága 100000 m². A városrésznek óvodája, iskolája nincs, a gyermekeket és a tanulókat naponta iskolabusz szállítja Barcsra. A településrész közmű ellátottsága a városi átlag körüli szintű, az egyes szolgáltatásokra rácsatlakozott háztartások aránya azonban a városi magas átlag alatt van. A közművek átlagon aluli állapotúak, cserére szorulnak. A terület közlekedési felületei rossz állapotúak, az útburkolatok nem megfelelő szélességűek, az utak kátyúsak. A városközpont megközelíthetősége a funkcióhiányok miatt különösen fontos, azonban a közlekedési feltételek nem biztosítottak. Kerékpárút nem található a területen.

3.3.2.5 Északi városrész

Ez a városrész csak lakóövezeti funkcióval rendelkezik, falusias hangulatú terület, itt található az antiszegregációs tervben bemutatott szegregátum (Roma telep)

Mutató megnevezése	Barcs összesen*	Északi városrész
Lakónépesség száma	11420	1108
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	15,1	25,5
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	63,2	66,9
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya	21,7	7,6
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	18,7	52,0
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában	14,3	1,9
Lakásállomány (db)	4537	326
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	5,3	23,6
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	45,7	67,6
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	14,0	39,3
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	49,9	30,9
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	41,0	51,7
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	37,6	78,2
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya lakónépességen belül	57,5	62,6
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	16,4	41,3
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	7,4	15,2
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	4,8	23,2
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	5,9	15,6

A településrészen oktatási, szociális intézmény nem található. A 6. számú óvoda a városrész határán található. Közösségi és közszolgáltatást nyújtó intézmények közül itt található a Tűzoltóság, illetve a Roma Közösségi Ház. Szintén itt került megvalósításra a geotermikus fűtőrendszer kútja.

A szegregátum teljes közút – járda és csapadékvíz elvezető rendszere teljes felújításra szorul. Az aszfalt felületű utakban jelentős süllyedések alakultak ki, a beton felületek pedig többségében feltöredezték, repedeztek. Összességében megfogalmazható hogy a területen megoldásra vár a teljes úthálózat felújítása, a teljes járdahálózat felújítása és a teljes csapadékvíz elvezető rendszer felújítása.

A zöldfelületek nagysága 90 000 m² A városrész közműhálózata 100 %-osan kiépített a vezetékes víz-, az áram-, a szennyvíz hálózat tekintetében. A vezetékes gáz-, a telefon- illetve a kábeltévé szolgáltatás csak részlegesen került kiépítésre, a gázhálózat 15 %-ban, a kábeltévé-, telefon- és egyéb közműhálózat mintegy 65 %-osan. A közmű-csatlakozási lehetőségek általában valamennyiingatlanra biztosítottak, úgymint víz – villany – szennyvíz hálózat, és részlegesen biztosított a gázhálózatra történő csatlakozás lehetősége.

A területen található háztartások víz-, és energiahálózatra való rácsatlakozása 90-98 %-os, a szennyvízhálózatra 55 %-os, a kábeltévé, telefon- és egyéb közműhálózatra a háztartások 40 %-a, a

gázhálózatra mintegy 10 %-a csatlakozott, amely mutatók alatta maradnak a városi, magas átlagnak, különösen a szennyvíz- és gázhálózatra való rácsatlakozás tekintetében.

3.3.2.6 Déli városrész

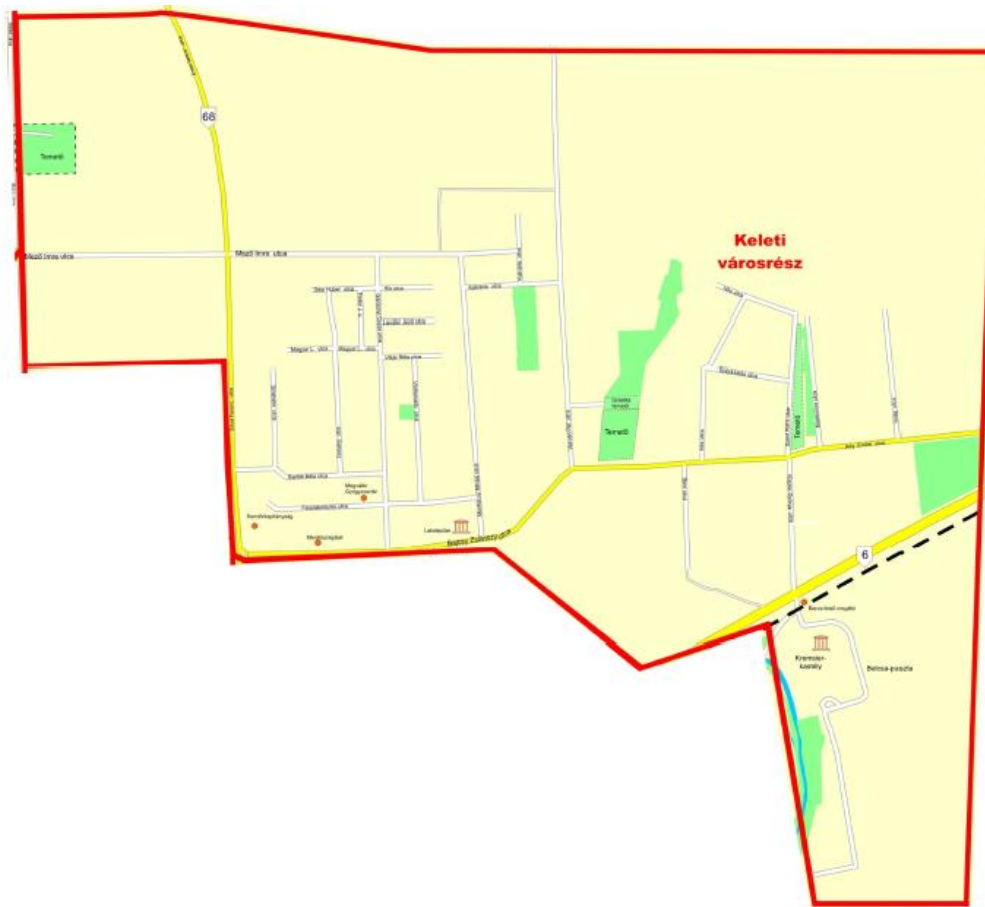
Barcs Déli városrésze vegyes beépítésű terület: egyrészt elhanyagolt ipari területekből, másrészt lakóövezetektől áll. A városrész a 19. század végén épült ki, a hajózás és a kereskedelem fejlődése következtében. A városrész Barcs gazdasági fellendülése idején a város gazdasági fejlődésének motorja volt. Egykori gazdagságáról tanúskodik a korszak nyomokban megmaradt építészeti örökségi állománya is, pl. egykori gabonaközpont, gyümölcselosztó épülete. A városrész második virágzása a 80-as évekre tehető, mikor raktározási központként működött a terület.

A 90-es évektől kezdve a gazdasági pangás jellemzi a városrészt: elhagyott iparterületek, magas munkanélküliség. A Dráva határfolyóként működik jelenleg is, a határövezeti státusz a helyi fejlesztéseket megnehezíti, másrészt a Dráva földrajzi adottságai következtében a városrész nem körüljárható.

A városrész adottságaiban jelentős potenciált hordoz a Dráva folyó és környezetének fejlesztése. A terület a kikötő és a folyó mentén kialakítható turisztikai szolgáltatások, rekreáció és sporttevékenységek fejlesztésével, a határon átnyúló kapcsolatok, gazdasági tevékenységek, szolgáltatások fejlesztésével ismét a város fejlődésének fontos tényezőjévé válhat.

Mutató megnevezése	Barcs összesen*	Déli városrész
Lakónépesség száma	11420	1262
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	15,1	16,7
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	63,2	63,2
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya	21,7	20,1
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	18,7	29,4
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában	14,3	12,0
Lakásállomány (db)	4537	423
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	5,3	5,2
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	45,7	49,4
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	14,0	25,1
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	49,9	46,0
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	41,0	39,2
Alacsony presztízű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	37,6	42,2
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya lakónépességen belül	57,5	62,6
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	16,4	13,1
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	7,4	5,9
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	4,8	4,4
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	5,9	2,1

3.3.2.7 Keleti városrész

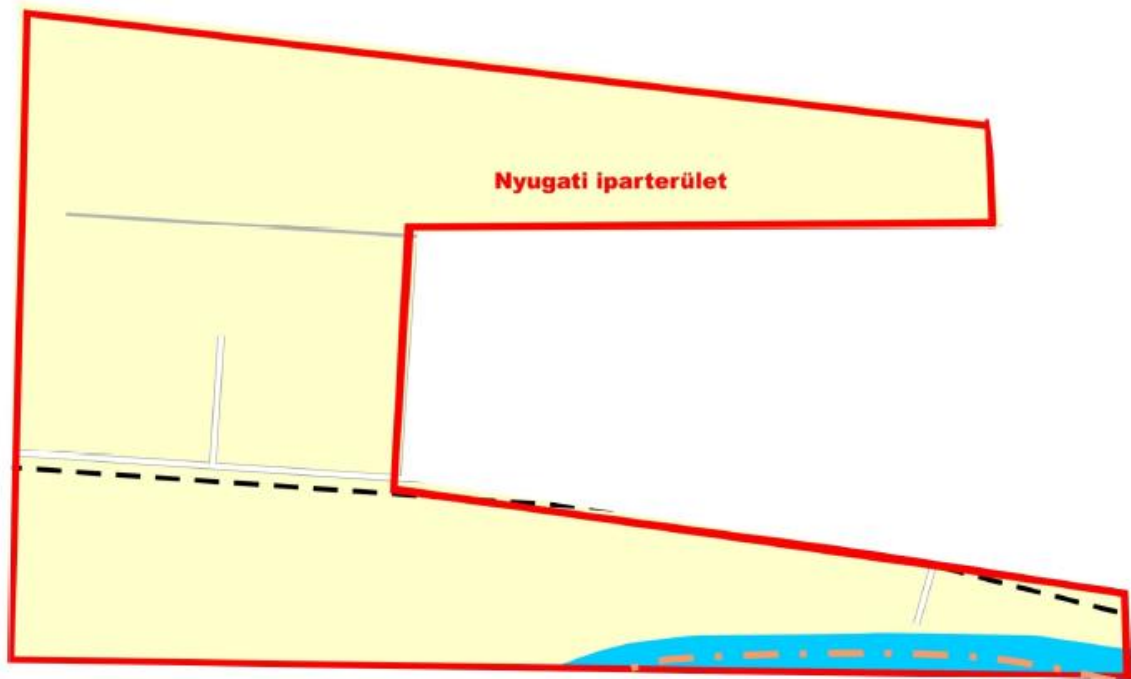
Barcs keleti városrésze lakóövezeti funkcióval rendelkezik. A városrész vegyes beépíttségű: családi házas övezetek és a társasházi övezetek egyaránt megtalálhatóak. Barcs keleti városrésze kedvező lakókörnyezeti adottságai miatt a városon belüli költözések szempontjából népszerűnek számít, kedvező ingatlanpiaci mutatókkal rendelkezik. Folyamatosan fejlődő városrész, megújuló utcákkal, utcarészekkel. Építkezésre való szabad telkek rendelkezésre állnak.

Mutató megnevezése	Barcs összesen*	Keleti városrész
Lakónépesség száma	11420	2779
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	15,1	14,3
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	63,2	65,0
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya	21,7	20,7
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	18,7	10,4
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában	14,3	19,1
Lakásállomány (db)	4537	1101
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	5,3	4,6
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	45,7	36,9
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	14,0	7,5
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	49,9	57,7
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	41,0	34,8
Alacsony presztízű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	37,6	29,0
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya lakónépességen belül	57,5	51,1
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	16,4	13,3
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	7,4	6,7
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	4,8	4,0
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	5,9	4,2

A városrészben található a Barcs Városi óvodák 2 telephelye is, azonban sem általános, sem középiskola nem található a területen. A városrész hátránya, hogy az üzletek, szolgáltatások megjelenése térbeli egyenlőtlenséget mutatnak. Az üzletek és szolgáltatások egy tömbben helyezkednek el a városrész határán, a városközpont szomszédságában, míg a belső és a városközponttól távolabbi övezetekben az üzletek sűrűsége jóval alacsonyabb, a kertesházi övezetben a szükséges szolgáltatások pl. üzletek, játszótérek hiányoznak. A zöldfelületek 120 000 m²-t tesznek ki.

Ebben a városrészben található Belcsapuszta, mely jelenleg A KSH által definiált szegregátum, azonban összesen 50 fő lakja, így épp csak eléri a minimális lakosságszámot. Stratégiai célként fogalmazódik meg az itt található rossz minőségű lakásállomány felszámolása és az ott élő lakosság integrált környezetben való elhelyezése a meglévő szociális bérlakások kiutalása révén.

3.3.2.8 Nyugati iparterület

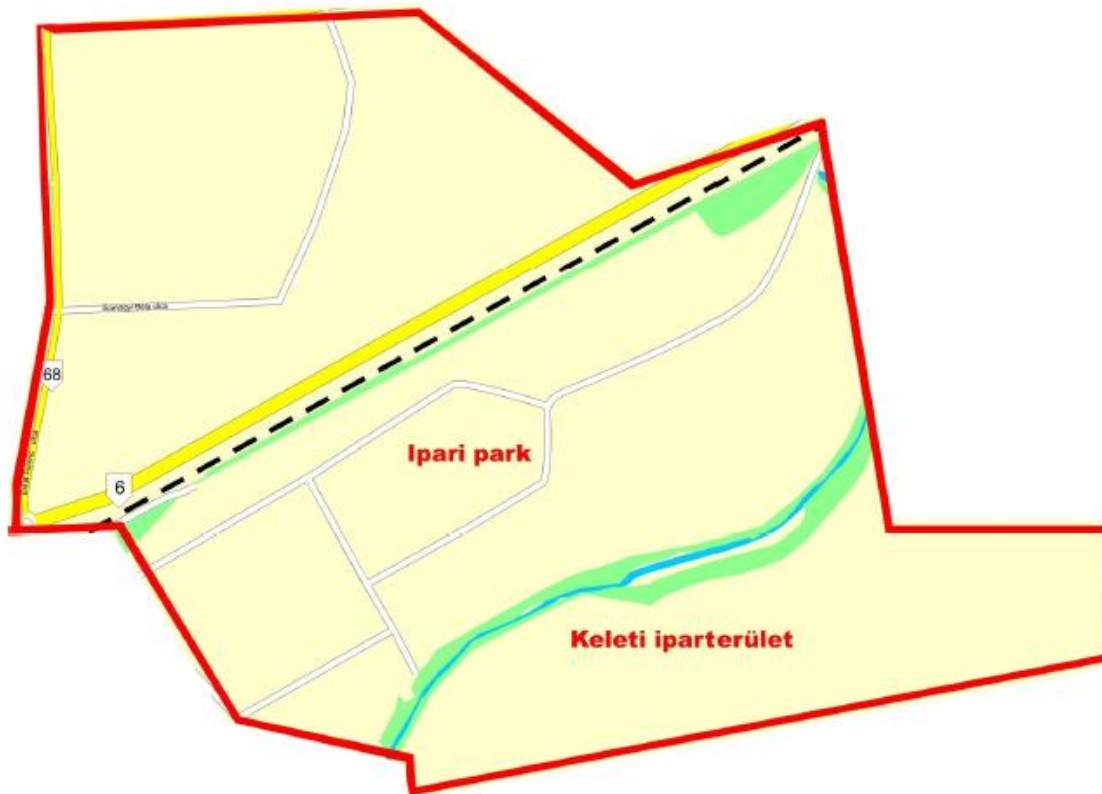
A 60-70-es évtizedek folyamán a mezőgazdasági termeléshez kapcsolódó üzemek telepedtek meg a városrészben. A városrész jelenleg stagnáló állapotban van, Megszűnőben lévő ipari telephelyek, korszerűsítésre szoruló technológia jellemzi a városrészt. Termékstruktúrája megújításra szorul. Az itt termelt termékek iránti szőkülő piaci kereslet nehezíti a városrész felemelkedését. Az iparterület adottságainál fogva ideális építőipari vállalkozások és a mezőgazdasági termeléshez kapcsolódó üzemek megtelepedésére. A városrész teljes mértékben iparterület funkciót lát el.

Mutató megnevezése	Barcs összesen*	Nyugati iparterület
Lakónépesség száma	11420	4
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	15,1	25,0
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	63,2	75,0
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya	21,7	0,0
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	18,7	0,0
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában	14,3	33,3
Lakásállomány (db)	4537	3
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	5,3	0,0
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	45,7	33,3
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	14,0	0,0
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	49,9	66,7
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	41,0	33,3
Alacsony presztízssű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	37,6	50,0
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya lakónépességen belül	57,5	50,0
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	16,4	0,0
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	7,4	0,0
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	4,8	0,0
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	5,9	33,3

A déli városrészhez közvetlenül kapcsolódó terület, amely elsősorban a mezőgazdaság legfőbb bázisa, valamint korábbi évtizedekben kialakult és a mezőgazdasághoz kapcsolható háttér iparágak, úgymint mezőgazdasági gépipar, építőipar és alkatrész-gyártás. A rendszerváltás után az övezet átstrukturálódott, a meglévő telephelyeken több vállalkozásból létrejött szervezetek működnek, megmaradt viszont a mezőgazdaság, mint fő termelő egység, és ma is egyrészt a település, másrészt a régió élelmiszeripari ellátását és mezőgazdasági termék-ellátását biztosítani tudja.

Az ipari területekre jellemző infrastruktúrával rendelkezik a terület. Az iparterületi jellegből adódóan különösen fontos, hogy a településrész közlekedési elérhetőségei magas színvonalúak legyenek, illetve az egyes működő vállalkozások magas színvonalon, korszerű technológiával ellátva legyenek képesek termelő munkájuk végzésére.

3.3.2.9 Keleti iparterület

Keleti iparterület főként ipari övezetként működik, minimális lakófunkcióval. Az iparterület a 70-80-as években jött létre. Fő profilja az építőipari alapanyagok gyártása volt, melyhez a folyamatos és nagyarányú megrendeléseit a városban folyó nagyarányú lakótelep-építési hullám tette lehetővé.

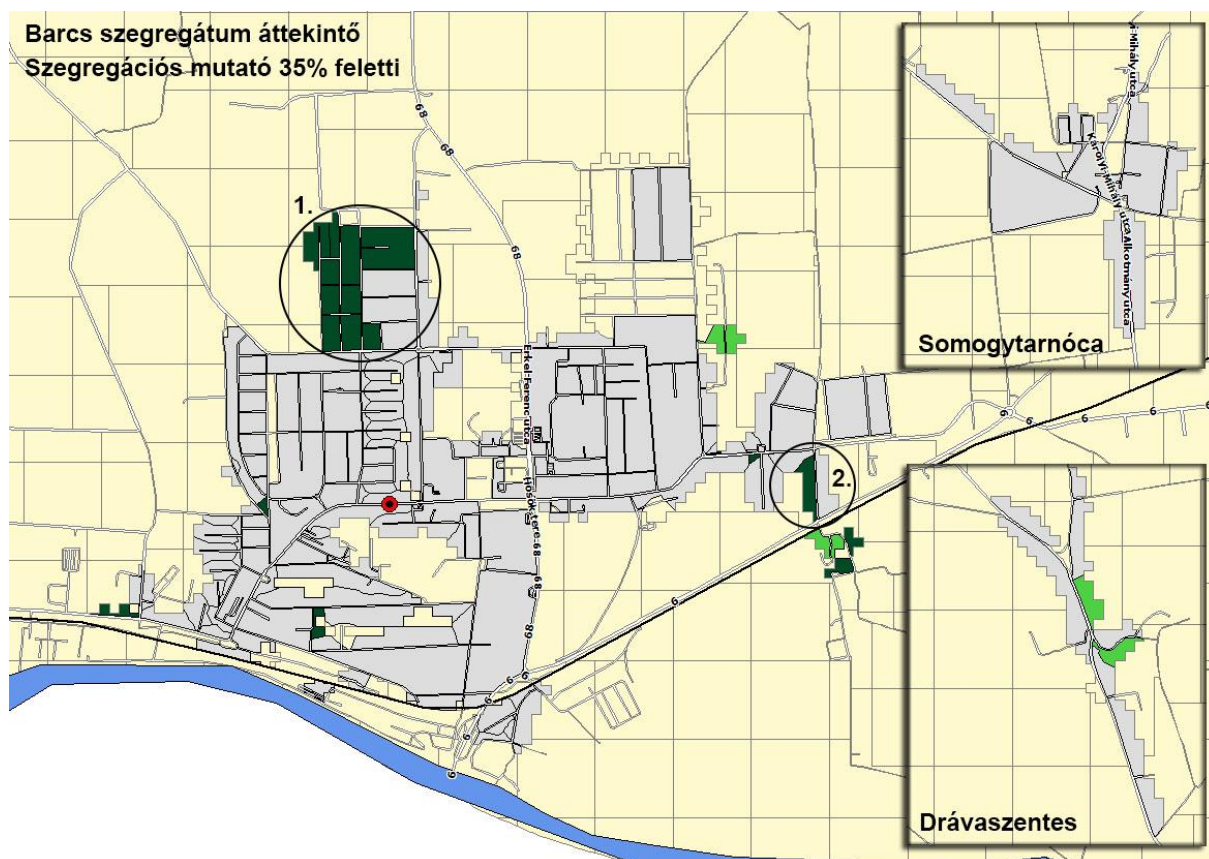
Az iparterület a 90-es évek privatizációja során került a Henkel gyárhoz, mely az építési kemikáliákat gyártó üzemet működtette itt. A privatizációt követően a korábbiakhoz képest visszaesett a termelés volumene, ezt próbálták ellensúlyozni az ipari park kiépítésével. Az ipari park nem teljesen váltotta be az előzetes várakozásokat. Az ipari park egyik fő hátránya volt, hogy szerkezete folytán csak kis cégek megtelepedésére volt alkalmas, akik viszont hosszú távon nem voltak képesek fizetni a rezszi és bérleti díjakat.

Így az ipari park túlzottan szétaprózódott volt és magas volt a cégek fluktuációja. Az exportlehetőségek beszűkülése miatt barcsi gyáregységének értékesítése mellett döntött a Henkel és 2009. október 1-től az MPF Holding tulajdonába került az ipari terület, mely az építési kemikáliákat gyártó üzemtől mindössze 15 munkatársat vett át.

Az elmúlt évek során felmerült az ipari park területének bővítése a szomszédos telkek megvásárlása révén, de jelenleg az önkormányzatnak nincs pénze a magánkézben lévő terület megvásárlására és a vállalkozások részéről mutatkozó jelenlegi keresleti trendek sem támasztják alá, hogy szükséges lenne a térségben az ipari park bővítése.

3.3.3 Szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolása, térképi ábrázolása és helyzetelemzése (potenciális akcióterületek)

Barcs esetében a KSH 2011-es népszámlálási adatai alapján 2 szegregátum került beazonosításra. A Békés és Szentesi utca által határolt terület (Roma telep), valamint a Klapka György utcától nyugatra elterülő terület. Ez utóbbi nem tekinthető valódi szegregátumnak, mivel a lakónépesség száma épp csak eléri az 50 főt. A Roma telepre vonatkozó helyzetértékelést az antiszegregációs terv tartalmazza

3.3.4 Egyéb szempontból beavatkozást igénylő területek lehatárolása, térképi ábrázolása és helyzetelemzése (potenciális akcióterületek)

A városi alulhasznosított iparterületek a stratégia korábbi részeiben bemutatásra kerültek, ezen kívül további akcióterületi jellegű komplex beavatkozást igénylő terület nem azonosítható a városban.